

CD-421/424 MONO/STEREO

8 CDs for the
price of 4

Stockholms Filharmoniska Orkester
75 år — 1914-1989

Stockholm Philharmonic Orchestra
75 years — 1914-1989

Hans Schmidt-Isserstedt and the Stockholm Philharmonic Orchestra
(1957)

The Stockholm Philharmonic Orchestra

ALL RECORDINGS MARKED WITH * ARE STEREO

BIS-CD-421 A A A D Total playing time: 71'05

[1]	van BEETHOVEN, Ludwig (1770-1827) Symphony No.9 in D minor, Op.125 ("Choral"), Fourth Movement (<i>Eulenburg</i>)	23'33
1.	Bars 1 - 91* Conductor: Paavo Berglund Live concert at the Stockholm Concert Hall, 25th March 1988 Radio recording on tape: Radio Stockholm	2'43
2.	Bars 92 - 163* Conductor: Antal Doráti Live concert at the Stockholm Concert Hall, 15th September 1976 Private recording on tape: SFO B 276 III	1'44
3.	Bars 164 - 236* Soloist: Sigurd Björling, bass Conductor: Antal Doráti Live concert at the Stockholm Concert Hall, 16th December 1967 Private recording on tape: SFO 362 Recording engineer: Börje Cronstrand	1'56
4.	Bars 237 - 330* Soloists: Aase Nordmo-Lövberg, soprano; Harriet Selin, mezzo-soprano; Ragnar Ulfung, tenor; Sigurd Björling, bass. Musikaliska Sällskapet (chorus-master: Johannes Norrby) Conductor: Hans Schmidt-Isserstedt Live concert at the Stockholm Concert Hall, 19th May 1960 Private recording on tape: SFO 87 Recording engineer: Börje Cronstrand	2'27

5. Bars 331 - 431 1'46
Soloist: Gösta Bäckelin, tenor
Musikaliska Sällskapet (chorus-master: Johannes Norrby)
Conductor: **Paul Kletzki**
Live concert at the Stockholm Concert Hall, 1st October 1958
Radio recording on tape: RR Ma 58/849
6. Bars 431 - 597 2'24
Musikaliska Sällskapet (chorus-master: Johannes Norrby)
Conductor: **Ferenc Fricsay**
Live recording at the Stockholm Concert Hall, 27th February 1957
Radio recording on tape: RR Ma 57/199
7. Bars 595 - 646 3'05
Musikaliska Sällskapet (chorus-master: Johannes Norrby)
Conductor: **Erich Kleiber**
Live concert at the Stockholm Concert Hall, 16th February 1949
Radio recording on acetates: RR LB + 9885:6-7
Recording engineer: Lennart Anvelius
8. Bars 647 - 729 2'23
Musikaliska Sällskapet (chorus-master: David Åhlén)
Conductor: **Hermann Abendroth**
Live concert at the Stockholm Concert Hall, 7th April 1943
Radio recording on acetates: RR LB + 7631:9
Recording engineer: von Utfall
9. Bars 730 - 830 2'25
Soloists: Hjärdís Schymberg, soprano; Lisa Tunell, alto;
Gösta Bäckelin, tenor; Sigurd Björling, bass.
Musikaliska Sällskapet (chorus-master: David Åhlén)
Conductor: **Wilhelm Furtwängler**
Live concert at the Stockholm Concert Hall, 8th December 1943
Radio recording on matrices: Radiotjänst Rtj 998 A and 999 A
Recording engineer: Nils Castegren

10. Bars 833 - 940 2'36
 Soloists: Ruth Althén, soprano; Iwa Aulin-Voghera, alto;
 Erling Krogh, tenor; Joel Berglund, bass.
 Musikaliska Sällskapet (chorus-master: David Åhlén)
 Conductor: **Václav Talich**
 Live concert at the Stockholm Concert Hall, 31st January 1934
 Radio recording on acetate: LB 323 b
- [2] **WIKLUND, Adolf (1875-1950)** 9'58
Symfonisk prolog (M/s)
Poco allegro moderato — Risoluto — Meno mosso, quasi andante
 Orchestral soloists: Ernst Törnqvist, violin; Axel Malm, horn
 Conductor: **Adolf Wiklund**
 Radio concert at the Stockholm Concert Hall, 5th June 1939
 Radio recording on acetates: LB 3515: 1-5
 Recording engineer: Lennart Fahlén
- [3] **STENHAMMAR, Wilhelm (1871-1927)** 9'33
 "Florez and Blanzeflor", Ballade for baritone and orchestra, Op.3 (NMS)
 Text: Oscar Levertin
Andante sostenuto — Andante moderato — Andante sostenuto
 Soloist: Joel Berglund, baritone
 Conductor: **Georg Schnéevoigt**
 Live concert at the Stockholm Concert Hall, 5th February 1943
 Radio recording on acetates: LB 2304: 1-6
- [4] **MAHLER, Gustav (1860-1911)** 7'17
 from "Das Lied von der Erde" (Universal) 3'39
 (II) *Der Einsame im Herbst*, bars 41 - 111 3'34
 (IV) *Von der Schönheit*, bars 1 - 103
 Soloist: Kerstin Thorborg, alto
 Orchestral soloists: Charles Barkel, violin; Max Dickert, oboe;
 Alex Bernström, bassoon
 Conductor: **Václav Talich**
 Live concert at the Stockholm Concert Hall, 7th November 1934
 Radio recording on acetates: LB 633: 1-2

- [6] **LARSSON, Lars-Erik (1906-1987)**
Ostinato (Third movement) from Symphony No.2, Op.17 (*Gehrmans*) 8'34
Moderato — Largamente — Prestissimo
Conductor: **Fritz Busch**
Live concert at the Stockholm Concert Hall, 4th December 1949
Radio recording on acetates: LB + 11502:1
Recording engineer: Hult
- [7] **ALFVÉN, Hugo (1872-1960)**
Swedish Rhapsody No.1 ("Midsommarvaka") (*Hansen*) 11'05
Allegro moderato — Andante — Allegretto — Allegro con brio
Orchestral soloists: Bernhard Carlsson, cor anglais; Axel Malm, horn
Conductor: **Nils Grevillius**
Recording for His Master's Voice at the Stockholm Concert Hall, 24th February
1939. HMV Z 259-60, matrices 2 SB 906-08 **1939**

Georg Schnéevoigt

BIS-CD-421 B A A D Total playing time: 70'39

NYSTROEM, Gösta (1890-1966)

Sinfonia Espressiva (NMS)

1	I. <i>Lento</i> — <i>Tempo rigoroso</i> — <i>Largamente</i>	29'02
2	II. <i>Allegro scherzando</i>	12'14
3	III. <i>Adagio</i>	4'22
4	IV. <i>Allegro risoluto</i>	4'28

Conductor: **Tor Mann**

Recorded for STIM and FST at Musikaliska Akademien, 29th & 30th June,
1st July 1950

HMV DBS 11030, DB 11031-33, matrices 2 SB 3268-74

Transfer from master tapes EMI 105-07 **1950**

ROSENBERG, Hilding (1892-1985)

Concerto per orchestra d'archi (NMS)

5	I. <i>Allegro con fuoco</i>	21'42
6	II. <i>Andante ma tranquillo</i>	8'52
7	III. <i>Allegro assai</i>	8'20
		4'24

Soloists: Josef Grünfarb, violin; Tage Broström, viola; Gunnar Norrby, cello

Conductor: **Carl von Garaguly**

Recorded for STIM & FST at Musikaliska Akademien, 23rd November
and 5th December 1950.

HMV DBS 11057 & DB 11058-59, matrices 2 SB 3364-65, 3376-78

Transfer from master tapes EMI 309, 312, 313 **1951**

PERGAMENT, Moses (1893-1977)

8

Rapsodie ebraica (Edition Suecia)

Orchestral soloists: Ernst Törnqvist, violin; Max Dickert, oboe;
Rolf Lännerholm, cor anglais; Göran Åkestedt, trumpet

Conductor: **Carl von Garaguly**

Live concert at the Stockholm Concert Hall, 30th March 1949

Radio recording on acetates: LB + 10097

Recording engineer: Kurt Clangemo

19'17

Carl von Garaguly

Hans Schmidt-Isserstedt

BIS-CD-422 A A A D Total playing time: 73'20

Hans Schmidt-Isserstedt — 1955-1964

HINDEMITH, Paul (1895-1963)

Concerto for Orchestra (*Schott*)

12'09

- 1

 I. *Mit Kraft, mässig schnelle Viertel*
- 2

 II. *Sehr schnelle Halbe*
- 3

 III. *Marsch für Holzbläser*
- 3

 IV. *Basso Ostinato*

3'21

3'19

3'11

2'10

Conductor: **Hans Schmidt-Isserstedt**

Live recording at the Stockholm Concert Hall, 31st October 1958

Radio recording on tape: RR Ma 58/942

ORFF, Carl (1895-1982)

Carmina Burana (*Schott*)

60'54

- 5
- 1. *O Fortuna (Coro)*
- 2. *Fortune plango vulnera (Coro)*
- 6
- I. *Primo Vere*
- 1. *Veris leta facies (Coro piccolo)*
- 2. *Omnia Sol temperat (Solo per Baritono)*
- 3. *Ecce gratum (Coro)*

5'29

2'34

2'53

9'14

3'46

2'38

2'46

- 7
- Uf dem Anger
- 1. *Tanz*
- 2. *Floret silva (Coro)*
- 3. *Chramer, gip die varwe mir (Soli (Soprani) e Coro)*
- 4. *Reie*
- Swaz hie gat umbe (Coro)*
- Chume, chum geselle min (Coro piccolo)*
- Swaz hie gat umbe (Coro)*
- 5. *Were diu werit alle min (Coro)*

13'55

1'35

3'12

3'36

1'46

3'36

[8]	II. In Taberna	10'52
	1. <i>Estuans interius</i> (Solo per baritono)	2'25
	2. <i>Olim lacus colueram</i> (Solo per Tenore e Coro)	3'21
	3. <i>Ego sum abbas</i> (Solo per Baritono e Coro)	1'40
	4. <i>In taberna quando sumus</i> (Coro)	3'20
[9]	III. Cour d'amours	16'47
	1. <i>Amor volat undique</i> (Solo per Soprano e Ragazzi)	3'10
	2. <i>Dies, nox et omnia</i> (Solo per baritono)	2'27
	3. <i>Stetit puella</i> (Solo per Soprano)	1'51
	4. <i>Circa mea pectora</i> (Solo per Baritono e Coro)	2'14
	5. <i>Si puer cum puellula</i> (Soli — 3 Tenori, Baritono, 2 Bassi)	0'56
	6. <i>Veni, veni, venias</i> (Coro doppio)	1'00
	7. <i>In trutina</i> (Solo per Soprano)	2'03
	8. <i>Tempus est iocundum</i> (Soli per Soprano e Baritono, Coro e Ragazzi)	2'15
	9. <i>Dulcissime</i> (Solo per Soprano)	0'32
[10]	Blanziflor et Helena. <i>Ave formosissima</i> (Coro)	1'44
[11]	Fortuna Imperatrix Mundi. <i>O Fortuna</i> (Coro)	2'35
- Soloists: Elisabeth Söderström, soprano; Set Svanholm, baritone
 Falsetto: Gösta Bäckelin, tenor
 The Stockholm University Chorus (chorus-master: Johannes Norrby)
 Conductor: **Hans Schmidt-Isserstedt**
 Live concert at the Stockholm Concert Hall, 26th November 1954.
 Radio recording on tape: RR B 45710

Václav Talich

Antal Doráti — 1966-1974

STENHAMMAR, Wilhelm (1871-1927)

Serenade for Orchestra, Op.31* (abbreviated version) (*Gehrmans*)

17'49

1

I. Overtura. *Allegroissimo*

6'16

2

III. Canzonetta. *Tempo di valse, un poco tranquillo*

4'32

3

IV. Scherzo. *Presto*

6'38

Soloist: Leo Berlin, violin

Conductor: **Antal Doráti**

Live concert at the Stockholm Concert Hall, 4th February 1970

Private recording on tape: SFO A 288. Recording engineer: Robert von Bahr

KODÁLY, Zoltán (1882-1967)

4

Psalmus Hungaricus, Op.13* (*Universal*)

20'29

Soloist: Jozsef Simándy, tenor

Musikaliska Sällskapet (chorus-master: Johannes Norrby)

Orchestral soloist: Janine Moreau, harp

Conductor: **Antal Doráti**

Live concert at the Stockholm Concert Hall, 16th December 1967

Private recording on tape: SFO 360. Recording engineer: Börje Cronstrand

BARTÓK, Béla (1881-1945)

5

The Miraculous Mandarin, Suite* (*Boosey & Hawkes*)

18'27

Orchestral soloist: Tore Wiberg, piano

Conductor: **Antal Doráti**

Live concert at the Stockholm Concert Hall, 4th February 1970

Private recording on tape: SFO A 289. Recording engineer: Robert von Bahr

RAVEL, Maurice (1875-1937)

6

Daphnis et Cloé: Suite No.2* (*Durand*)

15'24

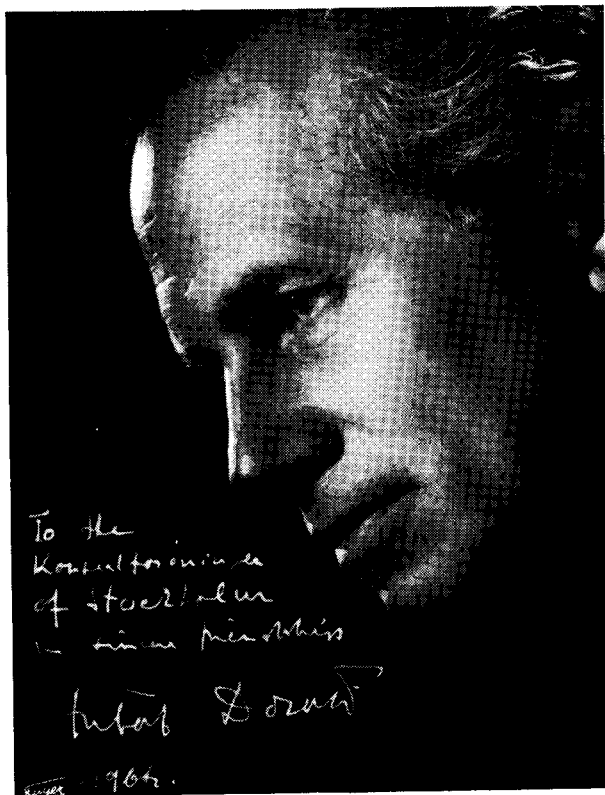
Lever du jour — Pantomime — Danse générale

Soloist: Bengt Överström, flute

Conductor: **Antal Doráti**

Live concert at the Stockholm Concert Hall, 2nd May 1966

Private recording on tape: SFO 324. Recording engineer: Börje Cronstrand

Antal Doráti

Gennady Rozhdestvensky

BIS-CD-423 A A A D Total playing time: 76'30

Gennady Rozhdestvensky — 1974-1977

	AUBER, Daniel-François-Esprit (1782-1871)	
1	Gustave III ou Le Bal masqué, ouverture* (Cranz)	7'02
	<i>Allegro non troppo — Andante — Allegro vivace — Allegro — Stretto</i>	
	Conductor: Gennady Rozhdestvensky	
	Live concert at the Stockholm Concert Hall, 5th May 1976	
	Private recording on tape: SFO A 981	
	BERWALD, Franz (1796-1868)	
	Sinfonie Singulière* (Bärenreiter)	27'40
2	I. <i>Allegro fuocoso</i>	9'29
3	II. <i>Adagio — Scherzo: Allegro assai — Adagio</i>	8'52
4	III. Finale: <i>Presto</i>	9'03
	Conductor: Gennady Rozhdestvensky	
	Live concert at the Stockholm Concert Hall, 19th October 1977	
	Private recording on tape: SFO BB 370	
	SCRIABIN, Alexander (1872-1915)	
	Symphony No.2, Op.29* (Beiaieff)	40'26
5	I. <i>Andante</i>	6'34
6	II. <i>Allegro</i>	9'03
7	III. <i>Andante</i>	13'04
8	IV. <i>Tempestuoso</i>	5'31
9	V. <i>Maestoso</i>	5'50
	Orchestral soloists: Lennart Ericsson, flute; Thore Jansson, clarinet; Leo Berlin, violin	
	Conductor: Gennady Rozhdestvensky	
	Live concert at Folkets Hus, Stockholm, 26th November 1972	
	Private recording on tape: SFO A 949 I-V	
	Recording engineer: Robert von Bahr	

BIS-CD-423 B A A D Total playing time: 76'17

Yuri Ahronovitch — 1982-1987

[1]	PETTERSSON, Allan (1911-1980) Symphonic Movement* (<i>STIM</i>) Conductor: Yuri Ahronovitch Live concert at the Stockholm Concert Hall, 12th April 1986 Private recording on tape: SFO C 131	13'32
[2]	TCHAIKOVSKY, Peter (1840-1893) Fourth Movement: <i>Tema con variazioni. Andante con moto</i> from Suite No.3 in G major, Op.55* (<i>Eulenburg</i>) Orchestral soloist: Gert Crafoord, violin Conductor: Yuri Ahronovitch Live concert at the Stockholm Concert Hall, 15th September 1984 Private recording on tape: SFO B 969	20'54
[3]	DVOŘÁK, Antonín (1841-1904) Symphony No.6 in D major, Op.60* (<i>Eulenburg</i>)	40'51
[4]	I. <i>Allegro non tanto</i>	12'16
[5]	II. <i>Adagio</i>	11'57
[6]	III. Scherzo: Furiant. <i>Presto</i>	7'51
	IV. Finale. <i>Allegro con spirito</i>	8'25
	Orchestral soloists: Lennart Ericsson, flute; Alf Nilsson, oboe Conductor: Yuri Ahronovitch Live concert at the Stockholm Concert Hall, 26th January 1984 Private recording on tape: SFO B 921	

Yuri Ahronovitch

Famous conductors in rehearsal

- [1] **van BEETHOVEN, Ludwig (1770-1827)**
Leonora No.3, Overture (*Eulenburg*) — Bars 501-605. *Presto* 6'15
Conductor: **Wilhelm Furtwängler**
Rehearsal at the Stockholm Concert Hall, 12th November 1948
Radio recording on tape/acetates: RR LB 10064: 3-4
- [2] **Leonora No.3, Overture** (*Eulenburg*) — Bars 499-638. *Presto* 2'45
Conductor: **Eugene Ormándy**
Rehearsal at the Stockholm Concert Hall, 14th September 1949
Radio recording on tape/acetates: RR LB + 11714: 3
Recording engineers: Lennart Anvelius / Erik Brandhill
- [3] **BERWALD, Franz (1796-1868)**
Sinfonie Singulière (*Hansen*) — First Movement, Bars 1-100. *Allegro fuocoso* 5'15
Conductor: **Igor Markevich**
Rehearsal at the Stockholm Concert Hall, 17th April 1951
Radio recording on tape/acetates: LB + 19652: 1
- [4] **Sinfonie Sérieuse** (*Gehrmans*) — Third Movement, Bars 1-173. *Stretto* 5'55
Conductor: **Fritz Busch**
Rehearsal at the Stockholm Concert Hall, 30th April 1951
Radio recording on tape: RR B 18397
- [5] **HINDEMITH, Paul (1895-1963)**
Symphonic Metamorphoses on Themes by Weber (*Schott*) Second Movement, 8'02
Turandot: Scherzo, Bars 1-64. *Moderato* — *Lebhaft*
Orchestral soloist: Knut Almroth, flute
Conductor: **Paul Hindemith**
Rehearsal at the Stockholm Concert Hall, 14th February 1952
Radio recording on tape: RR B 20691

- [6] **TCHAIKOVSKY, Peter (1840-1893)**
Symphony No.5 in E minor, Op.64 (*Eulenburg*) — **Second Movement, Bars 1-24** **4'04**
Andante cantabile, con alcuna licenza
 Orchestral soloist: Wilhelm Lanzky-Otto, horn
 Conductor: **Ferenc Fricsay**
 Rehearsal at the Stockholm Concert Hall, 6th March 1957
 Radio recording on tape: RR M 57/220:2
- [7] **STENHAMMAR, Wilhelm (1871-1927)**
Symphony No.2 in G minor, Op.34 (*Gehrman's*) — **First Movement, Fig. 26-36** **6'12**
Allegro energico
 Conductor: **Tor Mann**
 Rehearsal at Musikaliska Akademien, 23rd February 1959
 Radio recording on tape: RR Ma 59/204:2
- [8] **ALFVÉN, Hugo (1872-1960)**
Symphony No.4, Op.39 ("Från havsbandet") (*Universal*) — **Andante,** **2'18**
Fig. 38:2-41:3 and 43-45:1 (without vocal soloists)
 Orchestral soloists: Leo Berlin, violin; Gunnar Norrby, 'cello
 Conductor: **Nils Grevillius**
 Rehearsal at the Stockholm Concert Hall, 7th December 1962
 Recording for Electra on master tape for Decca: FWB-EP-831
- [9] **DVOŘÁK, Antonín (1841-1904)**
Symphony No.7 in D minor, Op.70 (*Eulenburg*) — **Third Movement: Scherzo** **4'12**
Bars 173-255. Vivace
 Conductor: **Rafael Kubelik**
 Rehearsal at the Stockholm Concert Hall, 16th September 1964
 Radio recording on tape: RR 64/M/1529
- [10] **MOZART, Wolfgang Amade (1756-1791)**
Symphony No.40 in G minor, K.V.550 (*Eulenburg*) — **Fourth Movement,** **5'40**
Finale, Bars 1-124. Allegro (version with clarinets)
 Conductor: **Otto Klemperer**
 Rehearsal at the Stockholm Concert Hall, 11th May 1965
 Private recording on tape

11	MAHLER, Gustav (1860-1911) Symphony No.6 in A minor (<i>Universal</i>) — Second Movement: Scherzo Fig. 56: 1-57 (old Nos. 73-74) Orchestral soloist: Lars-Olof Loman, oboe Conductor: Jascha Horenstein Rehearsal at the Stockholm Concert Hall, 14th April 1966 Radio recording on tape: RR 66/MU/1297:2	3'48
12	BARTÓK, Béla (1881-1945) Duke Bluebeard's Castle* (<i>Universal</i>) — Fig. 81-82 Conductor: Antal Doráti Rehearsal at the Stockholm Concert Hall, 23rd February 1982 Private recording on tape: SFO B 588	6'26
13	SHOSTAKOVICH, Dmitri (1906-1975) The Bolt, Ballet Suite, Op 27 (<i>Muzyka</i>) — from Fifth Movement: Intermezzo* <i>Allegretto</i> Orchestral soloist: Thore Janson, clarinet Conductor: Gennady Rozhdestvensky Rehearsal at the Stockholm Concert Hall, 5th May 1977 Private recording on tape: SFO B 338-1	6'00
14	PETTERSSON, Allan (1911-1980) Symphony No.16 (<i>M/s</i>) — Conclusion* Soloist: Federick Hemke, saxophone Conductor: Yuri Ahronovitch Rehearsal at the Stockholm Concert Hall, 24th February 1983	6'13

BIS-CD-424 B A A D Total playing time: 76'30

Famous Guest Conductors

- 1

ROSSINI, Gioacchino (1792-1868)
Il barbiere di Siviglia, Overture (*Ricordi*): Bars 1-34. *Andante maestoso* — 2'21
Allegro vivace
Orchestral soloist: Max Dickert, oboe
Conductor: **Arturo Toscanini**
- 2

BRAHMS, Johannes (1833-1897)
Symphony No.3 in F major, Op.90 (*Eulenburg*) — **Second Movement, bars 2-67** 4'21
Andante
Orchestral soloists: Ludwig Warschewski, clarinet; Max Dickert, oboe
Conductor: **Arturo Toscanini**
Live concert at the Stockholm Concert Hall, 3rd December 1933
Radio recording on acetates: RR LB 163 a & b
- 3

Symphony No.1 in C minor, Op.68 (*Eulenburg*) — **Second Movement.** 9'08
Andante sostenuto
Orchestral soloist: Ernst Törnqvist, violin
Conductor: **Leopold Stokowski**
Live concert at the Stockholm Concert Hall, 25th May 1939
Radio recording on LB 3427: 7-11
Recording engineer: Lennart Fahlén
- 4

WAGNER, Richard (1813-1883)
Tristan und Isolde (*Eulenburg*) — **Prelude and Liebestod** 17'55
Orchestral soloists: Ludwig Warschewski, clarinet; Axel Malm, horn
Conductor: **Wilhelm Furtwängler**
Live concert at the Stockholm Concert Hall, 25th November 1942
Radio recording on acetates: LB + 4567: 3-4

MOZART, Wolfgang Amade (1756-1791)
Symphony No.39 in E flat major, K.V.543 (*Eulenburg*)

I. *Adagio* — *Allegro*

II. *Andante*

III. Minuetto: *Allegretto* and Trio

IV. Finale: *Allegro*

Orchestral soloist: Thore Janson, clarinet

Conductor: **Bruno Walter**

Live concert at the Stockholm Concert Hall, 8th September 1950

Radio recording on tape/acetates: RR LB + 12735: 1-3

Recording engineer: Lennart Anvelius

24'10

8'23

8'10

3'36

3'45

SIBELIUS, Johan (Jean) (1865-1957)

Symphony No.5 in E flat major, Op.82 (*Hansen*) **Third Movement.** *Allegro molto*

Conductor: **Herbert von Karajan**

Live concert at the Stockholm Concert Hall, 7th October 1949

Radio recording on tape/acetates: RR LB + 10961: 3

Recording engineer: Lennart Lindqvist

9'45

TCHAIKOVSKY, Peter (1840-1893)

The Nutcracker, ballet suite, Op.71a (*Eulenburg*) — **Excerpts***

I. Overture miniature

V. Arab Dance

IV. Trepak

Orchestral soloists: Per-Olof Gillblad, cor anglais; Alf Nilsson, oboe

Conductor: **Danny Kaye**

Unicef Gala at the Stockholm Concert Hall, 17th November 1973

Private recording on tape: SFO B 61:1

7'41

2'59

3'37

0'56

SONG TEXTS

BIS-CD-421 A : 1

Schillers ode An die Freude (Till glädjen)

med Beethovens egen ingress

Solo:

O, Freunde, nicht diese Töne!
sondern lasst uns angenehmere anstimmen
und freudenvollere.

Solo:

Freude, schöner Götterfunken,
Tochter aus Elysium,
Wir betreten feuertrunken,
Himmelische, dein Heiligtum.
Deine Zauber binden wieder,
Was die Mode streng geteilt;
Alle Menschen werden Brüder,
Wo dein sanfter Flügel weilt.

Kör:

Deine Zauber binden wieder etc

Solokvartett:

Wem der grosse Wurf gelungen,
Eines Freundes Freund zu sein,
Wer ein holdes Weib errungen,
Mische seinen Jubel ein!

Solo:

Ack vänner, icke dessa toner,
utan låtom oss uppstämma angenämare
och glädjerekare!

Solo:

Glädje, sköna gudagnista,
dotter av Elysium,
eldbesjälade vi drista
träda till ditt helga rum.
Se, din trollmakt sammanlöder
vad som åtskilt tiden ställt;
alla människor bliva bröder,
där du dina vingar fällt.

Kör:

Se, din trollmakt sammanlöder etc

Solokvartett:

Den ett lyckokast har vunnit
att en väns förtrogne bli,
den ett älskligt viv har funnit
må sitt jubel stämma i.

Ja - wer auch nur eine Seele
Sein nennt auf dem Erdenrund!
Und wer's nie gekonnt, der stehle
Weinend sich aus diesem Bund.

Kör:

Ja - wer auch nur eine Seele etc

Solokvartett:

Freude trinken alle Wesen
An den Brüsten der Natur:
Alle Guten, alle Bösen
Folgen ihrer Rosenspur.
Küsse gab sie uns und Reben,
Einen Freund, geprüft im Tod;
Wollust ward dem Wurm gegeben,
Und der Cherub steht vor Gott.

Kör:

Küsse gab sie uns und Reben etc

Solo och kör:

Froh, wie seine Sonnen fliegen
Durch des Himmels prächt'gen Plan,
Laufet, Brüder, eure Bahn,
Freudig, wie ein Held zum Siegen.

Så ock den som vann en enda
själsförvant på jordens rund.
Den det ej förmått må vända
gråtande från ditt förbund.

Kör:

Så ock den som vann en enda etc

Solokvartett:

Glädje alla väsen njuta
av naturens rika vår,
goda liksom onda sluta
till i dina rosenspår.
Kyssar gav du, livets druva
och en vän vid dödens bud.
Vällust fick var mask förljuva
och keruber prisa Gud.

Kör:

Kyssar gav du, livets druva etc

Solo och kör:

Lätt som solars myller dansar
över himlens vida plan,
låån, bröder, eder ban,
glada som till segerkransar!

Kör:

Freude, schöner Götterfunken,
Tochter aus Elysium,
Wir betreten feuertrunken,
Himmlische, dein Heiligtum.
Deine Zauber binden wieder,
Was die Mode streng geteilt;
Alle Menschen werden Brüder,
Wo dein sanfter Flügel weilt.
Seid umschlungen, Millionen!
Diesen Kuss der ganzen Welt!
Brüder - überm Sternenzelt
Muss ein lieber Vater wohnen.
Ihr stürzt nieder, Millionen?
Ahnest du den Schöpfer, Welt?
Such' ihn überm Sternenzelt!
Über Sternen muss er wohnen.

Kör och solokvartett:

Freude, schöner Götterfunken etc

Kör:

Glädje, sköna gudagnista,
dotter av Elysium,
eldbesjälade vi drista
träda till ditt helga rum.
Se, din trollmakt sammanlöder
vad som åtskilt tiden ställt;
alla människor bliva bröder,
där du dina vingar fällt.
Glädje famna myriader,
giv all världens liv din kyss!
Bröder, ovan stjärnvalvs kryss
måste bo en huldrik fader.
Fallen neder, myriader!
Anen I en skaparhand?
Söken ovan stjärnors brand,
ovan stjärnor bor er fader.

Kör och solokvartett:

Glädje, sköna gudagnista etc

Svensk övers: *Hugo Tigerschiöld*

Wilhelm Stenhammar: "Florez och Blanzefflor"

När aftonrodnad'n sin rosenkorg tömde
i den flyende dagens spår,
och maj i sitt vårliga töcken gömde
allt hagtornens blomsterspår,
om blommas och vitblommas kärlek jag drömde
om Florez och Blanzefflor.

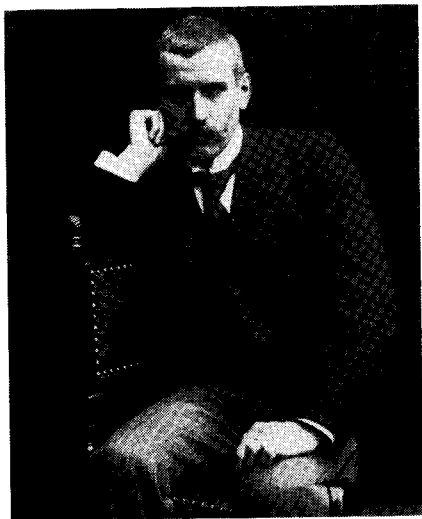
Det var två konungabarn som lekte
med spiror och äpplen av guld,
varandra som bi och blomma smekte,
då våren av doft stod full,
och äppelblommornas snöfall blekte
all örtagårdens mull.

Det var två konungabarn som redo
till bröllop en sommardag,
medan lekarna nyckelharporna vreda,
och burgundern rann röd över lag,
och ängarnas klöver ängorna spreda
i starka, kryddade drag.

Det var ett konungapar, som i gamman
vid håren i hogsätet satt,
njöt tårarnas sorgdryck samman
och samman festernas skrätt,
tills döden slog aska på spiselflamman
och tog dem en kärleksnatt - - -

När aftonrodnadens facklor blänkte
vid den döende dagens bår,
och maj i sin skymninslöja sänkte
min ensamma vandrings spår,
på blommas och vitblommas kärlek jag tänkte,
på Florez och Blanzefflor.

Oskar Levantin

WILHELM STENHAMMAR

Gustav Mahler: Das Lied von der Erde

II. Der Einsame im Herbst

(Herbstnebel wallen bläulich überm See!

Vom Reif bezogen stehen alle Gräser!

Man meint, ein Künstler habe Staub von...)

...Jade über die feinen Blüten ausgestreut.

Der süsse Duft der Blumen ist verflogen;

Ein kalter Wind beugt ihre Stengel nieder.

Bald werden die verwelkten, gold'nen Blätter

Der Lotosblüten auf den Wasser zieh'n,

Mein Herz ist müde. Meine kleine Lampe

erlosch mit Knistern, es gemahnt mich an den Schlaf.

Ich komm' zu dir, traute Ruhestätte!

Ja, gib mir Ruh, ich hab' Erquikkung not!

Ich weine viel...

(...in meinen Einsamkeiten etc.)

IV. Von der Schönheit

Junge Mädchen pflücken Blumen,

Pflücken Lotusblomen an dem Uferrande.

Zwischen Büschen und Blättern sitzen sie.

Sammeln Blüten in den Schoss und rufen

Sich einander Neckereien zu.

Gold'ne Sonne webt um die Gestalten,

Spiegelt sie im blanken Wasser wieder.

Sonne spiegelt ihre schlanken Glieder,

Ihre süssen Augen wider,

Und der Zephir hebt mit Schmeichelkosen das Gewebe

Ihrer Ärmel auf, führt den Zauber

Ihrer Wohlgerüche durch die Luft.

O sieh, was tummeln sich für schöne Knaben

Dort an dem Uferrand auf mut'gen Rossen?

Weithin glänzend wie die Sonnenstrahlen;

Schon zwischen dem Geäst der grünen Weiden

Trabt das jungfrische Volk einher!

Das Ross des einen wiehert fröhlich auf

Und scheut und saust dahin,

über Blumen, Gräser, wanken hin die Hufe,

Sie zerstampfen jäh im Sturm

die hangesunkenen Blüten,

Hei! Wie flattern im Taumel seine Mahnen,

Dampfen heiss die Nüstern!

Gold'ne Sonne webt um die Gestalten,

spiegelt sie im blanken Wasser wieder. (etc.)

Carl Orff: Carmina burana, scenisk kantat

FORTUNA IMPERATRIX MUNDI
FORTUNA, VÄRLDENS HÄRSKARINNA

1. *O Fortuna*

O Fortuna
velut Luna
statu variabilis,
semper crescis
aut decrescis;
vita detestabilis
nunc obdurat
et tunc curat
ludo mentis aciem,
egestatem,
potestatem
dissolvit ut glaciem.

Sors immanis
et inanis
rota tu volubilis,
status malus,
vana salus
semper dissolvibilis,
obumbrata
et velata
michi quoque niteris;
nunc per ludum
dorsum nudum
fero tui sceleris.

Sors salutis
et virtutis
michi nunc contraria
est affectus
et defectus
semper in angaria.
Hac in hora
sine mora
corde pulsum tangite;
quod per sortem
sternit fortem
mecum omnes plangite!

O Fortuna,
liksom månen
med dess växlande faser
växer du
eller avtar du ständigt;
livet, det avskyvärda,
håller mig kvar
och skärper min blick
i sin hårda skola,
fattigdom
och rikedom
upplöser det som vore de is.

Ohyggliga
och fåfängliga öde,
du obönhörligt välvande lyckohjul,
du som är obeständigheten,
den ombytliga lyckan,
som alltid upplöser sig i intet —
höljd i skugga
och beslöjad
styr du också mitt levnadslopp;
nu har jag inte ens kläder
att skyla mig med
på grund av din ondskas spel.

När lycka
och välstånd
är utom räckhåll,
finns blott plåga
och elände
i denna jimmerdal.
Stämman nu alla upp klagosånger
och begråten med mig
det oblidliga ödet,
som slår ned även den starke!

2. *Fortune plango vulnera*

Fortune plango vulnera
stillantibus ocellis,
quod sua michi munera
subtrahit rebellis.
Verum est, quod legitur:
fronte capillata,
sed plerumque sequitur
Occasio calvata.

In Fortune solio
sederam elatus,
prosperitatis vario
flore coronatus;
quidquid enim florui
felix et beatus,
nunc a summo corruui
gloria privatus.

Fortune rota volvitur:
descendo minoratus;
alter in altum tollitur;
nimis exaltatus
rex sedet in vertice,
caveat ruinam!
Nam sub axe legimus
Hecubam reginam.

Jag begråter det motspänstiga ödets slag,
och tårar droppar från mina ögon,
emedan det tagit från mig
sina omsorger.

Det är sant, som man läser¹:
man försöker gripa tillfällets gudinna
i pannluggen,
men för det mesta undkommer hon,
fast på bekostnad av sitt hår.

På Fortunas tron
satt jag upphöjd,
krönt med framgångens
brokiga blomsterkrans;
fastän jag stod på höjden,
framgångsrik och lycklig,
har jag nu störtat från lyckans tinnar,
berövad makt och ära.

Fortunas hjul går runt:
jag stiger ned förringad;
en annan lyfts mot höjden;
alltför övermodig
sitter konungen på den högsta punkten,
må han akta sig för fall!
Ty vi läser om drottning Hekuba
under lyckohjulets axel.

¹ nämligen bl a hos Cato.

Anm. Occasio calvata: tillfällets gudinna framställdes som en hastigt förbiilande, ålhal gestalt med en stor hårtofs i pannan. Den satt mycket löst. Inte ens Jupiter kunde gripa tillfället i flykten.

Hekuba: gemål till Priamus, Trojas siste kung.

I. PRIMO VERE • OM VÄREN

3. *Veris leta facies*

Veris leta facies
mundo propinatur,
hiemalis acies
victa iam fugatur.
In vestitu vario
Flora principatur,

Vårens glada anlete
strålar emot jorden,
vinterns kyla
jagas nu besegrad på flykt.
I brokig klädnad
härskar Flora,

memorum dulcisono
que cantu celebratur.

Flora fusa gremio
Phebus novo more
risum dat, hoc vario
iam stipatur flore,
Zephyrus nectareo
spirans it odore,
certatim pro bravio
curramus in amore.

Cytharizat canticio
dulcis Philomena.
flore ridet vario
prata iam serena,
salit cetus avium
silve per amena,
chorus promit virginum
iam gaudia millena.

Ann. Flora: Blomstergudinnan; *Phebus:* solguden; *Zephyrus:* västanvinden; *Philomena:* näktergalen.

4. *Omnia Sol temperat*

Omnia Sol temperat
purus et subtilis,
novo mundo reserat
faciem Aprilis,
ad Amorem properat
animus herilis,
et iocundis imperat
deus puerilis.

Rerum tanta novitas
in sole mni vere
et veris auctoritas
iubet nos gaudere,
vias prebet solitas,
et in tuo vere
fides est et probitas
tuum retinere.

Ama me fideliter!
fidem meam nota:
de corde totaliter
et ex mente tota
sum presentialiter
absens in remotis,
quisquis amat taliter,
volvitur in rota.

hon som firas
med ljuvt klingande sång från lunderna.

I Floras famn
ler Phebus åter,
och hans leende
höljs av blomsterprakt,
Zephyrus sprider ljuvlig vällukt,
där han går fram --
låt oss löpa i kapp
om kärlekens högsta belöning!

Den älskliga Philomena stämmer in
med sina drillar,
i brokig blomsterprakt
ler de ljusa ängarna,
fåglarnas skara flyger glatt
genom skogens ljuvliga nejder
och flickornas kör uppstämmer
tusenfaldiga glädjesånger.

Solen, den rena och höga,
råder över allt,
för en panyttfödd värld
uppenbarar hon åter Aprils anlete,
till kärleken skyndar
det unga sinnet,
och Amor, gosseguden,
befaller över alla nöjen.

Alltings pånyttfödelse
i vårens festliga tid
och vårens egen makt
hjuder oss att glädjas.
Den visar oss på de välkända vägarna,
och i din ungdoms vår
är det rätt och billigt
att du tar vara på din beskärda del.

Älska mig troget!
Märk min egen trohet:
av hela mitt hjärta
och hela min själ
är jag nära dig,
när du är fjärran:
var och en som älskar så,
vrids på ett pinohjul.

5. *Ecce gratum*

Ecce gratum
et optatum
Ver reducit gaudia:
purpuratum¹
floret pratum,
Sol serenat omnia.
Iam iam cedant tristia.
Estas redit,
nunc recedit
Iuvenis sevitia.

Iam liquescit
et decrescit
grando, nix et cetera,
bruma fugit,
et iam sugit
Ver Estatis ubera;
illi mens est misera,
qui nec vivit,
nec lascivit
sub Estatis dextera.

Gloriantur
et letantur
in melle dulcedinis,
qui conantur,
ut utantur
premio Cupidinis;
simus jussu Cypridis
gloriantes et letantes
pares esse Paridis.

Se, den kära
och efterlängtrade
våren kommer tillbaka med glädjen —
i strålände färger
blommar ången,
solen lyser över allt.
Nu må sorgerna vika!
Sommaren kommer tillbaka,
nu viker
vinterns stränga välde.

Nu smälter
och försvinner
hagel, snö och allt, som hör vintern till;
kölden flyr,
nu diar våren
sommarens bröst;
den har ett armt sinne,
som inte lever
och inte är yr av kärlek
när sommaren råder.

De yvs
och gläds
i ljuvlighetens sötma,
vilka strävar
att få
kärlekens belöning;
må vi, när Venus befaller,
yvas och glädjas
att vi är Paris' likar!

Anm. Paris: son till Priamus och Hekuba. Blev genom Venus' förmedling i tillfälle att som sin maka se Helena, den tidens miss Universum.

¹ Purpuratum etc: »I purpurvågor . . . . . ligga ängarne»; hade Herman Säterberg läst *Carmina burana*?

6. Tanz

Dans

7. *Floret silva*

Floret silva nobilis
floribus et foliis.
Ubi est antiquus
meus amicus?
— Hinc equitavit.
Eia, quis me amabit?

Floret silva undique.
Nah mime gesellen ist mir wê.
Gruonet der walt allenthalben.
Wâ ist min geselle also lange?
— Der ist geritten hinne.
O wî, wer soll mich minnen?

Den höga skogen grönskar
med blommor och blad.
Var är min älskling
från förr?
— Han har ridit härifrån.
Ack, vem skall nu älska mig?

Skogen grönskar överallt.
Jag längtar efter min älskling.
Skogen grönskar överallt.
Var är min älskling så länge?
— Han har ridit härifrån.
Ack, vem skall nu älska mig?

8. *Chramer, gip die varwe mir*

Chramer, gip die varwe mir, die min
wenget roete,
damit ich die jungen man an ir dank
der minnenliebe noete.

Seht mich an,
jungen man,
lat mich iu gevallen!

Minnet, tugentliche man, minnecliche
frouwen!
Minne tuot iu hoch gemuot unde lat
iuch in hohen eren schouwen.

Wol dir, Werlt, daz du bist also
freudenriche!
Ich wil dir sin undertan durch din
liebe immer sicherliche.

Krämare, giv mig den färg
som gör mina kinder röda
så att de unga männen må se dem
och fyllas av kärlek.

Se på mig,
unge män,
må jag Er behaga!

Älsken, höviske unge män, älskliga
kvinnor!
Kärleken gör Ert sinne glatt och
upphöjer Er till stor ära.

Väl dig värld, att du är så rik på glädje!
Jag vill vara dig underdånig, alltid nöjd
och glad genom den kärlek
du beskär.

9. *Reie*

Ringduns

Swaz hie gat umbe

Swaz hie gat umbe,
das sint allez megede,
die wellerit an man
alle disen sumer gan.

De som här går i ring,
är allesammans flickor,
som vill ha en man
innan sommaren är över.

Chume, chum geselle min

Chume, chum geselle min,
ih enbite harte din.
Suzer, rosenvarwer munt,
chum uñ mache mich gesunt.

Kom, kom min älskling
jag längtar så mycket efter dig.
Söta, rosenröda mun,
kom och gör mig frisk och suad.

10. *Were diu werlt alle min*

Were diu werlt alle min,
von deme mere unze an den Rin,
des wolt ih miß darben,
daz diu chünegin von Engellant
lege an minen armen.

Vore hela världen min,
från havet ända till Rhen —
jag skulle skänka bort alltsammans,
att drottningen av England
läge på min arm!

Ann. I denna version av visan åsyftas förmodligen Eleonora av Akvitanien (1124—1204), gift 2:o med Henrik Plantagenet och mor till Richard Lejonhjärta. Dessvärre uppfyllde hon önsknigar av ovanstående art till betydligt billigare pris än så omfattande landavträdelser, något som skaffade henne ett ganska dåligt moraliskt anseende.

II. IN TABERNA • PÅ KROGEN

11. *Estuans interius*

Estuans interius ira vehementi
in amaritudine loquor mee menti:
factus de materia, cinis elementi
similis sum folio, de quo ludunt venti.

Vred och led en natt jag satt vaken
på mitt läger
arg på folkets usla prat till mig själv
jag säger:
»Gjord av lös materia, som för litet
väger
är jag lik ett vindfört löv: ingen ro
det äger.»

Cum sit enim proprium viro sapienti
supra petram ponere sedem fundamenti,
stultus ego comparor fluvio labenti,
sub eodem tramite nunquam
permanenti.

Hur den vise stadig är, skrifterna
beskriva:
Ned kan ingen flod hans hus, byggt
på klippan, riva,
mig man ser på dårars vis liksom
böljan driva,
flodens våg, som aldrig kan sammastäds
förbliva.

Feror ego veluti sine nauta navis,
ut per vias aeris vaga fertur avis,
non me tenent vincula, non me tenet
clavis
quero mihi similes, et adiungor pravis.

Som ett skepp på havets våg utan
styrman svänger,
som på skyars höga stig flyktig fågel
flänger,
inga band mig binda fast, intet lås
mig stänger,
jag till mina likar går, mig med bovar
mänger.

Mihi cordis gravitas res videtur gravis;
iocus est amabilis dulciorque favis;
quidquid Venus imperat, labor est
suavis,
que nunquam in cordibus habitat
ignavis.

Via lata gradior more iuventutis,
implicor et vitis immemor virtutis,
voluptatis avidus magis quam salutis,
mortuus in anima curam gero cutis.

Ann. Stroferna 1--3 och 5 översatta av Johan Bergman.

12. *Olim lacus colueram*

Olim lacus colueram,
olim pulcher extiteram,
dum cignus ego fueram.

Miser, miser,
modo niger et ustus fortiter!

Girat, regirat, garcifer,
me rogos urit fortiter:
propinat me nunc dapifer.

Nunc in scutella iaceo,
et volitare nequeo,
dentes frendentes video.

13. *Ego sum abbas*

Ego sum abbas Cucaniensis,
et consilium meum est cum bibulis,
et in secta Decii voluntas
mea est, et qui mane me quesierit
in taberna, post vesperam
nudus egredietur, et sic denudatus
veste clamabit: »Wafna! Wafna!
Quid fecisti, sors turpissima?
Nostre vite gaudia abstulisti omnia!»

Ann. Cucania var ett medeltidens Schlaraffenland, flödande av mjölk, honung och vin bl a.

Hjärtats allvar har jag intet sinne för,
leken är värd att älska och ljuvare än
honung;
vad än Venus befäller är en lätt möda,
hon, som aldrig bor i tröga hjärtan.

På de ungas breda väg, vart den nu
kan bära.
går jag, snärjd i lastens garn, glömsk
av dygd och ära,
vällustnöjen älskar jag mer än nådens
lära,
död i anden blott jag kan köttets lust
begära.

En gång var sjöarna mitt hem,
en gång var jag vacker att skåda
— när jag var svan.

Slackare jag,
nu är jag brunsteckt och svårt bränd!

Stekvärdaren vrider fram och åter,
elden bränner mig svårt,
nu bär hovmästaren fram mig.

Nu ligger jag på ett fat
och kan inte flyga min kos,
glupska tänder ser jag.

Jag är abbot i Schlaraffenland, och
mitt råd är en samling drinkare, och
i Decius' anhang har jag behag, och
den som om morgonen frågar efter mig
på krogen, han skall efter kvällningen
gå naken därifrån, och sålunda berövad
sina kläder skall han ropa: »Ve mig!
Ve mig! Vad har du gjort,
skändliga lott! Mitt livs hela glädje
har du tagit ifrån mig!»

14. In taberna

In taberna quando sumus,
non curamus quid sit humus,
sed ad ludum properamus,
cui semper insudamus.

Quid agatur in taberna,
ubi nummus est pincerna,
hoc est opus ut queratur,
si quid loquar, audiat.

Quidam ludunt, quidam bibunt,
quidam indiscrete vivunt.
Sed in ludo qui morantur,
ex his quidam denudantur,
quidam ibi vestiuntur,
quidam saccis induuntur.
Ibi nullus timet mortem,
sed pro Baccho mittunt sortem.

Primo pro nummata vini:
ex hac bibunt libertini;
Semel bibunt pro captivis,
post hec bibunt ter pro vivis,
quater pro Christianis cunctis,
quinque pro fidelibus defunctis,
sex pro sororibus vanis,
septies pro militibus silvanis,
octies pro fratribus perversis,
nonies pro monachis dispersis,
decies pro navigantibus,
undecies pro discordantibus,
duodecies pro penitentibus,
tredecies pro iter agentibus.
Tam pro papa quam pro rege
bibunt omnes sine lege.

Bibit hera, bibit herus,
bibit miles, bibit clerus,
bibit ille, bibit illa,
bibit servus cum ancilla
bibit velox, bibit piger,
bibit albus, bibit niger,
bibit constans, bibit vagus,
bibit rudis, bibit magus.

Bibit pauper et egrotus,
bibit exul et ignotus,
bibit puer, bibit canus,
bibit presul et decanus.

När vi sitter på krogen,
tänker vi inte på gravens mull,
utan vi skyndar till tärningspelet,
åt vilket vi hänger oss så svetten lackar.

Vad som händer på krogen,
där penningen är munsäck,
det bör man ägna sin forskariver —
om jag skulle säga något, så hör på!

Några spelar, andra dricker,
andra övar värre laster.
Vad dem som spelar beträffar,
så spelar en del av sig i om kläderna,
en del får nya kläder där,
en del klär sig i säck och aska.
Där fruktar ingen döden —
alla sätter sin lit till Bacchus.

För det första — vinets rikedom:
härur dricker frie män;
En skål dricker de för de fångna,
tre för de levande,
fyra för alla kristna,
fem för de i tron bortgångna,
sex för den köpta kärlekens systraskap,
sju för skogsmännen,
åtta för vilnsna bröder,
nio för munkar i försörjningen,
tio för dem som är på sjön,
elva för de oense,
tolv för dem som dömts att göra bot,
tretton för dem som drar uteder vägarna.
Såväl för påve som för kung
dricker alla huller om buller.

Hustrun dricker, mannen dricker,
knekten dricker, klerken dricker,
han dricker, hon dricker,
drängen dricker jämte pigan,
den raske dricker, den late dricker,
den vite dricker, den svarte dricker,
den ståndaktige och den opålitlige
dricker,
den olärde dricker, den lärde dricker.

Den fattige och sjuke dricker,
den landsflyktige och obemärkte dricker,
gossen dricker, gubben dricker,
priorn och äldsten dricker.

bibit soror, bibit frater.
bibit anus, bibit mater,
bibit ista, bibit ille,
bibunt centum, bibunt mille.

Parum sexcente nummate
durant, cum immoderate
bibunt omnes sine meta:
quamvis bibant mente leta:
sic nos rodunt omnes gentes
et sic erimus egentes.
Qui nos rodunt, confundantur,
et cum iustis non scribantur.

system dricker, brodern dricker,
gumman dricker, modern dricker,
hon dricker, han dricker,
hundra dricker, tusen dricker.

Knappt all världens rikedomar räcker,
när alla dricker omättligt
och utan gräns —
om de också är glada, när de dricker;
så skinnar oss alla människor,
och så blir vi fattiga.
Må de, som tar våra pengar, fördömas
och må de inte skrivas bland de
rättfärdiga!

III. COUR D'AMOURS • SÅNGER OM KÄRLEK

15. *Amor volat undique*

Amor volat undique;
captus est libidine.
Iuvenes, iuvenecule
coniunguntur merito.

Siqua sine socio,
caret omni gaudio,
tenet noctis infima
sub intimo
cordis in custodia.
Fit res amarissima.

Amor flyger överallt;
han är gripen av kärleksyra.
Ynglingar och flickor förenas,
så som det skall vara.

Men den som är utan vän,
har ingen glädje i världen;
hon dväljs i djupaste mörker
och fåfäng vakan
i hjärtats innersta vrå.
Det är det bittraste av öden.

16. *Dies, nox et omnia*

Dies, nox et omnia
michi sunt contraria,
virginum colloquia
me fay planszer,
oy suvenz suspirer
plu me fay temer.

O sodales, ludite,
vos qui scitis, dicite,
michi mesto pareite,
grand ey dolor,
attamen consulite
per voster honor.

Tua pulchra facies
me fay planszer milies,
pectus habet glacies,
a remender
statim vivus fierem per un baser.

Dagen, natten, allt
gör mig sorgen,
flickornas samtal
gör mig ledsen
och att ofta sucka
får mig att bäva än mer.

Vänner, lek ni,
och ni som har erfarenheter, berättat
om dem,
men skona mig i min sorg:
jag lider svårt,
men se ni till
att ni får vad ni önskar er.

När jag tänker på ditt vackra ansikte,
ville jag brista i gråt tusen gånger,
i mitt bröst är kyla —
en kyss av dig
skulle genast väcka mig till liv igen.

17. *Stetit puella*

Stetit puella
rufa tunica.
Siquis eam tetigit,
tunica crepuit.
Eia.

Stetit puella
tamquam rosula.
Facies splenduit,
os eius floruit.

Flickan stod
i sin röda klänning.
Om någon rörde vid henne,
ftrasade tyget.
Eja.

Flickan stod
skön som en ros
Det lyste om hennes ansikte,
hennes mun var som en röd blomma.

18. *Circa mea pectora*

Circa mea pectora
multa sunt suspiria
de tua pulchritudine,
que me ledunt misere.

Mandaliet, mandaliet
min geselle chomet niet.

Tui lucent oculi
sicut solis radii,
sicut splendor fulguris
lucem donans tenebris.

Vellet deus, vellent dii,
quod mente proposui:
ut eius virginea
reserassem vincula.

I mitt bröst
är många suckar
för din skönhets skull
vilka plågar mig svårt.

Fröjdesång, fröjdesång,
min älskling sörjer ej.

Dina ögon lyser
som solens strålar,
som blixstens glans,
som ger ljus åt natten.

O att guden, o att gudarna
ville det som jag har föresatt mig:
att få öppna
hennes jungfrulighets lås.

19. *Si puer cum puellula*

Si puer cum puellula
moraretur in cellula,
felix coniunctio.
Amore sucerescente,
pariter e medio
avulso procul tedio,
fit ludus ineffabilis
membris, lacertis, labiis.

Om en gosse och en flicka
skulle dröja i en kammare,
vilken lycklig förening!
Kärleken ökas,
blygseln försvinner
mellan de två
och det blir en obeskrivlig lek
med smekningar, famntag, kyssar.

20. *Veni, veni, venias*

Veni, veni, venias,
ne me mori facias,
hyria, hyrie, nazaza,
trillirivos . . .

Kom, kom, kom,
låt mig inte dö av längtan,
hyria, hyrie, nazaza,
trillirivos . . .

Pulchra tibi facies,
oculorum acies,
capillorum series,
o quam clara species!

Rosa rubicundior,
lilio candidior,
omnibus formosior,
semper in te gloriior!

21. In trutina

In trutina mentis dubia
fluctuant contraria:
lascivus amor et pudicitia.
Sed eligo. quod video;
collum iugo prebeo
ad iugum tamen suave transeo.

22. Tempus est iocundum

Tempus est iocundum, o virgines,
modo congaudeat, vos iuvenes.
Oh, oh, oh,
totus floreo,
iam amore virginali totus ardeo,
novus, novus, novus amor est, quo pereor.

Mea me confortat
promissio,
mea me deportat
negatio.

Tempore brumali
vir patiens,
animo vernali
lasciviens.

Mea mecum ludit
virginitas,
mea me detrudit
simplicitas.

Veni, domicella, cum gaudio,
veni, veni, pulchra,
iam pereor.

Ditt vackra anlete,
glansen i din blick,
ditt hår,
vilken skön gestalt!

Rödare än rosen,
vitare än liljan,
skönare än alla,
i dig finner jag alltid min lycka!

På själens tvekande våg
ligger två motsatser:
den yra kärleken och blygsamheten.
Men när jag ser dig, vet jag, att kärleken
är starkast;
jag böjer min hals för oket,
men det är ett ljuvt ok som läggs därpå.

Nu är glädjens tid, o flickor,
glädjens tillsammans med oss.
I ynglingar!
Oh, oh, oh,

jag blomstrar.
jag brinner helt av kärlek till en flicka,
en ny kärlek är det, varav jag förgås.

Jag är glad — jag har lovat honom
min kärlek,
att behöva neka honom något
skulle göra mig förtvivlad.

När det är vinter och kallt,
är jag en tålig man,
när våren får makt i mitt sinne,
brusar blodet hett och jag blir yr av
kärlek.

Mitt jungfruliga sinne
är fyllt av förväntan,
men min oerfarenhet
håller mig tillbaka.

Kom, min flicka, kom med glädje,
kom, kom min ljuva,
annars förgås jag!

Anm. Ovanstående sång är möjligen avsedd att föredras som en dialog. På grund av uppteckningens ofullständighet har forskningen inte lyckats fastställa vem som sjunger vilka av de strofer som börjar med ordet »mea». Översättningen får därför göras fritt i enlighet med dikterns musikaliska utformning.

23. *Dulcissime*

Dulcissime,
totam tibi subdo me!

Du den ljuvaste, jag lämnar
hela min varelse i dina händer!

BLANZIFLOR ET HELENA • BLANZIFLOR OCH HELENA

24. *Ave formosissima*

Ave formosissima,
gemma pretiosa,
ave decus virginum,
virgo gloriosa,
ave mundi luminar,
ave mundi rosa,
Blanziflor et Helena,
Venus generosa!

Hell dig, du den skönaste,
dyrbara ädelsten,
hell dig, jungfruskarans prydnad,
högtlovade jungfru,
hell dig, världens ljus,
hell dig, världens ros,
Blanziflor och Helena,
givmilda Venus!

Anm. Sången är från början troligen en Mariahymn, med en sådans vanliga attribut; slutet kommer som en onekligen förbluffande vändning mot profanare gestalter än madonnan. Travestier av heliga sånger och böner var emellertid inte ovanliga på den här tiden.

FORTUNA IMPERATRIX MUNDI

25. *O Fortuna* (se 1)

Översättning och kommentarer: Claes Wirsén

BIS-CD-422 B: 4

Zoltán Kodály: Psalmus hungaricus op. 13

Coro:

Mikoron Dávid nagy búsuitában,
Baráti miatt volna bánatban,
Panaszolkodván nagy haragjában,
Illyen könyörgést kezdte ő magában.

Chorus:

When as King David sore was afflicted,
By those he trusted basely deserted,
In his great anger bitterly grieving,
Thus to Jehovah pray'd he within his heart.

Tenor:

Istenem Uram, kérek tégedet,
Fordítsd reám szent szemeidet,
Nagy szükségemben ne hagj engemet,
Mert megemészti nagy bánat szívemet.
Csak sívok, rívok, nagy nyavalyámban,
Csak sívok, rívok, nagy nyavalyámban,
Elfogyatkoztam gondolatomban,
Megkeseredtem nagy búsultomban,
Ellenségemre való haragomban.
Hogyha énnékem szárnyam lett volna,
Mint az galamb elröpültem volna.
Hogyha az Isten engedte volna,
Innét én régen elfutottam volna.
Akarok inkább pusztában laknom,
Vadon erdőben széjjelbujdosnom,
Hogynem mint azok között lakoznom,
Kik igazságot nem hagynak szólanom.

Coro:

Mikoron Dávid nagy etc.

Tenor:

Éjjel és nappal azon forgódnak,
Engem mi módon megfoghassanak,
Beszédem miatt vádolhassanak,
Hogy fogságomon ők vigadhassanak.
Egész ez város rakva haraggal,
Egymásra való nagy bosszúsággal
Ehíresedett az gazdagsággal,
Hozzá fogható nincsen álnoksággal.
Gyakorta köztük gyűlések vannak,
Özvegyek, árvák nagy bosszút vallnak,
Isten szavával ők nem gondolnak
Mert jószágukban felfuvalkodtanak.

Coro:

Mikoron Dávid nagy etc.

Tenor:

God of my fathers, bow Thine ear to me,
Turn not away the light of Thy countenance,
Leave me not lonely in my misery,
Sore is my heart and sorrow o'erwhelmeth me.
O hear the voice of my complaining!
O hear the voice of my complaining,
Terrors of death are fallen upon me,
Hide not Thyself from my supplication,
Hatred and wrath of wicked men oppress me.
O that I had but wings like a dove!
I would fly away far into the wilderness;
If to my prayer, Lord, Thou hadst attended,
Long, long ago far hence I would have wander'd.
Better it were to dwell in the desert,
Better to hide me deep in the forest,
Than live with wicked liars and traitors
Who will not suffer that I should speak the truth.

Chorus:

When as King David etc.

Tenor:

Nightly and daily go they about me,
Seeking how they may take me in the snare,
And by false witness seek to destroy me,
Make me a prisoner; then would they shout with joy!
Violence and strife rage fierce in the city,
Mischief and malice, envy and sorrow,
Boasting of riches pride of possession;
Ne'er in all the world saw I such deceivers!
They take their evil counsel in secret,
Fatherless children slay they and murder,
God's high commandment they have despised,
Swollen with substance, drunken with lust and pride.

Chorus:

When as King David etc.

Tenor:

Keserűségem annyi nem volna,
Ha ellenségtől nyavalyám volna,
Bizony könnyebben szenvedtem volna,
Magamat attól megóhíhattam volna.
De barátomnak az kit véleik volt,
Nagy nyáasságom kívül eggyütt volt,
Jó hírem nevem tisztességem volt,
Fő ellenségem most látom hogy az volt.
Keserű halál szálljon fejére,
Ellenségemnek ítélteére,
Álnokságának büntetésére,
Hitetlenségnek kijeletésére.

Tenor & Coro:

Én pedig, Uram, hozzád kiáltok,
Reggel és délből, este könyörgök,
Megszabadulást tetőled várók,
Az ellenségtől mert én igen tartok.
Én pedig Uram, hozzád kiáltok,
Reggel és délből, este könyörgök,
Megszabadulást tetőled várók,
Az ellenségtől mert én igen tartok.

Tenor:

Te azért ielkem, gondolatodat,
Istenben vessd bizodalmadat,
Rólad elvészti minden, minden terhedet,
És meghallgatja te könyörgésedet.

Coro:

Igaz vagy Uram, ítéletedben,
A vérszópókat ő idejökben
Te meg nem áldod szerencsésekben,
Hosszú életök nem iászen a földön.
Az igazakat te mind megtartod, megtartod,
A kegyeseket megoltalmazod,
A szegényeket felmagasztalod,
A kevélyeket aláhajtaszítod,
Ha egy kevéssé megkeseríted,
Az égő tűzben elbétaszítod,
Nagy hamarsággal onnét kivonszod,
Nagy tisztességre ismét felemeled,
Nagy hamarsággal onnét kivonszod,
Nagy tisztességre ismét felemeled,
felemeled, felemeled.

Szent Dávid írta az zsoltárkönyvben,
Ötvenötödik dicséretében,
Melyből az hívek, keserűségben,
Végasztalásért szórják így versekben.
Végasztalásért szórják így versekben.

Mihály Vég**Tenor:**

I could have borne so sore an affliction,
Were it an enemy that had reproach'd me,
Yea, in truth I could then have endur'd it,
For then I could have hidden myself from him.
But it was thou, my friend, whom I trusted,
(Did we not take sweet counsel together?)
Thou whom I reckon'd true friend and faithful,
Thou art the man whose hand would have struck me down!
Smite them with destruction, O Lord, and slay them,
And let Thy judgement fall heavy on them,
Cut down this people, Lord, in Thine anger,
Send out thy truth, let unbelievers perish!

Tenor & Chorus:

I give the honour, Lord, and worship Thee,
Evening and morning and at noonday,
Thou that abidest, Thou art my helper
When those that hate Thee sorely do oppress me.
I give Thee honour, Lord, and worship Thee,
Evening and morning and at the noonday,
Thou that abidest, Thou art my helper,
When those that hate Thee sorely do oppress me.

Tenor:

So in Jehovah I will put my trust,
God is my stronghold and my comforter;
I cast my burden always, always on the Lord,
He will not suffer the righteous to be mov'd.

Chorus:

Thou art our One God, righteous in judgement,
Vengeance is Thine for those that do evil,
Thou shalt not bless them, trusting in vain things,
Thou shalt take them away as with a whirlwind.
As for the righteous, Thou dost preserve them, preserve them,
They that show mercy shelter find in Thee
Those that are humble Thou dost raise on high.
Those that are mighty scatter'ist and destroyest.
Whom for space Thy wrath has chastised,
And has like silver tried in the furnace,
Forth from the fire Thou suddenly tak'st him,
Once more in honour Thou wilt raise him on high!
Forth from the fire Thou suddenly tak'st him,
Once more in honour Thou wilt raise him on high!
Raise him on high, raise him on high.

These words King David wrote in his Psalter,
Fifty and fifth of his songs of praising,
And for the faithful, bitterly grieving,
For consolation, I from it made this song.
For consolation, I from it made this song.

English version by **Edward J Dent**

Members of the Stockholm Philharmonic Orchestra, painted by Zoia (1931-33?)

Principal conductor: Václav Talich

Violin 1: Charles Barkel (leader); Ernst Törnqvist (deputy leader); Carl von Garaguly (?); John Hylbom; William Damme; Birger Crug; Gereon Brodin.

Violin 2: Fritz Ahlberg (section leader); Cesare Spedicati; Fritiof Cronsiö; Emanuel Christiansen; Edwin Witt; Jean Pettersson.

Viola: Sven Blomquist (?) (section leader); Ch. Hägerstrand (?)

Violoncello: Carl Christiansen (section leader)

Double Bass: Helmer Eriksson (section leader); Bertil Forss; Lioniero E. Vardiero; E. Malmquist (?)

Flute: Carl Achatz (principal); Anders Hansson

Clarinet: Ludwig Warschewski

Oboe: Max Dickert

Bassoon: Alex Bernström; Hans Wappler

Horn: Axel Malm; S. Ljungström (?)

Trumpet: Edvard Åkerberg

Trombone: Berthold Ericsson

Tuba: Gösta C. Lemon

Timpani: Ch. Widén

Percussion: H. Nygren

Harp: Janine Moreau

Konsertföreningens historia i datum

Källor: 75 år med Stockholms Konsertförening av Bengt Olof Engström, Stockholm 1977, Konsertföreningens styrelses verksamhetsberättelser, programhaften m.m.

SFO: Sammanfattande beteckning på Stockholms Konsertförenings symfoniorkester resp. Radiotjänsts symfoniorkester och Stockholms filharmoniska orkester.

27 maj 1902

Konsertföreningen i Stockholm stiftas på initiativ av Tor Aulin med John May som ordförande, Wilhelm Stenhammar som vice ordförande, Ernst Högman som sekreterare, Ludvig Rubenson jr som kassaförvaltare, Otto L Fürstenberg som revisor och Aulin som dirigent.

21 oktober 1902

Konsertföreningens första abonnemangskonsert i Musikaliska Akademiens stora sal. Tor Aulin dirigerar en tillfälligt engagerad orkester om 70 man. Programmet upptar Beethovens symfoni nr 4, Francks symfoniska variationer med Wilhelm Stenhammar som pianosolist, overtyren till Cornelius' opera "Barberaren i Bagdad" samt Berwalds Sinfonie sérieuse.

* 1902 - 1903

Ytterligare fem abonnemangskonsorter med Tor Aulin som dirigent: - 6/12, 27/1, 7/3, 21/3 och 9/4 - samt en gratis extrakonsert den 16/12 som bonus för ett misslyckat framförande av Bruckners fjärde symfoni, där hornisten var "indisponerad".

* 1903 - 1904

Sex abonnemangskonsorter under huvudsakligen Tor Aulins ledning - 6/10, 10/11 (dirigent: Armas Järnefelt), 16/12 (uruppförande av Wilhelm Stenhammars första symfoni), 23/1, 23/2 (uruppförande av Wilhelm Peterson-Bergers första symfoni), 22/3.

* 1904 - 1905

Sex abonnemangskonsorter med Tor Aulin som huvuddirigent - 18/10, 15/11, 17/12, 10/1 (uruppförande av Berwalds Sinfonie singulière), 21/2 (biträdande dirigent: Christian Sinding i en egen symfoni), 11/5.

* 1905 - 1906

Fyra abonnemangskonsorter med Tor Aulin - 24/10 (Mozart-program), 28/11, 6/2, 20/3 (Liszts "En Faustsymfoni").

* 1906 - 1907

Fyra abonnemangskonsorter med Tor Aulin - 16/10, 15/12, 29/1 (solist: Lady Wilma Hallé, violin), 23/2 (solist i Brahms andra pianokonsert: Adolf Wiklund).

* 1907 - 1908

Fyra abonnemangskonsorter med Tor Aulin - 22/10 (pianosolist: Arthur de Greef), 26/11, 7/2 (Solist i Beethovens violinkonsert: Henri Marteau), 13/8.

24 februari 1908

Sammanträdde då violinisten Henri Marteau och donatorn Rosa Nachmanson väljs till Konsertföreningens första hedersledamöter.

November 1908

Konsertföreningen arrangerar och betalar två konsorter med svensk musik i Tyskland med Tor Aulin som dirigent: 11/11 i Dortmund och 18/11 i Karlsruhe.

* 1908 - 1909

Fyra abonnemangskonsorter med dirigenten Tor Aulin - 2/11, 25/1 (Ernst von Dohnányi som solist i sin egen pianokonsert e-moll), 1/3 (uppföranden av Wilhelm Stenhammars "Snofrid" och d-mollkonsert med tonsättaren som pianosolist), 2/4 (Henri Marteau som solist i Brahms violinkonsert och Berlioz' "Harold i Italien").

8 april 1909

Extrakonsert med anledning av Henri Marteau's 25-års konstnärjubileum. Dirigent: Tor Aulin. Verk av Mozart, Bach, Beethoven.

- Maj 1909** Konsertföreningen grundar på Henri Marteau's initiativ "Franz Berwald-stiftelsen" för utgivning av Berwalds arbeten. Stiftelsen upplöses 1947.
- * 1909 - 1910** Fyra abonnemangskonserter med Göteborgs Orkesterförenings orkester, dirigent: Tor Aulin - 23/11 (Beethoven-program), 11/1 (verk av bl.a. Ludvig Norman och Berwald), 22/2, 5/4.
- Augusti 1910** Beslut att inställa orkesterkonserterna, men Konsertföreningen ger en garanti för en kammarmusikkonsert i Berlin. Marteau och Stenhammar håller konserter för Marteau-fonden och Berwald-stiftelsen i Stockholm och Uppsala.
- * 1910 - 1911** Konsertföreningen arrangerar fem kammarmusikkonserter i Stockholm med bl.a. Aulinkvartetten, pianisterna Wilhelm Stenhammar och Aurora Molander, violinisten Sven Kjellström och sångarna Dagmar Möller och John Forsell - 10/11, 1/12, 19/1, 2/3 och 6/4.
- Hösten 1911** Ingen verksamhet.
- Januari 1912** Konsertföreningen arrangerar en konsertturné i Tyskland med hovsångerskan Signe Rappe och Marteau med enbart svensk musik.
- 8-11 juni 1912** Svensk musikfest i Dortmund med John Forsell, Signe Rappe, Hugo Alfvén och Stenhammar. Inget statsbidrag utgår.
- 9 december 1912** Konsertföreningen upphör med verksamheten i Sverige men beslutar att tillsammans med Berwald-stiftelsen sprida kännedom om svensk musik i utlandet.
- November 1913** Provspelning på Hotell Rydberg i Stockholm för engagemang av Konsertföreningens egen orkester om 60 å 70 man. En ny konsertlokal erbjuder sig i det s.k. Industripalatset vid Norra Bantorget med nära 1800 platser.
- 15 januari 1914** Konsertföreningens nygrundade symfoniorkester håller sin första konsert i Auditorium i Industripalatset, sedermera Vinterpalatset. Programmet upptar Beethovens sjunde symfoni och femte pianokonsert med Wilhelm Stenhammar som pianosolist samt avslutas med Wagners förspel till Mastersångarna. Förste dirigent är den 30-årige tysken **Hans Seeber van der Floe**.
- Våren 1914** Den första säsongen avslutas den 30 april och omfattar 16 kvällskonserter på torsdagarna och 15 söndagsmatinéer. Seeber van der Floe avpoletteras efter 15 konserter den sista mars. Efterföljare blir dennes 31-årige landsman **Erich Ochs**, som dirigerar 8 konserter. Wilhelm Peterson-Berger dirigerar uruppförandet av sin andra symfoni 19/2.
- Mars 1914** SFO spelar på jordfastningen av Tor Aulin, som avlidit den 1 mars.
- * 1914 - 1915** Konsertföreningen håller 29 aftonkonserter och 30 söndagsmatinéer samt 3 konserter i Uppsala för sammanlagt 84.790 besökare. Den nye förste dirigenten **Erich Ochs** dirigerar 9 konserter t.o.m. 10/12 men begär tjänstledigt p.g.a. sjukdom och lämnar sin befattning 4/1. Han efterträds av finländaren **Georg Schnéevoigt**, som debuterar 17/12 med Brahms och Richard Strauss. Under våren leder han sammanlagt 16 konserter. **Nils Grevillius** engageras som andre dirigent, och dirigerar under säsongen 22 konserter. Hovkapellmastaren **Conrad Nordqvist** framträder en enda gång med orkestern, 11/4, och Hugo Alfvén har en egen kompositionsafton 7/1.

* 1915 - 1916

SFO ger 33 torsdagskonserter, 29 söndagskonserter samt 3 konserter i Uppsala för 99.723 åhörare. Schnéevoigt dirigerar 36 konserter och delar 3 med Nils Grevillius, som därutöver svarar för 16 matinéer och delar ytterligare en konsert med Stenhammar, som har 3 konserter. Peterson-Berger dirigerar sin symfoni nr 2 vid en kompositionsafton 13/4. Under våren 1916 genomför Schnéevoigt en Beethoven-serie (27/1, 3/2, 4/2, 10/2, 23/3) som avslutas med den nionde symfonin 30/3.

* 1916 - 1917

Konsertföreningen utökar säsongen från 15 oktober till 1 oktober. SFO ger 32 torsdagskonserter, 33 söndagsmatinéer samt 9 konserter utanför Stockholm, huvudsakligen Uppsala. Besökarantalet uppgår till 109.673 personer. Schneevoigt tar 49 konserter på sin lott, Grevillius 16; 2 konserter delar de på. Vid 4 festkonserter i april 1917 spelar Göteborgssymfonikerna med SFO; Stenhammar framför sin g-mollsymfoni (26/4) och Schnéevoigt Sibelius andra symfoni (28/4) samt delar på ett Wagner-Beethovenprogram (27 & 29/4). Den symfoniska musikens utveckling från omkring 1600 till nutiden illustreras i en Schnéevoigt-serie av 6 konserter (8/10, 15/10, 22/10, 29/10, 12/11, 19/11). Våren 1917 har Schnéevoigt en Brahmscykel (8/3, 15/3, 22/3, 29/3), som avslutas med Ein deutsches Requiem (6 & 8/4). Hundraårsdagen av Niels W Gades födelse firas 22/2. Den 26/2 dirigerar Richard Strauss sin Sinfonia Domestica, Also sprach Zarathustra & Till Eulenspiegel.

19 november 1916

Musikaliska Sällskapet sjunger första gången med SFO vid en extrakonsert i Engelbrektskyrkan. David Åhlén dirigerar Carl Lundells Requiem. Tidigare kallades kören SSUH-kören och grundades av David Åhlén hösten 1907 och konstituerades den 21/2 1908.

29 jan - 1 febr 1917

Orkesterns första utlandsturné går till Oslo (30 & 31/1) över Örebro (29/1) och Karlstad (1/2).

Mars 1917

8 november 1917

Schnéevoigt håller de första skolkonserterna 14 & 28/3.

Konsertthusskommittén konstitueras med G C:son Kjellberg som ordförande, John May som vice ordf, häradsbörjshövding Walter Philipson som skattmästare och Erik Lidforss som sekreterare. Dessa ingår i arbetsutskottet jämte Otto Fürstenberg, O Rydbeck och Josef Sachs. Byggnadsdelegationen består av prins Eugen, Philipson, Sachs och Lidforss.

* 1917 - 1918

Konsertföreningen grundar en symfonikör som arvoderas per konsert. SFO ger 75 konserter, inklusive 2 skolkonserter. Publiken beräknas till 118.396 personer. Schnéevoigt dirigerar 47 konserter inklusive 10 i Uppsala, Grevillius 23 matinéer. Symfonikören deltar i framförandet av Cherubinis c-mollrequiem (10, 13 & 16/12) och Berlioz' Requiem, där orkestern förstärks till 110 personer och kören till 170 (29/3, 31/3). Spelåret avslutas med 3 internationella festkonserter, en schweizisk med dirigenten Volkmar Andrae 23/4, en holländsk 26/4 och en nordisk 28/4, där bl.a. Carl Nielsen dirigerar sin violinkonsert.

* 1918 - 1919

SFO ger 70 konserter i Stockholm och 4 i Uppsala. Schneevoigt dirigerar 29 konserter och 5 delkonserter, Grevillius 23 hela och 8 delkonserter. Carl Nielsen dirigerar sin fjärde symfoni på en kompositionsafton 7/11. Orkesterns cellist Tor Mann debuterar som dirigent 9/2.

- 5 februari 1919 Stiftelsen Stockholms Konserthus bildas.
- April 1919 Beethovencykel med Arthur Nikisch, arvode. 7.500 kronor (8, 10, 11, 13, 14 och 15/4).
- 30 september 1919 Musikernas första fackliga representant, tubaisten Gösta Lemon, väljs vid Konserthörsningens årsmöte.
- 1 januari 1920 **Hjalmar Meissner** anställs som Konserthörsningens intendent och ansvarig för skolkonsertverksamheten.
- * 1919 - 1920 En nedgång i lyssnarantal noteras och Uppsalakonserterna inställs. 84.448 personer lyssnar till 67 konserter, av vilka Schnéevoigt dirigerar 27 och 3 delkonserter medan Grevillius gör sin sista säsong med 15 matinéer och 5 delkonserter. Wilhelm Stenhammar dirigerar 9 konserter och **Hjalmar Meissner** introducerar sig med två skolkonserter. Ture Rangström framför sin andra symfoni 25/1 och Nikisch återkommer med två program: Egmontoverturen, Brahms symfoni nr 1, Schuberts ofullbordade och Tannhäuseroverturen (18 och 19/4) samt Eury-antheoverturen, Tod und Verklärung och Tjajkovskijs symfoni nr 5 (21/4). Fransmannen Gabriel Pierné avslutar säsongen 25 & 29/4.
- * 1920 - 1921 Säsongens 69 konserter åhörs av 93.775 personer. Schnéevoigt dirigerar 21 konserter, bl.a. en Beethoven-cykel 31/3 (symfonierna 1-31), 7/4, 14/4, 21/4 och 28/4, men är sjuk större delen av våren 1921. Någon andre dirigent utses inte utan gästdirigenter delar på övriga konserter: Fritz Stiedry 14 konserter i november, januari (bl.a. Franz Schrekers kammarsymfoni 30/1) och mars, **Hjalmar Meissner** svarar för 13. Underhandlingar har förts sedan mars 1920 med **Wilhelm Furtwängler** angående eventuellt fast engagemang; han dirigerar 11 konserter i två omgångar, oktober och runt årsskiftet. Siegfried Wagner dirigerar egna och faders verk vid två konserter, 21 och 24/2.
- 24 maj 1921 Schnéevoigt-fejden kulminerar vid Konserthörsningens föreningsmöte. Den gamla styrelsen måste avgå medan Schnéevoigt stannar kvar som förste dirigent.
- * 1921 - 1922 70 konserter ges för i genomsnitt 1200 besökare per konsert. Schnéevoigt dirigerar 41 konserter, bl.a. en Tjajkovskijcykel i april och en Brahms-cykel i november tillsammans med Peter van Anrooy. Grevillius återkommer med 6 konserter, även med kvällskonserter som nu flyttas till onsdagar. Bland gästdirigenterna kan nämnas Johann Strauss III (21/12), Siegmund von Hausegger (8, 11, 15/1) och Hans Pfitzner med bl.a. egna verk (2, 5, 9/4).
- * 1922 - 1923 Konserthörsningen hamnar i en ekonomisk kris, som löses genom att regeringen tilldelar lotterimedel och Stockholms stad garanterar ett årligt anslag. Publikgenomsnittet vid 72 konserter har sjunkit till 1.146 åhörare. Schnéevoigt dirigerar 38 konserter, inkluderande Beethovens nio symfonier på hostens söndagsmatinéer i samarbete med Armas Järnefelt. Beethovencykeln erbjuds också under våren i en särskild Felix Weingartner-serie (20, 22, 23, 25, 27 och 28/4). Nils Grevillius dirigerar 9 konserter och hörsningens nye intendent **Eric Westberg** de 4 skolkonserterna. Siegmund von Hausegger ger 3 konserter i april och Jean Sibelius delar två konserter med Schnéevoigt (4 & 7/3).
- Juni 1923 Avtal träffas angående uppförandet av det nya Konserthuset. I juli 1923 rivs den gamla bebyggelsen på kvarteret Hästhuvudet vid Hötorget.

7 oktober 1923

Den första radiosändningen av en av SFO:s populärkonserter via Svenska Radio AB:s Forsöksstation. Våren 1924 sänder Kungliga Telegrafverket SFO:s konserter utan avgift. Fr.o.m. våren 1925 återutsänder AB Radiotjänst konsakterna, från hösten mot avgift.

* 1923 - 1924

SFO ger 66 konserter, bl.a. 29 aftonkonserter och 30 populära matinéer för 79.814 åhörare. Georg Schnéevoigt leder 36 och Nils Grevillius 4. Gästdirigenter är bl.a. Jean Sibelius (24, 26 & 30/3), som uruppför sin sjätte symfoni 24/3, Max Fiedler (6 konserter) och Rhené-Baton (2). Tioårsjubileet firas med bal i Stadshuset 19/1.

29 april 1924

Schnéevoigt håller sin avskeds- och recett-konsert med verk av Tjajkovskij, Beethoven, Alfvén och Wagner.

* 1924 - 1925

SFO ger 72 konserter, därav 31 abonnemangskonserter för 93.036 åhörare. Orkesterns ledning fördelas på säsongens dirigenter, av vilka Adolf Wiklund dirigerar 17 konserter, Rhené-Baton 12, Wilhelm Sieben 9, Siegmund von Hausegger 6, Kurt Atterberg 6, Wilhelm Furtwängler och Pierre Monteux vardera 3.

* 1925 - 1926

SFO ger 80 konserter för 97.670 personer. Ledningen av 28 konserter anförts den förra säsongen utnämnde förste dirigenten **Wilhelm Sieben**, som emellertid lämnar föreningen samma spelår, samt andre dirigenten **Adolf Wiklund**, 17 konserter. Bland gästdirigenterna märks Maurice Ravel (11/2), Issay Dobrowen (4/11 och 8/11), Georges Georgescu (18/11 och 22/11) och Václav Talich (24/2 och 28/2).

7, 8 & 10 april 1926

Invgivning av det av prof. Ivar Tengbom ritade Konserthuset med två inledande orkesterkonserter. Det innehåller en stor konsertsal med 1894 platser, en mindre sal och en repetitionslokal (Attiksalen). Kostnad: 5,7 milj. kr.

Juni 1926

September 1926

Samarbetsavtal upprättas mellan Konserthusstiftelsen och Konsertföreningen.

Invgivning av Åkerman & Lund-orgeln i stora salen. Den har 91 stämmor och 110 register samt ett fristående spelbord.

* 1926 - 1927

SFO ger 76 konserter för 99.510 åhörare. Ny förste dirigent är **Václav Talich**, som dirigerar 26 konserter, däribland en Beethoven-cykel (25, 27, 30/3, 3, 10, 13, 20, 24 och 27/4) och Mahlers nionde symfoni (16/3). Adolf Wiklund ansvarar för 19. Bland gästdirigenterna märks Max Fiedler och Hilding Rosenberg. Den första Nobelfesten äger rum i Konserthuset med medverkan av SFO. Marinintendenten **Sigfrid Ehlin** tillträder som Konserthuschef och ledare av Konserthusbyrån.

Hösten 1927

19 oktober 1927

Samarbete inleds med **Musikaliska Sällskapet** och dess grundare **David Ahlén**.

Festkonsert till Konsertföreningens 25-årsjubileum. Václav Talich dirigerar Berwald, Aulin och Stenhammar. En festskrift utges. Föreningens stiftare samt förste ordförande **John May** utses till hedersledamot.

* 1927 - 1928

SFO ger 76 konserter för 95.941 personer. Václav Talich dirigerar 30 och Adolf Wiklund 19, inklusive skolkonsakterna som övertagits efter Eric Westberg. Bland gästdirigenterna märks Robert Kajanus (29/2 och 4/3), Carl Schuricht (7/12 och 11/12), Natanael Berg (7/3) och Friedrich Mehler (27/11).

* 1928 - 1929

SFO ger 71 konserter, varav Václav Talich 32, Adolf Wiklund 18 och Ture Rangström 2. Bland utländska gästdirigenter kan nämnas Grzegorz Fitelberg (17/2) och Carl Nielsen med sin femte symfoni (5/12).

* 1929 - 1930

SFO ger 71 konserter för 101,581 åhörare. Förutom de ordinarie dirigenterna Václav Talich med 30 konserter och Adolf Wiklund med 19 gästas Konsertföreningen bl.a. av Bruno Walter, som dirigerar Mahlers första symfoni (2/10). Violinisten, fil. kand. **Gereon Brodin** anställs att skriva verkkommentarer i programmen och sekreterare i programrådet. Han kvarstår i SFO som ordinarie violinist till 1946.

Hösten 1930

* 1930 - 1931

SFO håller 71 konserter för 97,002 personer. Václav Talich dirigerar 31 konserter och Adolf Wiklund 17. Bland övriga dirigenter kan nämnas Georg Schumann och Hans Weisbach.

* 1931 - 1932

SFO ger 70 konserter för 91,679 åhörare. Václav Talich dirigerar 26 och Adolf Wiklund 24. Fritz Busch gästspelar för första gången (9/3 och 13/3).

29 april 1932

Konsertföreningens i Stockholm Pensionsanstalt konstitueras varigenom pensionen för orkestermedlemmar och administrationspersonal säkerställs tack vare bidrag från Stockholms stad och enskilda givare.

14 december 1932

Musikaliska Sällskapet firar sitt 25-årsjubileum med Andreas Halléns Juloratorium. I samband därmed kallar sig kören **Konsertföreningens kör Musikaliska Sällskapet**.

* 1932 - 1933

SFO ger 70 konserter för 98,154 åhörare. Václav Talich dirigerar 23 och Adolf Wiklund 24. Som gästdirigenter uppträder bl.a. Ernest Ansermet (8/2 och 12/2), Eugen Jochum (22/2 och 26/2), Georg Schnéevoigt (30/11) och Hilding Rosenberg (19/2).

1 januari 1933

Gunnar Jeanson efterträder Ehlin som Konsertföreningens verkställande direktör. **Gunnar Fogelmarck** utnämns till Konserthuschef. Ordförande i styrelsen blir justitierådet **Nils von Steyern**.

* 1933 - 1934

Av SFO:s 71 konserter för en publik på 102,633 personer ges tre konserter i Uppsala (5/10, 22/2 och 22/3), två i Eskilstuna (7/12 och 8/3) och en i Vasterås (9/2). Arturo Toscaninis två konserter i Stockholm (29/11 och 3/12) anses som föreningens viktigaste engagemang. Även Béla Bartóks framträdande som solist i sin andra pianokonsert (18/4) hör till begivenheterna. I övrigt dirigerar Václav Talich 28 och Adolf Wiklund 17 konserter. Hermann Scherchen dirigerar Schönbergs "Pelléas och Mélisande" 14/3. Ernest Ansermet inleder regelbundna gästspel under kommande år (14 och 18/2)

5 december 1933

SFO ger en konsert i Köpenhamn under Arturo Toscaninis ledning.

* 1934 - 1935

Av säsongs 71 konserter dirigerar Václav Talich blott 12 på grund av sjukdom medan Adolf Wiklund svarar för 20. Samarbetet med Uppsala, Eskilstuna och Vasterås fortsätter som föregående år. Talich ersätts av många gästdirigenter, främst Ernest Ansermet med 6 och Albert Coates med 2 konserter. Toscanini ger två gästspelskonserter 28/11 och 2/12. Sten Frykberg debuterar den 13/1.

* 1935 - 1936

Václav Talichs sjukdom reducerar hans medverkan till endast två konserter. Av SFO:s 70 konserter för 112,329 dirigerar Adolf Wiklund 22, Albert Coates 8, Georg Szelli 3 samt Ernest Ansermet och Fritz Busch vardera 2. Bland gäst-dirigenterna märks Igor Stravinskij (2/10), Sergej Koussevitzky (18/9), William Steinberg (1/4) samt Hans Pfitzner vid festkonserten den 23/2 i samband med den internationella musikveckan i februari.

* 1936 - 1937

Václav Talich tvingas att fråntrada sin befattning av hälsoskäl och hans plats fylls av ett flertal gästdirigenter, främst Ernest Ansermet med 14 konserter och Fritz Reiner med 5. Ordinarie dirigent är Adolf Wiklund som dirigerar 16 av säsongens 70 konserter, av vilka 6 ges i Uppsala, Eskilstuna och Vasterås. Till Konserthuset kommer totalt 116,181 åhörare. Den ena av Arturo Toscaninis två konserter. (16/3) inhiberas. Av övriga gästdirigenter kan nämnas Thomas Beecham (21 och 23/10), Désiré-Emile Inghelbrecht (6/1), Erich Kleiber (10 och 12/3), Hans Knappertsbusch (29/11 och 2/12), Eugene Ormándy (20/9), Bruno Walter (4 och 7/10) samt Fritz Busch (25 och 28/4), som engageras som förste dirigent påföljande säsong.

12 & 13 juni 1937

SFO framträder under Nils Grevillius ledning vid två konserter i samband med världsutställningen i Paris. Jussi Björling, Joel Berglund och Sven Brandel är solister.

1 oktober 1937

Konsertföreningen ställer SFO till Radiotjänsts förfogande att mot en summa motsvarande fem månadslöner av en helårsanställning ge konserter i radio. SFO uppträder därvid under tre olika benämningar: som Radiotjänsts symfoniorkester (alla 88 personer), som Stockholms Radioorkester (53 personer) och som Radiotjänsts underhållningsorkester (35 personer). Dirigent för radioorkestrarna blir Nils Grevillius och för Underhållningsorkestrern Lars-Erik Larsson. Kontraktet uppgörs t.v. på tre år. Ett 20-tal av SFO:s konserter direktsänds i radio medan orkestrern under maj till augusti arbetar helt för radions räkning i Musikaliska Akademiens stora sal.

* 1937 - 1938

Fritz Busch genomför sin första säsong som SFO:s förste dirigent; av säsongens 70 konserter (däribland 6 utanför Stockholm) dirigerar han 22 och Adolf Wiklund, som vid säsongens slut lämnar sin befattning, 13 konserter. Besökarantalet uppgår till 118,486 personer. Bland gästdirigenterna märks Erich Kleiber med 4 konserter, Ernest Ansermet med 3 konserter och Eugene Ormándy med 2.

* 1938 - 1939

Fritz Busch dirigerar 26 av säsongens 70 konserter, vars publik räknas till 122,168 personer. Medeltalet i Stockholm uppgår till 1800 personer och vid de sex landsortskonserterna 554 personer. Adolf Wiklund fortsätter skolkonsertverksamheten (9 konserter) och bland gästdirigenterna noteras Herbert von Karajan (15/3), Adrian Boult (18/1), Bruno Walter (27 och 30/11 samt 4/12), Václav Talich och Ernest Ansermet med vardera 3 konserter.

1 januari 1939

Fil. lic. Bertil Carlberg tillsätts som tillförordnad verkställande direktör efter Gunnar Jeanson, som avlider den 20 januari efter en längre tids sjukdom.

1 maj 1939

Tor Mann (1894-1974) övertar ledningen av SFO:s radioverksamhet.

25 maj 1939

SFO medverkar i en extrakonsert med Leopold Stokowski.

1 juni 1939

Som ny verkställande direktör inträder fil. mag. Johannes Norrby. På grund av världskriget tvingas denne att lägga om stora delar av generalprogrammet. Sålunda uteblir Erich Kleiber, Paul Paray, Václav Talich och Bruno Walter.

* 1939 - 1940

Fritz Busch lämnar SFO vid säsongens slut efter att ha dirigerat 27 av SFO:s 68 konserter, därav 2 i Eskilstuna. Adolf Wiklund dirigerar 16 konserter och Tor Mann 10. Felix Weingartner ger två Beethovenkonserter den 13 och 15/3. Carl von Garaguly debuterar den 6/3. Antalet besökare uppgår till 118,344 personer.

* 1940 - 1941

Utan ordinarie dirigenter delas ansvaret för SFO:s 68 konserter (varav två i Eskilstuna) av en rad gästdirigenter, av vilka **Carl von Garaguly** gör 13. Andra gäster är Hermann Abendroth (23 och 25/4), Vittorio Gui (26/2 och 2/3), Franz von Hoesslin (30/10, 22 och 24/1), Willem Mengelberg (20, 22, 24 och 27/11) och Carl Schuricht (9 och 11/10). I Eskilstuna ger SFO två konserter.

1941

* 1941 - 1942

Ivar Hellman utses till biträdande kapellmästare för radioverksamheten. Carl von Garaguly dirigerar i egenskap av tillförordnad dirigent 22 av SFO:s 67 konserter. Antalet åhörare är 120.456 personer. En rad prominenta gästdirigenter ger profil åt säsongen: Hermann Abendroth (15, 19, 22 och 24/4), Wilhelm Furtwängler (27 och 28/1), Vittorio Gui (8 och 12/10) och Willem Mengelberg (12, 14 och 15/1). Tor Mann dirigerar en nordisk konsert den 11/2.

* 1942 - 1943

Carl von Garaguly är nu ordinarie dirigent och leder 24 av säsongens 69 konserter. Bland utländska gäster märks Hermann Abendroth (31/3 och 4, 7, 9/4), Wilhelm Furtwängler (25, 27 och 29/11), Oswald Kabasta (7/10) och Malcolm Sargent (13/11). Georg Schnéevoigt ger sina tre sista konserter med SFO och Sixten Ehrling debuterar den 11/10.

1 september 1943

En annan uppdelning av SFO:s radioorkestrar genomförs. Radiotjänsts symfoniorkester behålls under ledning av Tor Mann, Lars-Erik Larsson, Ivar Hellman och **Issay Dobrowen** som fast gästdirigent. Stockholms Radioorkester utökas till 65 musiker medan Underhållningsorkestern läggs ned och ersätts med den tio man starka **Radiotjänsts Kammarorkester** under Lars-Erik Larssons ledning.

* 1943 - 1944

Ordinarie dirigenten Carl von Garaguly dirigerar 31 av säsongens 69 konserter. Krigshändelserna tvingar Oswald Kabasta och Zoltán Kodály att utebli, men gästkonserter ges bl.a. av Karl Böhm (10 och 13/10), Wilhelm Furtwängler (1, 5, 7 och 8/12) och Malcolm Sargent (29/9, 1 och 2/10).

* 1944 - 1945

Ordinarie dirigenten Carl von Garaguly leder 39 av SFO:s 74 konserter. Åhörarna är 137.791. Världskriget hindrar utländska gäster att komma, så konserterna fördelas mellan bl.a. Charles Barkel, Leo Blech, Sten Broman, Issay Dobrowen, Sixten Eckerberg, Sten Frykberg, Armas Järnefelt, Tor Mann och Adolf Wiklund. Vid säsongens slut överlåter David Ahlén ledarskapet för Musikaliska Sällskapet på Johannes Norrby.

Sommaren 1945

En extra åhoraläktare, den s.k. tredje raden med 160 platser, inrättas hogst upp i stora salens nordvästra hörn. Stora salen får därmed 2054 platser.

* 1945 - 1946

SFO ger 81 konserter, bl.a. dubbieras serien av skolkonserter, som huvudsakligen leds av Adolf Wiklund. Ordinarie dirigenten Carl von Garaguly dirigerar 38 konserter. Bland gästdirigenterna märks Otto Klemperer (20, 22 och 27/3), Paul Kletzki (4 konserter), Václav Talich (3 konserter) och William Walton (31/10). Stig Westerberg debuterar 11/11.

* 1946 - 1947

Av SFO:s 82 konserter dirigerar ordinarie dirigenten Carl von Garaguly 34, Paul Kletzki 10 och Adolf Wiklund 9. Bland gästdirigenterna kan nämnas Fritz Busch (29/9, 2, 4/10), Otto Klemperer (29/4, 2, 3/5) och Bruno Walter (9, 13, 16, 18/10).

- * 1947 - 1948 Medeltalet åhörare vid SFO:s 82 konserter utgörs av 2014 personer, vilket är rekord. Ordinarie dirigenten Carl von Garaguly leder 41 konserter, Adolf Wiklund 9, Tor Mann 4. Bland gästdirigenterna bör nämnas Wilhelm Furtwängler (8, 10 och 12/10), Erich Kleiber med 5 konserter, Victor de Sabata (17, 19 och 24/9), Rafael Kubelik (17/2) och Paul Kletzki (4 konserter).
- * 1948 - 1949 Söndagsserien flyttas till torsdagarna och de s.k. trippelkonserterna med samma program införs. En ny serie med ungdomskonserter i samarbete med Radiotjänst förläggs till söndagskvällarna. Av 88 konserter dirigerar ordinarie dirigenten Carl von Garaguly 41. Bland gästdirigenterna märks Wilhelm Furtwängler (13, 17, 18 och 19/11), Nicolai Malko (6/10), Hans Rosbaud (12/1), Erich Kleiber (5 konserter) och Rafael Kubelik (3).
- * 1949 - 1950 SFO ger 89 konserter, av vilka ordinarie dirigenten Carl von Garaguly leder 41 och Sixten Ehrling 11. Bland gästdirigenterna befinner sig Fritz Busch (3 konserter), Herbert von Karajan (5, 6 och 7/10), den tioårige Pierino Gamba (25/10), Eugene Ormandy (14 och 16/9) samt Hans Schmidt-Isserstedt (3, 4 och 5/5), som debuterar med SFO.
- 1 september 1950 Johannes Norrby efterträder Gunnar Fogelmarck som konserthuschef. Därmed är denna tjänst och VD-tjänsten i Konserthörsningen sammanförda hos en person.
- * 1950 - 1951 Ordinarie dirigenten Carl von Garaguly leder 32 av SFO:s 87 konserter. Sixten Ehrling dirigerar 19, Fritz Busch 5, Hans Rosbaud, Hans Schmidt-Isserstedt, Igor Markevitch och Bruno Walter vardera 3. Ingvar Lidholm debuterar 28/2.
- * 1951 - 1952 Av SFO:s 85 konserter dirigerar ordinarie dirigenten Carl von Garaguly 28, Sixten Ehrling 16, Igor Markevitch 8, Hans Schmidt-Isserstedt 5 och Tor Mann 5. Gästdirigent är bl.a. Paul Hindemith (17 och 20/2).
- 26 juni & 1 juli 1952 Carl von Garaguly dirigerar två konserter med SFO i Royal Festival Hall i London. Hans Leygraf är solist.
- 21 & 22 oktober 1952 Två festkonserter med anledning av Konserthörsningens 50-årsjubileum.
- * 1952 - 1953 SFO ger 80 konserter, av vilka ordinarie dirigenten Carl von Garaguly svarar för 28, Sixten Ehrling för 19, Igor Markevitch för 12 och Dean Dixon för 7. Medeltalet åhörare är nere vid 1741 personer.
- Juni 1953 I samband med Stockholms festspel sammanslås SFO (80 musiker) med Radioorkester (37 musiker) till en jätteorkester. Konserterna den 3 och 6/6 dirigeras av Dean Dixon och 10/6 av Antal Doráti.
- 15 september 1953 Retroaktivt datum för musikernas anslutning till Statens Pensionsanstalt.
- * 1953 - 1954 Ordinarie dirigenten Carl von Garaguly är tjänstledig. Ansvaret för SFO:s 79 konserter delas mellan tre dirigenter: Dean Dixon tar 31 konserter, Sixten Ehrling 25 konserter och Igor Markevitch 9. Herbert Blomstedt debuterar 3/2.
- 1954 Radiotjänsts Kammarorkester läggs ned och Ivar Hellman går i pension. Alla SFO:s radiokonserter får benämningen Radiotjänsts Symfoniorkester, oavsett storlek.
- Juni 1954 Stockholms Festspels Orkester (SFO & Radioorkester) ger två konserter, 2/6 av Sixten Ehrling och 9/6 av Eugene Ormandy.

* 1954 - 1955

En serie med Nutida Musik-konserter arrangeras i samarbete mellan Konsertföreningen och Radiotjänst och med stöd av Stockholms Stad. Den ordinarie dirigenten Carl von Garaguly fortsätter sin tjänstledighet. Av SFO:s 79 konserter dirigerar Sixten Ehrling 23 konserter, Dean Dixon 11, Hans Schmidt-Isserstedt och Igor Markevitch vardera 8, Joseph Keilberth 7 samt Ferenc Fricsay 2, Bruno Maderna ger en konsert 17/12.

15 september 1955

* 1955 - 1956

Carl von Garaguly beviljas avsked p.g.a. andra engagemang. Samarbetet mellan SFO och Radiotjänst får en annan gestalt genom att båda verksamhetsformerna ställs under gemensam ledning av den nytillträdande förste dirigenten **Hans Schmidt-Isserstedt**. Förutom serien Nutida Musik inrättas sön-dagsserien Musik för Ungdom. SFO ger 84 konserter av vilka Schmidt-Isserstedt dirigerar 22, Sixten Ehrling 22 och Herbert Blomstedt 8. Bland gästdirigenterna ger John Barbiroli 5, Ferenc Fricsay 4 och Ernest Bour en konsert.

* 1956 - 1957

SFO ger 80 konserter, därav 20 med förste dirigenten Hans Schmidt-Isserstedt och 20 med Sixten Ehrling, 10 med Paul Kletzki och 7 med Ferenc Fricsay.

Juni 1957

SFO byter namn från Konsertföreningens orkester till **Stockholms Filharmoniska Orkester**.

* 1957 - 1958

SFO ger 80 konserter, därav 23 med förste dirigenten Hans Schmidt-Isserstedt och 16 med Sixten Ehrling. Bland gästdirigenterna kan nämnas Ernest Bour (13/12), Vittorio Gui (18, 25 och 26/9), Thomas Jensen (5 och 6/2), Otto Klem-perer (16, 17, 23 och 25/4) samt Georg Solti (16, 19 och 20/2).

* 1958 - 1959

Av SFO:s 81 konserter dirigerar förste dirigenten Hans Schmidt-Isserstedt 25, Sixten Ehrling 17 och Paul Kletzki 15 konserter. Gästdirigenter är bl.a. Lorin Maazel med 5 konserter samt Carlo Maria Giulini och Rafael Kubelik med vardera 4.

Våren 1959

Tor Mann lämnar sin kapellmästartjänst med pension.

16 & 17 juni 1959

Hans Schmidt-Isserstedt dirigerar SFO vid två konserter vid Sibeliusveckan i Helsingfors.

* 1959 - 1960

Av såsongens 76 konserter med SFO dirigerar förste dirigenten Hans Schmidt-Isserstedt 23, Sixten Ehrling 14, Sten Frykberg 6, Carlo Maria Giulini och Rafael Kubelik vardera 4 konserter. Paavo Berglund debuterar 27/4 och Pierre Monteux ger fyra konserter (25 och 27/11, 2 och 3/12).

* 1960 - 1961

Av SFO:s 80 konserter svarar förste dirigenten Hans Schmidt-Isserstedt för 17, Sixten Ehrling 20, Pierre Monteux 6, Lorin Maazel 5 och Rafael Kubelik för 4 konserter. Constantin Silvestri gästspelar första gången (5 och 6/10).

* 1961 - 1962

Sveriges Radio genomför en aviserad minskning av samarbetet med SFO som motsvarar en fjärdedel av fem månadslöner. Staten och Stockholms Stad tillskjuter beloppet, varvid såsongen kan förlängas med fyra sommarkonserter i juni och juli. Av SFO:s 86 konserter dirigeras 25 av förste dirigenten Hans Schmidt-Isserstedt, 16 av Sixten Ehrling, 10 av Herbert Blomstedt, 5 av Pierre Monteux och vardera 3 av Carlo Maria Giulini och Constantin Silvestri.

Samarbetet med Sveriges Radio minskas med ytterligare en fjärdedel.

1 september 1962

- * 1962 - 1963 Verksamheten utvidgas med fem konserter i Stockholms ytterområden - Vällingby, Årsta, Fruängen, Farsta och Björkhamnen. Av SFO:s 89 konserter dirigerar förste dirigenten Hans Schmidt-Isserstedt 15 konserter, Sixten Ehrling 21, Herbert Blomstedt 9 samt Rafael Kubelik och Pierre Monteux vardera 3.
- 1 september 1963 Ett femårigt avtal tecknas med Sveriges Radio, genom vilket radions bidrag stegvis reduceras till totalt en fjärdedel av det ursprungliga bidraget.
- 23 november 1963 Styrelsen ledigförklarar 8 nya musiktjänster, varvid SFO med kommunens stöd uppnår en numerär av 92 musiker.
- * 1963 - 1964 Under sin sista säsong som SFO:s förste dirigent leder Hans Schmidt-Isserstedt 15 av SFO:s 88 konserter. Sixten Ehrling och Herbert Blomstedt svarar vardera för 14 konserter. Stig Westerberg leder 8 konserter, Paavo Berglund 6, Carlo Maria Giulini 4 och Witold Rowicki 2.
- 14 januari 1964 Herbert Blomstedt dirigerar en extrakonsert i samband med SFO:s 50-årsjubileum. Bl.a. uruppförs Poesis av Ingvar Lidholm.
- 22 - 29 november 1964 Rikskonserter anordnar en turné med SFO och Herbert Blomstedt till Norrköping 22/11, Motala 23/11, Jönköping 24/11, Göteborg 26/11, Oslo 27/11 och Karlstad 28/11.
- * 1964 - 1965 SFO ger 99 konserter, bl.a. i Stockholms ytterområden. Sedan radioverksamheten reducerats, frigörs arbetstid för en serie av fyra sommarkonserter i juni - augusti. Av orkestrernas 19 gästdirigenter leder Herbert Blomstedt 22 konserter, Jorma Panula 18 och Gunnar Staern 11. Antal Doráti gästspelar 4 och 5/11 och Otto Klemperer 12, 13, 19 och 21/5.
- 27 & 28 maj 1965 Sixten Ehrling leder två konserter i Åbo.
- 3 & 7 juli 1965 Vid ett uppmärksammat gästspel i Rikskonserterns regi ger SFO två konserter under Sergiu Comissiona i F 4:s flyghangar på Frösön i samband med Expo Norr-utställningen i Östersund.
- * 1965 - 1966 SFO har ingen förste dirigent men Herbert Blomstedt fungerar som inofficiell vikarie; av orkestrernas 93 konserter dirigerar han 30. Bland övriga 21 gästdirigenter kan nämnas Antal Doráti med 6 konserter, Jorma Panula 7, Carlo Maria Giulini 5, Arthur Fiedler (5 och 6/1), Jascha Horenstein (15 och 17/4) och István Kertész (22, 23 och 27/2). SFO ger 4 konserter i Stockholms förorter.
- 12-15 september 1965 Norrlandsturné i Rikskonserterns regi med Herbert Blomstedt: Malmberget 12/9, Boden 13/9 och Gävle 15/9.
- 24-30 mars 1966 Rikskonserterturné med Herbert Blomstedt i södra Sverige: Motala 24/3, Värnamo 25/3, Karlskrona 26/3, Köpenhamn 28/3, Malmö 29/3 och Helsingborg 30/3.
- 3 & 5 juli 1966 Vid SFO:s gästspel vid Expo Norr i Östersund dirigerar Jan Krenz två konserter i F 4:s flyghangar.
- * 1966 - 1967 Under sitt första år som SFO:s chefsdirigent leder Antal Doráti 46 av orkestrernas 106 konserter, bl.a. i samband med två större turnéer. Bland gästdirigenterna noteras Herbert Blomstedt med 14 konserter, Sergiu Comissiona med 7 och Carl Rune Larsson med 8. Jascha Horenstein återkommer (1 och 3/3), Rafael Kubelik ger 4 konserter (21, 23, 28 och 29/9) och Zubin Mehta framträder ffg vid en sommarkonsert (16/8 1967).
- 30 augusti 1967 Den första s.k. Trappkonserten hålls, varvid Rainer Miedel debuterar.

24 okt. - 7 nov. 1966

Europaturnén med Antal Doráti inleds med TV-utsändning från Paris på FN-dagen 24/10. Resan går vidare till Colmar 25/10, Mulhouse 26/10, Köln 27/10, Ulm 29/10, Nürnberg 30/10, Frankfurt-Hoechst 31/10, Kassel 1/11, Hannover 2/11, Bielefeld 3/11, Rheydt 4/11, Hamburg 6/11 och Lübeck 7/11.

15 - 18 januari 1967

Rikskonserter arrangerar en turné med SFO och Antal Doráti genom södra Sverige: Jönköping 15/1, Karlskrona 16/1, Malmö 17/1 och Linköping 18/1.

1 & 2 juli 1967

Vid SFO:s gästspel vid Expo Norr i Östersund dirigerar Henryk Czyz två konserter. Bl.a. uruppförs Krzysztof Pendereckis konsert för violino grande och orkester.

* 1967 - 1968

SFO ger 118 konserter, av vilka chefsdirigenten Antal Doráti svarar för 53, bl.a. under en omfattande USA-turné. Orkester ger gratiskonserter i skolorna och på Hötorget, och börjar spela in skivor för den internationella marknaden. Avtalet förlängs med Sveriges Radio på liknande villkor som tidigare. Herbert Blomstedt dirigerar 17 konserter och Stig Westerberg 16. Bland gästdirigenterna märks Sten Broman (21/4) Jascha Horenstein (6 och 7/12) och Howard Mitchell (3 och 4/1). Besöksfrekvensen stiger från föregående spelars 1467 personer till 1629 per konsert.

27 febr. - 31 mars 1968

Antal Doráti leder SFO:s första USA-turné: Harrisburg 27/2, Fort Wayne 29/2, Detroit 1/3, Toledo 2/3, Indianapolis 3/3, Louisville 4/3, East Lansing 6/3, Ann Arbor 8/3, Chicago 10/3, Oshkosh 11/3, Fond du Lac 12/3, Minneapolis 14/3, Eau Claire 15/3, Green Bay 16/3, Madison 17/3, Evansville 18/3, Roanoke 20/3, Raleigh 21 och 21/3, Washington, D.C. 23/3, Stamford 25/3, Red Bank 28/3, Huntington 29/3, Brooklyn 30/3 och Carnegie Hall i New York 31/3. Herbert Blomstedt dirigerar två SFO-konserter i Östersund.

6 & 7 juli 1968

* 1968 - 1969

SFO medverkar vid 105 tillfällen, varvid chefsdirigenten Antal Doráti svarar för 33 konserter, Herbert Blomstedt för 11, Carl-Rune Larsson 12 och Sten Frykberg 6. Daniel Barenboim gästdirigerar 15 och 16/1, David Ojstrach 12 och 14/2, Jascha Horenstein ger sex konserter och Hans Schmidt-Isserstedt 4. Det genomsnittliga besöksantalet sjunker tillbaka från 80,7% till 73,6%.

13 oktober 1968

24 - 28 februari 1969

Antal Doráti uruppför Allan Petterssons sjunde symfoni. Doráti leder en Rikskonserterturné till Östeuropa: Prag 24/2, Östberlin 25/2, Dresden 26 och 27/2 (Allan Petterssons sjunde symfoni) och Leipzig 28/2.

17 & 27 april 1969

5 - 7 juli 1969

Doráti dirigerar SFO vid gästspel i Uppsala resp. Örebro. Leif Segerstam dirigerar SFO i Östersunds sporthall 5 och 6/7 och i Rättviks-skolans sporthall 7/7.

* 1969 - 1970

SFO ger 95 konserter, av vilka chefsdirigenten Antal Doráti svarar för 44, Carl-Rune Larsson 9, Ole Schmidt och James DePreist 6, Herbert Blomstedt 5, Leif Segerstam 4 och Jean Martinon 2. Thomas Schuback och Per Lyng debuterar vid Ljudmässan den 8/5. I juni provas greppet att spela ny svensk musik för en inbjuden publik.

21 febr. - 21 mars 1970

Antal Doráti leder SFO:s andra USA-turné: Carnegie Hall i New York 21/2, Washington 22/2, Durham 23/3, Greenville 24/2, Clemson 26/2, Panama City 1/3, Tallahassee 2/3, Florence 4/3, Memphis 5/3, Baton Rouge 7/3, New Orleans 8/3, Albuquerque 10/3, Tucson 12 och 13/3, Phoenix 14/3, Los Angeles 16/3, Escondido 17/3, Sacramento 19/3, San Francisco 21/3.

- 30 juni 1970 Verkställande direktör Johannes Norrby avgår med pension. Han blir utsedd till orkesterns hedersmedlem.
- 1 juli 1970 Chefen för Stiftelsen Institutet för Rikskonserter fil. lic. Nils L Wallin, som utsågs till Konsertföreningens VD vid styrelsemötet den 10 december 1969, tillträder sin befattning. Samma dag övertar Konsertföreningen Förbundet Intim Musiks verksamhet.
- 4 - 6 juli 1970 Rikskonserterturné med SFO och Antal Doráti till Östersund, 4 och 5/7, samt Rättvik 6/7.
- 3 & 5 september 1970 Antal Doráti leder två gästspelskonserter vid festspelen i Edinburgh. För första gången medföljer Musikaliska Sällskapet, som medverkar i Dvořáks Requiem.
- * 1970 - 1971 SFO ger 106 konserter av vilka chefdirigenten Antal Doráti leder 37, bl.a. under ett par kortare turnéer, István Kertész och Torbjörn Lundquist vardera 10 samt Herbert Blomstedt och Leif Segerstam vardera 7. Andra gäster är Henryk Czyz, Mircea Basarab och James DePreist.
- 10 & 11 juli 1971 Jorma Panula dirigerar två konserter i Östersunds flyghangar i samarbete med Rikskonserter.
- 1 aug. 1971 - 1 jan. 1973 SFO måste flytta sin verksamhet från Stockholms Konserthus stora sal till Kongresshallen i Folkets Hus p.g.a. husets renovering och modernisering. Därmed minskar antalet lyssnarplatser från 2020 till 1376, vilket påverkar verksamhetens ekonomi. Den problematiska akustiken i Kongresshallen testas vid en konsert den 17 maj 1971 och fr.o.m. den 26 augusti äger merparten av SFO:s konserter rum i Folkets Hus. Större konserter hålls i Blå Hallen i Stadshuset.
- * 1971 - 1972 Av SFO:s 88 konserter leder chefdirigenten Antal Doráti 17, Carl Rune Larsson 10, Leif Segerstam 7, James DePreist och Jorma Panula vardera 6 samt Ernest Bour och Henryk Czyz vardera 5. Rudolf Kempe och Martin Turnovsky dirigerar 3/5 resp. 20/6.
- 29 sept. - 2 okt. 1971 Krzysztof Pendereckis "Utrenja" framförs i Blå Hallen 29/9, 30/9 och 2/10 av Antal Doráti och Krakows filharmoniska kör.
- 23 februari 1972 Antal Doráti uruppför Allan Petterssons åttonde symfoni.
- * 1972 - 1973 Konsertverksamheten bedrivs i Folkets Hus under höstterminen, men i januari flyttar SFO tillbaka till det nyupprustade Konserthuset. Orkestern ger sammanlagt 100 konserter, av vilka chefdirigenten Antal Doráti svarar för 26 och Carl Rune Larsson för 20. Bland gästdirigenterna noteras Karl Böhm (26/4), Josef Krips (5, 7 och 11/4), Zubin Mehta (23/5) och Gennadij Rozhdestvenskij (15, 16, 18, 23 - gästspel i Uppsala - och 26/11).
- 26 - 28 januari 1973 Antal Doráti dirigerar tre återinvigningskonserter i Konserthuset med Mahlers åttonde symfoni. I samband med den både in- och utvändiga renoveringen har stora salens tredje rad tagits bort, varvid antalet lyssnarplatser reduceras till nuvarande 1638, körläktaren medräknad 1838 platser. Podiet får en modernare och akustiskt bättre utformning med en åhörarläktare och förberedda ytor för en framtida installation av en ny orgel. I samband med invigningen publiceras ett minnesalbum med fem LP-skivor.

- 10 - 25 februari 1973 Antal Doráti genomför sin sista utlandsturné med SFO: Hamburg 10/2, Hannover 11/2, Kiel 12/2, Bonn 13/2, Frankfurt-Hoechst 15/2, Marburg 16/2, Ludwigshafen 17/2, Heilbronn 20/2, Stuttgart 21/2, München 22/2 och Wien 24 och 25/2.
- 16 april 1973 Konsertföreningens styrelseordförande professor Hugo Theorell avgår på egen önskan och efterträds av direktör Erland Waldenström.
- * 1973 - 1974 Under sin sista säsong som SFO:s chefsdirigent leder Antal Doráti 15 av Örkus-terns totalt 87 konserter. Andra dirigenter är James DePreist och Carl Rune Larsson, vardera 9 konserter, Kurt Masur gör 6, Gennadij Rozjdestvenskij 5, Rudolf Kempe 3, Carlo Felice Cillario, Kostantin Ivanov, Okko Kamu, Francis Travis, Martin Turnovsky och Stig Westerberg vardera 2. Danny Kaye dirigerar vid en Unicef-gala (17/11), Krzysztof Penderecki och Witold Lutoslawski dirigerar egna verk (29/9 respektive 6/1). Två operor framförs i konsertversion: Wagners "Tristan och Isolde" under ledning av Kurt Masur (20, 22 och 24/3), Beethovens "Fidelio" under Antal Doráti's ledning (12 och 13/6).
- 1 juli 1974 Gennadij Rozjdestvenskij tillträder som SFO:s chefsdirigent. Musikdirektör Anders Ohrwall avlöser Johannes Norrby som ledare av Konsertföreningens kör Musika-liska Sällskapet.
- * 1974 - 1975 SFO ger 89 konserter, av vilka Gennadij Rozjdestvenskij leder 17, (bl.a. Arnold Schönbergs "Gurrelieder" 27, 28 och 30/11 och Nikolai Rimsky-Korsakovs opera "Mozart och Salieri" 4 och 5/12), Göran W. Nilson 12, Carl-Rune Larsson och Eduardo Mata vardera 6 och Rudolf Kempe 5. Mihail Brediceanu dirigerar tre konsertframföranden av George Enescus opera "Oidipus" med rumänska solister (15, 17 och 19/1). Zubin Mehta framför Bruckners åttonde symfoni (23/1). Johan Arnell debuterar (26/10).
- 1 mars 1975 Förre konserthuschefen Johannes Norrby uppehåller tjänsten som t.f. verkställande direktör på halvtid till den 30 juli 1976, under Nils L. Wallins sjukdom.
- Juni 1975 Förhandlingar, som förts med Konsertföreningens båda huvudmän - staten och Stockholms kommun - resulterar i att det ackumulerade underskottet på 3 milj. kr täcks med tilläggsbidrag i bokslutet per 30 juni 1975. Därmed skapas den ekonomiska förutsättningen för en länge önskad sammanslagning av Stiftelsen Stockholms Konserthus och Konsertföreningen i Stockholm till en enda institution. Som administrativ chef anställs i februari 1975 Hans-Åke Öberg från Stockholms stadskansli.
- 21 augusti 1975 Rudolf Kempe dirigerar SFO vid Helsingfors festspel.
- * 1975 - 1976 Av SFO:s 97 konserter dirigerar chefsdirigenten Gennadij Rozjdestvenskij 18 konserter, Herbert Blomstedt 9, Kurt Masur och Göran Alttéus vardera 7. Bland gästdirigenterna kan nämnas Daniel Barenboim (26 och 28/2), Janos Ferencsik (31/3, 1 och 3/4) samt Michael Tippett i "A Child of Our Time" (25/10).
- 14 nov. - 7 dec. 1975 Endast de tre första konserterna under SFO:s tredje USA-turné leds planenligt av Gennadij Rozjdestvenskij: Minneapolis 16/11, Madison 18/11 och Iowa City 19/11. Därefter insjuknar han och måste föras till sjukhus. De följande konserterna dirigeras av hans assistent Valentin Kozhin: De Kalm 20/11, Cham-paign 21/11, Chicago 23/11, Ann Arbor 24/11, East Lansing 25/11, Carnegie Hall i New York 3/12 (endast Daniel Bortz' Sinfonia nr 1), State College i

Pennsylvania 5/12 och Boston 7/12 (endast Börtz). Sixten Ehrling övertar övriga konserter: Altoona 28/11, Wilmington 29/11, Washington D.C. 30/11, Philadelphia 1/12 samt två konserter i Carnegie Hall, 3/12 (endast Lars-Erik Larssons violin-konsert och Berlioz' Fantastiska symfoni) och 4/12, Scranton 6/12 och Boston 7/12 (endast Larsson och Tjajkovskijs violinkonsert).
Konsertföreningen i Stockholm slås samman med Stiftelsen Stockholms Konsert-hus till **Stockholms Konserthusstiftelse**.

1 januari 1976

19 - 27 mars 1976

1 april 1976

Svensk Musikår åter rum. SFO medverkar med en symfonikonsert (27/3).
Musikdirektör Bengt Olof Engström, som utsetts till verkställande direktör vid styrelsemötet i augusti 1975, avlöser Johannes Norrby och tillträder tjänsten den 1 juli 1976.

* 1976 - 1977

Under sin tredje säsong som SFO:s chefsdirigent leder Gennadij Rozjdestvenskij 15 av orkestern 91 konserter. Goran W Nilson dirigerar 16, Herbert Blomstedt 7, James DePreist 6 samt Charles Dutoit, Eduardo Mata och Peter Maag vardera 4. Aaron Copland och Hans Werner Henze dirigerar egna verk (3/11 resp. 19/2).
Musikaliska Sällskapet byter namn till Stockholms Filharmoniska Kör.

12 november 1976

Stig Westerberg dirigerar SFO vid ett gästspel i Helsingfors i utbyte mot ett gästspel i Stockholm av Helsingfors stadsorkester samma kväll.

15 januari 1977

18 juni 1977

Sten Frykberg dirigerar SFO vid ett gästspel i Karlskoga.

SFO gästspelar i Hansahallen i Hvaldhem på Gotland i samarbete med Riks-konserter. Stig Westerberg dirigerar.

17 augusti 1977

* 1977 - 1978

Okko Kamu dirigerar SFO:s konsert i Linköpings sporthall.

En "norsk strimma" präglar denna säsong, under vilken SFO räknar 95 musiker. Orkestern ger 100 konserter. Av dem dirigerar Gennadij Rozjdestvenskij 5 konserter, innan han lämnar sin befattning som chefsdirigent vid årsskiftet. Av de övriga 35 dirigenter som medverkar kan nämnas Björn Hallman med 15 förskolekonserter och Kjell Ingebretsen med 9 skolkonserter, Ferdinand Leitner med Brahms Ein deutsches Requiem (13 - 15/4), Charles Farncombe med Otto Olssons Requiem (11/6), Christóbal Halffter med nutida spansk musik (28/2) och Simon Rattle (15/6).

29 september 1977

Carl Rune Larsson uruppför Allan Petterssons symfoni nr 12 i Uppsala med anledning av universitetets 500-årsjubileum.

19 oktober 1977

Festkonsert med anledning av Konsertföreningens 75-årsjubileum. Gennadij Rozjdestvenskij uruppför Daniel Börtz' Sinfonia 4.

12 januari 1978

1 februari 1978

Moshe Atzmon dirigerar SFO i Uppsala.

Konserthusstiftelsens vice verkställande direktör sedan 1972, Nils Tidstrand, avgår med pension. Senare utnämns han till hedersmedlem av SFO.

12 - 14 mars 1978

Charles Dutoit leder en kortare SFO-turné till Karlstad 12/3, Falun 13/3 och Enköping 14/3.

1 & 2 juni 1978

Som första utländska orkester spelar SFO och Stig Westerberg i Grieghallen i Bergen.

5 juni 1978

Stig Westerberg och SFO ger en konsert i samband med festdagarna i Wiesbaden.

- * 1978 - 1979 "Musikens mångfald" och en "dansk strimma" präglar detta spelår. SFO ger 103 konserter som anförts av 45 dirigenter, av vilka kan nämnas Christoph Eschenbech, Jussi Jalas, Bernhard Klee, James Loughran, Ole Schmidt och Francis Travis, som dirigerar en konsert 30/9 inom ramen för Nordiska Musikdagar, Charles Farncombe framför Edward Elgars "The Kingdom" (13 och 14/12) och Marek Janowski Carl Maria von Webers opera "Euryanthe" i konsertversion (13 och 15/6).
- 29 & 30 november 1978 Föreningen Svenska Tonsättares 60-årsjubileum firas med en festkonsert, dirigerad av Stig Westerberg.
- 3 - 11 februari 1979 Gennadij Rozjdestvenskij leder SFO på orkesterns första turné till Sovjetunionen: Moskva 5 och 6/2 (varvid Ingvar Lidholms "Kontakion" uruppförs) samt Leningrad 9 och 10/2.
- 8 & 9 mars 1979 Okko Kamu dirigerar Gustav Mahlers symfoni nr 6 i Uppsala resp. Västerås.
- 29 & 30 juni 1979 James DePreist dirigerar SFO i Östersund och Leksand.
- Juli - augusti 1979 Konserthuset hålls stängt på grund av orgelbyggnad.
- * 1979 - 1980 Av de 39 dirigenter som ansvarar för SFO:s 108 konserter dirigerar Sixten Ehrling 10 kvällskonserter och Per Ohlsson 15 förskolekonserter. Yuri Ahronovitchs första gästspel (23, 24 och 26/1) leder till att han i februari konakteras som SFO:s chefsdirigent för tre år fr.o.m. januari 1982. Newell Jenkins dirigerar tre konsertframföranden av Joseph Martin Kraus-operan "Aeneas i Karthago" (3 - 5/10), Luciano Berio dirigerar egna verk (17/11), Kurt Sanderling ger konserter (16 och 17/3) och Lorin Maazel (12 och 13/3).
- 20 - 22 februari 1980 En liten nordisk orkesterfestival genomförs i utbyte mellan Helsingfors stadsorkester och Filharmonisk Selskab i Oslo, varvid SFO under Ole Schmidts ledning spelar i Helsingfors och Oslo (21 och 22/2).
- 24 april 1980 David Atherton dirigerar SFO i Uppsala.
- Maj - augusti 1980 Konserthuset hålls åter stängt p.g.a. orgelinstallationen. SFO spelar i Gävle under Anders Öhrwall 30/5 och turnerar med Stig Westerberg till Sandviken 7/6, Bollnäs 8/6, Uppsala 9/6, Skutskär 12/6 och Östhammar 13/6.
- * 1980 - 1981 Denna säsong accentueras av en "finsk strimma". SFO ger 100 konserter med ett 40-tal dirigenter, av vilka 13 debuterar med SFO, däribland Christoph von Dohnányi, Jesús Lopez-Cobos, Zdenek Macal och Myung-Whun Chung. Sixten Ehrling svarar för 9 konserter, Björn Hallman och Göran W. Nilson för förskole- och skolkonserterna.
- 7 september 1980 Bernhard Klee dirigerar SFO vid ett gästspel vid Brucknerfestivalen i Linz.
- 7 - 12 november 1980 Charles Dutoit leder SFO på en Norrlandsturné: Umeå 7/11, Piteå 8/11, Skellefteå 9/11, Luleå 10/11 och Kiruna 12/11.
- 9 april 1981 Antal Doráti utnämns till SFO:s hedersdirigent på sin 75-årsdag.
- Maj - augusti 1981 Konserthuset stängt p.g.a. orgelbyggnad.
- * 1981-1982 En "isländsk strimma" är säsongens signatur. SFO, som nu har 97 musiker, ger totalt 96 konserter med ett stort antal dirigenter. Den nye chefsdirigenten Yuri Ahronovitch presenterar sig vid en konsert 12/8 men inträder i tjänst först i januari 1982. Sammanlagt ger han 10 konserter. Andra dirigenter är Jussi Jalas, Arvid Jansons, György Lehel och Pál Pálsson.

- 17 okt. - 6 nov. 1981 Bernhard Klee leder SFO:s turné till Österrike, Schweiz och Västtyskland: Wien 17 och 18/10, Innsbruck 19/10, Lausanne 21/10, Bern 22/10, Zürich 23/10, Genève 24/10, Basel 25/10, München 27/10, Augsburg 28/10, Ulm 29/10, Mannheim 30/10, Frankfurt-Hoechst 1/11, Hamburg 3/11, Braunschweig 4/11, Hannover 5/11 och Kassel 6/11.
- 9 februari 1982 Konserthusorgeln invigs med uruppförande av Jan W. Morthensons Concerto per organo grande ed orchestra. 10/2 måste konserten avlysas p.g.a. vattenskador på orgeln, som emellertid åter tas i bruk 14/3. Kostnaden är 7,8 milj. kr.
- 19 - 26 mars 1982 Svensk Musikvärr arrangeras i Stockholm. SFO bidrar med två konserter.
- 9 - 19 juni 1982 Brahmsfestival - sex konserter med bl.a. symfonierna och konserterna, dirigeras av Antal Doráti.
- * 1982 - 1983 "Musik från USA" och Wilhelm Stenhammars musik är säsongens två teman. SFO ger 91 konserter, av vilka 25 dirigeras av chefsdirigenten Yuri Ahronovitch under sammanlagt tio veckor. I mars 1983 förlängs hans kontrakt till den 30 juni 1987. Andra dirigenter är Dalia Atlas, Charles Dutoit, Sixten Ehrling, den 82-årige Carl von Garaguly (26/10), James Loughran, Jorma Panula och Leonard Slatkin.
- 21 & 23 oktober 1982 Paavo Berglund dirigerar SFO:s båda konserter med anledning av Konserthuset 80-årsjubileum.
- 27 januari 1983 Dalia Atlas dirigerar SFO:s konsert i Uppsala.
- 1 - 11 juni 1983 Antal Doráti dirigerar Beethovens nio symfonier under fem konserter.
- 1 juli 1983 Stockholms läns landsting övertar det bidragsansvar för Konserthusstiftelsen som tidigare vilat på Stockholms kommun. Stiftelsens styrelseordförande Erlend Waldenström efterträds av professor Bertil Åberg. Waldenström utses till SFO:s hedersmedlem.
- * 1983 - 1984 Av SFO:s 115 konserter dirigerar chefsdirigenten Yuri Ahronovitch 31, bl.a. under två turnéer. 19 försökskonserter med Jan-Åke Hillerud samlar 13700 barn och 11 skolkonserter med Glenn Mossop 14000 barn. Bland säsongens dirigenter noteras Riccardo Chailly, Iván Fischer, Eri Klas, James Loughran och Kurt Wöss. Serge Baudo dirigerar två konsertframföranden av Claude Debussys opera "Pélleas et Mélisande" (20 och 22/10).
- 28 febr. - 11 mars 1984 Yuri Ahronovitch genomför en framgångsrik Sverigeturné: Fagersta 28/1, Karlstad 29/1, Arvida 30/1, Mora 31/1 och Falun 1/2.
- 5 - 11 mars 1984 Yuri Ahronovitch leder SFO:s första Spanien-turné med bl.a. Ingvar Lidholms Kontaktion och Wilhelm Stenhammars symfoni nr 2 på programmet: Pamplona 6/3, Bilbao 7/3, Madrid 9, 10 och 11/3.
- Juni 1984 Stockholm Proms - tre konserter med populära program och svenska uruppföranden av Hans Holewa, Hans Eklund och Ulf Grahn.
- 1 juli 1984 Anders Öhrwall lämnar uppdraget som dirigent för Stockholms filharmoniska kör. Hans efterträdare blir Stefan Parkman.
- * 1984 - 1985 Två utlandsturnéer sätter sin prägel på verksamhetsåret. Chefsdirigenten Yuri Ahronovitch leder 32 av SFO:s 113 konserter. Nya dirigentbekanskaper är Philippe Entremont, Peter Erös och Kerstin Nerbe. Bland de övriga gästdirigenterna kan nämnas James Loughran med 12 konserter och Esa-Pekka Salonen med 6.

- 24 okt. - 10 nov. 1984 Yuri Ahronovitch leder SFO:s fjärde USA-turné, som även omfattar Kanada. På programmet står bl.a. Allan Petterssons symfoni nr 16 och Ingvar Lidholms "Kontaktion": West Islip 24/10, Washington, D.C. 26/10, Chatham 27/10, Hartford 29/10, New Haven 30/10, New York 31/10, Worcester 1/11, Schenectady 2/11, Cleveland 4/11, Toronto 5/11, Midland 6/11, Jackson 8/11, Lima 9/11 och Evanston 10/11.
- 27 - 31 maj 1985 James Loughran leder SFO:s DDR-turné med Mahlers symfoni nr 5: Dresden 27/5, Östberlin 28 och 29/5 samt Leipzig 31/5.
- * 1985 - 1986 Säsongen går i violans tecken. Av SFO:s 112 konserter dirigerar Yuri Ahronovitch, som f.n. denna säsong kallar sig orkesterns förstedirigent, 25 konserter, bl.a. två konsertframföranden av Gunnar de Frumeries opera "Singoalla" (26 och 28/9). Nya dirigenter är Nicolas Cleobury, Neeme Järvi, Jan Latham-Koenig och Naoki Totsuka. Sixten Ehrling dirigerar 5 konserter, Antal Doráti framför Beethovens Missa solemnis 3 gånger och Kurt Sanderling bl.a. Dmitrij Sjostakovitjs femtonde symfoni. SFO har nu 99 medlemmar. Säsongen avslutas med tre Proms-konserter i juni.
- 6 december 1985 Yuri Ahronovitch dirigerar SFO vid ett gästspel i Bergen.
- 7 mars 1985 Andrew Davies dirigerar SFO i Göteborg.
- 30 juni 1986 Stiftelsens verkställande direktör och konserthuschef Bengt Olof Engström avgår med pension. Han efterträds av programdirektören i Rikskonserter, fil. dr. Åke Holmquist, som utnämndes hösten 1984 och har deltagit i planeringen sedan 1 juli 1985.
- * 1986 - 1987 SFO uppgår till 99 musiker. Under säsongen medverkar orkestern vid 124 konserter, bl.a. 11 skolkonserter och 22 förskolekonserter. Förste dirigenten Yuri Ahronovitch dirigerar 27 konserter och genomför två turnéer. Vid sina sista konserter 11 - 14 februari dirigerar han Dmitrij Sjostakovitjs symfoni nr 7 och utses till orkesterns hedersmedlem. Andra dirigenter under säsongen är Hugh Wolff, David Atherton, Mark Elder, Jun'ichi Hirokami och Marek Janowski.
- 28 augusti 1986 Paavo Berglund dirigerar en konsert i Uppsala.
- 20 & 21 september 1986 Yuri Ahronovitch dirigerar SFO-konserter i Fagersta och Falun.
- 29 oktober 1986 Stockholms Filharmoniska Orkesterns Vänner håller sitt första möte. Ordförande blir VD Björn Språngare.
- 22 - 26 oktober 1986 Den första Lidholm-veckan - 5 konserter med Ingvar Lidholms musik, därav två med orkestermusik 22 och 23/10. En särskild skrift utges till evenemanget.
- 6 december 1986 Filharmonins dag ffg, bl.a. med repetitioner och orkesterns ensembler.
- 12 - 21 januari 1987 Yuri Ahronovitch leder sin sista utlandsturné till Kanarieöarna och Spanien: Las Palmas 13 och 14/1, Santa Cruz de Teneriffa 15 och 16/1, Madrid 17/1 och Barcelona 20/1.
- 14 februari 1987 Yuri Ahronovitchs sista konsert som SFO:s förste dirigent: Sjostakovitjs sjunde symfoni i Göteborg.
- 2 juni 1987 SFO och James Loughran inviger det nya konserthuset i Linköping.
- 2 - 5 juli 1987 Vernon Handley leder en Norrlandsturné med Mahlers femte symfoni: Piteå 2/7, Östersund 3/7, Junsele 4/7 och Rättvik 5/7.

- * 1987 - 1988
- Filharmonikernas nye dirigent fr.o.m. denna säsong är finländaren **Paavo Berglund**, som dirigerar 23 konserter och påbörjar skivinspelningar för RCA. Gilbert Kaplan dirigerar Mahlers symfoni nr 2 (28 och 29/10), Alexander Gibson dirigerar 4 konserter, Neeme Järvi inleder ett skivprojekt med Hugo Alfvéns orkestermusik med 4 konserter (2 och 3/12 samt 10 och 11/2), Miklós Maros debuterar (17/2) och Stefan Parkman väljer ett konsertprogram från 1938 för sin konsert i mars. Dennis Russel Davis dirigerar kompositioner av Gerry Mulligan och Hans Holewa i "Filharmonisk vår" 24 mars - 28 april. Antal Doráti ger sina sista konserter i maj, och påbörjar skivinspelningen av sina verk och Brahms symfonier som tyvärr inte fullbordas.
- 1 - 13 oktober 1987
- Paavo Berglund leder SFO på sin första egna utlandsturné med SFO, nämligen till Östeuropa: Östberlin 2 och 3/10, Bratislava 4/10, Wien 6/10, Ljubljana 8/10, Belgrad 9/10 samt Leipzig 11 och 12/10.
- 22 - 28 november 1987
- Lutoslawski-festival - föreläsning och sex konserter med Witold Lutoslawskis musik. Tonsättaren dirigerar två konserter med SFO och olika program (26 resp. 28/11). En särskild programbok utges.
- * 1988 - 1989
- Jubileumssäsongen inleds med att Antal Doráti tvingas avsäga sig planerade konserter och skivinspelningar av symfonier av Johannes Brahms och Allan Pettersson i augusti. Även Paavo Berglund tvingas ställa in två konserter men genomför höstens övriga tio konserter planenligt. Bland gästdirigenterna finns Kurt Sanderling, som dirigerar ett Beethovenprogram (6 och 8/10), Jun'ichi Hirokami, som ger 5 konserter och Stig Westerberg som svarar för Filharmonins dag (7/12). Marcus Lehtinen debuterar (14/12).
- 16 - 20 november 1988
- Lars-Erik Larsson-festival med 6 konserter, varav två med olika program (17 och 19/11). Larsson ägnas en särskild skrift.
- 14 januari 1989
- Filharmonikernas 75-årsjubileum. På programmet står ett uruppförande av Jan Sandströms "Indri", Haydns trumpetkonsert med Håkan Hardenberger och Tjajkovskijs symfoni nr 5 med Paavo Berglund.

Sammanställning av Carl-Gunnar Åhlén

Nils Grevillius

Konsertföreningen 1914-1944

Sammandrag av John Schubertsh:

"Mina musik- och musikerminnen", nedskrivna 1944-46.

Det kan egentligen vara en smakfråga, om man sätter Konsertföreningens födelsedatum till 1902 eller 1914. Namnet tilldelades 1902 det företag, som sagda år bildades för utövande av offentlig symfonimusik i Stockholm, men denna förening företedde utöver syftet med sin verksamhet föga likhet med sin namne av 1914. Den första föreningen gav ett litet fåtal - högst tio - konserter om året med en för varje gång hopplockad orkester av både yrkesmän och amatörer, som avlönades per gång. Lokalen var Musikaliska Akademiens stora sal, vilkens podium var otillräckligt för en fullvuxen orkester. Företagets initiativtagare och dirigent var **Tor Aulin (1866-1914)**. När han 1909 kallades till Göteborg som dess orkesterförenings förste dirigent och det för tillfället ej fanns möjlighet att hitta en annan användbar konsertlokal i Stockholm, förpuppades Konsertföreningen t.v. och återtog sin verksamhet först 1914, då den första konserten under den form vi nu känna ägde rum i det under tiden färdigbyggda **Auditorium**, en "provisorisk" byggnad på den gamla gasverkstomten vid Norra Bantorget.

Om Konsertföreningens första tillvarelsform har jag inga egna minnen. Däremot minns jag mycket väl invigningskonserten i Auditorium den 15 januari 1914. Den första bekantskapen med lokalen var föga muntrande. Man hade räknat fel på garderobsmöjligheterna och en hel del av publiken måste i snöslasket bära in ytterplaggen i salongen och parkera dem under sina sittplatser. Bristen avhjälpes nödtorftigt till följande konserter, men så länge föreningen höll till i denna lokal gav av- och påpälningen anledning till ständiga bekymmer.

Konserten dirigerades av den nyanställda, ganska oerfarne **Seeber van der Floe**. Vid denna tidpunkt stodo på den ena sidan Dagens Nyheters, av de flesta fruktade, av några beundrade P.B. (Peterson-Berger), å den andra Svenska Dagbladets Ollalo Morales och Stockholms Dagblads Ture Rangström som kämpar i främsta linjen. De tre toga redan från föreningens start ställning, varvid P.B höll sin skyddande hand över sin gode vän Seeber van der Floe och därigenom indirekt över föreningen och dess orkester, medan de båda andra ej hade nog starka ord över - för att citera Morales - "några inkompetenta herrars självtagna bestämmanderätt över företagets konstnärliga ordnande", vilka - för att citera Rangström - "tillåter sig att inför allmänheten

presentera en ofullständig inövad orkester".

Att orkestern ej kunde framträda som en elitensemble med en gång, men väl göra anspråk på att få växa i kläderna, såsom överallt annorstädes skedde där man ej hade råd att repetera i månadsvis utan tillfälle till intäkter, spelade naturligtvis för dessa skönandar ringa roll. Men så skedde en scenförändring - både allmänhet och styrelse började allmer tycka att van der Floe icke hade tillräckliga förutsättningar att föra den nya orkestern framåt. Han var endast anställd på två månaders prov och i styrelsen började man diskutera ett personbyte på dirigentpallen. När detta började att sippra ut blev det andra ljud i publicistkällorna. P.B. gick över i moll och började bli otrevligt okvädningsrik, Konsertföreningen påstods gå akademiherrarnas ärenden genom att låta amatörerna i sin ledning obehöriga blanda sig i den konstnärliga skötseln.

Konsertföreningens första styrelse efter ombildningen utgjordes av ordföranden, d.v. överdirektör **John May**, vice ordföranden **Erik Lidforss**, skattmästaren notarie publicus **Otto L Fürstenberg**, sekreteraren bankosekreterare Carl Törnblad, direktör **Otto Hirsch**, violinist **Sven Kjellström**, hovkapellmästare Conrad Nordqvist, bankdirektör Oscar Rydbeck och violinist Lars Zetterquist.

Lidforss hade 1913 tillsammans med May och Kjellström blåst nytt liv i den förpuppade Konsertföreningen. Det är av alla omvitnat, att liksom han var dess primus motor, så förblev han dess ledande man och konstnärliga samvete. Men han visste vad han ville och tålde ogärna andra gudar jämte sig vid genomdrivandet av sin vilja.

Lidforss var en tjugande människa både i yttre och inre betydelse, både för män och kvinnor. Han hade en stark fysik och och bibehöll länge sin kroppsliga och andliga spänstighet trots ett ingalunda varsamt levnadssätt - snarare motsatsen. Kontrasten mellan den skarpt tänkande juristen och impulsivt kännande konstnärsbohemien var högst påfallande och utgjorde ett för honom karaktäristiskt särmarke.

Hans charmfulla väsen och stora förmåga att lägga sina ord i såväl skrift som tal gjorde honom till en överlägsen "tiggare", när det gällde att intressera förmögna offer för någon av hans många musikaliska eller annars kulturella planer, vilka nästan alla vore beroende av ekonomiskt stöd. Han väjdade sällan förgäves och lyckades under sitt liv samla ihop mycket stora summor.

Ett av sina mest lyckade och av honom själv mest uppskattade kap gjorde han hos den mycket rika och givmilda konsulinnan Maria Ekman, då han en gång i början av 1910-talet sökte henne i egenskap av advokat för fru Ekmans motpart i en familjetvist.

Innan samtalet slutat hade han övertygat henne om lämpligheten att satsa trettiotusen kronor som Konsertföreningens första startkapital!

Som underhandlare var han annars ej alltid så lyckad, där spelade honom det livliga temperamentet och otåliga lynnet små spratt. Mot sina behövande vänner var han en rundhänt och diskret hjälpare. En mångfald musiker vände sig till honom efter hjälp till uppehälle, studier eller instrument. Förelåg skäl - och han var ingen småpetig granskare av hjärtan och njurar - räckte han villigt ut en stödjande hand.

John May hade tillsammans med Tor Aulin och Wilhelm Stenhammar tagit initiativet till Konsertföreningen 1902 och var dess förste ordförande. Man såg i honom en hybrid av konstnär och amatör, men i orkestern hade man länge haft svårt att fördraga hans en smula högmodiga och arroganta uppträdande. Det kan endast djupt beklagas, att hans sorti blev så hastig och ofrivillig, vilket bl. a. berodde på personliga motsättningar mellan honom och huvudparten av orkestern. May valdes till föreningens förste hedersledamot, men bevistade sedan dess aldrig en konsert och betraktade sig som illa behandlad av sina gamla kamrater. Någon utjämning mellan honom och hans gamla skapelse kom aldrig till stånd.

Otto Fürstenberg hade det föga avundsvärda uppdraget att i första hand omhänderta föreningens ekonomi. De första åren gingo tack vare den Ekmanska donationen någotsånär ihop, men redan spelåret 1917/18 visade en så betydande brist som nära 24.000 kronor, vilken måste täckas genom upptagande av lån. Så småningom tilltog den allmänna inflationen, orkesterns krav på bättre inkomster kunde ej längre tillbakavisas, varför under spelåret 1919/20 en höjning av lönerna på ej mindre än 32.000 kronor måste göras. Jag erinrar mig åtminstone två tillfällen, då några av styrelsens medlemmar måste förskottera av egna medel för att kunna utbetala lönerna. Ett par stora tilldelningar ur lotterimedlen lättade tillfälligt situationen, men ända fram till tiden för samarbetet med Radiotjänst brukade dessa tilldelningar vara genom banklån till större eller mindre del diskonterade, när de slutligen utbetalades.

Jämte May och Lidforss var Sven Kjellström initiativtagare till Konsertföreningens återuppståndelse. Han blev också dess förste konsertmästare och kvarstod som sådan, med ett uppehåll 1917-22, till år 1928. Han blev 1929 direktör för musikkonservatoriet och avgick med denna befattning med pension 1940. Tillsammans med Lidforss startade han Kammarmusikföreningen 1911, där bägge nedlade ett mycket intensivt arbete ända tills den uppgick i Mazerska Kvarteretsällskapet 1927. I Folkmusikförbundet i Stockholm var han länge en ledande man och när detta företags

verksamhet övertogs av "Intim Musik" blev han dess ordförande. Intim Musik, som har Johannes Norrby till spiritus rectus och som skötes i administrativt hänseende av Konsertföreningen, är en syntes av Folkmusikförbundet och den gamla Kammar-musikföreningen.

Mitt starkaste intryck av Lidforss som förkämpe för sina musikaliska ideal fick jag i den s.k. Schnéevoigt-striden, som daterade sig från hösten 1917, akutiserades 1920 och slöt med Schnéevoigts seger våren 1921. Själv kom jag med i föreningens styrelse först våren 1919 och känner till förpostfäktningen endast genom hörsägen.

Först några ord om utgångsläget före striden. Sedan två mindre betydande dirigenter haft hand om orkesterns startår blev **Georg Schnéevoigt (1872-1947)** 1915 utsedd till förste dirigent och konstnärlig ledare. Då denne var obekant med våra stockholmsförhållanden och dessutom långa tider av året hade sin verksamhet förlagd till andra platser utomlands hade styrelsen utsett en repertoarkommitté, där Lidforss var den ledande och som dessutom bestod av May, Conrad Nordqvist, Kjellström, Zetterqvist, Schnéevoigt och andre dirigenten **Nils Grevillius (1893-1970)**.

Samarbetet synes ha varit gott de båda första åren, om också Lidforss snart nog med stigande olust tyckte sig finna att Schnéevoigt ej tillräckligt intresserade sig för en utveckling av repertoarens konstnärliga standard utan huvudsakligen siktade på verk, där han personligen fick göra sig gällande. De huvudsakliga anmärkningarna riktade Lidforss mot överflödet av medelmåttiga eller rent av mindre goda solister av utländsk börd samt mot att musiklitteraturen från tiden före Mozart-Beethoven försumrades. Under ett år voro sålunda endast tre av trettio stora kvällskonserter solistfria. Likaledes ogillade han att Schnéevoigt, som i regel dirigerade torsdagskonserterna, tagit för sig tre repetitionsdagar, medan den betydligt mer ovane Grevillius, som fått söndags-matinéerna på sin lott, måste nöja sig med en lördagsrepetition. Fredagarna voro i regel arbetsfria. Lidforss tyckte sig dessutom mer och mer hava kommit underfund med Grevillius begränsning och trodde ej på möjligheten av hans utveckling till en förstklassig efterträdare till Schnéevoigt, som hittills ej hade lyckats hålla sig kvar många år på samma plats.

Sedan Schnéevoigt så småningom arbetat sig in i våra musikförhållanden, samarbetade han och Lidforss emellertid i början på ett sätt, som den senare själv karaktäriserade som "ingalunda oangenämt". Att de likväl diskuterat Lidforss' synpunkter i solist- och andre-dirigentfrågorna är uppenbart och spänningen dem emellan synes hava ökat.

I augusti 1917 sänder så Schnéevoigt till Lidforss sitt programförslag för följande säsong och begär hans yttrande. Efter någon vecka sänder Lidforss en promemoria med några ändringsförslag i, som han själv påstår, hovsamma ordalag. När de några veckor senare träffas, förklarar Schnéevoigt, att han icke vill finna sig i någon vidare inblandning från Lidforss' sida - "vårt samarbete är att jämföra med en andlig bordell"!

Därmed var naturligtvis det goda förhållandet dem emellan förstört. Lidforss' motvilja mot den rådande regimen växte och man kunde lätteligen förutse en snart inträffande krasch. Denna kom också våren 1920 i samband med Grevillius avgång på grund av utlandsresa och frågan om dirigentskapets omläggning alltså blev aktuell.

Personligen har jag aldrig varit någon beundrare av Schnéevoigt som dirigent, därtill var han i mitt tycke alltför ytlig och benägen för effektsökeri och mina senare erfarenheter av honom som människa hade ej gjort honom mera sympatisk för mig. En stor tysk dirigent, Artur Nikisch, karaktäriserade honom en gång som "ein ausgezeichnete Wachtmeister", en förträfflig fanjunkare väl förfaren i konsten att drilla en orkester. Som sådan gjorde han förvisso stor nytta i vår orkesters barndom, men fick han för mycket makt missbrukade han den, därom har hela hans konstnärsliv burit vittne. Jag delade alltså fullständigt Lidforss' uppfattning, att när nu en ommöblering i dirigentrummet på grund av Grevillius avgång var nödvändig, skulle den också göras grundligt.

Styrelsen uppdrog åt Lidforss och mig att i Berlin undersöka möjligheterna för en nyrekrytering, varvid man särskilt hade i tankarna den unge och redan så smått ryktbare **Wilhelm Furtwängler (1886-1954)**. Denne befanns vara villig men kunde för det närmaste spelåret ej binda sig för ett så stort antal konserter som vi begärde (cirka 30 stycken) utan ville endast utlova 13. Det blev då nödvändigt att finna en ersättare för 17 konserter och vårt val föll på kapellmästaren vid Staatsoper **Fritz Stiedry (1883-1968)**. Dessa båda skulle alltså dela halva säsongen och Schnéevoigt behålla den andra hälften, men hos orkestern sökte Schnéevoigt ingiva föreställningen, att ett uppdelande av arbetet på tre dirigenter skulle försämra prestationernas kvalitet, vilket också anammades av en del sensationslystna tidningsmän. I själva verket torde Furtwängler hava träffat huvudet på spiken, när han på vår fråga svarade: "sie spielen unter guten Dirigenten gut, unter schlechten schlecht (de spelar bra under goda dirigenter, dåligt under dåliga)".

I november 1920 tog Schnéevoigt under eget namn till orda mot styrelsen i en intervju i en daglig tidning. Bland annat jämförde han Konsertföreningen med ett

nöjesetablissemang och påstod, att dess kulturella mission skulle äventyras, därest han icke som förut ensam finge utöva det konstnärliga ledarskapet. Med detta i svensk musikhistoria lyckligtvis ganska enastående offentliga angrepp mot den institution, i vilkens tjänst han stod, upphörde, kan man säga, allt samarbete mellan styrelsen och den ordinarie dirigenten.

Tyvärr var styrelsen icke enig inom sig, i det att två av dess ledamöter, Fürstenberg och Törnebladh jämte orkesterns ordförande och representant C.G. Lemon stodo på Schnéevoigts sida. Med åtminstone två av dessa herrars vetskap och på Törnebladhs tillskyndan hyllades dirigenten vid därpå följande konsert med touch från orkestern och en arrangerad "resning" av en del av publiken.

Den närmaste anledningen till Schnéevoigts attack var styrelsens beslut på Lidforss' förslag att låta Furtwängler dirigera Beethovens "Nia" på hundra-femtioårsdagen av kompositörens födelse i december. Schnéevoigt, som själv tidigare låtit engagera sig utomlands för denna dag, hade inlagt veto mot Furtwänglers framförande av detta verk. Att styrelsen icke kunde falla till föga för denna av yrkesavund diktade despotism är självklart.

Nu följde slag i slag en rad händelser, som snabbt ledde fram till avgörandet. Orkestern genom sitt förtroenderåd, även kallat den "schnéevoigtska hornboskapen", tog både i pressen och i skrivelser till styrelsen parti för sin dirigent, yrkande att han framdeles måtte utses till dess ende ledare och dirigent. Situationen försvårades för styrelsemajoriteten av nödvändigheten att taga konsekvensen av den allt starkare insättande deflationen och i likhet med de flesta andra företag på den tiden med 15 % sänka lönerna, som på grund av inflationen stigit företaget över huvudet till den grad, att **förhoppningarna** om offentliga anslag måst läggas som en sorts säkerhet för banklån för att kunna bestrida löpande utgifter. Orkestern svarade med ett beslut att vid tusen kronors vite per medlem icke teckna kontrakt med den gamla styrelsen, som nu ej hade annat att göra än att vädja till årsmöte med föreningens stiftelse och medlemmar, vilket utlystes till den 24 maj 1921. Av den nya styrelsen, som valdes med 114 röster mot 105, accepterade orkestern några månader senare 33 % lönesänkning. Skaparen av den återuppståndna Konsertföreningen och dess spiritus rector alltsedan födelsen, häradshövding Erik Lidforss, hade på ett nesligt sätt kastats ut av en intrigant dirigent och en vilseledd orkester. Lidforss visste emellertid att hans tid skulle komma igen, när innebörden av hans avlägsnande riktigt hunnit märkas.

Allmänheten gjorde emellertid en omedelbar, irreparabel förlust. Den gamla

styrelsen hade för nästkommande spelår preliminärt avtalat med Furtwängler om ett tjugotal konserter som förberedelse till ett ännu intimare samarbete. Nu fick den istället 41 Schnéevoigtkonserter, medan resten fördelades på 11 gästdirigenter. Resultatet blev en nedgång i antalet besökare från i medeltal 1360 per konsert till 1200. Det dröjde ej heller länge förrän hans vedersakare måste rymma fältet och Lidforss åter stod för rusthållet. Under mellantiden mognade planerna på det nya konserthuset och började realiseras. I deras utformning tog Lidforss som alltid en mycket aktiv del. Vid årsmötet våren 1923 återvaldes Lidforss i styrelsen och med utgången av säsongen 1923/24 avhöll Schnéevoigt sin sista konsert i egenskap av ordinarie dirigent och konstnärlig ledare. Den stora Schnéevoigtstriden hade bragts till ett lyckligt slut.

Schnéevoigt hade hållit sin sista konsert i april 1924, Grevillius, som avgått som ordinarie andre dirigent redan med årsskiftet 1919/20, hade därefter framträtt endast vid sporadiska gästspel. Någon fast andre dirigent hade därefter ej funnits utan man hade hjälpt sig fram med tillfälliga gäster, ofta av mycket framstående art, såsom Wilhelm Furtwängler, Armas Järnefelt, Max Fiedler, Siegmund von Hausegger, Felix Weingartner, Jean Sibelius, Wilhelm Stenhammar, men även med en lång rad mindre stjärnor av inhemsk och utländsk nationalitet. Nu skulle man återgå till det gamla systemet med två fasta dirigenter.

Spelåret 1924/25 kan karaktäriseras som ett provår för olika dirigentkandidater, medan Lidforss svarade för den sammanhållande konstnärliga ledningen. Under året dirigerade sålunda svenskarna Hugo Alfvén, Kurt Atterberg och Adolf Wiklund, fransmännen Rhené-Baton och Pierre Monteux, tyskarna Wilhelm Sieben, Siegmund von Hausegger, Franz von Hoesslin och Wilhelm Furtwängler, den sistnämnde dock icke som aspirant på fast anställning. Det tillfälle var försuttet, då man, som fallet varit 1921, kunnat förvärva denna nu internationella storhet. Våren 1925 hade styrelsen träffat sitt val, som föll på **Wilhelm Sieben** som förste dirigent och konstnärlig ledare samt **Adolf Wiklund (1879-1950)** som andre dirigent.

Sieben, som i industristaden Dortmund hade stadstjänst som chef för operan och ledare av symfoniorkestern, var personligen måhända alltför försynt och humbugfri för att riktigt passa i det musikaliska nybyggarsamhälle som Stockholm utgjorde i början av 1920-talet. Hans gedigna kunnighet och chosefria framträdande både inför publik och press blev en alltför stor kontrast till företrädarens utåtriktade egenskaper. Överhuvudtaget utmärktes hans program av en större tyngd än stockholmarna tidigare varit vana vid. Någon publikgunstling i i likhet med Schnéevoigt blev han aldrig, vartill

nog i viss mån bidrog pressens kallsinniga för att ej säga direkt avvisande hållning. Jag minns ännu ett praktblomster ur P.B:s invektivsamling: "herr Sieben traskar som vanligt fram i ullstrumporna, som lukta tysk fotsvett".

Sieben fick tillfälle att leda invigningskonserterna i det nya konserthuset den 7 och 8 april 1926, men kort därefter träffades överenskommelse med honom om kon-traktets upphörande från och med samma spelår.

Redan i sin berättelse 1915/16 hade styreslen konstaterat, att "det kvarstår dock en mörk punkt: lokalfrågan". I själva verket hade det redan vid första konserten i Auditorium visat sig, att denna lokal ingalunda var tillfredsställande. Interiören var påver och dragig, repetitionsmöjligheterna synnerligen underhålliga och dessutom endast tillgängliga några få timmar om dagen, kansli-lokalerna voro så gott som obefintliga, garderobsutrymmena i högsta grad otillräckliga och hyran var oskäligt hög. Dessutom och värst av allt var salen överakustisk, tonen klingade rå och skrällig.

Den 8 november 1917 bildades därför Stockholms Konserthuskommitté jämte ett därunder sorterande arbetsutskott. Bägges ledande män blevo vice härads-hövding **Walter Philipson** och Erik Lidforss, som efter nio års trofast samarbete lyckades föra sina djärva och redan från början högt syftande planer fram till målet: ett tonkonstens eget hus i Stockholm.

Att huset icke i alla avseenden kom att motsvara det ideal Lidforss uppsatt för sig är förvisso sant. Två anmärkningar hava i huvudsak och med skäl riktats mot detsamma - den icke fullt tillfredsställande akustiken och de icke tillräckligt tillgodosedda anspråken på utrymme bakom kulisserna för de inom Konserthuset arbetande, främst då orkestern. Man skulle kunna tillägga ännu en - bristen på kommunikation mellan andra raden och den övriga salongen, varigenom den förras publik utestängdes från möjligheten att i pauserna blanda sig med de övriga, ett icke oväsentligt fel i dessa demokratiska tider.

Adolf Wiklund gick till sitt uppdrag med mycket goda förutsättningar. Han var en mycket rikt begåvad musiker, en förträfflig pianist, en av våra dittillsvarande mest lovande kompositörer och en genom mångårig anställning vid operan tränad dirigent. Få torde alltså kunnat hava det så väl förspänt som Wiklund. Han gjorde dock tyvärr som tjänaren i liknelsen: grävde ner sitt pund. Från pianisten och kompositören kommo sällan några nya livstecken och den nye symfonidirigenten blev aldrig mer än en habil ackompagnatör av typen Grevillius. Lidforss sörjde djupt över sin protegés misslyckande och såg orsaken i Wiklunds alltmer framträdande andliga lättja. Det

hade gått honom för väl i livet och han hade ej tillräckligt med stål i viljan för att sträva att nå högre och högre som konstnär. Personligen är Wiklund en mycket älskvärd och försynyt människa, som helt säkert har ytterst få fiender, om ens någon utom sig själv.

I föreningens första barndom sköttes alla administrativa göromål av styrelsens medlemmar, i första hand Lidforss och Fürstenberg, med hjälp av deras privata kontorspersonal. Några kostnader härför debiterades mig veterligen ej. Redan efter ett år måste man emellertid anställa en intendent som styrelsens verkställande organ. Detta skedde vid årsskiftet 1914/15 och platsen besattes av en viss herr **Sven Gulda**, om vilken jag i övrigt saknar all kännedom. Han stannade till april 1915 och ersattes med kapellmästaren vid Röda Kvarn **Rudolf Sahlberg**, som avgick i september 1917. Efter honom kom en annan för mig okänd storhet vid namn **Munkhammar**, som slutade efter knappt ett år. Under sommaren 1918 förefaller man hava rett sig utan intendent - förmodligen vilade arbetet då på Lidforss - och i november 1918 tillträdde **Eric Westberg (1892-1944)** för första gången intendentsbefattningen, som han alltså innehade vid mitt inträde i styrelsen såsom vice ordförande vid årsmötet 1919. Han efterföljdes vid årsskiftet 1919/20 av den kände dirigenten m.m **Hjalmar Meissner (1865-1940)**, som kvarstannade till hösten 1921, då den nya regim, som efterträtt den Lidforsska, ånyo anställde Westberg, vilken så småningom kom att utom intendentskapet sköta även skolkonserterna som dirigent och konferencier samt som cellist biträda i orkestern vid behov. Dessutom var han föreningens annonsagent. Westberg lämnade samtliga befattningar inom föreningen 1927 och efterföljdes av konserthusdirektör **Sigfrid Ehlin**, som förenade intendentskapet med skötseln av Konserthuset.

Westberg var förvisso icke någon alldaglig människa. Han var rikt utrustad av naturen med en stor musikalisk begåvning, ett i övrigt bördigt ingenium samt en utomordentligt stor fond av energi. Dessa stora positiva egenskaper motvägdes dock tyvärr av en slapphet i karaktären av fördärvlig art. Hans opålitlighet blev till slut sådan, att ett fortsatt arbete i föreningens tjänst blev omöjligt. Westberg var nämligen en människa, som ansåg sig stå över vanliga moralbegrepp och föreföll mig knappast kunna skilja mellan rätt och orätt. Mycket av den animositet som tidvis utmärkte förhållandet mellan föreningen och stora grupper tonsättare och andra musiker kan återföras till Westbergs mullvadsarbete. Angreppen skötes emellertid ej med någon större skicklighet och föreningen drog snarare fördel av desamma.

När Westberg avpolletterats från intendentskapet mitt under pågående säsong åtog sig konserthusdirektören Ehlin att med sin egen mycket krävande syssla förena även direktörsskapet i föreningen.

Till sitt borgerliga yrke var han ursprungligen marinintendent men hade i ungdomen gått igenom Musikaliska Akademien, där han senare under flera år även tjänstgjort som kamrerare. Han hade att kämpa med stora svårigheter ej minst i striden mot det nya konserthusets belackare, i främsta rummet Svenska Tonsättarföreningens ledande män, som sågo sig förbigångna vid val av Konsertföreningens styrelse. Genom att låta Konserthusstiftelsen öppna egen konsertbyrå fick Ehlin även den Enwalliska stora impressariobyrån emot sig och till råga på allt stod han ej heller väl till boks hos varken operachefen Forsell eller akademisekreteraren Morales. Vid tiden för Ehlin's död i september 1932 var Konsertföreningen, inklusive dess fostermor Konserthusstiftelsen, sålunda kringskuren kung med samtliga större musikaliska institutioner i huvudstaden som mer eller mindre öppna fiender. Man misstänkte Ehlin, som var en intelligent människa med en utpräglad äregirighet, för planer att vilja bli det stockholmska musiklivets Napoleon, som i sitt konserthus skulle samla all musikalisk makt. På sin enormt stora arbetsbörda förlyfte han sig slutligen och en av överansträngning alstrad hjärtsjukdom ändade hans liv.

När det började bli klart att Sieben ej passade i Stockholm, fingo Lidforss och jag i uppdrag att resa till Berlin för att undersöka marknaden för dirigenter. Vid hemkomsten funno vi publik och styrelse i full extas över en av provdirigenterna, som dagen före vår återkomst givit sin första konsert, **Václav Talich (1883-1961)**, chef för den tjeckiska orkestern i Prag. Han hade tagit alla med storm och styrelsen förklarade med en mun, att alla ansträngningar borde koncentreras på att få honom som Siebens efterträdare. Sedan Lidforss och jag avslutat underhandlingarna med Talich och styrelsen godkänt, att ett avtal slöts med honom av föreslagen art, var det min uppgift att ordna de skriftliga formaliteterna. I våra tryckta dirigentkontrakt fanns inrymd en passus om böter på något tusental kronor för den som utan giltig anledning bröt avtalet.

Jag märkte, att Talich reagerade ogynnsamt för denna bestämmelse och han menade att den vore onödig gentleman emellan. Då jag förstod, att vårt blivande förhållande till varandra skulle bli beroende av mitt svar, känslomänniska som Talich uppenbarligen var, tog jag en penna, strök ut den misshagliga paragrafen och sa: "gott,

ni har nog rätt. Antingen är ni en hederlig karl och då behövs bestämmelsen inte eller är ni en skojare och då äro vi föga betjänta av så dåligt skadestånd. Även jag föredrar ett gentlemen agreement".

Talich har långt senare bekänt för mig, att det blev denna lilla episod som knöt det första bandet av tillgivenhet mellan honom och föreningen, men av min styrelse fick jag en skrapa för mitt "lätsinne". Ett faktum var emellertid, att Talich under sina nio år i vår tjänst på det mest skrupulösa sätt uppfyllde alla sina åligganden.

Talichs första säsong omfattade två perioder, 3/10 - 3/11 1926 och 3/3 - 27/4 1927, sammanlagt 26 konserter. Anledningen till denna ej fullt lyckliga lösning med det alltför långa uppehållet i mitten var att man ville i den första hälften ge publiken en något så när fullständig bild av sin nye dirigents förmåga och i den senare låta honom dirigera hela den stora serie Beethovenverk, varmed man avslutade säsongen till åminnelse av hundraårsdagen av kompositörens död. Talich hade dessutom sitt hem i Prag och kunde ej genast splittra sina besök i för korta perioder.

Presentationsmånaden blev också verkligt givande. Jag uppräknar endast de symfoniska verken: Alfvéns nr 3 E-dur, César Francks d-moll, Bruckners nr 5 B-dur, Mendelssohns nr 3 a-moll, Bachs Brandenburgskonsert nr 4 G-dur, Brahms nr 3 F-dur, Dvořáks nr 4 (8) G-dur, Schuberts nr 8 h-moll, Händels Concerto grosso g-moll. Lägger jag så till Mahlers Kindertotenlieder, Brahms Vier Ernste Gesänge, Berwalds pianokonsert D-dur, uvertyrer av Beethoven, Mozart, Rangström och Atterberg, Händels orgelkonsert g-moll, diverse mindre verk av Vivaldi, Elgar, Respighi, Rameau, Massenet, Dittersdorf, Joh. Strauss, Bartók, så måste man väl medge att tillfällen att bedöma vidden av dirigentens tolkningsförmåga icke saknades. Under våren 1927 framfördes Beethovens samtliga symfonier, Mässan i C-dur, sju uvertyrer, trippelkonserten, pianokonserterna i G-dur och Ess-dur, violinkonserten, oktetten för blåsare samt septetten.

Säsongen 1927/28 började man den indelning av Talichs spelplan som sedan skulle bli bestående hela hans tid ut - en höstperiod, en i början av januari och en i slutet av spelåret. När jag läser igenom våra samlade program slår det mig först och främst, hur favoriserade tre namn voro, som numera tyvärr icke förekomma så ofta: Bruckner, Mahler och Stenhammar. Av den nu nästan totalt försummade Bruckner framfördes sålunda symfonierna 1, 2, 3, 6, 8 och 9 med Te Deum, av Mahler samtliga symfonier (inkl. Das Lied von der Erde) med undandag av den jättestora åttan, som ansågs överstiga vår ekonomi och våra krafter.

Att Stenhammars undersköna F-dur serenad blivit så pass känd och uppskattad i Stockholm hava vi Talich att tacka för, som knappast någon säsong försummade att sätta upp den på spelplanen. Han studerade in den redan det första spelåret och satte den högst av alla svenska kompositioner. Ett annat bevis på Talichs förkärlek för Stenhammar: den 30 mars 1932 gav han en hel kväll med endast dennes verk, uvertyren Excelsior!, Serenaden och F-dursymfonin. Detta var på den tiden en stor djärvhet - och är det kanske ännu förresten. En annan kompositör, som visserligen vunnit burspråk här redan långt tidigare, men som knappast nått in i den stora musikpublikens hjärta före Talichs tid, var Brahms. Icke endast de fyra symfonierna uppfördes nu utan även en hel del av de här då mindre eller ej alls kända verken, serenaderna, de mindre körverken samt naturligtvis de båda pianokonserterna, fiol- och dubbelkonserterna. Talichs framförande av Brahms' symfonier står alltså för mig som något av det högsta jag hört av musikalisk konst.

Tidigare hade körfrågan alltid varit ett stort crux. Föreningen hade länge dragit sig fram med en betald kör av yrkessångare, för vilkas avlönande intresserade abonnenter och andra musikvänner satsat pengar, men det var ett ständigt bekymmer att få ihop nödiga medel. Vårvintern 1927 sökte jag därför upp **Musikaliska Sällskapet**s dirigent **David Åhlén (1885-1969)** och föreslog honom samarbete. Ett sammanträffande kom till stånd mellan Lidforss, Talich och sällskapets ordförande lektor **Torsten Pehrson**. Man kunde där ej komma till något resultat och Lidforss och Pehrson kommo t.o.m. på sin kant med varandra. Jag lät frågan vila någon tid men efter sondering på nytt av terrängen fick jag i påskveckan 1927 till stånd ett nytt sammanträffande, denna gång mellan Lidforss, Pehrson, Åhlén och mig. Vi enades då om en form av samarbete som med bibehållande av kören som en självständig institution gav oss den vokala hjälp vi behövde. Början gjordes med Bachs julatorium den 18 december 1927 och följdes våren 1928 av Brahms' Requiem.

Säsongen 1931/32 kom det till ganska allvarliga slitningar mellan Ehlin och Åhlén och risk förelåg, att den senare skulle försöka undandraga oss sin körs medverkan. Mellan Ehlin och Pehrson träffades då avtal, som sedermera ratificerades av vederbörande styrelse, enligt vilket det gamla körsällskapet upplöstes och anslöt sig till föreningen som dess officiella kör med namnet **Konsertföreningens Kör Musikaliska Sällskapet**. Åhlén blev repetitör med fast månadslön under de sju säsongmånaderna och skulle vid lämpliga tillfällen även själv få dirigera. Men han var en inbilsk och ganska intrigant man, för vilken vi i det drägliga samarbetets

intresse måste krusa onödigt mycket. 1945 lämnade Åhlén sin anställning hos föreningen och repetitörsarbetet skötes nu (1946) av **Johannes Norrby (f 1904)**.

Redan 1925 hade docenten i musikhistoria vid Stockholms Högskola fil. doktor **Gunnar Jeanson (1889-1939)** fästs vid föreningen som författare av våra programnotiser, en befattning som senare förenades med sekreterarskapet. När Ehlin avled, utsågs Jeanson till hans efterträdare som Konsertföreningens verkställande direktör fr. o. m. 1 januari 1933, ett märkligt datum i dess historia på grund av det epokgörande arbete han nedlade till fromma för den symfoniska musiken i Stockholm.

Jeanson gick till sin uppgift med en utomordentligt rik fond av kunskaper som musikhistoriker och en fint utbildad musikalisk begåvning. I bägge dessa hänseenden var han förvisso sina före- och efterträdare överlägsen. Mera tveksamma voro vi om hans administrativa förmåga och ingen av oss vågade tro på hans representativa talanger. Vad den administrativa förmågan beträffar hade vi tagit grundligt fel. När tillfälle nu gavs honom, utvecklades han inom förbluffande kort tid till en mycket god administratör, initiativrik, samvetsgrann i utarbetandet av planer, pedantiskt noggrann vid deras genomförande, sparsam och ekonomiskt förutseende. Det som i början törhända av honom fattades som en nödvändig plikt, blev med åren ett nöje. Det blev också mer och tydligt för oss, att vi med Gunnar Jeanson som konsertföreningschef kommit idealet så nära som även mycket högt uppdrivna förväntningar kunnat önska sig. Hans tyvärr allt för korta levnad skulle komma att kännetecknas av ett radikalt genombrott för den symfoniska konsten i Stockholm och av Konsertföreningens utveckling till en konsertinstitution med internationell klang. Betecknande för Jeansons höga målsättning och djärva initiativkraft är att redan hans första verksamhetsår som chef illustreras av namnet **Arturo Toscanini (1869-1957)**, som i november 1933 för första gången gästade Stockholm vid två minnesvärda konserter. Säsongen därpå ersattes han med **Bruno Walter (1876-1962)**, som även återkom den sista fredssäsongen med tre konserter, som förvisso ännu stå djupt inpräglade i varje åhörarens minne. Jag behöver väl blott nämna Mahlers andra symfoni och Walters eget pianospel i Mozarts d-mollkonsert!

Vid Jeansons tillträde av chefskapet hade Talich redan länge varit knuten till föreningen och mellan honom och Jeanson uppstod ett intimt vänskapsband. I konstnärligt hänseende vore de båda varandra lika, hur olika de i övrigt voro. Samma höga uppskattning av musikens betydelse för människornas andliga förkovran, samma

omutligt uppriktiga fordran på sanning i uttrycksmedel och former. Det fåtal år deingo verka tillsammans vill jag beteckna som Konsertföreningens guldålder.

Talich var ej rädd att sätta upp även mycket avancerade program, ehuru han själv knappast hade sin läggning åt det hållet. Gunnar Jeanson däremot var livligt intresserad av den ultramoderna musiken och yrkade på större plats för den. Detta gjorde att även åtskilligt av den atonala konsten fann vägen till våra breddgrader. Hindemith själv spelade vid ett tillfälle solostämman i sin altfiolkonsert. Ett ännu mera utrerat verk, en svit av österrikaren Hauer, kom att röra upp mera damm än det i sig själv var värt.

Även vid valet av solister tog Jeanson redan från sin första säsong djärva tag och visade därigenom ytterligare allvaret i sitt beslut att höja Konsertföreningen från en relativt småstadsmässig standard till en värdig Nordens största musikcentrum, vilket var hans mål. Se här några av solisterna spelåret 1934/35: Béla Bartók, Alexander Brailowsky, Vladimir Horowitz, Arthur Rubinstein, Cecilia Hansen, Joseph Szigeti, Emil Telmányi, Jacques Thibaud. I olika variationer företedde alla hans generalprogram samma prov på det som kunde ha varit hans valspråk: Excelsior!

Innan sin död hann Jeanson vara med om utformningen av det betydelsfulla avtalet med Radiotjänst 1937. Uppslaget till detta triangelavtal mellan Radiotjänst, Konsertföreningen och Orkesterföreningen i Göteborg är att hänföra till ett samtal mellan radiochefen Dymling och Orkesterchefens ledande man Erik Magnus. Under vårvintern 1937 utarbetades ett förslag, var viktigaste följd för oss var, att vi tack vare avtalet skulle kunna erbjuda våra musiker anställning hela året om. Därmed uppfylldes en av Jeansons kåraste önskningar och han var för uppnående av detta mål villig att avstå från den rörelsefrihet vi hittills kunnat glädja oss åt. Avtalet har sedan dess undergått flera förändringar, senast sistliden höst (1945), då ett nytt träffades för ytterligare tre år.

Talich, som ingalunda förde ett förståndigt liv utan tvärtom på ett beklagligt sätt brände sitt ljus i två åndar, blev under de båda sista åren av sin anställning hos oss ofta angripen av svåra nervaffekter. Särskilt var han vid sin ankomst i januari 1936 i ett fullständigt trasigt tillstånd. Vi befarade det värsta för Beethoven-nian, men den första föreställningen gjorde han mera glänsande än någonsin förr. Den 2 februari skulle en repris gå av stapeln, Talich hade visat symptom på recidiv, vi hade förberett Grevillius på att vid behov rycka in, men Talich kom i tid till Konserthuset beredd på att dirigera.

Den första satsen började, men efter ett par minuter märkte Jeanson och jag, som lågo på golvet i en loge innanför podiet för att kunna iakttaga honom, hur han började taktera mer och mer mekaniskt, till slut gick det hela mest på orkesterns rutin. När satsen var slut, satte Talich händerna för ansiktet, brast i gråt och rusade blint mot utgången. Grevillius måste tillkallas, Talich hade fått ett nervöst sammanbrott, hans maka eftertelegraferades från Prag och efter någon vecka tog hon honom med sig hem. Hans era som vår utomordentlige dirigent och konstnärlige ledare var därmed till ända. Visserligen gav han två år senare ett kort gästspel men så avbröt det andra världskriget all förbindelse oss emellan.

Till Talichs efterträdare utsåg styrelsen doktor **Fritz Busch (1890-1951)**. Denne, som under säsongen 1931/32 givit ett kortare gästspel, hade länge ansetts som en av Tysklands förnämsta dirigenter men på grund av sin mot Hitlerregimen fientliga inställning lämnat sin plats vid Dresdner-operan och emigrerat till Köpenhamn, där han börjat leda ett antal av Radiofonins offentliga konserter. Det låg då nära till hands för honom att förena denna uppgift med befattningen som Konsertföreningens förste dirigent och konstnärlige ledare, så mycket mera som ingendera lade hinder i vägen för hans till sommarmånaderna förlagda operaframföranden i England.

Buschs presentationskonserter ägde rum i april 1936 med bl.a. Mahlers andra symfoni, men hans tillträde ägde rum först med säsongen 1937/38. Den mellanliggande säsongen hade fyllts av ett antal gästdirigenter, i främsta rummet schweizaren **Ernest Ansermet (1883-1969)** med 13 och tysken Fritz Reiner med 5 konserter.

Ansermet, som till sin musikaliska inställning var modernt-franskbetonad, hade förekommit på våra program redan säsongen 1932/33 såsom en av de första frukterna av Gunnar Jeansons verksamhet och återkom sedan varje år intill krigsutbrottet. Han debuterade hos oss med en Stravinskijsvit, två av Debussys Nocturner, Honeggers Pacific 231 och Ravels Rapsodie espagnole. Under de följande åren bjöd han på en eller flera noviteter, bl.a. Honeggers körverk "Konung David". Han fyllde säkerligen sin plats väl som representant för den franska musiken och som motvikt till den måhända tidigare väl ensidiga tyska kosten, men i längden blev han ganska tröttsam. Orkestern blev så småningom ganska irriterad av hans repetitionsmetoder och han hade med säkerhet ej blivit reengagerad, även om kriget ej hade kommit emellan.

Att Busch var en dirigent av mycket stort format är odiskutabelt även om man, i likhet med mig, icke kunde hänföras av hans ofta alltför nyktra och sakliga uppfattning. Jag tror, att Busch i allmänhet var högt uppburen som dirigent och tvivelsutan var han till

stor nytta för orkestern, som i honom fann en verklig "chef d'orchestre", imponerande genom sitt kunnande, fast i handlaget men utan divalater. Vad jag hos honom saknade var det Talichska spontana hjärtelaget. Jag blundar dock ingalunda för att Talich personligen stod mig mycket närmare än Busch och att jag därför möjligen ej kan döma fullt opartiskt.

I privatlivet var Busch en behaglig umgängesmänniska och i vårt hem liksom i flera av styrelsemedlemmarnas var han en gärna sedd gäst tillsammans med sin gemytliga, tysktypiska fru, med vilken han levde i ett lyckligt äktenskap. Buschs broder, den strålande violinisten Adolf, hade såsom gift med en judinna måst rymma från Tyskland, först till Schweiz och sedan till Amerika. Detta bidrog också i hög grad till Fritz Buschs fanatiska hat mot hitlerianismen, som han på alla sätt lät komma till uttryck. Underligt nog uppar han under hela sin stockholmstid trots allt sin tyska operapension och man gjorde upprepade försök att få honom att återflytta till Tyskland.

Gunnar Jeanson, som större del av 1938 av sjukdom hindrades tjänstgöra, under vilken tid hans arbete sköttes av hans närmaste man **Gereon Brodin (f 1901)**, med biträde av mig, som då efterträtt Lidfors som ordförande i arbetsutskottet, avled i januari 1939. Sedan augusti 1938 var Jeanson ej mer i stånd att infinna sig på kansliet, men under hela återstoden av året stodo vi i nära kontakt med honom och han deltog med livligt intresse i vårt arbete. Mot mitten av oktober blev det alltmer tydligt, att han ej mer skulle kunna återtaga sin tjänst. Jag avtalade då på styrelsens uppdrag med fil. lic. **Bertil Carlberg (1900-1971)** att från årsskiftet inträda som Jeansons vikarie. Carlbergs saga hos oss skulle emellertid ej bliva lång. Han hade många egenskaper, som gjorde honom skickad för uppgiften, men handicapades av ett mycket labilt nervsystem. Efter några månader voro vi på ömse håll på det klara med att en fast anställning ej vore att tänka på.

Befattningen anslogs sålunda ledig och bland en lång rad sökande utsågs vår nuvarande direktör fil. mag. Johannes Norrby, som tillträdde platsen den 1 juli 1939. Då förelåg i så gott som komplett skick generalprogrammet för spelåret 1939/40, men så bröt det andra världskriget ut i september endast ett par veckor före vår höstsäsongs början och stora delar av programmet måste göras om, nya solister och dirigenter anskaffas istället för de förhindrade m.m., en i sanning fruktansvärd situation för den nye chefen. Att han därvid och alltför sedan visat sig vara befattningen vuxen är ett i närvarande stund alltför klart framträdande faktum för att här behöva närmare belysas. Men själv torde han vara den förste att erkänna, att utan Gunnar Jeansons säningsarbete hade skörden ej blivit så riklig.

Med spelåret 1939/40 slutade den buschska eran i Stockholm. Visserligen hade föreningen våren 1939 tecknat ett treårigt kontrakt med honom men hans ängslan för vad Sveriges indragande i kriget, varom han var fast övertygad, skulle medföra för honom personligen i form av tyska hämndakter gjorde honom mer och mer obenägen att stanna kvar i Europa och han anhöll därför om annullering av överenskommelsen. Själv hade han på ett tidigt stadium lyckats förvärva argentiskt medborgarskap. Vi ville givetvis ej kvarhålla honom mot hans vilja och kontraktet annullerades i största samja. Med fru och son avreste Busch över Sibirien och Japan till Amerika, där så småningom även resten av familjen lär ha samlats.

Redan under spelåret 1936/37 hade andra konsertmästaren i första fiolstämman Carl von Garaguly (1900-1984) givits tillfälle dirigera en skolkonsert med mycket gott resultat. von Garaguly, som tidigare under många år varit anställd i Göteborg, hade även där med framgång visat prov på sina dirigentegenskaper. Det skulle dock första bli efter krigsutbrottet som han skulle få sin stora chans.

Redan vid planerandet av säsongen 1940/41 års generalprogram hade ett stort antal konserter reserverats för von Garaguly med så utvalda verk att vi skulle kunna få en så fullständig bild som möjligt av hans musikaliska räckvidd. Det blev också en ganska brokig skara kompositörer från Bach till Bloch och Stravinskij. Som resultat härav engagerades von Garaguly som t.f. förste dirigent. Nästa spelår utökades antalet av hans konserter till 20 och därefter ansåg sig styrelsen beredd att anställa honom som fast dirigent med treårskontrakt, vilket sedermera förnyades.

Buschs avresa ställde föreningen inför ett svårt dilemma och von Garaguly räddade oss ur det. Många förebrådde oss den första tiden, att vi icke engagerade **Tor Mann (1894-1974)** som Buschs ersättare och det är troligt, att Mann själv hade aspirationer åt det hållet. Men denne hade redan två maktpåliggande uppgifter - sin lärarbefattning vid Musikhögskolan och som Radiotjänsts förste symfonidirigent. Att med dessa förena en så ytterst krävande tjänst som vår ordinarie dirigentbefattning var ogörligt redan av det skälet, att Radiotjänst lät oss förstå, att Manns arbete hos dem icke finge förenas med anställning hos oss i större utsträckning än den hittillsvarande, d.v.s. 8 konserter per säsong (som gästdirigent) och därmed voro vi givetvis ej betjänta.

Icke förty blev föreningens styrelse utsatt för häftiga angrepp för sitt val, dels på grund av von Garaguly's oerfarenhet, dels och mest på grund av hans egenskap av icke "svenskfödd", ett nu präglad slagord, som lancerades av tonsättarföreningens ordförande Kurt Atterberg och som trumpetades ut av hans eftersägare. von Garaguly

hade levat mer än hälften av sitt liv i Sverige, därav större delen som svensk undersåte. Han var gift med en svenska och flertalet svenska kompositörer slogs om att få honom som dirigent av sina alster. Hotelser och smädelser - naturligtvis anonyma - haglade över honom i begynnelsen. Men inför de olika prov på sin begåvning som von Garaguly under de sedan gångna åren avlagt ha dock skallet i väsentlig mån tystnat och i allmänhet bytts mot en låt vara ibland motvillig beundran. Så mycket torde väl dock utan risk att bli motsagd av framtiden kunna sägas, att hans egentliga läggning hänvisar honom till den moderna och "effektfulla" musiken men att hans djupa musikalitet mer och mer för honom allt längre in i den stora musikens innandömen. Av alla berömmes von Garaguly förmåga att instudera verk och att instruera orkestern. En nyinstudering av hans hand präglas så gott som alltid av stark inlevelse och noggrannaste utarbetning. Detta har varit av ovärderlig nytta för vår orkester, som också under hans ledning ofta åstadkommit tekniska topprestationer. Av stor betydelse har också varit, att von Garaguly har sitt hem i Stockholm och därför på ett helt annat sätt än tidigare dirigenter kunnat ägna sig åt allmänna programfrågor och orkesterns nyrekrytering.

Härmed anser jag mig ha i huvudsak fullgjort min avsikt att ge en skildring av Konsertföreningens hittillsvarande levnadslopp så långt som jag själv fått tillfälle att följa det på närmaste håll. Det torde vara rätta ögonblicket att sätta punkt här, då jag om blott några få månader lämnar mina ordförandeposter i föreningens arbetsutskott och i pensionsanstalten. Jag gör detta med svidande hjärta och har varit starkt frestad att följa mina kamraters vänliga uppmaningar att ännu stanna kvar en tid. Kanske vågar jag säga, att jag aldrig visat hur stark min känsla är till Konsertföreningen som då jag av fri vilja lämnar den i nya goda händer. Till mitt sista andetag kommer dess välgång att ligga mig om hjärtat.

Stockholm i mars 1946

Sammandrag av **John Schubert**: "**Mina musik- och musikerminnen**", nedskrivna 1944-46. Originalmanuskript i Musikmuséet. Sammanställningen omfattar följande sidor: 24-25, 33-39, 44-50, 53-65, 67-68, 70-73 och 76.

John Schuberth föddes i Stockholm den 2 juli 1876 och dog i Djursholm den 5 oktober 1946. Efter studentexamen och praktik i Berlin, Paris och England återvände han hösten 1898 till Stockholm, där han blev bokhållare i Industri Kredit A.B. och från 1907 vid Skandinaviska Kreditaktiebolaget i Stockholm. Efter ett år som kamrer vid Skaraborgs enskilda banks kontor i Stockholm avancerade han till kontorets kassadirektör 1911 och verkställande direktör 1916-38 och var därefter ordförande i bankens stockholmsstyrelse till 1944.

1911 inträdde han i Mazerska sällskapet och 1919 i styrelsen för Stockholms Konsertförening, där han bl. a. var ordförande i dess arbetsutskott och pensionsanstalt till våren 1946.

Carl-Gunnar Åhlén

Övriga personuppgifter:

Ansermet, Ernest (1883-1969)
Aulin, Tor (1866-1914)
Brodin, Gereon (född 1901)
Carlberg, Bertil (1900-1971)
Ehlin, Sigfrid (1883-1932)
Floë, Seeber van der (född 1884, död obekant)
Furtwängler, Wilhelm (1886-1954)
Fürstenberg, Otto L (1849-1924)
Garaguly, Carl von (1900-1984)
Grevillius, Nils (1893-1970)
Jeanson, Gunnar (1898-1939)
Kjellström, Sven (1875-1950)
Lidforss, Erik (1870-1938)
Mann, Tor (1894-1974)
May, John (1860-1935)
Meissner, Hjalmar (1865-1940)
Norrby, Johannes (född 1904)
Ochs, Erich (född 1883, död efter 1936)
Phillipson, Walter (1861-1934)

Sahlberg, Rudolf (1879-1949)
Schnéevoigt, Georg (1872-1947)
Sieben, Wilhelm (1881-1971)
Stiedry, Fritz (1883-1968)
Talich, Václav (1883-1961)
Toscanini, Arturo (1869-1957)
Walter, Bruno (1876-1962)
Westberg, Eric (1892-1944)
Wiklund, Adolf (1879-1950)
Zetterquist, Lars (1960-1946)
Åhlén, David (1885-1969)

Hur jag blev dirigent

Snart satt jag i Konsertföreningens orkester under **Georg Schnéevoigt**. En dirigentklass hade inrättats på Konservatoriet med Olallo Morales som lärare och Schnéevoigt hade efterträtt Conrad Nordqvist som ledare för elevorkestern. Befattningar som jag nu innehaft i 20 år. Eftersom jag var elev i dirigentklassen och redan tämligen rutinerad, såg Schnéevoigt gärna att jag tog pinnen.

Han kom ofta från ansträngande repetitioner med Konsertföreningens orkester. Då och då avbröt han och gav strålande instruktioner angående samspel och orkesterteknik. Ofta smet han iväg, så snart vi kommit igång. Tack och lov! Jag fick dirigera mycket det året han var lärare vid Konservatoriet.

Schnéevoigt var en framstående och skicklig dirigent med tydlig slagteknik och fräsande temperament. På några år sammansvetsade han denna löst hopkomna orkester till en sluten och fast ensemble. Uppvuxen i orkester kunde han yrket i alla dess grenverk och jag är honom djupt tacksam för de lärdomar jag inhämtade under hans dirigentskap.

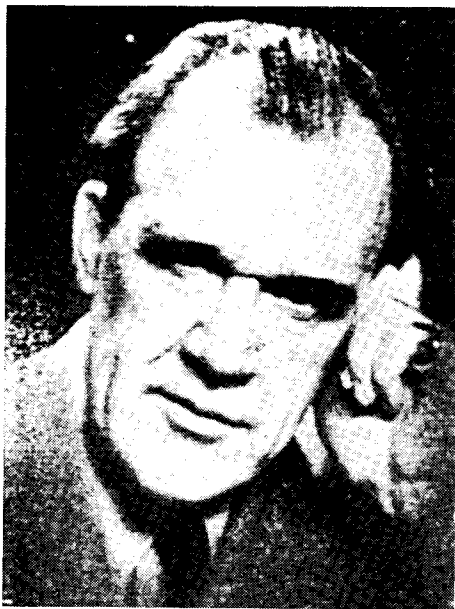
Vid sidan av Schnéevoigt hade vi gästdirigenter av stora mått. **Artur Nikisch**, dåtidens störste dirigent (som gav sex konserter 1919 och tre 1920), **Richard Strauss**, som den 26 februari 1917 dirigerade sina stora symfoniska dikter, den oförglömlige Brahmsdirigenten **Max Fiedler** och många andra.

Och så **Wilhelm Stenhammar**! Han var mig kärast. Det fanns större dirigenter än han, rent manuellt, och säkert skickligare pianister, men hans tolkningar av Berwalds Ess-dursymfoni och Sibelius' "trea" blev hörnstenar i min musikuppfattning. Och den förtätade stämning, som han skapade i Ludwig van Beethovens pianokonsert i G-dur vid övergången från långsamma satsen till finalen, står för mig som ouppnådd.

Nio års studier vid Konservatoriet var avslutade, jag hade fått en utmärkt musikalisk fostran av kloka och erfarna yrkesmän. Jag debuterade i Konsertföreningen i februari 1919, det gick bra. Jag inbjöds att dirigera en konsert i Göteborg med Stenhammar som solist i hans d-mollkonsert, det gick också bra.

Tor Mann

Röster i Radio 1959:9

Tor Mann

Att dirigera i radio

Låt oss nu följas till en radiokonsert i Stockholm. Stora salen i Konserthuset ligger gapande tom i halvmörker. Det är tio minuter före en "Konsert av Radiotjänsts symfoniorkester" och musikerna börja strömma till sina platser på det upplysta podiet, som snart är fullbelagt av 90 man i färd med att prova sina instrument, stämma eller spela igenom kvistiga ställen.

Teknikern går en kontrollrond i orkesterdjungeln bland mikrofonerna. Kontrabasar, som ligga lutade på sidan liksom äktenskapligt samspråkande, ryckas brutalt på rätt köl av starka nävar, som sedan ge dem en sista duvning. Klarinettpassager flyga som raketer genom luften, hundratusenden olika toner i alla lägen från stråkspelarna bilda en tät ljudmassa, i vilken blandar sig basuners rytande, trumpeters stålvassa notspikar, valthornens skalgångar och pukornas mullrande. Tuban låter som en oceanbåt i dimma och oboens entoniga angivande av tonen a, efter vilken orkestern stämmer, påminner om en vilsekommen sjöfågel.

Det ligger en underbar tjusning och spänning över detta klangkaos, omedelbart före en konsert. Det är som om noter och toner hade skolorast och fröjdade sig åt friheten, innan de skola tvingas in igen för att ordnas i rätt följd och bli till musik.

"En minut kvar" meddelas från teknikerrummet och jag äntrar dirigentpallen. Röda lampan tändes, det blir ögonblickligen tyst, alla vänta på undret som är lika ofattbart varje gång dörrarna till etern skall slås upp.

Då gröna ljuset bryter det röda, känner jag som om den mörka salen öppnades bakåt, och när taktpinnen sänkes och musiken strömmar fram är jag och mina musiker inte längre ensamma. Vi vet och känner att vi spelar för en ofantlig publik, inte bara i vårt land och våra grannländer utan också för människor långt borta i världen.

Tor Mann

Respektlös tillbakablick
Röster i Radio 1949:50

Arturo Toscanini i Stockholm

Det var på 30-talet Toscanini lyste upp Stockholms musikliv. Att han överhuvudtaget kunde lockas hit var en bragd av dåvarande kormästaren vid Operan, **Tullio Voghera** (1879-1943), som var Toscaninis vän. Mästaren var nämligen ytterst svårbedd, när det gällde gästspel med främmande orkestrar. Hans rykte var redan då i zenit, och det utbröt formlig Toscaninifeber. Man slogs om biljetterna, tidningarna var fulla av Toscanini, och på restauranger som mästaren rådde besöka skyltade matsedeln efteråt med Tournedos à la Toscanini och liknande saker. Det var nog första gången som den symfoniska musiken hos oss blev högsta mode, det höll för övrigt i sig, och på så sätt fick hans besök betydelse för hela det svenska musiklivet.

Tre gånger var Toscanini gäst i Konserthörsföreningen, hösten 1933, hösten 34 och våren 37. Vid första besöket inträffade det märkliga, att han tog orkestern med sig till Köpenhamn: han hade inte tid att repetera in någon konsert med en ny orkester. Fem konserter blev det ialles i Stockholm. Sista gången inställdes nämligen den andra av planerade två, som det sägs i Konserthörsföreningens styrelseberättelse "med hänsyn till den knappa inövningstiden och maestro Toscaninis för tillfället nedsatta krafter".

De båda omständigheterna hade gjort att den första konserten hade gått ovanligt dåligt. Jag kan passa på att berätta, att **Fritz Busch** sedermera relaterade ett långt samtal som han hade haft i Köpenhamn med den hemvändande Toscanini. Enligt hans version hade mästaren varit djupt missmodig för att han hade en sådan benägenhet att göra en orkester katastrofalt nervös.

Ja, nog är det sant att orkestern var nervös. Det minns jag gott, eftersom jag satt där som violinist på den tiden och var med om alla Toscaninis tre gästspel. I Busonis Arlecchion-uvertyr blåste trumpeterna massor av galna toner, och någonstans höll vi t.o.m på att komma rent isär. Men så var det också en fruktansvärd nervpress att spela under Toscanini med hans enorma krav och den högsänkning som rådde under arbetet.

Hans mångomtalade temperamentsutbrott fick vi minsann uppleva. Plötsligt kunde det komma en vild ordström på italienska, där man kunde urskilja svin, idioter, imbecilla ignoranter och liknande. Det hände att partitur och taktpinne flög i luften och vi skräckfyllda såg den vredgade mästaren lämna podiet. Men han kom tillbaka, som väl var, vilket nog inte alltid hade varit fallet på andra håll.

Men som regel var han tålmodig och vänlig, och då älskade man honom. Vi hade turen att vid första pulten i andra fiolerna ha en landsman till honom (**Cesar Spedicati**, 1879-1950), som hjälpte till att tolka hans instruktioner, en glad fyr som

Arturo Toscanini and the Stockholm Philharmonic Orchestra (1933)

lyckades skämta bort många oroande tillbud. Det behövdes tolk, för Toscanini talade egentligen bara italienska på den tiden plus lösryckta franska, tyska och engelska glosor. Mest gjorde han sig förstådd med de italienska fackuttrycken piano, dolce etc. och med sina klara och uttrycksfulla taktslag och gester och med att sjunga med sin skrovliga röst.

Han gjorde sig stor möda att förklara vad han ville ha fram, som t.ex. när han lät sin näsduk sakta falla för att illustrera den mjuka rytmen och karaktären i Debussys En fauns eftermiddag. Vi kände oss faktiskt i ett vänskapligt förbund med honom, hans naturliga inställning till musikerna var kollegial och uppskattande. Jag minns hur vår vän Spedicati myste, när han översatte Toscaninis typiska, ofta upprepade yttrande: "Det finns inga dåliga orkestrar, bara dåliga dirigenter".

Och skillnaden mellan honom och andra både goda och dåliga dirigenter var verkligen oerhörd. Vi imponerades av hans ojämförliga andliga och tekniska gåvor. Vi trivdes med det intensiva och spännande repetitionsarbetet, som var hundra procentigt effektivt och väsentligt. För mig och jag tror säkert för alla mina kamrater står dessa repetitioner och konserter som underbara upplevelser, som vi aldrig kan glömma. All den musik som han framförde, Beethoven- och Brahms symfonier, Rossini uvertyrer, Wagner fragment och annat som vi hade spelat tjogtals eller hundratals gånger, fick nytt liv, blev till oant sköna och rika skapelser, fick en resning och spänning som man inte kunde motstå. Överallt fick han melodin att blomma - som den italienare han var. Jag kan alltså höra hans manande "cantare, cantare" - "sjung, sjung" - och se vänstra handen vibrera framför bröstet som på en violoncell, hans gamla instrument. Det var ledmotivet för hans musicerande.

Gereon Brodin

Ur ett minnesprogram om Arturo Toscanini - "Cantare, cantare", sändt den 10 februari 1957. Originalmanus i Riksradiens musikbibliotek. Återgivet med författarens tillstånd.

Fritz Busch i Stockholm

Mellan Helsingör och Helsingborg fjärrar endast tjugo minuter den danska och den svenska kusten, men en känslövärld skiljer de båda länderna åt. Det ljusa, klara och kyliga ljuset från de glädjerika och angenäma tre år, under vilka Fritz Busch var förste ordinarie dirigent i Stockholms Konserthus, är så i grunden annorlunda det mjukare, rorligare ljus- och skuggspelet hos den danska himlen - och hjärtat - att de knappast går att jämföra.

Genom dödsfall förlorade Konsertföreningen sin chef, den fine **Gunnar Jeanson**, som Fritz Busch särskilt hade uppskattat. Efter ett kort interregnum utvecklade sig en äkta musikerentusiasm genom att **Johannes Norrby** utnämndes. Norrby - en undersätsig, fyrkantig människa utan minsta prägel av konstnär i sin uppenbarelse - var ivrig, gladlynt och grundmusikalisk.

Fritz Busch tyckte om ungdomar. En ung violinist från Konsertföreningens orkester - **Gereon Brodin** blev hans musikaliska assistent.

Trots allt erkännande av den svenska orkestrens utomordentliga kvaliteter saknade Busch till en början danskarnas entusiasm, värme och livfullhet. Det krävdes tid tills det tog eld här. När krigsförhållandena 1940 tvang honom att ta det våldsamma språnget från det inneslutna Sverige ut i det fria, så kunde han uppriktigt säga att också Konsertföreningen "vuxit honom in i hjärtat".

Trots de mest vänskapliga förbindelser kom det 1939 till en kontrovers, när Konsertföreningens styrelse försökte fastslå hur Fritz Busch skulle ställa sig till engagemanget av en ryktbar konstnär, som inte stod Tredje Riket fjärran. Man hänvisade till att Konsertföreningens strängaste neutralitet var ovillkorlig. Busch gav sitt bifall, men hyste åsikten att hur mycket Konsertföreningen som institut betraktat måste hålla fast vid denna neutralitet, så måste handlingsfriheten förbehållas honom som individ i viktiga, grundläggande frågor; mellan honom och den utsedde gästen består en fullkomlig åsiktsskiljaktighet i såväl alla "konstnärliga som allmänt mänskliga frågor", så att ett tillfredsställande och meningsfullt sammusicerande inte kunde komma till stånd.

Om jag talar om detta offentligt - fortsatte Busch - är jag samtidigt säker på att inte skada Konsertföreningens intressen. Då jag som förste ordinarie dirigent nämligen måste föra in en stor procentsats svenska solister i mina konserter, så har jag anslutit mig till styrelsens åsikt att i första linjen

överlämna de värdefulla utländska virtuoserna till mina svenska kollegers konserter - ehuru med ett personligt beklagande, eftersom jag härigenom går miste om mångt musikaliskt nöje - så är det därigenom logiskt att denna så attraktiva personlighet X ställs till herrarnas förfogande. Därmed uppnås en rättvis fördelning av krafterna som kommer alla parter tillgodo.

Vintersäsongen 1938/39 avslutades i Stockholm i djupaste allvar med Ein deutsches Requiem av Brahms. Under den sommar, detta år 1939, som Glyndebourne ännu upplevde, var en viktig besökare operachefen i Stockholm, Harald André, som på grundval av sina intryck inbjöd Fritz Busch att följande vinter uppföra "Così fan tutte" i Stockholm med medverkan av (regissören) Carl Ebert. Busch telegraferade omgående till Ebert och fick hans medgivande. Kriget kom några få dagar senare. På morgonen den 1 september hörde vi i radio den tyska krigsförklaringen i ett litet sällskapsrum i ett hotell i Montreaux, tillsammans med en handfull upprörda, stumt spända människor. Den engelska och den franska följde därpå.

Efter att ha tänkt igenom möjligheterna till en schweizisk verksamhet på konsert- och operaområdet, fick Fritz Busch det första telegrammet från Stockholm, som inte ville undvara sin Förste ordinarie. I de åtgärder som man vidtog visade de sig från sin bästa, skickligaste sida. Strax angav Johannes Norrby de reseförbindelser som med ständigt telegrafiskt stöd från Stockholm fungerade på rätt sätt.

I Stockholm mötte vi något helt nytt: upprörda svenskar! De hade verkligen bekymrat sig om oss, var temperamentsfulla och varmhjärtade; vårt rum fylldes med lysande höstblombuketter. Med en lättnad utan like kände vi oss hemma i Skandinavien och tänkte stanna där. I Stockholm slöt Fritz Busch vänskapsband, som hörde till de varmaste, djupaste och mest bestämmande i hans senare levnadsår. I Konserthuset var Johannes Norrby, jovial, levande och duktig; i hans hem musicerades emellanåt på det gamla, riktiga musikantiska viset, varvid Busch deltog med hela sin själ. Den unge musikassistenten Gereon Brodin såg nästan ut som en något för långväxt pojke, men var i verkligheten en man med karaktär och renodlad musikkärlek, som Busch litade fullkomligt på.

I styrelsen fanns f.d. ministern **Niels von Steyern**, en förnäm kosmopolit; den förtjusande, älskvärde Gunnar Fucklmark (**Gunnar Fogelmarck** !) - honom föreställde man sig med lutan, till vilken han sjöng Bellmans sånger.

Fritz Busch ställde in sig på att på längre sikt uteslutande göra musik i

Skandinavien. Så kom också Göteborg, Malmö, Oslo och det vackra jylländska universitetet Aarhus med i bilden.

När Busch återvände till Köpenhamn, stannade vår son Hans kvar i Stockholm för att - liksom i Glyndebourne - överta förberedelsearbetet för "Così fan tutte" som Carl Eberts assistent.

När arbetet på Così slutligen var förberett och igång, måste Hans Busch meddela chefen, att Carl Ebert hade skrivit att han sedan månader befann sig i Ankara och tänkte flytta dit med sin familj och ej trodde sig kunna komma till Stockholm under rådande förhållanden. Om det plötsligt oväntat skulle bli fred, så kom han gärna.

Hans Busch repeterade vidare. Det blev inte fred, och februari 1940 kom. Stockholmsframförandet av "Così fan tutte" måste ges utan Carl Ebert - force majeure på grund av kriget. Under faderns och sonens ledning blev det en succé utan like. Förutom "Così" fortsatte Buschs konsertverksamhet så bra som det var möjligt, som om hade världen inte förändrats. "Under nuvarande omständigheter kan man ju planera så litet överhuvudtaget", suckade direktör Norrby.

Ingenting av föraningar om ett avsked beledsagade vår flygning från Köpenhamn till Stockholm den 29 mars 1940. I Stockholm härskade mörkläggning. Tjock, blank is speglades i gatornas nattliga svärta; i den kulliga, knaggliga Gamla Sta'n skördade den många offer. Tidigt på morgonen den 9 april ringde telefonen i vårt stockholmsspensionat. Vänner frågade om vi hade hört på radion. - Nej, hur så?
- Oslo har besatts av tyskarna.
- Oslo? Och...?

Jag störtade mig ut på gatan. I nästa hörn stod det med jättebokstäver: KÖPENHAMN!

Med Danmark förlorade vi för andra gången vår hembygd. Ödet hade givit oss en frist på tolv dagar och bevarat oss från att falla i nazisternas händer, men vi hade dotter och barnbarn kvar i Danmark, avskurna från oss över en natt.

Vår svärson Martial Singher var åter engagerad för den kommande säsongen vid Teatro Colón i Buenos Aires. Under sömnlösa nätter övervägde Fritz Busch, sedan 1936 argentinsk medborgare, att det bästa för honom vore att resa till svärsonen i Buenos Aires, och där börja om på nytt.

Avgörande för Fritz Busch var insikten om att det på hans skuldror vilade inte bara omsorgen om oss båda. Vår son Hans förlorade på grund av kriget bl.a. det gemensamt med den unge **Antal Doráti** planerade engagemanget i Australien. När jag

opponerade mig emot att vi skulle lämna Europa, där två döttrar levde under hot, menade deras far med växande allvar, att hur skulle det bli, om händerna bands på **honom**?

Det tycktes mer än tveksamt att Sverige ensamt av de skandinaviska staterna skulle skonas. Busch trodde sig inte kunna svara för att avvakta längre. Men beslutet som det gällde att fatta föll honom svårare kanske än någonsin. Att lösa kvarstående förpliktelser i Sverige och Danmark - ehuru med fullt samförstånd med motparten - att första gången anträda en resa utan redan väntande engagemang, att bjuda ut sig på den internationella marknaden - det var emot alla hans principer.

Slutligen gick han de sina till mötes. Den 24 juni (1940), den dag då Paris erövrades, flög vi med Hans till Moskva.

Grete Busch

Utdrag ur **Grete Buschs** monografi **Fritz Busch. Dirigent** (Frankfurt am Main 1970), sid. 177 - 197. Återgivet med tillstånd av S.Fischer Verlag GmbH.

Översättning: Carl-Gunnar Åhlén.

Václav Talich and the Stockholm Philharmonic Orchestra in the
Stockholm Concert Hall (1935)

Antal Doráti om Stockholmsfilharmonikerna

Inte sedan den angenäma veckan 1954 hade jag varit tillbaka i Stockholm med dess soliga nätter - det blev aldrig mörkt; man kunde jämt läsa utan ljus - och den kalla nordanvinden, som drog runt gatuhörnen i den vackra men på något vis otillgängliga staden.

Där skapades musik, i godan ro - man kunde nästan säga nostalgiskt - med ett slags talang, som bad om ursäkt.

Jag tyckte nog att jag hade gjort succé och trodde att jag skulle bjudas tillbaka snart och såg fram emot några återbesök.

Men inte ett ord hördes och Stockholm tonade bort i ett behagligt, blekt blågult minne. Så till den grad att när det tio år senare, 1964, alltså med det blekt blågula långt borta, dök upp en inbjudan om en konsertvecka, så var jag mer störd än hågad. Emellertid stämde alla omständigheter och villkor, så jag sade ja.

Efter den första repetitionen önskade tre medlemmar av orkestern träffa mig. De frågade om jag hade lust att bli deras chefsdirigent. Det hastigt påkomna erbjudandet roade mer än smickrade mig och jag tog inte saken alltför allvarligt.

Jag yttrade några vänliga ord och föreslog att vi skulle se tiden an för att bli bättre bekanta.

Dagen därpå tog orkesterns verkställande direktör Johannes Norrby upp samma fråga. Hela veckan lång pågick dessa samtal, understödda av orkesterns goda spel på repetitioner och konserter samt den rådande atmosfären av god vilja och succé. När jag reste, var jag redo att fortsätta förhandlingarna. De pågick nära ett år och avslutades med att jag accepterade.

Min nya nordiska värld fann jag fascinerande och min ämbetsperiod började lyckosamt. Stockholmsfilharmonikerna var kontrakterade att spela i Paris på FN-konserten den 26 oktober 1966 omkring en vecka efter det att jag skulle anlända. Jag tyckte att detta var tillfället att samtidigt genomföra en liten turné i Frankrike och möjligen Västtyskland.

Förslaget antogs och sålunda lämnade de tidigare så tillbakadragna och hemkära Stockholmsfilharmonikerna sitt visitkort inte bara i Paris utan även i Strasbourg och andra franska städer liksom också i det tyska Rhenlandet.

När vi återvänt till Stockholm, fann jag ett telegram från Hurok, min amerikanske agent, som erbjöd oss en turné i USA. Jag begav mig till Konserthuset - orkesterns konsertlokal, tillika dess kontor - och vinkade med telegrammet som en segerfana.

Segern skulle vinnas två år senare.

Det är ingen liten apparat att skicka en europeisk symfoniorkester tvärs över Atlanten från sitt lugna bo rätt in i Nya Världens aggressiva tävlingstillvaro. Hur eggande än tanken på en USA-turné verkade på Stockholmsfilharmonikernas chefer, så skrämde den dem också ganska mycket. Likaså utbildnings- och kommunikationsministern, till vilken ärendet i laga ordning remitterades, eftersom orkestern till stora delar subventionerades, och subventioneras, av staten.

Ingen av dessa ämbetsmän trodde att Stocholmsfilharmonikerna var bra nog att framgångsrikt genomföra en dylik turné. Detta irriterade mig måttlöst, för jag skulle inte ha hoppat på, om jag inte varit övertygad om orkesterns inneboende möjligheter.

Problemet låg inte i statsstödet.

- Tror ni att vår orkester är tillräckligt bra för en sådan turné? frågade ministern.

- Ers Excellens, den kommer att vara det den dag den reser.

- Vilka garantier kan ni ställa?

- Genom min närvaro.

- Och om ni misslyckas?

- Då skall jag förstås begå självmord.

Lyckligtvis sattes hotet inte på prov, eftersom turnén gjorde en genljudande succé. Till den grad att den upprepades två år senare, med samma eller t.o.m. större framgång.

Stockholmsfilharmonikerna visade sig vara en mycket fin ensemble, betydligt bättre än vad de trodde sig själva vara. Så snart musikerna själva insett vad de kunde åstadkomma, växte deras självförtroende och den allmänna nivån steg också på deras framförande. Gradvis försvann inställningen att vara isolerade, övergivna i ett fjärran hörn av världen och de kom fram till en uppfattning, som jag ofta upprepat för dem: att i vår tid och tidevarv är man precis så isolerad som man vill vara, varken mer eller mindre.

Det är naturligtvis omöjligt att generalisera om karaktärer och att ställa samman etniska eller nationella typer med hjälp av klart definierade profiler. Likväl kan det sägas om svenskarna att de är ganska tillbakadragna och känsliga människor, som är lätta att såra och inte tillräckligt aggressiva eller spontana för att försvara sig eller slå tillbaka om de angrips - eller känner sig angripna - på lika villkor. De bär länge sina sår inombords, och grubblar, lider och intrigerar ibland.

Det blev ingen lätt match mellan den nordiska atmosfären och mitt eget ytterst

speciella temperament; skillnaden mellan deras organiserade laissez-faire och min lidelsefulla professionalism var fruktansvärd.

Att den icke desto mindre resulterade i sju goda år av utmärkt samarbete - eller snarare en varaktig och, kan jag tryggt påstå, ömsesidig tillgivenhet - bevisar att mötet ägde rum på en mycket hög kommunikationsnivå, trots olikheten eller, kanske, på grund av den.

När jag tillträdde var som sagt Johannes Norrby Stockholmsfilharmonikernas direktör liksom också direktör för själva Konserthuset. Han innehade den posten sedan mer än trettio år och var dessutom ledare för Stockholms förträffliga filharmoniska kör.

Hans far hade varit präst och han själv odlade många intressen förutom musiken, bland dem botanik. Han berättade att han blev chef för Sveriges mest betydande orkester genom att svara på en annons. Till detta tillkom mer än så. Hans huvudintresse var vokalmusik. Han sjöng i åtskilliga vokalensembler och instruerade och dirigerade många körer i Sverige.

Hans långa regim i Konserthuset var en fullständig succé. Det var ingen lätt position. Beroende på det svenska kynnets egendomligheter är ingen uppgörelse någonsin fix och färdig. Den skicklighet med vilken Johannes på sitt eget och lugna sätt styrde genom administrationens blindskär var fenomenal, som de sjöfarande vikingarnas bedrifter.

Faktum är att när man gick in och ut ur hans inrättade kontor, fick man intrycket av att mycket litet, om ens någonting, hände där. Vad man såg var den exakta motsatsen till en stor, modern, verkställande byrå, med sex telefoner som ringer samtidigt, sekreterare som springer och order som ryts ut. Men allt flöt på utan hinder, med en jämnmodig försiktighet, alltid planenligt på något vis.

Men även Johannes kunde ilska till på sitt särskilda, nordiska sätt.

Vår mycket nära vänskap inleddes vid ett av dessa sällsynta tillfällen.

En kväll var jag på ett förfärligt dåligt humör. Varför är inte viktigt att förklara. Mina reaktioner på musikernas misstag och fel var ovänliga och motsatsen till det konstruktiva.

Efter konserten kom Norrby in i mitt rum. Han satte sig tungt; han är en ganska kortväxt, undersätsig man med stort, skalligt huvud och runt ansikte, med en enorm kroppsstyrka och rörelser, som avslöjar denna.

Med en röst som sjunkit till djup bas av innerlig vrede sade han: "Det är ett brott att dirigera en hel kväll utan ett leende."

Jag satt där mitt emot, tyst och obeveklig, och visade **min** mörkaste uppsyn.

Efter en lång stund sade han, fortfarande med sorgsen stämma: "Låt oss gå och ta en drink."

Vi gick. Och under loppet av den drinken - och åtskilliga fler som följde - föddes en djup vänskap och samförstånd. Var och en av oss drog nytta av den andres levnadssätt, filosofi och livsåskådning. Jag tror Johannes lärde sig något om min fanatiska, orubbliga granskning av det perfekta - att aldrig nå fram, att alltid fortsätta - och han hjälpte mig mycket på vägen mot självkontroll och en villigare förståelse för andra människor.

Antal Doráti

Ur självbiografin **Notes of Seven Decades** av **Antal Doráti**, London 1979, sid. 264 - 269.
Återgivet med författarens tillstånd. Översättning: Carl-Gunnar Åhlén.

Verkkommentarer:

*Alfvén, Hugo (1872-1960):

Midsommarvaka, svensk rapsodi nr 1 op. 19

BIS-CD-421 A: 7

Denna den mest spelade svenska rapsodin (hittills 68 gånger i Konsertföreningen) komponerades sommaren 1903 under tonsättarens vistelse på Skagen. Verket bygger på ett antal folklåtar som "Knäpplåten", "Pekdansen", "Jössehäradspolskan" och visan "Trindskallar är vi allihopa". Mellandelen återger en folkvisa från Dalarna, känd som "Vallflickan från Mora".

Partituret fullbordades i oktober 1903 och den 10 maj 1904 uruppfördes rapsodin på Operan under tonsättarens egen ledning. I Konsertföreningen introducerades Midsommarvaka av Nils Grevillius den 22 november 1914 med repris den 26 december, därefter 25 februari 1917, 17 mars 1918, 29 februari 1919 och långt senare, 2 och 3 maj 1962.

Symfoni nr 4 c-moll op. 39 "Från havsbandet"

BIS-CD-424 A: 8

Fjärde symfonin komponerades november 1918 till mars 1919. Den handlar om två människobarns kärlek i den yttersta skärgårdsmiljön. Verket uruppfördes den 4 november 1919 vid Musikaliska Akademiens årshögtid med tonsättaren som dirigent. Året därpå presenterades den i Paris av Nils Grevillius, som 1921 gav den vid två konserter med Wienfilharmonikerna. Däremot dirigerade han den aldrig i Konsertföreningen; det var Alfvén som framförde den 28/1 1925, och sedermera 1930 även Václav Talich. Fram till 1978 har Stockholmsfilharmonikerna spelat den ett dussin gånger på konsert.

*Auber, Daniel-Francois-Esprit (1782-1871):

"Gustave III" ou "Le Bal Masqué", uvertyr

BIS-CD-423 A: 1

Liksom Verdis "Maskeradbalen" bygger Aubers opera från 1833 på Scribes pjäs. Endast madame Arfvidsson är autentisk; resten är en fritt uppfunnen kärlekshistoria. Uvertyren omfattar tre urskiljbara delar. Stockholmsfilharmonikerna har bara framfört den under en konsertvecka, den 5, 6 och 7 maj 1976.

*Bartók, Béla (1881-1945):

Svit ur baletten "Den sällsamme mandarinen" op. 19 BIS-CD-422 B: 5

Balettpantomimen "A Csodálatos Mandarin" komponerades mellan oktober 1918 och maj 1919. Strax efteråt iordningställde Bartók en orkestersvit, som består av den enda aktens första hälft med ett par smärre språng.

Tonsättaren fick vänta länge på uruppförandet. Budapest-premiären uppsköts ideligen och så blev det Köln som på Jenő Szenkars initiativ uruppförde baletten den 27 november 1926. Dagen därpå förbjöd borgmästaren vidare framföranden. Först efter premiären på Pragoperan 1927 kunde man börja notera en växande framgång. Orkestersviten hade uruppförts den 14 oktober 1926 av Budapestfilharmonin under Ernő Dohnányis ledning.

Pantomimen handlar om en utnyttjad storstadsflicka som agerar som lockfågel åt sina tre rånare. Det första offret är en halvelegant herre, det andra en blyg yngling. Men den tredje personen, en mandarin, är hemlighetsfullt osårbar. Ingenting biter på honom, endast flickans kärleksfulla omfamning får honom att segna ner död.

Antal Doráti introducerade orkestersviten i samband med Stockholms festspel den 10 juni 1953, då Stockholmsfilharmonikerna slog sig samman med Radioorkestern. Sedermera har sviten blivit ett älskat repertoirestycke. Doráti har dirigerat den 29 gånger, bl.a. på Europaturnén 1966 och USA-turnéerna 1968 och 1970. Därtill kommer ytterligare fem framföranden av Hans Schmidt-Isserstedt och István Kertész.

"Riddar Blåskäggs borg" op.11, avsnitt

BIS-CD-424 A: 12

Maurice Maeterlincks symboldrama "Ariane et Barbe-Bleu" tjänade som inspirationskälla, när författaren Béla Balács skrev librettot till enaktsoperan "A Kékszakállú Herceg Vára", som Bartók fullbordade i september 1911. Den 24 maj 1918 uruppförde Budapestoperan detta musikdramatiska verk i dialogform, i vilket Blåskäggs senaste hustru Judith frågar sin nyblivne make vad som döljer sig bakom slottets hemlighetsfulla sju dörrar.

Första gången Stockholmsfilharmonikerna spelade operan var i samband med en radioinspelning under Ferenc Fricsays ledning den 10 februari 1953. Antal Doráti har framfört operan konsertmässigt fyra gånger, dels den 20 och 21 januari 1971, dels den 25 och 26 februari 1981.

***van Beethoven, Ludwig (1770-1827):**

Leonora uvertyr nr 3 C-dur

BIS-CD-424 A: 1, 2

Den tredje av de fyra uvertyrer som beledsagar Ludwig van Beethovens enda opera "Fidelio" komponerades till nypremiären 1806 på Theater an der Wien. Det är egentligen ingen uvertyr utan snarare en symfonisk dikt, som rekapitulerar operans fängelse- och frihetstema. Tidigare var det ett populärt repertoarstycke; fram till 1988 gav Stockholmsfilharmonikerna den 106 gånger, med början den 22 oktober 1914 under Erich Ochs ledning. Wilhelm Furtwängler gjorde den fyra gånger: den 7 oktober 1920, den 27 och 28 januari 1942 samt den 13 oktober 1948. Eugene Ormandy gjorde den vid två konserter den 14 och 16 september 1949.

Symfoni nr 9 d-moll med slutkör över Schillers ode

"An die Freude" op.125

BIS-CD-421 A: 1

Richard Wagners framförande av Ludwig van Beethovens nionde symfoni gav den ett quasi-religiöst symbolvärde: som symfoniernas symfoni och ett ännu i dag fungerande musikaliskt festföremål. Nian var den naturliga kulminationen vid nyår eller slutet av en säsong.

Georg Schnéevoigt presenterade symfonin första gången i Konsertföreningen den 20 mars 1916. Därefter dirigerade han den en eller flera gånger årligen fram till sin avgång 1924 - sammanlagt 18 konserter. Samtidigt gjordes den även av gästdirigenter: Arthur Nikisch 1919 (1 gång), Wilhelm Furtwängler 1920 (1), Felix Weingartner 1923 (2) och Sigmund von Hausegger 1925 (2).

Václav Talich gav den också årligen från 1927 till 1934, sammanlagt 13 gånger. Ernest Ansermet tolkade den två gånger 1935 och därefter återkom Talich för två planerade framföranden 1936. Vid den andra konserten dirigerade han blott första satsen, varefter Nils Grevillius kallades in och kompletterade med resten.

Årgång 1937 presenterades av Fritz Reiner (2) och 1938 (2) resp. 1939 (2) av Fritz Busch. 1940 återkom Weingartner (2), 1941 var Franz von Hoesslin (2) och 1942 dirigerade Willem Mengelberg (3). Under 1943 gavs nian av både Hermann Abendroth (2) och Furtwängler (3) och så blev det för första gången två års uppehåll.

1946 (2) återupptog Carl Garaguly en alltmer oregelbunden tradition, följd av Otto Klemperer 1947 (3), Erich Kleiber 1949 (3), Hans Schmidt-Isserstedt 1952 (3), Igor Markevitch 1953 (3) och Joseph Keilberth 1954 (3).

1957 kom turen till Ferenc Fricsay (3), 1958 till Paul Kletzki (3) och 1960 till både Schmidt-Isserstedt (2) och Rafael Kubelik (2). Schmidt-Isserstedt återkom 1962 (3), följd av Sixten Ehrling 1963 (2) och Carlo Maria Guilini 1965 (3).

På senare år har Antal Doráti dirigerat nian oftast: 1967 (3), 1968 (1), 1970 (4), 1976 (2) och 1983 (1), med instuckna gästspel av Herbert Blomstedt 1973 (2) och Walter Weller 1980 (2). Senast gavs symfonin tre gånger våren 1988 av Paavo Berglund. Sammanlagt har den nionde symfonin spelats 113 gånger i Konsertföreningen.

***Berwald, Franz (1796-1868):**

Sinfonie sérieuse g-moll, avsnitt

BIS-CD-424 A: 4

Sinfonie singulière C-dur

BIS-CD-423 A: 2-4

Sinfonie singulière C-dur, avsnitt

BIS-CD-424 A: 3

Sinfonie sérieuse komponerades 1842 och uruppfördes i sin första version den 2 december 1843 på Stockholmsoperan. Symfonin stod också på programmet vid Konsertföreningens allra första konsert den 21 oktober 1902. Sedan dess har Stockholmsfilharmonikerna spelat den ytterligare 35 gånger, ofta under berömda dirigenter som Wilhelm Furtwängler (17 oktober 1920) och Fritz Busch (6 april 1938, resp. 2 och 5 maj 1951). Conrad Nordqvist introducerade symfonin i Auditorium den 11 april 1915.

Berwald hörde aldrig sin Sinfonie singulière, som fick vänta exakt 60 år på uruppförandet i Konsertföreningen den 10 januari 1905. Tor Aulin dirigerade. Stockholmsfilharmonikerna spelade den första gången under Nils Grevillius ledning den 7 december 1916. Sedan dess har Stockholmsfilharmonikerna givit den 59 gånger. Igor Markevitch gjorde en berömd skivinspelning med Berlins filharmoniker 1956; då hade han framfört symfonin flera gånger i Konsertföreningen (18, 19 och 20 april 1951 resp. 21 och 22 oktober 1953); den stod också på hans sista gästspelsprogram (13/9 och 14/9 1978). Alla Stockholmsfilharmonikernas chefsdirigenter har haft denna symfoni på sin repertoar.

*Brahms, Johannes (1833-1897):

Symfoni nr 1 c-moll op. 68, sats 2

BIS-CD-424 B: 3

Symfoni nr 3 F-dur op. 90, avsnitt

BIS-CD-424 B: 2

Brahms c-mollsymfoni komponerades under många år, första satsens allegrodel var färdig redan 1862, resten 1874-76. Sju år senare fullbordade han sin tredje symfoni, som uruppfördes av Hans Richter den 2 december 1883. Av de båda Brahms symfonierna är c-mollsymfonin den som oftast spelats av Stockholmsfilharmonikerna; sedan den introducerats i Konsertföreningen den 4 mars 1915 av den regelbundet återkommande Brahms specialisten Max Fiedler har den hittills framförts 141 gånger, jämfört med 77 framföranden av F-dursymfonin sedan 22 oktober 1914 under Erich Ochs ledning.

*Dvořák, Antonín (1841-1904)

Symfoni nr 6 D-dur op. 60

BIS-CD-423 B: 3-6

Symfoni nr 7 d-moll op. 70, avsnitt

BIS-CD-424 A: 9

Dvořáks sjätte symfoni, med dess eko av Johannes Brahms och Ludwig van Beethoven, var den första som trycktes och fick därmed siffran 1. Den komponerades sensommaren 1880 och uruppfördes i Prag den 25 mars 1881. Våren därpå framfördes den i England av beställaren och föremålet för dedikationen, Hans Richter, som banade väg för beställning av en ny symfoni, vilket blev den sjunde i d-moll. Denna uruppfördes i London av tonsättaren själv den 22 april 1885 och introducerades av Stockholmsfilharmonikerna redan den 18 oktober 1917 av Georg Schnéevoigt. Sedan dess har den givits 29 gånger, bl a av Václav Talich 1928 och Rafael Kubelik 1964. Den sjätte symfonin introducerades senare av István Kertész den 10 januari 1968. Därpå gjordes den ytterligare 4 gånger, men hela 21 gånger under 1984, då Yuri Ahronovich hade den på turnéprogrammet i Sverige och USA.

* Hindemith, Paul (1895-1963):

Konsert för orkester op. 38

BIS-CD-422 A: 1-4

Konserten är egentligen en concerto grosso för tre soloinstrument - violin, oboe, fagott - samt orkester. De fyra parvis sammanhållna satserna har tydliga stildrag från barocken, exempelvis finalens gigue. Konserten komponerades 1925 och uruppfördes av Fritz Busch vid ISCM-festen i Zürich 1926. Redan den 26 oktober 1927 presenterade Václav Talich den för stockholmspubliken, men sedan dröjde det 31 år till nästa och hittills senaste framförande.

Symfoniska metamorfoser över temata av Weber, avsnitt

BIS-CD-424 A: 5

Temaunderlaget till de i augusti 1943 fullbordade symfoniska metamorfoserna hittade Hindemith bl.a. i Carl Maria von Webers fyrhändiga pianostycken op 60, medan den andra satsens kinesiskt klingande huvudtema egentligen kommer från Jean-Jacques Rousseaus musiklexikon från 1768, där det rubriceras som en "Air Chinois". Weber använde detta tema i skådespelsmusiken till Gozzis pjäs "Turandot" 1809.

Metamorfoserna uruppfördes den 20 januari 1944 av Arthur Rodzinsky och New York-filharmonikerna. Den 8 oktober 1947 fick Konsertföreningens besökare stifta bekantskap med dem i Wilhelm Furtwänglers tolkning. Sexton månader senare (17 och 20 februari 1949) förekom de på Fritz Buschs program; inalles har Stockholmsfilharmonikerna spelat dem 25 gånger.

* Kodály, Zoltán (1882-1967):

Psalmus hungaricus op. 13 för tenorsolo, kör och orkester

BIS-CD-422 B: 4

Den 19 november 1923 firades femtioårsdagen av sammanslagningen av de ungerska städerna Pest och Buda. Högtiden firades med tre nyskrivna verk av Bartók, Dohnányi och Kodály, och Psalmus hungaricus av den sistnämnde gjorde mest succé. Den ungerska texten parafraserar den 55:e psaltarpsalmen: det är den ungerske 1500-talspoeten Mihály Vég som genom konung Davids röst för fram det plågade ungerska folkets klagan.

Hilding Rosenberg var först med att presentera denna ungerska psalm, den 18 mars 1934, till svensk text av Edvin Kallstenius. Sedermera har kantaten givits ytterligare tio gånger.

* Larsson, Lars-Erik (1908-1986):

Ostinato op. 17

BIS-CD-421 A: 6

Den 24 november 1937 dirigerade Lars-Erik Larsson själv sin i oktober fullbordade andra symfoni i Konsertföreningen. Den fick långt ifrån godkänt av kritikerna och Larsson drog in två tredjedelar av verket, men sparade sista satsen, som fick benämningen Ostinato. Dess passacaglia-tema är hämtat ur symfonins första sats. Verket uruppfördes vid ISCM-festen i Warszawa våren 1939 och samma höst, den 15 november, presenterades det av Nils Grevillius och Stockholmsfilharmonikerna. Stycket har hittills spelats elva gånger, men inte sedan 50-talet.

*Mahler, Gustav (1860-1911):

Das Lied von der Erde, avsnitt

BIS-CD-421 A: 4, 5

Symfoni nr 6 a-moll, avsnitt

BIS-CD-424 A: 11

Mahler komponerade sin sjätte symfoni 1903-04 och uruppförde den vid musikfesten i Essen 1906. Vid ett senare framförande lät han andra och tredje satsen byta plats, men återställde ordningen omedelbart, men lyckades ändå inte undvika förvirring angående ordningsföljden: scherzot skall spelas som andra sats.

Detta var den första Mahlersymfoni som spelades i Konsertföreningen; den 6 januari 1916 introducerades den av Georg Schnéevoigt. Sedan gavs den av Talich 1928 och 1932 för att tas upp av Jascha Horenstein vid två minnesvärda konserter den 15 och 17 april 1966. Inalles har den givits 9 gånger.

Das Lied von der Erde skrevs sommaren 1908 och gavs första gången i Stockholm på Operan i maj 1916. Schnéevoigt dirigerade det andra framförandet med Konsertföreningens orkester vid en separat festkonsert i januari 1917, då Georg Meader sjöng tenorstämman och altstämman av Madame Charles Cahier, som hade kreerat verket i München den 19 och 20 november 1911. Inom Konsertföreningens ram gavs verket den 13 mars 1929 av Adolf Wiklund, med Kerstin Thorborg i altstämman. Det har spelats 14 gånger, men bara en gång av Talich.

* Mozart, Wolfgang Amade (1756-1791):

Symfoni nr 39 Ess-dur K. 543

BIS-CD-424 B: 5-8

Symfoni nr 40 g-moll K. 550, avsnitt

BIS-CD-424 A: 10

Mozart skrev sina sista tre symfonier sommaren 1788: nr 39 under en junivecka, nr 40 i juli och nr 41 i augusti. Antagligen spelades g-mollsymfonin i Tonkünstler-Societät våren 1791, eftersom Mozart komponerade till två klarinettstämmor.

Båda symfonierna introducerades av Schnéevoigt i Konsertföreningen: nr 39 den 28 november 1915 och nr 40 den 24 april samma år. Ess-dursymfonin har hittills framförts 53 gånger och g-mollsymfonin 59.

* Nystroem, Gösta (1890-1966):

Sinfonia espressiva

BIS-CD-421 B: 1-4

Skisserna till Nystroems andra symfoni gjordes i Paris 1932, men verket komponerades färdigt först sommaren 1935 på Särö och uruppfördes vid den nordiska musikfesten i Göteborg i februari 1937 av Tor Mann. Redan den 7 april samma vår presenterades den i Konsertföreningen av Ernest Ansermet. Av de inalles 16 framföranden som symfonin haft med Stockholmsfilharmonikerna, har Tor Mann (som bistod tonsättaren med instrumentationsråd) framfört den 17 februari 1943 och 3 februari 1952.

Symfonin bygger på idén om musikens födelse ur intet och återger hur materialet växer genom tillförandet av rytm, metrik, flerstämmighet, harmonik och polyfoni. I första satsen agerar endast stråkarna och pukan, medan andra satsens monotona rytm introducerar träblåsare och horn. I tredje satsens ostinato över ett folkviseliknande motiv ökas klangdräkten med trumpeter och i fjärde satsen tillkommer slutligen basuner och tuba.

* Orff, Carl (1895-1982):

Carmina burana, scenisk kantat för

tre soli, två pianon, sex slagverkare och kör

BIS-CD-421 B: 5-11

När de bayerska klostren sekulariserades 1803, fann man i klostret Benedictbeuern tre folianter med dikter på latin, medelhögtyska och gammalfranska: en med satirer, en med synnerligen frigjorda kärleks-och vårdikter och en med studentikosa dryckesvisor. Fyndortens latinska namn är Benedictoburanum; följaktligen kallades samlingen Carmina Burana.

Ur denna sångskatt valde Carl Orff ut underlaget till den sceniska kantat, som han skrev 1937 och som uruppfördes i Frankfurt am Main. Omedelbart efteråt drog han tillbaka verket, som fick en ny urpremiär på La Scala våren 1953, denna gång i sällskap med körbaletten Catulli carmina från 1943 och Trionfo di Afrodite från 1952. Carmina burana introducerades dels vid onsdagskonserten den 24 november 1954, dels vid den andra av radions då nystartade serie med Nutida Musik-konserter den 16 november 1954. Framförandet gjorde sådan lycka, att det upprepades den 23 och 24 januari 1957 med samma artister. Sammanlagt har verket spelats 11 gånger i Konsertföreningen.

* Pergament, Moses (1893-1977):

Rapsodia ebraica

BIS-CD-421 B: 8

Denna rapsodi på judiska motiv komponerades sommaren 1935 under intryck av händelserna i Hitler-Tyskland och uruppfördes i Konsertföreningen den 2 mars 1938 av Fritz Busch. Av de sex gånger den hittills har spelats har Carl Garaguly dirigerat två (23 februari 1944 resp. 30 mars 1949).

Den lågsamma melodin kommer från Jemen och bär texten "Huru underbara äro icke dina nätter, o Kanaan!". I slutet introduceras nationaldansen Horah och nationalsången Halikwah.

* Pettersson, Allan (1911-1980):

Symfoni nr 16, avslutningen

BIS-CD-424 A: 14

Symfonisk sats

BIS-CD-423 B: 1

Tonsättaren Allan Pettersson var själv en gång medlem av Stockholms-filharmonikerna: med avbrott tillhörde han altviolinstämman åren 1939 till 1951. Elva av hans sexton symfonier har spelats av Stockholmsfilharmonikerna: nr 2 år 1955, nr 3 1959, nr 4 1961, nr 5 1967, nr 6 1985, nr 7 tio gånger sedan uruppförandet och genombrottet den 13 oktober 1968, nr 8, uruppförd den 23 februari 1972, nr 10 1986, nr 11 1980, nr 12, uruppförd den 12 september 1977, nr 14, uruppförd den 26 november 1981 och nr 16 som Yuri Ahronovitch uruppförde den 24 februari 1983 och som han har dirigerat elva gånger, bl. a. vid orkestrernas USA-turné 1984. Symfonin (egentligen en konsert) beställdes av den amerikanske saxofonisten Frederick L Hemke 1971 och levererades 1979.

Den symfoniska satsen var också en beställning, 1973 av filmaren Boris Engström för ett TV-program med rubriken "Poem", som sändes julen 1976. Då spelades musiken av Radiosymfonikerna under Stig Westerbergs ledning. Stockholms-filharmonikerna har framfört satsen två gånger, den 10 och 12 april 1986.

* Ravel, Maurice (1875-1937):

Daphnis och Chloë, svit nr 2, symfoniska fragment

BIS-CD-422 B: 6

Ravel komponerade denna "symphonie chorégraphique" mellan 1909 och 1912; underlaget hämtades från Longos sengrekiska berättelse. Den 8 juni 1912 framfördes det tresatsiga verket av Ryska baletten på Châtelet-teatern, Pierre Monteux dirigerade. Men redan 1911 sammanställde tonsättaren den första orkestersviten och 1913 den andra; båda kallade han "Fragments symphoniques". De två sviterna tillsammans framfördes ffg i Konsertföreningen den 4 oktober 1922 av Georg Schnéevoigt; sedermera har de spelats av Ernest Ansermet 1934 och Pierre Monteux 1959.

Men den andra sviten, där Daphnis och Chloë mimiskt framställer Pans och Syrinx' äventyr och där herdeparets kärlek hyllas av bacchanter och bacchantinnor är långt oftare spelad, 65 gånger, i regel utan kören (ad libitum). Doráti dirigerade sviten på FN-konserten i Paris den 24 oktober 1966 och Rozjdestvenskij medförde den på orkestrernas USA-turné 1975.

* Rosenberg , Hilding (1892-1985):

Concerto per orchestra d'archi

BIS-CD-421 B: 5-7

Denna första stråkkonsert - att skilja från den andra som komponerades 1966 - tillkom hösten 1946. Med sina virtuosa solopartier för violin, viola och violoncell har den en klassisk concerto grosso-karaktär. Andra satsen innehåller en följd variationer över en folkvisesartad melodi och sista satsen är ett virvlande perpetuum mobile.

Paul Kletzki uruppförde konserten med Stockholmsfilharmonikerna den 5 februari 1947 och presenterade den vid ISCM-festen i Köpenhamn samma år och även i Paris. Carl Garaguly tog över den 15 november 1948 och gav den också i Prag. Elva gånger har den spelats och bland exekutörerna kan nämnas Rafael Kubelik och Yuri Ahronovich. Musiken bildar f.ö. underlaget till Birgit Cullbergs balett "Eden".

* Rossini, Gioacchino (1792-1868):

"Barberaren i Sevilla", avsnitt ur uvertyren

BIS-CD-424 B: 1

Rossini skrev operan "Barberaren i Sevilla" på tretton dagar inför Rom-premiären 1816. Eftersom det var bråttom tog han en redan använd uvertyr, som först hade spelats tillsammans med opera serian "Aureliano in Palmira" 1813 och därpå den tragiska operan "Elisabetta, regina d'Inghilterra" från 1815. I Konsertföreningen introducerades uvertyren av Nils Grevillius den 22 november 1914, men den hade bara spelats tre gånger innan Arturo Toscanini instuderade den på nytt 1933. Stockholmsfilharmonikerna har spelat den totalt 11 gånger.

* Sibelius, Jean (1865-1957):

Symfoni nr 5 Ess-dur op. 82, sats 3

BIS-CD-424 B: 9

Sibelius' symfonier intar en självskrivna hedersplats i Stockholmsfilharmonikernas repertoar. Georg Schnéevoigt var givetvis först med att lansera sin landsman, men också Sibelius själv har dirigerat i Konsertföreningen: symfoni nr 1 den 24 mars 1924, nr 5 den 26 mars 1924, nr 6 den 5 mars 1923 och nr 7, som uruppfördes den 23 mars 1924. Mest spelad är den andra symfonin (89 gånger), vilken har gjorts på turné, liksom den femte symfonin, som Rozjdestvenskij dirigerade på orkesterns resa till Moskva och Leningrad 1977. Femman har givits 38 gånger, bl. a. tre gånger med Herbert von Karajan (5-7 oktober 1949).

Tonsättaren arbetade länge på detta verk, som funnits i tre versioner. Originalen från 1914-15 hade fyra satser. Efter ytterligare ett försök 1916 fullbordades den slutliga tresatsiga versionen i november 1919.

* Sjostakovitj, Dmitrij (1906-1975):

Bulten, balettsvit op. 27, avsnitt

BIS-CD-422 A: 13

Baletten "Bulten" handlar om hur en missnöjd arbetare saboterar en sovjetisk fabrik genom att applicera en bult i maskineriet. Sjostakovitj skrev den 1931 och ställde samtidigt iordning en orkestersvit, bestående av uvertyr, sex nutida danser och ett mellanspel. Gennadij Rozjdestvenskij lyfte fram sviten ur glömskan den 11 maj 1977 och spelade den två gånger under orkestrarnas följande Sovjetturné.

* Skrjabin, Alexander (1872-1915):

Symfoni nr 2 c-moll op. 29

BIS-CD-423 A: 5-9

Efter fiaskot med den första symfonin 1901 tog Skrjabin omedelbart itu med den andra, som heller ej blev någon framgång vid uruppförandet i St. Petersburg den 12 januari 1902. Så småningom vände emellertid opinionen; symfonin blev prisbelönad och framfördes av Artur Nikisch i Paris 1907. Men då hade tonsättaren själv börjat tycka illa om symfonin, som han kallade en militärparadernas apoteos.

Stockholmsfilharmonikerna har bara spelat den två gånger, först i Uppsala universitetsaula den 23 november 1972, därpå i Folkets Hus i Stockholm tre dagar senare. Detta var Gennadij Rozjdestvenskijs första gästspel i Stockholm; vid dessa konserter lades grunden till engagemanget av honom som orkestrarnas chefsdirigent.

* Stenhammar, Wilhelm (1871-1927):

"Florez och Blanzeflor" för baryton och orkester op. 3   BIS-CD-421 A: 3

Serenad för orkester F-dur op. 31,

Overtura - Canzonetta - Scherzo

BIS-CD-422 B: 1-3

Symfoni nr 2 g-moll op. 34, avsnitt

BIS-CD-424 A: 7

Wilhelm Stenhammar var ständig hedersgäst i Konsertföreningen, antingen han uppträdde som pianosolist, dirigent eller kompositör. Som jämnårig kollega var Schnéevoigt samma andas barn, han gav gärna utrymme åt Stenhammars verk, men det var Nils Grevillius som introducerade orkestersången "Florez och Blanzeflor" med Carl Lejström som sångsolist den 7 november 1915. Oscar Levertins av doftande medeltidsromantik och vemodig lycka fyllda dikt inspirerade många tonsättare; Stenhammar var bara 20 år när han komponerade sin version.

Tio gånger har Stockholmsfilharmonikerna spelat denna orkestersång, varav två med Schnéevoigt: den 22 oktober 1922 med Carl Richter och den 5 februari 1943 (sista konserten i Stockholm) med Joel Berglund.

Den beundrade och älskade orkesterserenaden fullbordades 1913 och uruppfördes av Hovkapellet den 30 januari 1914. Stenhammar drog emellertid tillbaka verket och omarbetade det 1919, varvid en sats - Reverenza - utgick och scherzot arbetades om. Serenaden tillhör Stockholmsfilharmonikernas specialiteter; orkestern har spelat den 35 gånger i fullständig skick förutom delframföranden, 42 gånger. Václav Talich satte verket högt; han dirigerade sju framföranden åren 1927-34 och satte upp den på sin sista konsert med Stockholmsfilharmonikernas 3 april 1946. När han presenterade verket första gången i Konsertföreningen den 19 oktober 1927, utgick emellertid andra och tredje satsen. Tor Mann dirigerade serenaden sex gånger (1938, 1942 och 1951) medan Antal Doráti spelade de tre första satserna på USA-turnén 1970.

Den mästerliga g-mollsymfonin skisserades våren 1911 och hela verket uruppfördes den 22 april 1915 i Göteborg. Ett år senare, den 21 april 1916, gav Schnéevoigt symfonin med Stockholmsfilharmonikerna, och följande vår, den 26 april 1917, dirigerade Stenhammar själv sin symfoni i Auditorium. Talich, som också framförde Stenhammars första symfoni 1932, dirigerade den andra 1930 och 1934, Fritz Busch gjorde den 1937, Tor Mann 1940, 1943 och vid sitt avsked 1959. Doráti fortsatte traditionen 1970 och 1974 men ihärdigast i sin Stenhammar-odling var Yuri Ahronovitch, som lanserade symfonin på Stockholmsfilharmonikernas turné till Spanien 1984. Hittills har orkestern spelat den 37 gånger.

* Tjajkovskij, Peter (1840-1893):

Svit ur "Nötknäpparen" op. 71 a,

Ouverture miniature - Arabisk dans - Rysk dans (Trépak)

BIS-CD-424 B: 10-12

Svit nr 3 G-dur op. 55,

Sats 4, Tema med variationer

BIS-CD-423 B: 2

Symfoni nr 5 e-moll op. 64, avsnitt

BIS-CD-424 A: 6

Tjajkovskijs balett "Nötknäpparen" handlar om julklapparna som fick liv. Tonsättaren hyste inga högre tankar om sin balett, när han våren 1892 i samband med premiären i St. Petersburg hastigt ställde samman en orkestersvit, som skulle göra honom berömd. Den består av en dockspelsartad uvertyr, där basinstrumenten saknas, samt sex "karaktäristiska danser". I den arabiska dansen känner sig huvudpersonen frestad att dricka den förbjudna drycken kaffe och i Trépak uppträder en porslinsgosse i rysk folkdräkt.

Första gången Stockholmsfilharmonikerna spelade sviten var den 1 november 1915 under Max Fiedlers ledning, och sedan har den framförts ytterligare 53 gånger, förutom talrika enstaka satser.

Den tredje orkestersviten från sommaren 1884 har däremot spelats bara 7 gånger i Konsertföreningen, först av Schnedler Pedersen den 13 november 1921, senast av Yuri Ahronovitch den 13 och 15 september 1984. Verket uruppfördes av Hans von Bülow den 28 januari 1885 och fick följa med på tonsättarens Europaresa. Sviten har fyra satser, av vilka den fjärde ofta spelas separat.

Den femte symfonin komponerades sommaren 1888 och framfördes i St. Petersburg av tonsättaren själv den 17 november samma år. Till Konsertföreningen kom den första gången den 11 februari 1915, då Nils Grevillius dirigerade den. Femte symfonin har spelats mer än Pathetique-symfonin (110 resp. 102 gånger), som dock var Schnéevoigts och Talichs älsklingsverk.

* Wagner, Richard (1813-1883):

Tristan och Isolde, Förspel och Isoldes kärleksdöd **BIS-CD-424 B: 4**

Stora delar av det år 1859 fullbordade musikdramat "Tristan och Isolde" har spelats som konsertopera av Stockholmsfilharmonikerna - den 20, 22 och 24 mars 1974 under Kurt Masurs ledning. F.ö. är det kombinationen av förspelet och orkestersatsen till Isoldes kärleksdöd, som oftast stått på Konsertföreningens program - 53 gånger.

Georg Schnéevoigt gjorde den allra först, den 21 februari 1915 och sammanlagt tretton gånger, följd av Adof Wiklund med sju gånger. Bland Stockholmsfilharmonikernas mera prominenta gästdirigenter kan nämnas Siegfried Wagner 1921, Arturo Toscanini 1934, Fritz Reiner 1937, Willem Mengelberg 1940, Bruno Walter 1946, Victor de Sabata 1947 och Hans Werner Henze 1977. Wilhelm Furtwängler gjorde verket tre gånger, dels den 26 december 1920, dels den 25 och 27 november 1942.

* Wiklund, Adolf (1879-1950):

Symfonisk prolog

BIS-CD-421 A: 2

Adolf Wiklunds produktion tynade av då han kom upp i 50-årsåldern, men så tog dirigerandet all tid i anspråk. Sitt tioårsjubileum som Konsertföreningens andre dirigent hann han i alla fall högtidlighålla med ett orkesterverk, som han uruppförde den 17 oktober 1934. Tonsättaren gav det i repris den 17 mars 1939 och spelade det också i radio tre månader senare; sammanlagt har detta festliga men typiska tillfällighetsverk givits fyra gånger i Konsertföreningen.

Carl-Gunnar Åhlén

Leopold Stokowski and the Stockholm Philharmonic Orchestra (1939)

Abendroth, Hermann (1883-1956)

BIS-CD-421 A: 7

Tysk dirigent, generalmusikdirektor i Köln 1915-1934, ledare för Gewandhausorkestern i Leipzig 1934-45, därefter symfoniorkestern i Weimar. Gästdirigerade i Konsertföreningen 1941, 1942 och 1943.

Ahronovitch, Yuri (1933)

BIS-CD 423 B: 1-6; 424 A: 14

Israelisk dirigent av sovjetisk börd. 1939 antogs han som violinelev vid Leningrads centralskola i musik, men kriget avbröt studierna. Efter kriget, som han tillbringade innesluten i Leningrad, studerade han dirigering för Natan Rachlin och Kurt Sanderling. Dirigentposter i Saratov och Jaroslav, därefter utnämnd till chefdirigent för Moskvas radiosymfoniker 1964. Gästdirigerade ofta på Bolsjojteatern.

1972 emigrerade han till Israel och utsågs 1975 - 1986 ledare för Gürzenich-orkestern i Köln. Efter sin första konsert i Konsertföreningen 23 januari 1980 utsågs han till chefdirigent för Stockholmsfilharmonikerna från 1 januari 1982, från 1985 förste dirigent. Under sin chefperiod som avslutades med Sjostakovitjs Leningradsymfoni i Göteborg 14 februari 1987 dirigerade han 159 konserter, inklusive framgångsrika turnéer i Spanien och USA. Genom sin repertoarpolitik har han konsekvent gynnat svenska kompositörer. Han är filharmonikernas hedersmedlem och hedersdirigent för Jerusalems symfoniorkester.

Berglund, Joel (1903-1985)

BIS-CD-421 A: 1 & 3

Svensk basbaryton, elev till John Forsell och Oskar Lejdström. 1929-1949 en av Stockholmsoperans främsta krafter, speciellt i Wagner-repertoaren, därefter operachef till 1956. Många gästspel på Metropolitan, Bayreuth, Teatro Colón. Hovsångare 1943.

Berglund, Paavo (1929)

BIS-CD-421 A: 1

Finländsk dirigent. Efter violinstudier vid Sibelius-akademien i Helsingfors och i Wien var han 1949-59 förste violinist i den finska radioorkestern, samtidigt 1955-58 kapellmästare vid samma orkester. 1962-71 chefdirigent vid den finska radions symfoniorkester, 1972-79 vid symfoniorkestern i Bournemouth och 1975-79 vid Helsingfors stadsorkester.

I Konsertföreningen debuterade han 27 april 1960 och har därefter gästspelat ofta hos Stockholmsfilharmonikerna vid sammanlagt 49 konserter före september 1987, då han tillträdde som "Filharmonikernas dirigent". I den befattningen har han hittills (31 december 1988) givit 38 konserter.

Björling, Sigurd (1907-1983)

BIS-CD-421 A: 1

Svensk basbaryton, utbildad hos Louis Condé, John Forsell, Torsten Lennartsson och Leo Blech. Medlem av Stockholmsoperan 1936-61, från 1946 som hovsångare. Han gästspelade ofta på Covent Garden och Metropolitan och sjöng Wotan i Bayreuth.

Busch, Fritz (1890-1951)

BIS-CD-421 A: 6   BIS-CD-424 A: 4

Argentinsk dirigent av tysk börd. Efter utbildning i Köln för Fritz Steinbach och olika engagemang vid tyskspråkiga operascener utsågs han 1918 till musikalisk ledare för operan i Stuttgart och 1922 operan i Dresden. Som protest mot naziregimen lämnade han Tyskland i maj 1933; hans bror violinisten Adolf var nämligen gift med en judinna. Från 1933 engagerad vid Teatro Colón i Buenos Aires (till 1936) och som ständig gästdirigent vid den danska radions symfoniorkester (till den 9 april 1940). Utsågs till förste dirigent vid Stockholms Konsertförening inför säsongen 1937/38, men tvingades efter tre spelår lösa kontraktet våren 1940 på grund av krigsomständigheterna.

Varje sommar mellan 1934 och 1939 samt 1950 och 1951 arbetade han och regissören Carl Ebert på operan i Glyndebourne, där de skapade mönstergilla Mozart-föreställningar.

Kriget tillbringade Busch huvudsakligen i Sydamerika - främst Argentina och Uruguay - med undantag för gästspel i New York 1942. Från 1945 till 1949 var han knuten till Metropolitan i New York. Stockholmsoperan gästade han 1940, 1946 och 1947.

I Konsertföreningen debuterade han 9 mars 1932. 1936 gav han tre konserter och våren 1937 ytterligare två, innan han började sin treåriga cheftjänstgöring, som omfattade 79 konserter. Efter kriget återkom han tre gånger: 1946 (3 konserter), 1949 (5) och 1951 (5).

Bäckelin, Gösta (1903-1988)

BIS-CD-421 A: 1   BIS-CD-422 A: 8

Svensk tenor och körsångare, utbildad för G Ahlberg och i Tyskland. Har varit anställd vid Kungl. teaterns, Stora teaterns och Hippodromteaterns körer samt mångårig medlem av Musikaliska Sällskapet. Efter konsertdebuten 1940 uppskattad oratoriesångare.

Doráti, Antal (1906-1988)

BIS-CD-421 A: 1; 422 B: 1-6; 424 A: 12

Amerikansk dirigent av ungersk börd, bosatt i Schweiz. Efter utbildning för Kodaly, Weiner och Bartók och fem år som repetitör vid operan i Budapest blev han assistent till Fritz Busch i Dresden 1928 och därefter förste dirigent vid operan i Münster 1929-32. Vid ryska baletten i Monte Carlo var han chefsdirigent 1933-39 innan han flyttade till New York som dirigent vid Ballet Theatre och New Opera Company. Mellan 1945 och 1949 var han ledare för symfoniorkestern i Dallas, därpå chefsdirigent i Minneapolis till 1960. BBC:s symfoniorkester ledde han 1962-66 innan han övertog ledarskapet för Stockholmsfilharmonikerna 1966-74. Samtidigt var han ledare för National Symphony i Washington 1970-77. Från 1974 ledde han Royal Philharmonic Orchestra i London och sedan 1977 Detroit's symfoniorkester. Sommaren 1988 tvingades han inställa sina engagemang p.g.a. sjukdom.

Debuterade med Stockholmsfilharmonikerna vid Festspelen i Stockholm 10 juni 1953, och återkom tre gånger innan hans cheferperiod började: 1963 (2 konserter), 1965 (2) och våren 1966 (4). Under de följande åtta åren som Stockholmsfilharmonikernas chefsdirigent ledde han 256 konserter, många under de mycket framgångsrika turnéerna i Europa och USA. Efter 1975 återkom han regelbundet varje säsong och gav då sammanlagt 40 konserter. Doráti har gjort en stor insats, inte bara som orkesterfostrare utan också för den svenska musiken, särskilt Allan Petterssons symfonier, av vilka han uruppsått den sjunde, åttonde och tionde och instrumenterat "Barfotasångerna". Vid sin död var han sysselsatt med att spela in egna verk och symfonier av Brahms och Pettersson med Stockholmsfilharmonikerna.

Friscay, Ferenc (1914-1963)

BIS-CD-421 A: 1 BIS-CD-424 A: 6

Schweizisk dirigent av ungersk börd, elev till Kodály och Bartók i Budapest. Dirigent i Szeged 1933-44, från 1945 dirigent vid både operan och filharmonikerna i Budapest. Slog igenom 1947 i Salzburg och utsågs 1948 till chef för Städtische Oper och RIAS-radions orkester i Västberlin. En säsong var han dirigent för orkestern i Houston, 1954-55 dirigent vid Münchenoperan, men återvände till Berlin-radions orkester, där han stannade till sin död.

Vid sitt första Stockholmsgästspel 1953 dirigerade han Radioorkestern och gjorde radioinspelningar med Stockholmsfilharmonikerna (Bartóks "Riddar Blåskägg"); gav sex konserter med Stockholmsfilharmonikerna 1955 och sju konserter 1957.

Furtwängler, Wilhelm (1886-1954) BIS-CD-421 A: 1; 424 A: 1; 424 B: 4

Tysk dirigent och tonsättare. Debut i München 1906. Via Breslau, Zürich, München och Strasbourg var han dirigent vid operorna i Lübeck 1911-15 och Mannheim 1915-20. Vid tiden för Konserthörsningens förhandlingar med honom inför säsongen 1920/21 verkade han vid Tonkünstlerorkestern i Wien och Museumsorkestrerna i Frankfurt. Utsågs efter Artur Nikischs död 1922 till ledare för Gewandhausorkestern (till 1928) och Berlins filharmoniker, det senare i ett livslångt samarbete liksom med Wiens filharmoniker. Fick flera officiella befattningar efter det nazistiska maktövertagandet men avsåg sig dem vid en schism 1934, men fortsatte att spela en internationellt uppmärksammas roll som en av Nazitysklands ledande kulturpersonligheter men också bäst arveroderade musiker. I hemlighet gjorde han mycket för att rädda judiska musiker och deras familjemedlemmar. Nära att häktas, då han i januari 1945 flydde till Schweiz. Frikänd av den amerikanska militärregeringen återupptog han dirigerandet i maj 1947.

Säsongen 1920/21 dirigerade Furtwängler följande verk med Stockholms-filharmonikerna: Ludwig van Beethovens Leonoraov nr 3, Händels concerto à due cori F-Dur och Brahms symf nr 1 (7 oktober); Friskytten-ov, Rosamunda-entr'act och Schuberts symf nr 9 C-dur (10 oktober), Schuberts symf nr 4, Strauss' Don Juan och Tannhäuser-ov (14 oktober), Franz Berwalds Sinfonie sérieuse och Ludwig van Beethovens symf nr 5 (17 oktober), Tjajkovskijs symf nr 5 och Mozarts sinfonia conc med Josef Wolfsthal, violin, Tobias Wilhelmi, viola (12 december), Ludwig van Beethovens symf nr 9 med Ingeborg Holmgren, Elisabeth Kolmodin-Lindgrén, Einar Ralf och John Johanson (16 december), Ludwig van Beethovens Leonora nr 1, violinkonsert med Mikael Press och symf nr 7 (19 december), Oberon-ov, Andreas Halléns Toteninsel, Berlioz' 3 stycken ur Fausts fördömmelse, Tristan-förspelet, Tannhäuser-bacchanalen och Mästesångarförspelet (26 december), Ture Rangströms Divertimento elegiaco och Liszts En Faustsymfoni med Einar Ralf (30 december), Haydns symf nr 100, Oskar Lindbergs Från de stora skogarna, Natanael Bergs violinkonsert med Tobias Wilhelmi, Berlioz' ov till Benvenuto Cellini (2 januari), Bachs Brandenburgkons nr 5 med Carl Achatz, flöjt, Josef Wolfsthal, violin, Furtwängler, piano, Bruckners symf nr 4 (6 januari).

Vid senare besök dirigerade han Ludwig van Beethovens Coriolanus, Händels Conc grosso op 6:5 och Brahms symf nr 1 (15 april 1925), Haydns symf nr 94, Strauss' Tod und Verklärung och Ludwig van Beethovens symf nr 3 (19 april 1925), Friskytten-ov, Haydns symf nr 94 och Tjajkovskijs symf nr 6 (21 april 1925); Regers Mozart-var, Leonora nr 3 och Brahms symf nr 1 (27 och 28 januari 1942), Ludwig van Beethovens symf

nr 6, Strauss' Don Juan och Wagners Tristan, förspel och kärleksdöd (25 och 27 november 1942), Brahms Haydn-var och Bruckners symf nr 5 (29 november 1942), Händels Conc grosso op 6:5, Schumanns symf nr 4, Siegfrieds död och Tannhäuser-ov (1 december 1943), Ludwig van Beethovens symf nr 9 med Hjärdis Schymberg, Lisa Tunell, Gösta Bäckelin, Sigurd Björling (5, 7 och 8 december 1943), Hindemiths Metamorfoser. Strauss Don Juan och Brahms symf nr 2 (8 och 10 oktober 1947), Ludwig van Beethovens symf nr 1, Coriolanus och Tjajkovskijs symf nr 6 (12 oktober 1947), Ludwig van Beethovens symf nr 8, Leonora nr 3 och symf nr 7 (13 november 1948), Brahms Ein deutsches Requiem med Kerstin Lindberg-Torlind, Bernhard Sönerstedt (17, 18 och 19 november 1948).

von Garaguly, Carl (1900-1984)

BIS-CD-421 B: 5-8

Svensk dirigent och violinist av ungersk börd. Efter violinstudier för Hubay och Marteau blev han som 17-åring tredje konsertmästare i Berlins filharmoniska orkester. 1923 kallades han till Göteborg som symfoniorkesterns förste konsertmästare (till 1930). Samtidigt ledde han Göteborgskvartetten. Kom därefter till Stockholmsfilharmonikerna hösten 1930 som andre konsertmästare under tolv säsonger, då han dirigerade två skolkonserter (6 februari 1937 resp. 22 januari 1938). Efter dirigentstudier för Clemens Krauss debuterade han vid kvällskonserterna 6 mars 1940 - samma år som han grundade Garagulykvartetten - och insattes för 13 konserter redan säsongen 1940 /41.

Följande säsong var han tillförordnad dirigent o.m. september 1953, då han beviljades tjänstledighet på grund av utlandsuppdrag. Dirigerade under dessa 12 säsonger 294 kvällskonserter, 12 ungdomskonserter (fr.o.m. 1948) samt 91 skolkonserter. Därtill kommer två konserter i London, 26 juni och 1 juli 1952 i samband med orkestrernas Londonresa.

1952 utnämndes han till ledare för Musikselskabet Harmonien i Bergen; 1959 övertog han symfoniorkestern i Arnheim och 1965 i Sönderborg. Gästspelade endast sporadiskt i Konsertföreningen: november 1954 (2 konserter), december 1955 (2), april 1957 (2), mars 1958 (2), mars 1963 (4), mars 1964 (4) samt den 26 oktober 1982.

Grevillius, Nils (1893-1970)

BIS-CD-421 A:7 BIS-CD-424 A:8

Svensk dirigent, utbildad till violinist för Book och var 1911-14 förste violinist i Hovkapellet. Efter studier för Carl Corbach i Sondershausen 1913-14 och debut i Konsertföreningen 1 mars 1914 engagerades han från hösten 1914 som Stockholms-

filharmonikernas andre dirigent med speciellt ansvar för söndagsmatinéerna. Då han lämnade verksamheten våren 1920 för två års studier utomlands, hade han dirigerat 120 konserter, men återkom från 1921 på mer eller mindre regelbundna gästspel som omfattade ytterligare 60 konserter under åren 1921-24, 1932, 1935-40, 1949, 1960-62 och 1964. Sista konserten var en skolkonsert den 29 februari 1964.

Huvudsakligen verkade han vid Kungl. Teatern 1924-53, först som kapellmästare, från 1931 som hovkapellmästare. Dirigerade också Radiotjänsts radioorkester 1927-37, och från 30 september 1937 till 30 april 1939 som ledare för Radiotjänsts symfoniorkester - en beteckning för en annan sektor av Stockholmsfilharmonikernas dåvarande tjänstgöring.

Hindemith, Paul (1895-1963)

BIS-CD-424 A: 5

Amerikansk tonsättare, musikteoretiker, lärare, altviolinist och dirigent av tysk börd. Gästspelade i Konsertföreningen första gången 25 mars 1931 då han spelade sin altviolinkonsert op 36:4 och en Vivaldikonsert med Václav Talich. Dirigerade Stockholmsfilharmonikerna vid endast ett tillfälle, 17 och 20 februari 1952, då han förutom sina Metamorfoser framförde Harmonie der Welt och violinkonserten (från 1939). 1955 dirigerade han också Radioorkestern.

Horenstein, Jascha (1898-1973)

BIS-CD-424 A: 11

Amerikansk dirigent av rysk börd, utbildad i Wien, där han debuterade som dirigent 1923. Dirigent och musikchef i Düsseldorf 1928-33, därefter verksam som frilansdirigent. Specialist på bl a Bruckner och Mahler. Med Stockholmsfilharmonikerna dirigerade han Mahlers symfoni nr 6 (15 och 17 april 1966), Liszts En Faustsymfoni (1 och 3 februari 1967), Schönbergs kammarsymfoni (6 och 7 december 1967), Mahlers das Lied von der Erde (20 och 21 november 1968), Liszts Totentanz (2 gånger 23 november 1968) och Hugo Alfvéns symfoni nr 3 (29 november och 1 december 1968).

von Karajan, Herbert (1908)

BIS-CD-424 B: 9

Österrikisk dirigent och operaregissör, elev till Franz Schalk. Dirigent i Ulm 1929-34, Aachen 1934-37, Berliner Staatsoper 1937-44. Efter en period av arbetsförbud var han konstnärlig ledare för Wiener Symphoniker 1947-60. Efterträdde Furtwängler som

livslång ledare för Berlins filharmoniker 1955, ledare för Salzburgfestspelen 1956-60 och Wienoperan 1957-64. Grundade sin egen påskfestival i Salzburg 1967.

Konsertföreningen har han gästade vid två tillfällen. Den 15 mars 1939 dirigerade han försolet till Hilding Rosenbergs Yttersta dom, Brahms pianokonsert nr 2 med Edwin Fischer och Tjajkovskijs symf nr 4. Vid tre konserter 1949 (5, 6 och 7 oktober) stod uvertyren till Webers Friskytt, Sibelius femte symfoni och Ludwig van Beethovens sjunde symfoni på programmet.

Kaye, Danny (1913-1987)

BIS-CD-424 B: 10-12

Amerikansk skådespelare och dansare, döpt till Daniel David Kamitsky av sina ukrainska föräldrar i Brooklyn. Upptäcktes av filmindustrin 1944 och gjorde 17 framgångsrika filmer, men var också en beundrad showartist på Broadway. Under trettio år samlade han in pengar åt FN:s barnfond Unicef, och framträdde då som en mycket övertygande dirigent. Han dirigerade Stockholmsfilharmonikerna en enda gång, i samband med Husmorsförbundets Unicefgala den 17 november 1973.

Kleiber, Erich (1890-1956)

BIS-CD-421 A: 1

Argentinsk dirigent av österrikisk börd. Efter tjänstgöring i Prag, Darmstadt, Wuppertal, Düsseldorf och Mannheim utsågs han till musikchef vid Staatsoper i Berlin 1923, en post som han lämnade 1934. Med Teatro Colón i Buenos Aires som bas 1937-49 verkade han även i Chile, Uruguay, Mexico och Cuba. Utsågs på nytt till musikchef vid Berliner Staatsoper 1955, men avgick i protest mot den politiska inblandningen.

Konsertföreningen gästade han vid fyra tillfällen: 1937 (4 konserter), 1938 (2), 1948 (5) och 1949 (5).

Klemperer, Otto (1885-1973)

BIS-CD-424 A: 10

Amerikansk dirigent av tysk börd. Verksam i Prag 1907-10, Hamburg 1910-12, Wuppertal 1913-14, Strasbourg 1914-17, Köln 1917-24 och Wiesbaden 1924-27. Utsågs därefter till ledare av den nyinrättade Krolloperan i Berlin, som stängdes 1931. Han emigrerade till USA 1933, där han först ledde Los Angeles-filharmonikerna till 1939, men tvingas på grund av sjukdom vara överksam till 1947, då han engagerades av Budapestoperan till 1950. Utsågs till Philharmonia Orchestras förste dirigent 1955.

Klemperer dirigerade Stockholmsfilharmonikerna vid fyra tillfällen: 1946 (3 konserter), 1947 (3), 1958 (4) och 1965 (3).

Kletzki, Paul (1900-1973)

BIS-CD-421 A: 1

Schweizisk dirigent av polsk börd. Verksam i Berlin, Venedig och Milano och Charkov (1937-38), slog sig därefter ner i Schweiz. Chefdirigent i Liverpool 1954-55, Dallas 1960-63, Bern 1964-66 och vid Suisse Romande-orkestern 1967-69.

Kletzki var en uppskattad gäst i Stockholmsfilharmonikerna, som han dirigerade vid 61 konserter: 1945 (2 konserter), 1946 (2), 1947 (13), 1949 (3), 1955 (7), 1957 (10), 1958 (6), 1959 (8), 1965 (6) och 1968 (2).

Kubelik, Rafael (1914)

BIS-CD-424 A: 9

Schweizisk dirigent och tonsättare av tjeckisk börd, son till violinisten Jan Kubelik. Periodvis verksam vid den tjeckiska nationalfilharmonin 1936-48, chefdirigent i Chicago 1950-53, musikchef vid Covent Garden i London 1955-58, från 1961 till 1984 chefdirigent för den bayerska radions symfoniorkester.

Med Stockholmsfilharmonikerna har han givit 29 konserter med början den 17 februari 1948: 1949 (3 konserter), 1954 (2), 1959 (4), 1960 (8), 1963 (3), 1964 (4), 1966 (4). Han har även dirigerat Radioorkestern.

Mann, Tor (1894-1974)

BIS-CD-421 B: 1-4   BIS-CD-424 A: 7

Svensk dirigent, cellist och pedagog, utbildad i cello för Anton Andersén och Carl Lindhé, i ensemblespel för Conrad Nordqvist och i dirigering för Georg Schnéevoigt och Olallo Morales. Efter att ha spelat cello i Stockholmsfilharmonikerna 1915-17 och 1918-20, och däremellan i Hovkapellet, debuterade han vid en söndagsmatiné 1919 och fick straxt därpå provdirigera i Göteborg, där han anställdes som kapellmästare 1922 och var chefdirigent 1925-39. Vid överenskommelsen mellan radion och symfoniorkestrarna i Stockholm och Göteborg 1937 blev han konstnärlig rådgivare, därefter från den 1 maj 1939 chefdirigent för Stockholmsfilharmonikerna, när orkestern spelade i radio under benämningen Radiotjänsts symfoniorkester. Med denna orkester gjorde han 3 000 (!) konserter innan han pensionerades 1959. Fortsatte sedan huvudsakligen som pedagog. Mellan 1939 och 1961 var han lärare i dirigering vid Musikhögskolan, med titeln professor från 1945.

Med Stockholmsfilharmonikerna gav han sammanlagt 116 konserter under åren 1919, 1921 och från 1929 till sitt avsked den 25 och 27 februari 1959 gav han regelbundet konserter. Han gjorde en ovärderlig insats i spridningen av Berwalds, Stenhammars, Sibelius, Nielsens, Nystroems, Rosenbergs och den unge Allan Petterssons verk.

Markevich, Igor (1912-1983)

BIS-CD-424 A: 3

Italiensk dirigent och tonsättare av rysk börd. Växte upp i Schweiz, studerade i Paris, piano för Alfred Cortot och komposition för Nadia Boulanger. Debut som dirigent i Amsterdam 1930, elev till Hermann Scherchen, därefter regelbunden verksamhet som gästdirigent, bl a med Stockholmsfilharmonikerna 1951 (11 konserter), 1952 (10), 1953 (9) och 1955 (6). Chefdirigent i Montreal 1956-60, i Havanna 1957-58, vid Lamoureux-orkestern i Paris 1957-61, spanska radions orkester 1965-69 och Monte Carlo-orkestern från 1969. Gästade Stockholmsfilharmonikerna sista gången 1978 med två konserter. Han medverkade aktivt till spridningen av kunskapen om Berwalds symfonier.

Ormándy, Eugene (1899-1985)

BIS-CD-424 A: 2

Amerikansk dirigent av ungersk börd, violinelev till Jenő Hubay och professor redan vid 17 års ålder. Kom 1921 till USA på en misslyckad konsertturné. Efter genombrott som dirigent engagerad som chefdirigent för Minneapolis symfoniorkester 1931-36 och Philadelphia Orchestra 1936-80, därefter pensionerad. Dirigerade Stockholmsfilharmonikerna vid fyra tillfällen, en konsert 1936, två 1937, två 1949 och en vid Stockholms festspel 1954.

Rozjdestvenskij, Gennadij (1931)

BIS-CD-423 A: 1-9; 424 A: 13

Sovjetisk dirigent, utbildad till pianist för Lev Oborin och dirigering för sin far Nikolaj Anosov. Dirigent 1951-61 och förste dirigent 1964-70 vid Bolsjoj-operan i Moskva. Utsågs 1961 till ledare för All-unionens radio- och TV-orkester. 1978 blev han chef för BBC:s symfoniorkester och senare för Wiener Symphoniker. Leder numera Moskvas kammaropera och kulturministeriets symfoniorkester.

Debuterade med Stockholmsfilharmonikerna vid en konsert i Uppsala Universitetsaula den 5 november 1972. Detta gästspel om sammanlagt fem konserter samt ytterligare fyra konserter 1973 ledde till engagemanget som chefdirigent från hösten 1974 t.o.m. våren 1977. Under denna tidsperiod dirigerade han 48 konserter. Återkom 1978 för 8 konserter och ledde 1979 orkesterns framgångsrika gästspel i Sovjet med två konserter i Moskva (5 och 6 februari) resp. Leningrad (9 och 10 februari). Gav fyra konserter i september 1980.

Schmidt-Isserstedt, Hans (1900-1973)

BIS-CD-421 A: 1; 422 A:1-11

Tysk dirigent och tonsättare, elev i komposition till P Ertel och Franz Schreker i Berlin, Dr Phil 1923. Kapellmästare vid operorna i Wuppertal, Rostock och Darmstadt, 1934 chef för Deutsche Musikbühne och 1935 kallad till Hamburgoperan, först som kapellmästare och från 1938 som Staatskapellmeister. Med Hamburgoperans ensemble gästspelade han på Stockholmsoperan hösten 1941. 1943 blev han chef för Städtische Oper i Berlin-Charlottenburg, men teatern stängde redan 1944. Återvände till Hamburg, där han av de engelska ockupationsmakterna fick i uppdrag att organisera en symfoniorkester för radion. Med f.d. medlemmar ur filharmonikerna och operaorkestrar i Berlin byggde han upp NWDR:s symfoniorkester som han ledde framgångsrikt 1945-71.

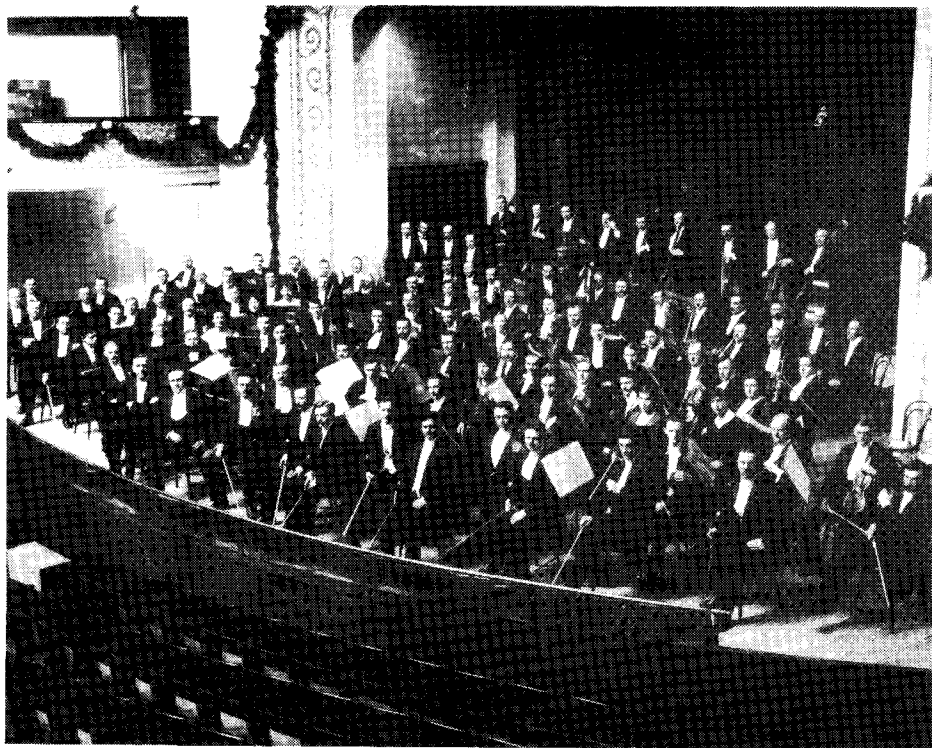
Stockholmsfilharmonikerna gästdirigerade han första gången 1950 (3 konserter), 1951 (3), 1952 (5), 1953 (3) och 1954 (8). Anställdes för säsongen 1955/56 som förste dirigent, till en början med ansvar för både konsertverksamheten (Stockholmsfilharmonikerna) och radioverksamheten (Radiotjänsts symfoniorkester). Redan 1954 ansvarade han för en gemensam Nutida Musik-serie. Fram till sin sista konsert som chefdirigent den 4 juni 1964 gav han 169 konserter. Därefter återkom han 1967 (1 konsert) och 1969 (4).

Schnéevoigt, Georg (1872-1947)

BIS-CD-421 A:3

Finländsk dirigent och cellist, utbildad i Helsingfors orkesterskola, i Leipzig (cello för Julius Klengel), Dresden, Brüssel, Wien och dirigering i Sonderhausen. 1895-1903 med ett avbrott solocellist i Helsingfors filharmoniska sällskap och samtidigt cellolärare vid Helsingfors musikinstitut. Han debuterade som dirigent 1901 och var ledare för Kaim-orkestern, nuv. Münchenfilharmonikerna, 1904-08, dirigent i Kiev 1908-09, grundade en orkester i Riga 1910-14, grundade därpå Helsingfors symfoniorkester 1912-14 (som gästade Stockholm 1913). När denna slogs ihop med Helsingfors stadsorkester 1914, delade han ledarskapet med Robert Kajanus till 1916.

Redan i februari 1914 önskade Konsertföreningen honom som orkesterns förste dirigent, men förhandlingarna tog ett år, eftersom Schnéevoigt krävde närmast oinskränkta fullmakter. Under 1914 gav han endast en konsert med Stockholmsfilharmonikerna, men fr.o.m. 1915 till avskedskonserten den 29 april 1924 dirigerade han inte mindre än 346 konserter. Beslutet att engagera honom som förste dirigent fr.o.m. spelåret 1915/16 togs den 31 mars 1915.

Georg Schnéevoigt and the Stockholm Philharmonic Orchestra (1915)

Schnéevoigts stockholmstid var fruktbar men konfliktladdad. Trots sin stora arbetsbörda grundade han Filharmonisk Selskap i Oslo 1919 och stannade kvar till 1927. I Scheveningen dirigerade han Kurzaal-konserterna 1919-28 och i Düsseldorf var han chefdirigent 1924-26, därpå förste dirigent i Los Angeles 1927-29 och musikchef vid Lettiska nationaloperan 1929-31. Från 1930 till sin död byggde han upp Malmö symfoniorkester, och under denna period gav han enstaka konserter med Stockholmsfilharmonikerna: en konsert 1932, två 1935, två 1940, tre 1942 och tre 1943.

Simándy, József (1916)

BIS-CD-422 B:4

Ungersk tenor. Efter stora svårigheter fick han möjlighet att studera vid Budapestkonservatoriet och debuterade på operan i Szeged 1946, men kom till nationaloperan i Budapest redan året därpå som den ledande tenoren under tre decennier. Han har också gästspelat i Wien och München. Förutom ungersk repertoar har han sjungit italienska och franska operaroller men också Wagner.

Stokowski, Leopold (1882-1977)

BIS-CD-424 B: 3

Amerikansk dirigent, född i London av polsk-irländska föräldrar. Efter dirigentdebuten 1908 i Paris engagerad som chefdirigent för Cincinattis symfoniorkester 1909-12 och 1912-38 för Philadelphia Orchestra, som tack vare grammofonskivor och ljudfilmer nådde världsrykte. 1955-60 var han chefdirigent i Houston. Han gav offentliga konserter till 1975 och gjorde skivor till sin död.

Stockholm besökte han två gånger. Vid det första tillfället, 1939, dirigerade han Stockholmsfilharmonikerna som förstärkts med hovkapellister, och 1967 dirigerade han Radiosymfonikerna.

Svanholm, Set (1904-1964)

BIS-CD-422 A: 5, 8, 9

Svensk tenor, tidigare baryton, och operachef. Utbildad till kyrkomusiker, 1929-49 kantor i Jakobs kyrka. Sångutbildad för John Forsell. Debuterade på Stockholmsoperan 1930 som baryton, men efter sex år i detta sack lade han om rösten till tenor och debuterade på nytt 1937 och gjorde omedelbart stor framgång, särskilt i Wagnerfacket. Han sjöng ofta i Wien, Milano, London, Buenos Aires, Bayreuth och 1946-56 i New York. Åren 1956-63 var han en uppskattad chef för Stockholmsoperan. Hovsångare 1946.

Söderström, Elisabeth (1927)

BIS-CD-422 A: 7, 9

Världsberömd svensk sopran, huvudsakligen utbildad för Andrejewa von Skilondz i Stockholm. Efter debuten 1948 övergick hon från subrettfacket till lyrisk-dramatiska roller, där hon firat sina största triumfer. 1955 sjöng hon första gången i Salzburg, mellan 1957 och 1979 i Glyndebourne. Debuterade på Metropolitan 1959 och sjöng avskedsföreställningar 1987. Förutom en mycket omfattande verksamhet som oratorie- och romanssångerska har hon även arbetat som pedagog. Hovsångerska 1959.

Talich, Václav (1883-1961)

BIS-CD-421 A: 1, 4, 5

Tjeckisk dirigent, son till en musiklärare och körledare. Dvořáks rekommendation tillförsäkrade honom det ekonomiska underlaget att kunna studera violin för Marák och Sevcík vid Pragkonservatoriet 1897-1903. 1903 blev han konsertmästare i Berlins filharmoniska orkester och fick därmed livsavgörande intryck av Artur Nikischs dirigering. Efter konsertmästarengagemang i Odessa och Tiflis återvände han 1906 till Prag som repetitör vid en sångskola och dirigent för en amatörrkör. Dirigent vid sloveniska filharmonin i Ljubljana 1908-12 och i Pilsen 1912-15. Gick samtidigt på föreläsningar för Nikisch och Arturo Vigna. Under kriget var han mestadels arbetslös, men uruppförandet av Josef Suks symfoniska dikt Zrání op 34 (Mognad) 1918 ledde till engagemang vid Tjeckiska nationalfilharmonin, först som andre dirigent och från september 1919 som chefsdirigent. Den posten behöll han till 1941, med avbrott 1931/32. Dessutom ledde han Nationalteatern 1935-44.

Efter bara två konserter (24 och 26 februari 1926) bestämde sig Konserterföreningen snabbt att engagera den 43-årige Talich som Stockholms-filharmonikernas förste dirigent med början hösten 1926. Under de följande nio säsongerna dirigerade han 248 konserter med ett häpnadsväckande mångsidigt innehåll. Han introducerade bl a Mahler och lyfte fram Stenhammars orkestermusik.

Under hela 1935 tvingades han inhibera sin medverkan på grund av sjukdom och under sin sista säsong 1935/36 dirigerade han blott tre konserter i Stockholm. Han återkom 1939 med tre konserter och 1946 med ytterligare tre.

Vid sidan av orkestrarna i Prag och Stockholm var han ledare för den skotska filharmonin i Glasgow 1927-35 och lärare vid Pragkonservatoriet 1932-45.

Både nazisterna och kommunisterna satte honom i fängelse för ännu ej fullt klarlagda förseelser; på så sätt knäcktes hans hälsa. Emellertid dirigerade han opera i

Prag 1947-48 och 1949 grundade han Slovakiska filharmonin i Bratislava. När han återvände till Prag 1952, blev han konstnärlig rådgivare åt Prag-orkestrarna och gjorde många skivor. 1954-56 gav han också offentliga konserter med den Tjeckiska nationalfilharmonin men hälsan svek och han tvingades dra sig tillbaka.

Thorborg, Kerstin (1896-1970)

BIS-CD-421 A: 4, 5

Svensk altsångerska, utbildad för Carin von Rosen och vid operaskolan. Debuterade 1924 vid Stockholmsoperan, där hon var en framstående solist till 1930. Från 1932 tillhörde hon i tur och ordning Pragoperan, Städtische Oper i Berlin och Wiener Staatsoper till 1938. På Metropolitan sjöng hon regelbundet 1936-50. Hennes sista säsong i Stockholm som gäst var 1950/51. Hovsångerska 1944.

Toscanini, Arturo (1867-1957)

BIS-CD-424 B: 1-2

Italiensk dirigent, som inledde sin karriär som cellist. Efter genombrott som dirigent 1886 och många engagemang vid italienska scener, utsågs han 1898 till musikchef på La Scala. 1908-15 hade han samma befattning på Metropolitan i New York. Från 1920 byggde Toscanini upp La Scalas nya orkester, med vilken han turnerade i USA. Lämnade La Scala 1929, för andra gången. Verkade bl a i Bayreuth, Salzburg och i London (BBC-orkestern), men mestadels i USA som ledare för New Yorks filharmoniker 1928-36 och den för honom handplockade NBC-orkestern, med vilken han 1938-54 gjorde hundratals skivor.

Toscanini besökte Stockholm vid tre tillfällen. Den 29 november 1933 dirigerade han Cherubinis uvertyr till Anacreon, Debussys En fauns eftermiddag, Berlioz' Drottning Mab-scherzo ur Romeo och Julia, Wagners uvertyr och bacchanal ur Tannhäuser. Den 3 december 1933 var programmet Rossini-uvertyr till Barberaren i Sevilla, Brahms symf nr 3, Strauss Don Juan, Martuccis Notturmo och Novelletta samt Siegfrieds Rhenfärd ur Wagners Ragnarök. Den sistnämnda konserten upprepades vid ett därpå följande gästspel i Köpenhamn.

Den 28 november 1934 utgjordes programmet av Mozarts symf nr 41, Brahms Haydn-var, Mendelsohns Notturmo och scherzo ur Midsommarnattsdrömmen, Sibelius En saga och Rossinis uvertyr till Semiramis. Den 2 december 1934 spelades Wagners Faustuvertyr, Förspel och långfredagsundret ur Parsifal, Tristanförspelet, Isolde kärleksdöd och Ludwig van Beethovens symf nr 3.

Vid extrakonserten 16 mars 1937 dirigerade Toscanini Rossinis ov till Silkesstegen, Busonis Rondo arlecchinesco, Sjostakovitjs symf nr 1 och Brahms symf nr 1.

Walter, Bruno (1876-1962)

BIS-CD-424 B: 5-8

Österrikisk/fransk dirigent av tysk börd, bosatt i USA 1939. Hans verkliga namn var Bruno Walter Schlesinger. Utbildad till pianist men belstöt att bli dirigent efter att ha hört Hans von Bülow. Assistent till Mahler i Hamburg 1894 och i Wien 1901. Musikchef vid Münchenoperan 1913-22, ledare för den tyska repertoaren vid Covent Garden 1924-31, musikchef vid Städtische Oper i Berlin 1925-33, Gewandhaus-ledare 1929-33. Biträdande dirigent i Amsterdam 1934-39, gästdirigent vid Wienoperan 1935-38. Regelbunden verksamhet på Metropolitan 1941-57 samt vid festspelen i Salzburg, Edinburgh och München.

Med Stockholmsfilharmonikerna gav Walter 14 konserter under fem besök: Strauss' Don Juan, Mozarts Eine kleine Nachtmusik, Mahler symf nr 1 (2 och 4 oktober 1929), Mozarts Haffner-symf, Wagners ov och bacchanal ur Tannhäuser och Ludwig van Beethovens symf nr 3 (4 oktober 1937), Berlioz' ov Korsaren, Haydns symf nr 102, Mahlers symf nr 4 med Hjärdis Schymberg (7 oktober 1937), Mozarts symf nr 40, Wagners Siegfriedidyll och Brahms symf nr 1 (27 november 1938), Wagners Faustov och Mahlers symf nr 2 med Anna Hegert och Ingrid Wiksjö (30 november 1938), Webers Euryanthe-ov, Atterbergs Ballad och passacaglia, Mozarts pianokonsert nr 20 med Walter som solist och Schuberts symf nr 9 i C-dur (4 december 1938), Ludwig van Beethovens Egmont-ov, Haydns symf nr 92, Tristan-förspel och kärleksdöd, Brahms symf nr 4 (9 och 13 oktober 1946), Mozarts symf nr 41 och Requiem med Kerstin Lindberg-Torlind, Lorri Lail, Gösta Björling, Sven Nilsson (16 och 18 oktober 1946), Mozarts symf nr 39 och Eine kleine Nachtmusik, Schuberts symf nr 9 (8 september 1950), Brahms tragiska ov, Schicksalslied och Ein Deutsches Requiem med Kerstin Lindberg-Torlind och Joel Berglund (13 och 14 september 1950). Musikaliska Sällskapet medverkade i alla körverk.

Wiklund, Adolf (1879-1950)

BIS-CD-421 A: 2

Svensk tonsättare, dirigent och pianist. Utbildad vid Musikhögskolan i Stockholm 1897-1900, i komposition för Johan Lindegren, i piano för Richard Anderson i Stockholm och James Kwast i Berlin 1905-07. Efter tjänstgöring på operorna i Karlsruhe och Berlin var han kapellmästare på Stockholmsoperan 1911-24, blev hovkapellmästare 1923. Engagerad av Konsertföreningen som Stockholmsfilharmonikernas andre dirigent från hösten 1925 till våren 1938.

Som pianist debuterade han i Konsertföreningen redan 1907 och han framförde själv sin första pianokonsert 1921, sin andra konsert 1918 och 1927 och sitt konsertstycke 1943. Som dirigent debuterade han i Konsertföreningen den 20 februari 1919. Under perioden 1924 till pensioneringen 1938 dirigerade han 394 konserter. Han svarade för alla skolkonserter 1927-41, och därefter ungefär hälften.

Efter pensioneringen fortsatte Wiklund att dirigera Stockholmsfilharmonikerna med ett tiotal framträdanden årligen. Från hösten 1938 till våren 1949 gav han 110 konserter; den sista var just en skolkonsert den 26 februari 1949. Men hans dåliga hälsa hindrade honom att dirigera på sin 70-årsdag den 6 juni samma år.

The Konsertförening's History

Sources: 75 years with the Stockholm Konsertförening by Bengt Olof Engström, Stockholm 1977, the notes of the Konsertförening board, programme booklets etc.

SPO = abbreviation for the Symphony Orchestra of the Stockholm Konsertförening, the Radio Service Symphony Orchestra and the Stockholm Philharmonic Orchestra.

- 27th May 1902 The Stockholm Konsertförening is founded on the initiative of Tor Aulin with John May as chairman, Wilhelm Stenhammar as vice-chairman, Ernst Högman as secretary, Ludvig Rubenson Jr. as treasurer, Otto L. Fürstenberg as auditor and Aulin as conductor.
- 21st October 1902 First subscription concert in the Great Hall of the Musical Academy. Tor Aulin conducting a 70-man pick-up orchestra in Ludwig van Beethoven's Fourth Symphony, Franck's Symphonic Variations (soloist: Wilhelm Stenhammar), the overture to Cornelius' opera *The Barber of Baghdad* and Berwald's *Sinfonie sérieuse*.
- 1902-1903 Five further subscription concerts under Aulin and a further concert as compensation for an unsuccessful performance of Bruckner's Fourth Symphony in which the hornist was "indisposed".
- 1903-1904 Six subscription concerts, principally under Aulin but also with Armas Järnefelt. World première of Peterson-Berger's First Symphony (23/2).
- 1904-1905 Six subscription concerts with Aulin as chief conductor. World première of Berwald's *Sinfonie singulière* 10/1. Christian Sinding conducts his own symphony 21/2.
- 1905-1906 Four subscription concerts with Tor Aulin.
- 1906-1907 Four subscription concerts with Tor Aulin.
- 1907-1908 Four subscription concerts with Tor Aulin. Henri Marteau as soloist in Ludwig van Beethoven's Violin Concerto 7/2.
- 24th February 1908 Meeting at which Henri Marteau and the sponsor Rosa Nachmanson are nominated the Konsertförening's first honorary board members.
- November 1908 The Konsertförening arranges and pays for two concerts of Swedish music in Germany, conducted by Aulin.
- 1908-1909 Four subscription concerts with Tor Aulin. World première of Stenhammar's *Snöfrid*.
- 8th April 1909 Extra concert to celebrate Marteau's 25th anniversary as a performing artist.
- May 1909 On Marteau's initiative the Konsertförening founds the Franz Berwald Foundation to publish the latter's works. This organisation lasted until 1947.
- 1909-1910 Four subscription concerts with the Gothenburg Orchestral Society Orchestra, under Tor Aulin.
- August 1910 Decision to stop orchestral concerts, but the Konsertförening guarantees a chamber music concert in Berlin. Marteau and Stenhammar hold concerts for the Marteau Fund and Berwald Foundation in Stockholm and Uppsala.
- 1910-1911 Five chamber concerts in Stockholm, with for example the Aulin Quartet and Wilhelm Stenhammar.
- Autumn 1911 No activity.
- January 1912 Concert tour arranged in Germany with the court singer Signe Rappe and Marteau, with exclusively Swedish music.
- 8th-11th June 1912 Swedish Music Festival in Dortmund with John Forsell, Signe Rappe, Hugo Alfvén and Stenhammar. No state sponsorship.
- 9th December 1912 Activity in Sweden ceases, but the Konsertförening and Berwald Foundation agree to carry on spreading Swedish music abroad.
- November 1913 Auditions at Stockholm's Hotel Rydberg for membership of the Konsertförening's own 60-70-man orchestra. Availability of new concert venue in the "Industrial Palace", Norra Bantorget.

15th January 1914	The new orchestra's first concert in the Auditorium in the Industrial (Winter) Palace. On the programme: Ludwig van Beethoven's Seventh Symphony and Fifth Piano Concerto (soloist: Stenhammar), and to conclude Wagner's overture to "The Mastersingers". The first conductor is the 30-year-old German, Hans Seeber van der Floe.
Spring 1914	First season ends on 30th April, having comprised 16 evening concerts and 15 Sunday matinées. Seeber van der Floe is fired after 15 concerts on 15th March, replaced by his 31-year-old compatriot Erich Ochs (8 concerts). Peterson-Berger conducts the première of his Second Symphony 19/2.
March 1914 1914-1915	SPO plays at Tor Aulin's funeral (he died on 1st March). 29 evening concerts and 30 Sunday matinées, plus 3 concerts in Uppsala. A total of 89,790 listeners. Erich Ochs leaves his conducting post on 4/1 on account of illness, succeeded by Georg Schnéevoigt who makes his début on 17/12. Nils Grevillius engaged as assistant conductor. Appearances by the court conductor Conrad Nordqvist and (7/1) Hugo Alfvén with his own works.
1915-1916	33 Thursday concerts, 29 Sunday concerts. 3 concerts in Uppsala. 99,723 listeners. Schnéevoigt and Grevillius conduct most. Stenhammar appears too as does Peterson-Berger who conducts his own Second Symphony. During spring 1916 Schnéevoigt conducts a Ludwig van Beethoven series, concluding with the Ninth Symphony.
1916-1917	Season extended, starting 1st October instead of 15th. SPO gives 32 Thursday concerts, 33 Sunday matinées, 9 concerts outside Stockholm. 109,673 listeners. Most concerts conducted by Schnéevoigt. At 4 concerts in April 1917 the SPO and Gothenburg Symphony Orchestra combine. Stenhammar conducts his Second Symphony. Schnéevoigt conducts Sibelius' Second. Schnéevoigt gives a 6-concert series illustrating the development of symphonic music since 1600, also conducts a Brahms cycle. Celebration of the 100th anniversary of Niels Gade's birth 22/2. Richard Strauss conducts his own works 26/2.
19th November 1916	First collaboration between Musikaliska Sällskapet and SPO. David Ahlén conducts Carl Lundell's Requiem in the Engelbrekt Church. The choir had been founded by David Ahlén in 1907.
29/1-1/2/1917	First foreign tour, to Oslo, via Örebro and Karlstad.
March 1917	Schnéevoigt gives the first school concerts.
8th November 1917	Concert Hall committee set up with G. C-son Kjellberg as chairman. John May as vice-chairman. Walter Philipson as treasurer. Erik Lidforss as secretary.
1917-1918	The Konsertförening founds a Symphony Chorus, paid for each concert. SPO gives 75 concerts to an audience of (total) 118,396. Season concluded with 3 international concerts including an appearance by Carl Nielsen (28/4), conducting his own Violin Concerto.
1918-1919	70 concerts in Stockholm, 4 in Uppsala. Nielsen conducts his Fourth Symphony 7/11. The orchestra's cellist Tor Mann makes his conducting début 9/2.
5th February 1919	Formation of the Stockholm Concert Hall Foundation.
April 1919	Artur Nikisch conducts a cycle of Ludwig van Beethoven's symphonies.
30th September 1919	The first representative of the musicians, Gösta Lemon, is elected at the Konsertförening's AGM.
1st January 1920.	Appointment of Hjalmar Meissner as Konsertförening Manager and as the person responsible for school concerts.
1919-1920	Decline in concert attendance and the end of Uppsala concert appearances. Audience total is 84,448 spread between 67 concerts of which Schnéevoigt conducts 27. Grevillius's last season, with 15 matinées and 5 part-concerts. Stenhammar conducts 9 times. Nikisch makes further guest appearances. The season is ended with appearances by the Frenchman Gabriel Pierné.

1920-1921	69 concerts, attendance total 93,775. Of these, Schnéevoigt conducts 21, including all of Ludwig van Beethoven's symphonies. Schnéevoigt is ill in Spring and guest conductors step in, including Fritz Stiedry (14 concerts). Negotiations with Wilhelm Furtwängler commence in March 1920 and he conducts 11 concerts on 2 visits. Siegfried Wagner conducts his own and his father's music at two concerts.
24th May 1921	Culmination of the "Schnéevoigt Battle" at the AGM. The old board must resign and Schnéevoigt stays on as chief conductor.
1921-1922	70 concerts, average attendance 1,200. Schnéevoigt conducts Tchaikovsky and Brahms cycles. Grevillius returns for 6 concerts including evening concerts, now moved to Wednesdays. Guest conductors include Johann Strauss III and Hans Pfitzner.
1922-1923	Economic crisis, aided by lotteries and a contribution from the City of Stockholm. The average attendance drops to 1,146. Schnéevoigt conducts 38 concerts including a Ludwig van Beethoven cycle, as does Felix Weingartner in April. The new manager Eric Westberg conducts 4 school concerts. On 4th and 7th March Schnéevoigt shares concerts with Jean Sibelius.
April 1923.	Agreement about the new Concert Hall. In July the old building on the site in Hörtorget is pulled down.
7th October 1923	First radio broadcast. In spring 1924 concerts are broadcast without fee. From spring 1925 concerts are broadcast by the Radio Service Company, from autumn money is charged for this.
1923-1924	66 concerts to 79,814 people. Among guest conductors we find Jean Sibelius who gave the première of his Seventh Symphony (then called Fantasia Sinfonica) on 24th March. Tenth anniversary celebrated at the Town Hall
29th April 1924	Schnéevoigt's farewell concert — Piotr Tchaikovsky, Ludwig van Beethoven, Hugo Alfvén, Richard Wagner.
1924-1925	72 concerts, including 31 subscription concerts to 93,036 people. The conducting is shared by Adolf Wiklund, René-Baton, Wilhelm Sieben, Siegmund von Hausegger, Kurt Atterberg, Wilhelm Furtwängler and Pierre Monteux.
1925-1926	80 concerts, attendance 97,670. Wilhelm Sieben, the newly-appointed chief conductor, directs 28 of these and the assistant conductor Adolf Wiklund conducts 17. Guest conductors include Maurice Ravel, Václav Talich and Issay Dobrowen.
7th,8th,10th April 1926	Inauguration of the new Concert Hall, designed by Prof. Ivar Tengbom. In the building are a main hall (1,894 seats), a smaller hall and a rehearsal room (Attiksalen). The cost: 5,700,000 Crowns.
June 1926	Collaboration contract between the Konsertförening and Concert Hall Foundation.
September 1926	Inauguration of the Main Hall's Åkerman & Lund organ
1926-1927	76 concerts, 99,510 listeners. Václav Talich is the new chief conductor with 26 concerts including all of Ludwig van Beethoven's symphonies.
10th December 1926	The first Nobel prize presentation in the Concert Hall, with the SPO performing.
June 1927	Sigfrid Ehlin appointed as Concert Hall director and chief of the Concert Hall Agency.
Autumn 1927	Start of collaboration with Musikaliska Sällskapet under David Ahlén.
19th October 1927	25th anniversary with gala concert. Václav Talich conducts Berwald, Aulin and Stenhammar. The founder and first chairman John May is appointed honorary board member.
1927-1928	76 concerts to 95,941 people. Guest conductors include Robert Kajanus and Carl Schuricht.
1928-1929	71 concerts, of which Talich conducts 32. Carl Nielsen conducts his own Fifth Symphony (5/12).
1929-1930	71 concerts for 101,581 people. Guest conductors include Bruno Walter, who performs (e.g.) Mahler's First Symphony on 2/10.
Autumn 1930	The violinist Gereon Brodin (who continued as an orchestral violinist until 1946) is appointed to write programme notes and as secretary in the programme committee.
1930-1931	71 concerts, attendance 97,002.

1931-1932	70 concerts, 91,679 listeners. The first (guest) appearances by Fritz Busch, 9/3 and 13/3.
29th April 1932	Establishment of a pension fund, securing pensions for the musicians and administrative personnel by means of municipal contributions and private donations.
14th December 1932	25th anniversary of Musikaliska Sällskapet, with a performance of Andreas Hallén's Christmas Oratorio. The name of the choir is changed to "Konsertförenings kör Musikaliska Sällskapet".
1932-1933	70 concerts, attendance 98,154. Guest conductors include Ernest Ansermet, Eugen Jochum, Georg Schnéevoigt and Hilding Rosenberg.
1st January 1933	Gunnar Jeanson succeeds Ehlin as the Konsertförening's director. Gunnar Fogelmarck is appointed Concert Hall director. Board chairman: Nils von Steyern.
1933-1934	71 concerts, attendance 102,633 including some appearances outside Stockholm. Two concerts under Arturo Toscanini are seen as the most important events. Béla Bartók appears as soloist in his own Second Piano Concerto (18/4). Talich conducts 28 concerts, Wiklund 17. Hermann Scherchen plays Schoenberg's <i>Pelléas et Mélisande</i> . Ansermet makes a further guest appearance.
5th December 1933	Concert in Copenhagen under Toscanini.
1934-1935	Václav Talich conducts only 12 out of 71 concerts on account of illness. Wiklund conducts 20 concerts, the rest are covered by guest conductors. Further appearances around Sweden. Two concerts by Toscanini. Sten Frykberg makes his début, 13/1.
1935-1936	Talich's illness reduces his contribution to only 2 concerts. Guest conductors again fill in. Among their number: Ansermet, Fritz Busch, Albert Coates, Georg Szell, Igor Stravinsky, Sergei Koussevitsky, William Steinberg, Hans Pfitzner.
1936-1937	Talich's poor health forces him to resign and guest conductors must again help out. Toscanini returns but his second concert is cancelled. Total concert attendance is 116,181. Guest conductors include Thomas Beecham, Désiré-Émile Inghelbrecht, Erich Kleiber, Hans Knappertsbusch, Eugene Ormandy, Bruno Walter and Fritz Busch who is appointed chief conductor with effect from the forthcoming season.
12th/13th June 1937	SPO appears at two concerts under Nils Grevillius in conjunction with the World Exhibition in Paris. Soloists: Jussi Björling, Joel Berglund, Sven Brandel.
1st October 1937	The Konsertförening puts the SPO at the disposal of the Radio Service for a sum of money equal to five months' pay. In this connection the SPO appears under three different names: Radio Service Symphony Orchestra (all 88 members), Stockholm Radio Orchestra (53) and Radio Light Orchestra (35). The first two were conducted by Nils Grevillius, the third by Lars-Erik Larsson. About 20 regular concerts are broadcast live, and in the summer the orchestra is entirely at the radio's disposal, working in the Great Hall of the Musical Academy.
1937-1938	Fritz Busch's first season as chief conductor. He conducts 22 out of the season's 70 concerts and Adolf Wiklund, in his last season with the orchestra, leads 13. Attendance total 118,486. Guest conductors include Erich Kleiber, Ormandy and Ansermet.
1938-1939	Fritz Busch conducts 26 out of 70 concerts. Attendance total 122,168. In Stockholm the average attendance is 1,800, elsewhere in Sweden it is 554. Wiklund continues to conduct school concerts and guest conductors include Herbert von Karajan, Adrian Boult, Bruno Walter, Václav Talich and Ernest Ansermet.
1st January 1939	Bertil Carlberg is appointed temporary director, to replace Gunnar Jeanson who died after a long illness on 20th January.
1st May 1939	Tor Mann (1894-1974) takes over direction of the orchestra's radio work.
25th May 1939	Extra concert under Leopold Stokowski.

1st June 1939	Johannes Norrby starts work as the new Director. The outbreak of war forces him to change much of the planned programme for the season. Erich Kleiber, Paul Paray, Václav Talich and Bruno Walter are all prevented from appearing.
1939-1940	Fritz Busch leaves at the end of the season after conducting 27 out of 68 concerts. Two appearances by Felix Weingartner (playing Ludwig van Beethoven). Carl von Garaguly makes his début 6/3. Attendance rises to 118,344.
1940-1941	No chief conductor: guest conductors step in, including Carl von Garaguly with 13 concerts. Other visitors include Hermann Abendroth, Vittorio Gui, Willem Mengelberg and Carl Schuricht.
1941	Ivar Hellman is appointed associate conductor for radio work.
1941-1942	Carl von Garaguly conducts 22 out of 67 concerts. Guests include Hermann Abendroth, Vittorio Gui, Willem Mengelberg.
1942-1943	Carl von Garaguly, now chief conductor, leads 24 out of 69 concerts. Guests include Abendroth, Furtwängler and Malcolm Sargent. Schnéevoigt appears with the SPO for the last time and Sixten Ehrling makes his début. On 1st September the radio work is re-arranged. The Radio Service Symphony Orchestra is retained under Tor Mann, Lars-Erik Larsson, Ivar Hellman and as chief Issay Dobrowen. The Stockholm Radio Orchestra is increased to 65 players and the Light Orchestra disbanded, replaced by the Radio Service Chamber Orchestra under Lars-Erik Larsson.
1943-1944	Garaguly conducts 39 out of 74 concerts. Attendance total: 137,791. The war prevents many foreign artists from appearing but their places are taken by Armas Järnefelt, Tor Mann etc. At the end of the season Johannes Norrby takes over from David Ahlén as director of Musikaliska Sällskapet.
Summer 1945	An extra balcony with 160 seats is built in the Concert Hall.
1945-1946	81 concerts. Guests include Klemperer, Kietzki, Talich and William Walton.
1946-1947	82 concerts. Guests include Fritz Busch, Klemperer and Bruno Walter.
1947-1948	The average attendance at the 82 concerts is 2,014. Garaguly conducts 41 concerts and there are appearances by Furtwängler, de Sabata, Kubelik and Kietzki.
1948-1949	The Sunday concerts are moved to Thursdays and the so-called triple concerts with the same programme are introduced. A new series of youth concerts in conjunction with the Radio is arranged for Sunday evenings. 88 concerts in all including appearances by Furtwängler, Nicolai Malko, Hans Rosbaud, Erich Kleiber and Rafael Kubelik.
1949-1950	89 concerts including guest appearances by Herbert von Karajan, Eugene Ormandy, the ten-year-old Pierino Gamba and the SPO début of Hans Schmidt-Isserstedt. On 1st September Johannes Norrby succeeds Gunnar Fogelmarck as Director of the Concert Hall, thereby combining that post with that of Konsertförening director.
1950-1951	87 concerts. Début of Ingvar Lidholm 28/2.
1951-1952	85 concerts, including guest appearance by Paul Hindemith.
26/6, 1/7/1952	Carl von Garaguly conducts the SPO at two concerts in London's Royal Festival Hall.
1952-1953	80 concerts, 28 with Garaguly. Average attendance 1,741.
June 1953	In conjunction with the Stockholm Festival the SPO (80 musicians) and Radio Orchestra (37) combine to form a huge orchestra. Concerts with Dean Dixon (3,6/6) and Antal Doráti (10/6).
15th September 1953	Retroactive date for joining State Pension Fund.
1953-1954	Carl von Garaguly is on sabbatical and the bulk of the 79-concert season is shared between Dean Dixon, Sixten Ehrling and Igor Markevich. Début of Herbert Blomstedt 3/2.
1954	The Radio Service Chamber Orchestra is disbanded; Ivar Hellman retires. Now all radio work goes under the name of Radio Service Symphony Orchestra.
June 1954	The Stockholm Festival Orchestra (SPO + Radio Orchestra) gives two concerts, under Ehrling and Ormandy respectively.

1954-1955	A series of Modern Music concerts is arranged by the Konserthörsförening and Radio with municipal aid. Garaguly's sabbatical continues. 79 concerts with various conductors.
15th September 1955	Carl von Garaguly applies to be released from his duties on account of other commitments.
1955-1956	The collaboration between the SPO and Radio enters a new phase with the appointment of Hans Schmidt-Isserstedt as chief conductor of both. As well as the Modern Music series, a series of Music for Youth concerts is started. A total of 84 concerts and guest conductors include Sir John Barbirolli, Ferenc Fricsay and Ernest Bour.
1956-1957	80 concerts, 20 with Schmidt-Isserstedt and 20 with Ehrling.
June 1957	The orchestra is re-named Stockholm Philharmonic Orchestra.
1957-1958	80 concerts. Guests include Ernest Bour, Vittorio Gui, Thomas Jensen, Otto Klemperer, Georg Solti.
1958-1959	81 concerts. Guests include Lorin Maazel, Carlo Maria Giulini and Rafael Kubelik.
Spring 1959	Tor Mann enters retirement.
16th, 17th June 1959	Schmidt-Isserstedt conducts two concerts with the SPO during the Sibelius Week in Helsinki.
1959-1960	76 concerts. Guests include Carlo Maria Giulini and Rafael Kubelik. Début of Paavo Berglund 27/4. Four guest concerts by Pierre Monteux.
1960-1961	80 concerts, including 6 with Monteux. 5 with Maazel and 4 with Kubelik. Début of Constantin Silvestri 5/10.
1961-1962	Swedish Radio collaboration with the SPO reduced by a quarter, made up by financial aid from the state and City of Stockholm which make possible four summer concerts. In all 86 concerts including appearances by Monteux, Silvestri, Blomstedt and Giulini.
1st September 1962	A further reduction of radio work, again by one quarter.
1962-1963	89 concerts including five in the suburbs.
1st September 1963	A five-year agreement is concluded with the Radio, by which the latter's contribution is gradually reduced to one quarter of its original level.
23rd November 1963	Increase in strength to 92 musicians.
1963-1964	In his last season as chief conductor, Schmidt-Isserstedt conducts 15 out of 88 concerts.
14th January 1964	Herbert Blomstedt conducts an extra concert for the SFO's 50th anniversary.
22nd-29th November 1964	Tour within Sweden under Herbert Blomstedt.
1964-1965	99 concerts including some in the suburbs. With the reduction in radio work there is time for summer concerts — 4 in the period June-August. Guest appearances by Antal Doráti and Otto Klemperer.
27th, 28th May 1965	Two concerts in Turku, Finland, with Sixten Ehrling.
3rd, 7th July 1965	2 concerts in an aircraft hangar in Frösö under Sergiu Comissiona. In conjunction with Expo-Norr in Östersund.
1965-1966	No chief conductor, though Herbert Blomstedt is unofficial locum. Guests include Antal Doráti, Jorma Panula, Carlo Maria Giulini, Arthur Fiedler, Jascha Horenstein, István Kertész.
12-15th September 1965	Swedish tour with Herbert Blomstedt.
24-30th March 1966	Southern Swedish tour with Herbert Blomstedt.
3rd, 5th July 1966	2 Expo-Norr concerts in the hangar, with Jan Krenz.
1966-1967	In his first season as chief conductor, Antal Doráti leads 46 out of 106 concerts, some in conjunction with tours. Guests include Rafael Kubelik, Jascha Horenstein and the first appearance of Zubin Mehta.
24/10-7/11/1966	European tour with Antal Doráti — Paris, then on through France and Germany.
15-18th January 1967	Tour in South Sweden with Antal Doráti
1967-1968	118 concerts, of which Antal Doráti conducts 53, including a major tour to the U.S.A.. Free concerts for schools and outside the Concert Hall. Radio contract extended and an increase in attendance to 1,629 per concert.

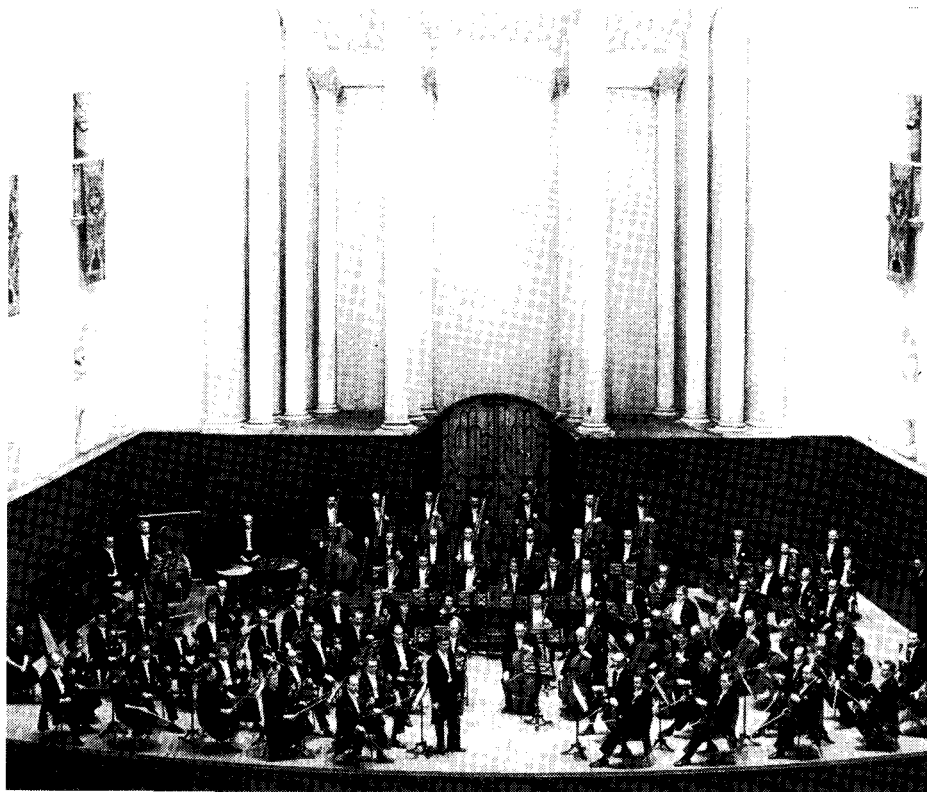
1968-1969	105 concerts, 33 under Antal Doráti. Guest artists include David Oistrakh, Daniel Barenboim and Hans Schmidt-Isserstedt. Average attendance falls from 80.7% to 73.6%. Première of Pettersson's Seventh Symphony with Antal Doráti. Doráti leads a tour to Eastern Europe.
1969-1970	95 concerts. 44 of them under Doráti who also leads the second American tour in February/March 1970. On 30th June 1970 Johannes Norrby retires and is elected an honorary member of the orchestra. Nils L. Wallin is appointed to replace him; the Konserterörening also takes over the activities of Intim Musik.
3rd/5th September 1970	Antal Doráti conducts two concerts with SPO at the Edinburgh Festival. In the first of these Musikaliska Sällskapet was also present (Dvorak's Requiem).
1970-1971 1/8/71-1/11/73	106 concerts, 37 with Doráti. Guests include Leif Segerstam and James de Preist. The SPO moves its centre temporarily to the Folkets Hus in Stockholm to permit restoration and improvements to the Concert Hall. The number of seats in the Folkets Hus is only 1,376 which brings economic consequences. The problematic acoustic in Folkets Hus is tested on 17th May 1971 and most concerts are held there after 26th August. Bigger events take place in the Town Hall.
1971-1972	88 concerts. Doráti conducts Penderecki's <i>Utrenja</i> with the Krakow Philharmonic Choir and premières Pettersson's Eighth Symphony.
1972-1973	Activity continues in the Folkets Hus in autumn but returns to the Concert Hall in January. A total of 100 concerts, including guest appearances by Zubin Mehta, Gennadi Rozhdestvensky and Karl Böhm. Doráti conducts three re-inauguration concerts with Mahler's Eighth Symphony. The changes to the hall reduce the number of seats to 1,638 (1,838 including choir stalls), the acoustic is improved and preparations are made for a new organ. In February Doráti undertakes his last tour with the orchestra, to Germany and Austria.
16th April 1973	The chairman of the Konserterörening board, Hugo Theorell, resigns of his own volition, to be replaced by Erland Waldenström.
1973-1974	Doráti conducts 15 out of 87 concerts in his last season as chief conductor. Guests include Okko Kamu, Kurt Masur, Gennady Rozhdestvensky and, at the Unicef Gala on 17/11, Danny Kaye.
1st July 1974	Appearance by Krzysztof Penderecki and Witold Lutoslawski conducting their own works. Gennady Rozhdestvensky starts his period as chief conductor. Anders Öhrwall replaces Johannes Norrby as director of Musikaliska Sällskapet
1974-1975	89 concerts, 14 with Rozhdestvensky. Guest conductors include Eduardo Mata and Rudolf Kempe. From 1st March 1975 (until 30th July 1976) Johannes Norrby works part-time to cover for Nils L. Wallin, who is ill. Negotiations with the state and Stockholm City result in the economic basis for the merging of the Konserterörening and Concert Hall foundation into a single body. Chief administrator, from February 1975, is Hans-Åke Öberg.
1975-1976	97 concerts, including guest appearances by Daniel Barenboim and János Ferencsik. Only the first 3 concerts of a tour to the U.S.A. (14/11-7/12) go according to plan; then Gennady Rozhdestvensky falls ill and must be taken to hospital. His place is taken by Valentin Kozhin and Sixten Ehrling. On 1st January 1976 the present Stockholm Concert Hall Foundation is set up, and in spring there is the Swedish Music Spring. Bengt Olof Engström succeeds Johannes Norrby as Director, taking up his duties on 1st July 1976
1976-1977	Rozhdestvensky conducts 15 out of 91 concerts. Guests include Charles Dutoit, Peter Maag, Aaron Copland and Hans Werner Henze. Musikaliska Sällskapet changes its name to the Stockholm Philharmonic Choir.

1977-1978	A season with 100 concerts by the 95-strong orchestra. Rozhdestvensky conducts 5 concerts before leaving his chief conductorship at the turn of the year. Notable guests are Simon Rattle and Ferdinand Leitner. In March, Charles Dutoit leads a short tour within Sweden and at the beginning of June the SPO is the first non-Norwegian orchestra to play in the Grieg Hall in Bergen, conducted by Stig Westerberg. On 5th June the same conductor appears with the orchestra at the Wiesbaden festival.
1978-1979	103 concerts under no less than 45 conductors, including Christoph Eschenbach, Jussi Jalas, Bernhard Klee, James Loughran, Ole Schmidt, Charles Farncombe conducts <i>The Kingdom</i> by Elgar. On 29/30th November Stig Westerberg directs gala concerts to celebrate the 60th anniversary of the Society of Swedish Composers. In February Gennady Rozhdestvensky leads the orchestra's first tour to the Soviet Union (Moscow and Leningrad).
July/August 1979	The Concert Hall is closed, for the installation of a new organ.
1979-1980	108 concerts under 39 conductors. First guest appearances by Yuri Ahronovitch in January, leading to his appointment for a three-year period as chief conductor to start in January 1982.
20-22nd February 1980	A small Nordic festival in exchange with the Helsinki and Oslo Philharmonic Orchestras, with the SPO performing also in Helsinki and Oslo under Ole Schmidt.
May-August 1980	Concert Hall closed once again for work on the organ.
1980-1981	100 concerts under 40 conductors, with a "Finnish accent". 13 of the conductors make SPO débuts, including Christoph von Dohnányi, Jesús López-Cobos, Zdenek Macal and Myung-Whun Chung. On 7th September Bernhard Klee conducts an appearance at the Linz Bruckner Festival. Dutoit leads a Swedish tour in November.
9th April 1981	Antal Doráti is appointed Conductor Laureate on his 75th birthday.
May-August 1981	Concert Hall closed once again for work on the organ.
1981-1982	A season with an Icelandic flavour. The 97-strong orchestra gives 96 concerts, with Yuri Ahronovitch taking over officially in January. Other conductors include Jussi Jalas, Arvid Jansons, György Lehel and Pál Pálsson. In October/November Bernhard Klee leads a tour to Austria, Switzerland and West Germany. The new organ in the Concert Hall is inaugurated on 9th February with Jan W. Morthenson's <i>Concerto per organo grande ed orchestra</i> . The next day's concert has to be cancelled because of water damage to the organ which is fit for use again on 14/3. It costs 7,800,000 Crowns.
19th-26th March 1982	Swedish Music Spring: SPO gives two concerts.
9th-19th June 1982	Brahms Festival — 6 concerts with Antal Doráti.
1982-1983	An American season but also plenty of Stenhammar's music. 91 concerts, 25 under Yuri Ahronovitch. In March 1983 his contract is prolonged until July 1987. Guest conductors include Dalia Atlas, Charles Dutoit, Sören Ehrling, the 82-year-old Carl von Garaguly, James Loughran, Jorma Panula and Leonard Slatkin. Paavo Berglund conducts the two concerts celebrating the Konserterörening's 80th anniversary on 21st and 23rd October.
1st July 1983	Stockholm District Council takes over financial responsibility for the SPO from Stockholm Commune. Bertil Åberg takes over as chairman of the board from Erlend Waldenström, who is elected an honorary member.
1983-1984	Yuri Ahronovitch conducts 31 out of 115 concerts. Notable guests are Eri Klas, Riccardo Chailly, James Loughran and Serge Baudo. Yuri Ahronovitch leads tours in Sweden and to Spain. In June 1984 the SPO plays at the Stockholm "Proms" (popular programmes and new Swedish music).
1st July 1984	Anders Öhrwall hands over the Philharmonic Choir to Stefan Parkman.

- 1984-1985 Two foreign tours mark out this season, in which Ahronovitch conducts 32 out of 113 concerts. Philippe Entremont makes his debut with the SPO and there are also concerts with James Loughran and Esa-Pekka Salonen. In October/November Yuri Ahronovitch leads the orchestra on a tour to the U.S.A (its fourth such) and Canada, and in May James Loughran leads a tour to East Germany.
- 1985-1986 Yuri Ahronovitch conducts 25 out of 112 concerts. New faces include Neeme Järvi, Nicholas Cleobury, Jan Latham-Koenig and Naokihiro Totsuka. Also concerts with Ehrling, Doráti and Kurt Sanderling. Another three "Proms" concerts end the season, which also includes appearances in Bergen and Gothenburg.
- 30th June 1986 Bengt Olof Engström retires as Concert Hall Director, to be replaced by Åke Holmquist who has taken a hand in planning since July 1985.
- 1986-1987 The orchestral strength increases to 99 players. In all there are 124 concerts, 27 of them and two tours under Yuri Ahronovitch. At his last concerts in February 1987 he plays Shostakovich's Seventh Symphony and is elected an Honorary Member. Other conductors include Mark Elder, David Atherton, Jun'ichi Hirokami and Marek Janowski. The Friends of the Stockholm Philharmonic Orchestra hold their first meeting on 29th October. In October also is the first Lidholm Week, including two orchestral concerts. In January 1987 Ahronovitch leads his last tour with the SPO, to Spain and the Canary Islands. Under the direction of James Loughran the orchestra inaugurates the new concert hall in the Swedish town of Linköping on 2nd June and in July Vernon Handley leads a tour within Sweden.
- 1987-1988 The new chief conductor is Paavo Berglund, from Finland. He conducts 23 of the season's concerts. Other notable events include four concerts with Sir Alexander Gibson, the start of Neeme Järvi's BIS recording project with Hugo Alfvén's symphonies and the start of recordings for BIS with Antal Doráti. Doráti gives his last SPO concert in May. In October 1987 Paavo Berglund leads his first tour with the orchestra, to Eastern Europe and Vienna. In November is the Lutaskawski festival (6 concerts).
- 1988-1989 The jubilee season starts with the cancellation of concerts and recordings by Antal Doráti due to ill health. Paavo Berglund too has to cancel two concerts but conducts the remaining 10 of the autumn as planned. Among the guest conductors: Kurt Sanderling, Jun'ichi Hirokami, Stig Westerberg and the SPO debut of Marcus Lehtinen. A Lars-Erik Larsson festival, 6 concerts, in November.
- 14th January 1989 The 75th anniversary of the SPO. On the programme: the world première of Jan Sandström's "Indri"; Haydn's Trumpet Concerto with Håkan Hardenberger and Tchaikovsky's Fifth Symphony with Paavo Berglund.

Adolf Wiklund

The Stockholm Philharmonic Orchestra's 50-year Jubilee
Herbert Blomstedt, conductor

The Stockholm “Konsertförening”, 1914-1946.

by John Schuberth

It can really be a question of taste whether we date the birth of the Konsertförening to 1902 or to 1914. The name was given in 1902 to the company which was formed that year for the public performance of symphonic music in Stockholm, but this society had, apart from its aims, little in common with its namesake of 1914. The first society gave a small number (at the most ten) concerts per year with an orchestra gathered and paid for each occasion consisting of both professionals and amateurs. The venue was the Great Hall of the Musical Academy, the stage of which was insufficiently large for a full-sized orchestra. The guiding spirit and conductor was Tor Aulin (1866-1914). When in 1909 he was summoned to Gothenburg as the first conductor of the Orchestral Society there, and there was no possibility to find another usable concert venue in Stockholm, the Konsertförening went into hibernation until further notice and only became active again in 1914, when the first concert in the form we now recognise in the by then completed Auditorium, a “provisional” building on the site of the old gasworks at Norra Bantorget.

Of the first form of the Konsertförening's existence I have no personal memories. On the other hand I remember very well the inaugural concert in the Auditorium on 15th January 1914. The first encounter with the venue was not exactly encouraging. The cloakroom facilities had been miscalculated and part of the audience had to carry their overcoats into the hall and deposit them under their seats. This lack was repaired in a meagre fashion for subsequent concerts but as long as the Konsertförening remained loyal to this location the acts of taking outer garments off and putting them on again were fraught with worry.

The concert was conducted by the newly appointed and rather inexperienced Seeber van der Floe. At this time there stood on the one side the newspaper Dagens Nyheter's critic P.B. (Peterson-Berger) — feared by most and admired by a few, and on the other side Olallo Morales (from the paper Svenska Dagbladet) and Ture Rangström (from Stockholms Dagblad), fighting in the front line. They took up their positions right from the start. P.B. held his protecting hand over his good friend Seeber van der Floe and thus indirectly over the whole orchestra, whilst the other two had many a harsh word to say about — to quote Morales — “certain incompetent gentlemen's self-appointed right to decide the company's artistic policy,” — which, to quote Rangström, “permits the presentation to the public of an incompletely trained orchestra.”

That the orchestra could not at once appear as an élite ensemble right away but had a right to “grow into its clothes” — as happened everywhere else, where it was not necessary to rehearse for months without access to funding, naturally played only a small part in this. But there came about

a change of scene — both the public and the board came to think that van der Floe was not demanding enough to lead the orchestra to better things. He was only engaged on a two-month trial and the board began to discuss a change of conductor. When this news started to trickle out, Peterson-Berger went over “into the minor key” and started to be unpleasantly abusive. The Konsertförening was accused of running errands for the academicians by letting the “amateurs” on the board interfere with artistic matters.

The Konsertförening's first board after the changeover was made up of the chairman and director John May (1860-1935), the vice-chairman Erik Lidforss (1870-1938), the treasurer Otto L. Fürstenberg, the secretary Carl Törnbladh, the director Otto Hirsch, the violinist Sven Kjellström (1875-1950), the court conductor Conrad Nordqvist, the bank manager Oscar Rydbeck and the violinist Lars Zetterquist (1860-1946).

In 1913 Lidforss, together with May and Kjellström, had given new life to the chrysalis-like Konsertförening. It is indisputable that Lidforss was not only the *primus motor* but also the leading light and artistic conscience. But he knew what he wanted and did not suffer easily the resistance of other people when it came to carrying out his intentions.

Lidforss was a fascinating man regarding both his inner and outer character, for men and women alike. His physique was strong and he retained his bodily and mental vigour in spite of a life-style which was in no way cautious. In fact the opposite: the contrast between the sharp-thinking lawyer and the impulsive, bohemian artist was most striking and a highly characteristic distinguishing feature.

His charming personality and his great ability to express himself clearly in writing and in speech made him a superior “beggar” when it came to attracting the interest of well-off victims for one of his musical or other cultural plans, almost all of which required financial support. His appeals seldom went in vain and he managed to collect very large sums of money.

One of his most successful efforts (of which he himself was also proud) concerned the very rich and generous consul's wife Maria Ekman, when he visited her some time not long after 1910 as the legal representative of her opponent in a family quarrel. Before the visit was over he had persuaded her that it would be suitable to invest thirty thousand Swedish Crowns as starting capital for the Konsertförening!

As a negotiator he was not always so successful, as his lively temperament and impatience played little tricks upon him. To his friends in need he was a generous and discreet helper. Many musicians turned to him for help with sustenance, studies or instruments. He would willingly lend a helping hand.

John May had, together with Tor Aulin and Wilhelm Stenhammar, taken the initiative for the Konsertförening in 1902 and was its first chairman. In him one could see a hybrid of artist and amateur but in the orchestra it had long been hard to endure his haughty and arrogant manner. It can only be regretted deeply that his departure was so sudden and involuntary, which was partly a result of personal differences between himself and most of the orchestra. May was then chosen as the Konsertförening's first Honorary Chairman but he never again attended one of its concerts and he felt himself to have been treated badly by his former colleagues. There was never any reconciliation between him and his creation.

Otto L. Fürstenberg had the unenviable task of looking after the Konsertförening's economy. The first year went adequately, partly thanks to Mrs. Ekman's donation, but as early as the 1917/18 season there was a loss of about 24,000 Crowns which had to be covered by a loan. Gradually inflation took a hand; the orchestra's demand for better pay could no longer be rejected and in the 1919/20 season a pay rise involved a total expenditure increase of no less than 32,000 Crowns. I recall at least two occasions upon which members of the board had to advance their private money to the Konsertförening in order to pay the wages. Several lotteries eased the situation for a while but right up until the period of co-operation with the Radio Service bank loans were necessary to cover such payments.

Alongside May and Lidforss, Sven Kjellström was the man who took the initiative for the rebirth of the Konsertförening. He was also the first leader of the orchestra and remained so until 1928 (with a break from 1917-22). In 1929 he became the director of the Musical Conservatory, from which he retired in 1940. Together with Lidforss he started the Chamber Music Society in 1911 and both men put in much work here until it was merged with the Mazerska Kvartettsällskapet in 1927. He was for a long time a leading figure in the Folkmusikförbundet in Stockholm and when this organization's functions were taken over by "Intim Musik" he became its chairman. Intim Musik, with Johannes Norrby as its *spiritus rectus*, was administered by the Konsertförening and is a synthesis of the Folkmusikförbund and the old Chamber Music Society.

My strongest impression of Lidforss as a champion of his musical ideals came from the so-called "Schnéevoigt Battle" which started in autumn 1917, became more acute in 1920 and ended in Schnéevoigt's victory in spring 1921. I myself entered the board only in spring 1919 and thus I know the outpost skirmishes only from hearsay.

But first a few words about the pre-battle situation. After two less significant conductors, van der Floe and then Erich Ochs (1883-after 1936), Georg Schnéevoigt (1872-1947) was selected as artistic director in 1915.

Because Schnéevoigt was unknown in Stockholm and had time-consuming foreign commitments too, the board chose a repertoire committee consisting of Lidforss (the leader) and also May, Conrad Nordqvist, Kjellström, Zetterquist, Schnéevoigt and the other conductor Nils Grevillius (1893-1970).

For the first two years the co-operation seemed to work well even if Lidforss noted with increasing ire that Schnéevoigt was insufficiently interested in the development of the repertoire's artistic standards but preferred works in which he could assert himself. Principally Lidforss objected to the extensive use of foreign-born soloists of middle or lower rank and the neglect of music from before Mozart's time. He also disliked the fact that Schnéevoigt, who usually conducted the Thursday concerts, used three full days for rehearsals while the much less experienced Grevillius, who directed the Sunday matinées, had to make do with one Saturday rehearsal. Fridays were usually free. Moreover Lidforss thought he had now understood Grevillius's limitations and their reasons, and did not believe that he could thus develop into a really first-class successor for Schnéevoigt, who had hitherto failed to hold on to one position for very many years.

As Schnéevoigt gradually worked his way into our musical relationship, he and Lidforss worked together in a way the latter characterised as "in no way disagreeable" — at first. That they also discussed Lidforss' opinions on soloists and on the assistant conductor is evident and the tension between them could be seen to grow.

In August 1917 Schnéevoigt sent his suggested programme for the coming season to Lidforss for his opinion. Lidforss returned it with some suggested changes, according to himself in polite terms. When they met some weeks later Schnéevoigt explained that he wished for no more interference from Lidforss' side — "our collaboration is to be compared, spiritually, to a brothel!"

With that the good relationship was, naturally, destroyed. Lidforss' ill-will towards the governing régime grew and it was easy to foretell a confrontation. This came in spring 1920 in conjunction with Grevillius' resignation, on account of his foreign activities. The question of a revision to the conductor's duties had become a pressing one.

Personally I have never been a special admirer of Schnéevoigt as a conductor — I found him too superficial and inclined to strive too much after effects. My later experiences of him as a person made him no more attractive to me. Artur Nikisch once described him as "ein ausgezeichnete Wachtmeister", a sergeant-major well versed in the drilling of an orchestra. As such he was certainly very useful for the young orchestra, but if he was granted too much power he would abuse it — to this his entire career stands witness. I was thus entirely of Lidforss' opinion that a "change of furniture" was necessary in the conductor's room after Grevillius' departure. It should also be a thorough change.

The board commissioned Lidforss and me to go to Berlin and investigate a new recruitment. They were already thinking of the young and already renowned Wilhelm Furtwängler (1886-1954). He proved willing, but in the next season he could not promise as many concerts as we needed (about 30), only wishing to assure us of 13. It was thus necessary to find someone else for 17 concerts and we chose the Staatsoper conductor Fritz Stiedry (1883-1968). These two should share half the season and Schnéevoigt was to keep the rest. But Schnéevoigt tried to plant the idea in the orchestra's mind that a division of the season between three conductors would damage the quality of performance, an idea also taken up by certain sensation-seeking journalists. In fact Furtwängler hit the nail on the head when he remarked "sie spielen unter guten Dirigenten gut, unter schlechten schlecht" (They play well for good conductors and badly for bad ones).

In November 1920 Schnéevoigt spoke out against the board by giving an interview in a daily newspaper. Among other things he compared the Konsertförening to an establishment of pleasure and asserted that its cultural mission would be at risk unless he alone controlled artistic policy. With this open attack on the institution that employed him (fortunately unique in the history of Swedish music) one can say that all co-operation between the board and the chief conductor came to an end.

Unfortunately the board was not united. Two of its spokesmen, Fürstenberg and Törnebladh, and also the representative Carl Gösta Lemon, were on Schnéevoigt's side. With the knowledge of at least two of these men and at at Törnebladh's instigation, Schnéevoigt's next concert was followed by a fanfare of honour and a planned standing ovation from a part of the audience.

The direct catalyst for Schnéevoigt's attack was the board's decision to accept Lidforss' suggestion to let Furtwängler conduct Ludwig van Beethoven's Ninth Symphony on the 150th anniversary of the composer's birth in December. Schnéevoigt, who had turned down foreign appointments on that day, vetoed Furtwängler's conducting of that concert. It is clear that the board could not stand for such ambitious despotism.

Next there followed a series of swift and ultimately decisive developments. The orchestra's committee, also known as "Schnéevoigt's horned cattle", supported their conductor in the press and in writing to the board. They demanded that he be nominated exclusive conductor and leader. The situation was made more difficult for the majority of the board by the necessity of taking the consequences of deflation and, like most companies then, of a 15% pay reduction, which because of inflation took matters so far that the *hope* of receiving a grant had to be used as a sort of security for a bank loan, to cover essential costs. The orchestra decided, with a fine of 100 Crowns per head, *not* to renew their contract with the old board, whose only recourse was to appeal to the foundation and members at the Annual General Meeting which was set for 24th May 1921. From the new

board, elected by 114 votes against 105, the orchestra later accepted a pay cut of 33%. Thus the creator of the reborn Konsertförening and its *spiritus rector* ever since, Erik Lidforss, was thrown out by the intrigues of the conductor and a misled orchestra. He knew however that his time would come, when the consequences of his absence made themselves felt.

Meanwhile the public suffered an immediate and great loss. The old board had a preliminary contract with Furtwängler for about twenty concerts as a lead-up to a closer collaboration. Now, instead, there were 41 Schnéevoigt concerts, with the remainder divided up between 11 guest conductors. The result was a drop in the number of concert-goers from an average of 1,360 to 1,200 per concert. Nor was it long before his adversary left the field and Lidforss was again in charge. In the meantime plans for the new concert hall were ripening and started to be converted into reality. Lidforss took, as always, an active part in their preparation. At the AGM in spring 1923 he was re-elected to the board and the end of the 1923-24 season saw Schnéevoigt's last concert as principal conductor and artistic director. The great Schnéevoigt battle had come to a happy end.

Schnéevoigt had conducted his last concert in April 1924; Grevillius, who had departed from the post of assistant conductor as early as the turn of the year 1919/20, had thereafter only appeared on isolated occasions. No permanent conductor had been found since then but guests had helped out, among them great figures such as Wilhelm Furtwängler, Armas Järnefelt, Max Fiedler, Siegmund von Hausegger, Felix Weingartner, Jean Sibelius and Wilhelm Stenhammar as well as smaller Swedish and international names. Now it was time to return to the old system with two fixed conductors.

The season 1924-25 can be characterised as a test year for different candidates, with Lidforss responsible for the overall artistic direction. Swedes such as Hugo Alfvén, Kurt Atterberg, Adolf Wiklund, Frenchmen such as Rhené-Baton and Pierre Monteux, Germans such as Wilhelm Sieben, Siegmund von Hausegger, Franz von Hoesslin and Wilhelm Furtwängler conducted the orchestra (the last-named not, however, as a candidate). The opportunity to acquire this international star, which had existed in 1921, was gone. In spring 1925 the board's choice fell on Wilhelm Sieben (1879-1950) as chief conductor and Adolf Wiklund as assistant.

Sieben, who in the industrial town of Dortmund had led the opera and symphony orchestra, was personally maybe too considerate and free from humbug to suite the atmosphere of "building-up" of Stockholm in the early twenties. His honest skill was, both for public and press, a great contrast to his predecessor's extrovert characteristics. In general his programmes were more heavyweight than usual for Stockholm. He was never a public favourite in the manner of Schnéevoigt, and the cold, not to say hostile attitude of the press did not help. I still remember a broadside from

Peterson-Berger: "Herr Sieben appears as usual in woollen socks which smell of sweaty German feet".

Sieben had the opportunity to lead the inaugural concert in the new Concert Hall on 7th April 1926 but shortly afterwards it was agreed that his contract would cease with effect from the end of the season.

As early as 1915/16 the board had noted in its report that "one problem remains — a venue". It had been clear from the first concert in the Auditorium that it was unsuitable. The interior was poor and draughty, the rehearsal opportunities clearly inferior and moreover only available for a few hours per day, office facilities were as good as non-existent, cloakroom facilities inadequate and the rent disproportionately high. Moreover the resonance period was too long and the sound was thus raw and clashing.

On 8th December 1917 the Stockholm Concert Hall Committee was formed. Its two leading men were Walter Philipson (1861-1934) and Erik Lidforss, who after nine years of co-operation managed to carry through his bold and ambitious plans — a proper concert hall in Stockholm.

It is certainly true that the hall did not live up to Lidforss' ideals in every respect. Two just complaints were made: the acoustic was poor and the space backstage for the orchestra and other workers insufficient.

To these we can add one more — the lack of communication between the stalls and the balcony, which prevented the public from mixing in the intervals — a not unimportant fault in these democratic times.

Adolf Wiklund approached his task with very good qualifications. He was a very talented musician, an excellent pianist, a promising composer and a trained conductor with many years of opera experience. Few could have been more promising. But in fact there were few signs of life from him as a pianist or composer and as a symphonic conductor he became more and more of an accompanist in the manner of Grevillius. Lidforss was very sad to see his protégé's failure and saw as its cause Wiklund's ever-increasing laziness. He had had it too easy in life and lacked the iron will to reach for higher and higher things as an artist. As a person Wiklund was very lovable and considerate, a man who had few enemies — if any at all with the exception of himself.

In the early days of the Konsertförening all administrative matters were handled by the board, principally by Lidforss and Fürstenberg, with the help of their private office staff. For this no money ever changed hands. After the first year it was necessary to appoint a manager: this happened at the turn of the year 1914-15 and the man in question was a certain Sven Gulda, of whom I have no further knowledge. He was replaced in April 1915 by the Röda Kvarn conductor

Rudolf Sahlberg (1879-1949) who stayed until September 1917. After him came another man unknown to me, called Munkhammar, who left after a year. During the summer of 1918 there seems to have been no manager and the work was probably done by Lidforss, and in November Erik Westberg (1892-1944) arrived, for the first time officially "manager" and he was there when I joined the board in 1919. He was followed by the conductor Hjalmar Meissner (1865-1940) who remained until autumn 1921, when the new régime, which replaced that of Lidforss, reinstated Westberg, who came to look after school concerts and conferences and even to join the orchestra as a cellist when needed. He was also the Konsertförening's advertising agent. Westberg left these posts in 1927 to be succeeded by the Concert Hall director Sigfrid Ehlin (1883-1932), who combined management with the care of the Concert Hall.

Westberg was not an ordinary sort of person. Nature had favoured him with a rich musical talent, a fertile imagination and an unusually strong reserve of energy. These positive attributes were unfortunately counterbalanced by a slackness in character of ruinous proportions. His unreliability grew to the extent that a continuation of work within the Konsertförening was impossible. For Westberg was the sort of man who regarded himself as standing above normal concepts of morality and struck me as hardly able to differentiate between right and wrong. Much of the animosity between the Konsertförening and large groups of musicians and composers can be traced to Westberg's underground activities. But the attacks were not especially skilful and the Konsertförening in fact tended to profit from them.

When Westberg was fired in mid-season, the Concert Hall director, Ehlin, took on both tasks. He had originally been a marine intendant, but in his youth had passed through the Musical Academy at which he later served for many years as an accountant. He had to cope with many difficulties, not least in the fights surrounding the new Concert Hall's detractors, including principally the leading men in the Swedish Composers' Association, who thought they had been ignored when it came to choosing the new board for the Konsertförening. By letting the Concert Hall Foundation open its own concert agency, Ehlin also made an enemy of the powerful Enwall agency, and to cap it all relations were also poor with both the opera director, Forsell, and the secretary of the Academy, Olallo Morales. By Ehlin's death in 1932 the Konsertförening and its stepmother, the Concert Hall Foundation, were more or less at war with all the major musical institutions in the capital. Ehlin, an intelligent but ambitious man, was suspected of wishing to be the Napoleon of Stockholm's musical life, gathering all musical power in his Concert Hall. Finally he overreached himself and a heart disease, caused by overwork, ended his life.

When it started to be apparent that Sieben was not suitable for Stockholm, Lidforss and I had to go again to Berlin to look for a replacement. On our return we found the public and the board in

raptures about one of the candidates, Václav Talich (1883-1961), chief of the Czech orchestra in Prague. He had taken everyone by storm and the board declared unanimously that all efforts should be put into securing him as Sieben's successor.

After Lidforss and I concluded the negotiations with Talich and the board had given its approval, it was my task to see to the written formalities. In our printed conductor's contract there was a clause introducing some thousands of Crowns of fines if the conductor broke his contract without good reason.

I noticed that Talich seemed to object to this clause, thinking that it was unnecessary between gentlemen. Understanding that our coming relationship would depend on my answer, and seeing Talich as a sensitive person, I took a pen and struck out the offending paragraph, saying "Good, you're right. Either you are honourable, in which case the clause is unnecessary, or you are a cheat, in which case we are poorly served by such a poor level of compensation. I too prefer a gentlemen's agreement."

Much later Talich told me that this episode sealed the first bond of friendship between him and the Konsertförening even though the board reproached me for my rashness. Nevertheless Talich, during his nine years in our service, carried out his duties in a most scrupulous manner.

Talich's first season comprised two periods, 3/10 - 3/11 1926 and 3/3 - 27/4 1927, in all 26 concerts. The reason for this not entirely perfect solution was that we wished to present in the first half as complete a picture of the new chief conductor as we could, and in the second half to let him conduct the major series of works by Ludwig van Beethoven with which we celebrated the 100th anniversary of the composer's death. In any case Talich's home was still in Prague and he could not immediately split up his visits into very short trips.

In the 1927-28 season we introduced the arrangement which lasted for all the rest of Talich's period with us — an autumn visit, one in the beginning of January and a third at the close of the season. Looking through the programme it strikes me that he favoured three names: Bruckner, Mahler and Stenhammar. Of the then almost totally neglected Bruckner he performed Symphonies 1, 2, 3, 6, 8, 9 and the *Te Deum* and he also gave Mahler's *Lied von der Erde* and all the Symphonies with the exception only of the gigantic Eighth, which was regarded as too huge for our economy or our forces.

That Stenhammar's beautiful F major Serenade became so popular and esteemed in Stockholm is also thanks to Talich, who included it almost every season, regarding it as the best of all Swedish compositions. Another proof of Talich's love for Stenhammar was the all-Stenhammar concert he gave on 30th March 1932: the *Excelsior!* overture, the Serenade and the F major Symphony (No.1). For the time, this was very daring indeed. And also — another composer who had certainly gained

exposure but had hardly won a place in the public's heart before Talich's time was Brahms. He played not only the four Symphonies but also many lesser-known or unknown works, serenades, smaller choral pieces and of course the concertos. For me, Talich's interpretations of the Brahms symphonies remain some of the best I can recall in terms of artistry.

Previously the question of a choir had always been a big problem. The Konsertförening had long used a professional choir, to pay whose wages interested music lovers and subscribers contributed money, but it was still a constant headache to gather sufficient. In 1927 I therefore sought out the director of the Musikaliska Sällskapet, David Åhlén (1885-1969) and suggested a collaboration. A meeting was arranged with Lidforss, Talich and the choir's chairman Torsten Pehrson. No conclusion was reached and indeed Lidforss and Pehrson held themselves aloof. I let the matter drop for a while but sounded out the possibilities again during the Easter period of the same year by means of a new meeting, this time with Lidforss, Pehrson, Åhlén and myself. We agreed on a form of collaboration which, while retaining the choir as an independent body, gave us the vocal help we needed. We made a start with Bach's Christmas Oratorio on 18th December 1927 and this was followed in spring 1928 by Brahms' Requiem.

In the 1931-32 season relations between Åhlén and Ehlin came to a head and we were in danger of losing the choir's co-operation. Ehlin and Pehrson however came to an agreement, ratified by the board, by which the old choir was dissolved and re-formed under the name of Konsertföreningens Kör Musikaliska Sällskapet. Åhlén became chorus-master with a fixed salary for the seven months of the concert season and should have the opportunity to conduct as well. But he was a conceited and scheming individual, on whose behalf we had to — in the interests of a decent working relationship — stand for a lot of trouble.

In 1945 Åhlén left his post and from 1946 onwards the chorus-master was Johannes Norrby.

As early as 1925 Gunnar Jeanson (1898-1939), a lecturer in music at the Stockholm College of Music, had been employed by the Konsertförening to write the programme notes. This task was later combined with that of secretary. When Ehlin died, Jeanson was appointed his successor as director of the Konsertförening from 1st January 1933, a notable date in our history on account of the epoch-making work he undertook for the benefit of symphonic music in Stockholm.

Jeanson approached his work with an unusually rich store of knowledge as a music historian and a well-trained musical gift. In both respects he was certainly superior to his predecessor and his successor.

We had doubts, however, about his administrative abilities and his qualities as a representative of the Konsertförening. As regards administration we were completely wrong: given the opportunity, he developed in an amazingly short time into an excellent administrator, enterprising,

conscientious in the development of plans, pedantically thorough in their execution. That which he first saw as a necessary duty came to be a joy for him. It also became clear to us that in the person of Gunnar Jeanson we had come as close as possible to our ideal. His all too short life would come to be characterised by a radical breakthrough for symphonic art in Stockholm and by the development of the Konsertförening into a musical institution of international standing. His first year was already typical of his high ambitions and daring initiative, with the visit of Arturo Toscanini (1869-1957) who made two memorable guest appearances in Stockholm in November 1933. In the next season we had Bruno Walter (1876-1962), who returned also in the last peacetime season with three memorable concerts. I need only mention Mahler's Second Symphony and Walter's own piano playing in Mozart's D minor Concerto!

By the time Jeanson arrived, Talich had been with us a long time and the two men enjoyed an intimate friendship. In artistic terms they were similar, in other respects very different. They had the same high opinion of the importance of music for the spiritual development of humanity, the same upright insistence on the truth in expression and form. I should like to describe the few years of their collaboration as the Golden Age of the Konsertförening.

Talich was not afraid of very advanced programmes, even though his real tastes were elsewhere. Jeanson however was highly interested in ultra-modern music and tried to give it greater exposure. Thus even atonal music found its way up to us here in the North. Hindemith was once the soloist in his own Viola Concerto. An even more extreme work, a suite by the Austrian composer Hauer, created a greater storm than it was really worth.

With his choice of soloists, too, Jeanson was adventurous from the start and thus he showed his earnest intention of raising the Konsertförening from the standard of a provincial town orchestral society to a worthy centre of music in the Nordic countries. Among the soloists in the 1934-35 season were Béla Bartók, Alexander Brailowsky, Vladimir Horowitz, Artur Rubinstein, Cecilia Hansen, Joseph Szigeti, Emil Telmányi, Jacques Thibaud.

Before his death Jeanson had a hand in the important agreement with the Radio Service which was made in 1937. The impulse for this three-cornered agreement between the Radio Service, the Konsertförening and the Gothenburg Orchestral Society can be traced to a conversation between the radio director Dymling and the orchestra's leading man, Erik Magnus. In early 1937 a suggestion was developed, which meant for us — most importantly — that we could offer our musicians work all year round. This was one of Jeanson's greatest dreams and in order to accomplish it he was willing to sacrifice the freedom of movement we had hitherto enjoyed. The agreement passed through many phases and a new three-year term was agreed in autumn 1945.

Talich, whose lifestyle was in no way moderate (very much the reverse), was during his last two

years with us often a sufferer from nervous attacks. When he arrived in January 1936 he was in an especially bad condition. We feared the worst for Ludwig van Beethoven's Ninth Symphony but he pulled off the first performance with more splendour than ever before. On 2nd February a repeat performance was scheduled. Talich had shown signs of a relapse and we had Grevillius ready to step in if necessary, but Talich arrived in time and ready to conduct at the Concert Hall.

The first movement started, but after a few minutes Jeanson and I (lying on the floor in a box in front of the podium so as to observe him) noted that he was beginning to beat more and more mechanically. By the end he was all but following the orchestra. At the end of the movement Talich covered his face with his hands, burst into tears and rushed blindly for the exit. Grevillius had to be called: Talich had suffered a nervous breakdown. His wife was summoned from Prague by telegraph and after a week or so she could take him home with her. His era as our extraordinary conductor and artistic director was over. He did make a short guest appearance two years later but the war broke off all contacts between us.

As Talich's successor the board appointed Dr. Fritz Busch (1890-1951). Busch, who had made guest appearances in the 1931-32 season, had long been regarded as one of Germany's most eminent conductors but had left his job at the Dresden opera on account of his opposition to Hitler's régime. He had gone to Copenhagen where he had started to conduct some of the radio concerts: it was therefore convenient for him to combine this task with that of Principal Conductor of the Konserthforening, especially because nothing stood in the way of his summer opera commitments in England.

Busch's début concert with us was in April 1936 with Mahler's Second Symphony but he only really held office from the 1937-38 season. In the meantime we had a number of guest conductors, most of all Ernest Ansermet (1883-1969) from Switzerland, who gave 13 concerts, and Fritz Reiner from Germany who gave 5.

Ansermet, modern-French in his musical inclination, had already appeared in the 1932-33 season as one of Gunnar Jeanson's first triumphs and he appeared every year from then until the outbreak of war. He was certainly a good spokesman for French music as a counterweight to the prevalent German fare, but in the long term he became tiresome. The orchestra was irritated by his rehearsal methods and he would not have been re-engaged even if the war had not started.

It is indisputable that Busch was a conductor on the grandest scale even if I for one could not discern this from his all too sober professionalism. I think Busch was very popular as a conductor and certainly he was very good for the orchestra, which found in him a true "chef d'orchestre", impressive and knowledgeable. What I missed was Talich's spontaneity. I cannot conceal that

Talich was much dearer to me than Busch and that I may therefore not be an impartial judge.

In private Busch was a pleasant and sociable man and he was a welcome guest in my home and in those of many other board members — as was his typically German, *gemütlich* wife, with whom he lived happily. His brother Adolf, the outstanding violinist, had married a Jewish lady and had fled from Germany first to Switzerland and then to America. This also contributed greatly to Fritz Busch's fanatical hatred of Hitlerism which he made evident in all possible ways. Amazingly enough, he retained his German opera pension for all his time in Stockholm and there were repeated attempts to entice him back to Germany.

Gunnar Jeanson died in January 1939. For most of 1938 illness had prevented him from working, in which time his work was handled by his closest colleague Gereon Brodin (b. 1901), with assistance from me (Brodin later succeeded Erik Lidforss). After August 1938 Jeanson was no longer able to come to work but we remained in close touch with him for the rest of the year. Around the middle of October it became ever clearer that he would never be able to work again. I therefore engaged on behalf of the board Bertil Carlberg (1900-1971) to be his locum from 1st January 1939. Carlberg's stay was not a long one. He had many suitable qualities but was handicapped by a very unstable nervous system. After some months it was clear that a permanent position was out of the question.

After a long search Johannes Norrby was appointed as the boss with effect from 1st July 1939. By that time the programme for the 1939-40 season was almost completely ready, but the Second World War broke out in September, just weeks before the start of the season, and whole chunks of the programme had to be reworked. New soloists and conductors had to be engaged — a quite horrible situation for the new director. That he then and thereafter proved to be fully capable of controlling the situation is so well known that I need not dwell upon it. But Norrby himself seemed to be the first person to realise that without Jeanson's seed-sowing the harvest would never have been so rich.

With the 1939-40 season the Busch era was at an end. Certainly he had signed a three year contract in 1939 but his fear that Sweden would be dragged into the war, a circumstance of which he was convinced, and which would have meant acts of German revenge upon him personally, made him less and less inclined to stay in Europe and he applied for the contract to be cancelled. He had succeeded in obtaining Argentinian citizenship at an early stage. Naturally we did not wish to keep him against his will and the contract was cancelled in a spirit of friendship. With his wife and son Busch set out via Siberia and Japan for America, where in time the rest of his family seems to have gathered.

As early as 1936-37 the assistant leader of the orchestra, Carl von Garaguly (1900-1984) had had the chance to conduct a school concert with great success. Garaguly, who had for many years been employed in Gothenburg, had shown also there proof that he could conduct. But he was only to get his great chance after the war.

In the planning for the 1940-41 season a large number of concerts had been reserved for Garaguly with programmes chosen to give as complete a picture as possible of his musical breadth — from Bach via Bloch to Stravinsky. As a result he was appointed chief conductor. In the next season he was given more, 20 concerts, after which the board was willing to make him Principle Conductor on a three year contract, which was renewed.

Busch's departure left us with a great problem, which Garaguly solved. Many people upbraided us for not engaging Tor Mann (1894-1974), who indeed may have hoped to be called upon. But he already had two powerful posts — teaching at the Music College and conducting the Radio Service orchestra.

To combine these with a demanding job such as Principal Conductor of the Konsertförening was impossible, not least because the Radio led us to believe that Mann's work for them could not be combined with any greater commitment to us (in any case 8 concerts per season as guest conductor).

The board's choice was widely attacked, partly on the grounds of Garaguly's inexperience but mostly because he was "not born in Sweden", a term launched by the chairman of the Composers' Association, Kurt Atterberg and trumpeted out by his followers. Garaguly had lived for more than half his life in Sweden, was married to a Swede and was regularly chosen by Swedish composers to play their works.

Threats and abuse — naturally anonymous — rained down upon him at first but these soon turned in to silence and unwilling admiration. It can safely be said that his inclination was for modern, "effective music" but his deep musicality led him more and more into the midst of the great classics. His manner of rehearsing and training the orchestra is universally praised, and a work newly rehearsed by him was full of thorough preparation. This was very good for the orchestra, which under him achieved its top technical performance. It is also significant that Garaguly had his home in Stockholm and could therefore dedicate himself much more than previous conductors to the questions of new members and programming.

I now feel that I have fulfilled my task of describing the Konsertförening's early years, as I could best follow them myself. It seems right to stop now, as I shall shortly leave my position on the board. I do this with regret and I have been sorely tempted to accede to my colleagues' exhortations

to stay on awhile. Perhaps I have never before realised how strongly I feel about the Konsertförening, which I now leave of my own volition and knowing that it is in good hands. Until my dying day its prosperity will be close to my heart.

Stockholm, March 1946

Source: **John Schuberth: My memories of music and musicians**, written 1944-46. Schuberth was born in Stockholm on 2nd July 1876 and died in Djursholm on 5th October 1946. After practising abroad he returned to Sweden in autumn 1898 where he was active as an accountant. He was on the Konsertförening board from 1919 until 1946.

Övriga personuppgifter / Useful dates

Ansermet, Ernest (1883-1969)

Aulin, Tor (1866-1914)

Brodin, Gereon (född/born 1901)

Carlberg, Bertil (1900-1971)

Ehlin, Sigfrid (1883-1932)

van der Floe, (Hans) Seeber (1884-?)

Furtwängler, Wilhelm (1886-1954)

von Garaguly, Carl (1900-1984)

Grevillius, Nils (1893-1970)

Jeanson, Gunnar (1898-1939)

Kjellström, Sven (1875-1950)

Lidforss, Erik (1870-1938)

Mann, Tor (1894-1974)

May, John (1860-1935)

Meissner, Hjalmar (1865-1940)

Norrby, Johannes (född/born 1904)

Ochs, Erich (1883- död efter/died after 1936)

Philipson, Walter (1861-1934)

Sahlberg, Rudolf (1879-1949)

Schnéevoigt, Georg (1872-1947)

Sieben, Wilhelm (1881-1971)

Stiedry, Fritz (1883-1968)

Talich, Václav (1883-1961)

Toscanini, Arturo (1869-1957)

Walter, Bruno (1876-1962)

Westberg, Eric (1892-1944)

Wiklund, Adolf (1879-1950)

Zetterquist, Lars (1860-1946)

Åhlén, David (1885-1969)

How I became a conductor

Soon I was sitting in the Konsertförening orchestra under **Georg Schnéevoigt**. A conducting class had been set up at the Conservatory with Olallo Morales as teacher, and Schnéevoigt had succeeded Conrad Nordqvist as the director of the student orchestra. Connections which I have now had for 20 years. Because I was a pupil in the conducting class and already in quite good shape, Schnéevoigt was quite willing to hand me the baton.

He often came straight from tiring rehearsals with the Konsertförening orchestra. Here and there he broke off to give shining instructions concerning ensemble and orchestral technique. He often went away again as soon as we had got underway. For which I thank him! I was able to conduct often during his year as a teacher at the Conservatory.

Schnéevoigt was an eminent and capable conductor with clear technique and a sparkling temperament. In a few years he moulded this loosely assembled orchestra into a precise and firm ensemble. He had grown up in the world of the orchestra and knew all branches of the profession; I am very grateful to him for the lessons I learned during under his direction.

Besides Schnéevoigt we had guest conductors of great importance. **Artur Nikisch**, the greatest conductor of the time (who gave 6 concerts in 1919 and 3 in 1920), **Richard Strauss**, who conducted his great symphonic poems on 26th February 1917, the unforgettable Brahms conductor **Max Fiedler** and many others.

And **Wilhelm Stenhammar**! He was dearest of all to me. There were greater conductors in the purely technical sense, and there were also more skilful pianists, but his interpretations of Berwald's E flat major Symphony and of Sibelius's Third became cornerstones of my musical experience. And the exalted atmosphere which he created at the transition from the slow movement to the finale of Ludwig van Beethoven's G major Piano Concerto has never, in my view, been equalled.

Five years of study at the Conservatory were now over and I had received an excellent musical upbringing from intelligent and experienced professionals. I made my début in the Konsertförening in February 1919 and the concert went well. I was invited to conduct a concert in Gothenburg with Stenhammar as the soloist in his own D minor Piano Concerto, which also went well.

Tor Mann
"Röster i Radio" magazine, 9/1959

Conducting on the Radio

Let us now go along to a radio concert in Stockholm. The Great Hall of the Concert Hall lies gapingly empty in the half-darkness. It is ten minutes before the start of a "Concert with the Radio Service Symphony Orchestra" and the musicians are starting to stream to their places on the illuminated stage, which is rapidly full with 90 musicians testing their instruments, tuning up or playing through awkward passages.

The technician makes a check trip through the orchestral jungle among the microphones. The double basses, lying on one side as if in matrimonial conversation, are jerked brutally onto an even keel by strong hands which then give them a final upbraiding. Clarinet passages fly through the air like rockets, a hundred thousand different notes in all positions from string players form a tight mass of sound in which are blended the trombones' roar, the trumpets' steel-sharp musical nails, the horns' scales and the rumble of the kettledrums. The tuba sounds like an ocean liner in the fog and the oboe's solitary note A, after which the orchestra tunes, reminds us of a lost seabird.

There is a wonderful thrill and tension in this sonic chaos, just before a concert. It is as if the notes and sounds had a school holiday and were rejoicing in their freedom before school would start again and force them into the correct order, making them into music.

"One minute to go" comes the message from the technician's room, and I climb onto the rostrum. The red light comes on, instantly all is quiet, everyone is waiting for the wonder which is equally unfathomable every time the doors of eternity are flung open.

The green light interrupts the red one; I feel as if the dark hall is opening out backwards, and when the baton falls and the music streams forth my musicians and I are no longer alone. We know and understand that we are playing for an immense public, not just in our own and our neighbour countries but also for people far away throughout the world.

Tor Mann

"A disrespectful backward glance"
"Röster i Radio" magazine, 50/1949

Arturo Toscanini in Stockholm

It was during the 1930s that Toscanini lit up Stockholm's musical life. That he could be induced there at all was an achievement of the then chorus master at the Opera, **Tullio Voghera** (1879-1943), a friend of Toscanini. The maestro was extremely difficult to attract to make guest appearances with strange orchestras. Even then his reputation was at its height; true Toscanini fever broke out. There were fights for tickets, the papers were full of Toscanini and in restaurants which he happened to visit the menus of the following days advertised "Tournedos à la Toscanini" and such like. It was the first time that symphonic music had become high fashion in Sweden — otherwise it kept itself to itself — and thus his visit had an effect on all of Swedish musical life.

Toscanini made three guest appearances in the Konsertföreningen, in autumn 1933, autumn 1934 and spring 1937. On the first occasion occurred the strange circumstance that he took the orchestra with him to Copenhagen — he had no time to rehearse a concert with a new orchestra. In all there were 5 concerts in Stockholm. On his last visit the second of two planned concerts was cancelled — as the Konsertförening's committee said "on account of the short rehearsal time and the Maestro's temporarily reduced strength".

These two circumstances had resulted in the first concert going very badly. Incidentally Fritz Busch later related a long conversation between himself and the homeward-bound Toscanini in Copenhagen: according to him the Maestro had become deeply dejected on account of his rare ability to make an orchestra catastrophically nervous.

It is certainly true that the orchestra was nervous. I remember it well, for I was then a violinist in it and played in all of Toscanini's guest appearances. In Busini's *Arlecchino* Overture the trumpets played a lot of wrong notes and at one point we almost came adrift completely. But it was enormously stressful to play under Toscanini with his great demands and the high tension which reigned.

We certainly experienced his much-discussed outbursts of temper. Suddenly there could start a wild stream of Italian words in which we could pick out "pigs", "idiots", "imbeciles, ignorants" and so on. We also witnessed, fearfully, the baton and the score flying into the air and the wrathful Maestro leaving the podium. But he did come back, which had never been the case in other places.

Nevertheless he was normally patient and friendly, and then we loved him. We had the good fortune that a countryman of his, Cesar Spedicati (1873?-1950), was sitting on the front desk of the second violins and could help to interpret his instructions, a good man who succeeded in joking off many a narrow escape. We needed an interpreter, for at that time Toscanini only spoke Italian plus

some isolated French, German and English words. Generally he made himself understood with the Italian technical terms *piano*, *dolce* and so on — and with his clear, expressive beat and gestures, and by singing with his harsh voice.

He took great trouble to explain what he wanted to achieve, for example by letting his handkerchief fall gently to the floor — to illustrate the soft rhythm and character of Debussy's *L'Après-midi d'un faune*. We felt as if there was a friendly union between us and him; his natural attitude towards musicians was that of a respectful colleague. I recall how our friend Spedicati beamed when he translated Toscanini's typical, often repeated statement: "There are no bad orchestras, just bad conductors".

And the difference between him and other — both good and bad — conductors was really unheard-of. We were impressed by his incomparable intellectual and technical gifts. We enjoyed his intensive and exciting rehearsal work, which was effective and realistic to the full. For me and, I am sure, for my colleagues, these rehearsals and concerts stand out as unforgettable, wonderful experiences. All the music he performed — Ludwig van Beethoven's and Johannes Brahms's symphonies, Rossini Overtures, Wagner fragments and other things which we had played tens or hundreds of times — took on new life, turned into unimagined, rich creations, received an uplift and a tension that nobody could resist. Everywhere he made the melody bloom — as a true Italian can. I can still hear his urging "cantare, cantare" — "sing, sing" — and see his left hand vibrate in front of his breast as if playing the cello, his old instrument. It was the *leitmotif* for his music-making.

Gereon Brodin

From a memorial programme about Arturo Toscanini, "Cantare, cantare" broadcast on 10th February 1957. Original script in the Swedish Radio music library. Reproduced by permission of the author.

Fritz Busch in Stockholm

Between Helsingør and Helsingborg the Danish and Swedish coasts are separated only by a twenty-minute sea voyage, but a world of *feeling* separates the two countries. The bright, clear and cold light from the pleasant and joyful three years during which Fritz Busch was "Förste Ordinarie Dirigent" at the Stockholm Concert Hall is so essentially different from the softer, more mobile play of light and shadows in the sky above and the heart within Denmark that there can scarcely be any comparison.

The Stockholm Konsertförening lost a great deal with the death of its director Gunnar Jeanson, a man especially dear to Fritz Busch. After a short interregnum true musical enthusiasm developed through the talent of Johannes Norrby. Norrby — a thick-set, square man without the slightest sign of artistic ability in his appearance — was keen, joyful and naturally musical. Fritz Busch liked the young man. A young violinist in the Konsertförening Orchestra, Gereon Brodin, became his musical assistant.

Though he recognised the sterling qualities of the Swedish orchestra, Busch missed at first the warmth and life and enthusiasm of the Danes. It took time before the Swedes "caught fire". By the time — in 1940 — he was forced by the circumstances of war to take the huge step from enclosed Sweden into the wide free world, he could honestly say that the Konsertförening had become dear to him.

In spite of friendly relations there was a controversy in 1939 when the Konsertförening board tried to find out how Busch would react to the engagement of an artist favoured by the Third Reich. They pointed out that a policy of strong neutrality was essential for the Konsertförening. Busch agreed but held the view that, however much the Konsertförening as an institution should keep its neutrality, he as an individual should still be given freedom to negotiate in certain important, for him decisive questions; between himself and the intended guest soloist there existed a total disagreement "in all musical as well as general human matters" so that a satisfactory, sensible musical collaboration between the two would not come about. "If I say this openly," continued Busch, "I am at the same time sure that I shall not harm the interests of the Konsertförening. Since as Förste Ordinarie Dirigent I have to employ a large number of Swedish soloists at my concerts, and since I have (albeit with personal regret, for thereby I have lost much musical satisfaction) supported the view of the Board and allowed valuable international soloists to go instead and perform with my other Swedish colleagues, I feel it is entirely logical that the attractive personality X is also placed at the disposal of other orchestras and conductors. Thus we shall achieve a fair distribution of forces, one which will benefit us all."

The Stockholm winter season 1938-39 ended in deadly earnest with the *German Requiem* by Brahms. During the summer of 1939, which Glyndebourne still experienced, an important guest was the opera director in Stockholm, Harald André, who on the basis of his impressions invited Busch soon afterwards to perform *Così fan tutte* in Stockholm the following winter together with Ebert. Busch sent a message to Ebert immediately and received his consent.

Within days the war was upon us. On the morning of 1st September, in the small sitting room of a hotel in Montreux, we and a handful of excited, silently tense others listened on the wireless to the German declaration of war. The English and French declarations followed.

While Busch was considering the possibility of continuing his concert and opera work in Switzerland he received the first telegram from Stockholm, which did not wish to be without its Förste Ordinarie! The measures taken showed it at its best and cleverest. Immediately Johannes Norrby provided travel arrangements, which — with the help of constant telegrams from Stockholm — finally worked out correctly.

In Stockholm we met something entirely new: excited Swedes! They had taken trouble over us, they were warm-hearted and full of temperament. Our room became full of garlands of autumn flowers. With incomparable relief we felt at home in Scandinavia and we thought we would remain so.

In Stockholm Fritz Busch made friends who were to be among the warmest, most sincere and most influential of his later years. In the Concert Hall there was Johannes Norrby, jovial, lively and efficient; in his house there was music-making of the real old-fashioned variety and Busch took part with all his soul. The young musical assistant Gereon Brodin looked like an over-lanky lad, but was in reality a man of character and strong love of music whom Busch trusted implicitly. On the board there was the ex-minister Niels von Steyers, a fine cosmopolitan; Gunnar Fockmark — one imagines him holding a lute, to which he sang songs by Bellman. One of the centres of Stockholm's musical life was the home of Mr. and Mrs. Otto Fränkel on Strandvägen. The house of this elderly couple was full of Russian hospitality and generosity.

Fritz Busch prepared to make music in the long term exclusively in Scandinavia. Included here was work in Gothenburg, Malmö and the splendid Jutland university in Aarhus.

When Busch went to Copenhagen again, our son remained in Stockholm in order — like at Glyndebourne — to assist Carl Ebert in the preparations for *Così fan tutte*.

When the work on *Così* was finally underway, Hans Busch had to tell the director that Carl Ebert had written that for some months he was in Ankara, that he was thinking of settling there with his family and that he saw no possibility to come to Stockholm under the present circumstances. If,

unexpectedly, peace should be declared, he would be delighted to come. Hans Busch continued to rehearse. Peace was not declared, and February 1940 arrived. The Stockholm performance of *Così fan tutte* had to go on without Ebert, due to the *force majeure* of the war. Under the direction of father and son it was a success which knows no peers in the history of opera in Sweden.

Alongside *Così*, Busch's concert activities went on as far as was possible, as if the world had not undergone any change. "In the present circumstances one can plan so very little," sighed Director Norrby.

Our flight from Copenhagen to Stockholm on 29th March 1940 was not accompanied by any forewarning of imminent departure. In Stockholm it was dark. Thick, solid ice reflected from the nocturnal black of the roads; in the hilly, crumbling Old Town it claimed many a victim. In the early morning of 9th April we received a telephone call in our hotel. Our friends were asking if we had heard the wireless news — No, why? — Oslo has been occupied by the Germans — Oslo? And...

I stumbled out into the street. On the next street corner was a huge sign: COPENHAGEN!

The loss of Denmark was the second occasion upon which we had lost our country — in this case a country which was closest to that of our birth. Fate had given us a twelve-day respite and saved us from the hands of the Nazis. But our daughter and grandchild were in Denmark and were cut off from us overnight.

Our son-in-law Martial Singher was booked to perform again at the Teatro Colón in Buenos Aires in the following season. During sleepless nights Fritz Busch considered whether the best — possibly the only — step would be for us, Argentinian citizens since 1936, "to join you and for a longer term to go there and start from scratch. Of course the Stockholm Opera wishes to keep Hans and me, and the Konsertförening to keep me, as their stars. My friends have erected a bust of me in the foyer of the Concert Hall. It was like a funeral to realise that I might never again work in this place which was at first so indifferent but which has gradually grown closer and closer to my heart. The future before us is uncertain."

For Busch the decisive factor was the realisation that not only our sorrows rested on his shoulders. Hans was robbed by the war of (among other things) his planned engagement in Australia with the young Antal Doráti. If I however opposed leaving a Europe in which two of our daughters were living in danger, their father considered with increasing seriousness how things would be if *his* hands were tied. It seemed to me doubtful that Sweden alone among the Nordic countries should be spared. Busch did not think he could answer for a longer absence. But the decision which had to be made was harder for him than perhaps any other. To cancel existing plans

in Sweden and Denmark — even with the approval of the other contract parties — and for the first time to undertake a journey without planned engagements, to offer himself on the international market: these things went against all his principles.

In the end he did so, out of love for his family. On 24th June 1940, the day Paris was taken, we flew with Hans to Moscow.

Grete Busch

Excerpt from **Fritz Busch — Dirigent** (Frankfurt am Main, 1970) by Grete Busch. Reproduced by permission of S. Fischer Verlag GmbH.

Fritz Busch

Antal Doráti: The Stockholm Philharmonic Orchestra

I had not been back in Stockholm since 1954, that pleasant week, with its sunlit nights — it never got dark; one could read without lamplight all the time — and the cool North Sea breeze sweeping around the corners of that somewhat aloof, handsome city.

Music was made, there, comfortably — one could almost say nostalgically — with a kind of apologetic talent.

I felt I had been a success, that I would be invited again soon, and I was looking forward to some return visits.

But no word came, and Stockholm faded into a pleasant, pale blue-and-yellow memory. So much so that when, ten years later, in 1964, out of that pale blue-and-yellow, an invitation for a week arrived, it was more disturbing than agreeable. Yet all circumstances and conditions being right, I accepted.

After the first rehearsal three members of the orchestra wished to see me. They asked me whether I would be their principal conductor. This abrupt offer amused me more than it flattered me, and I did not take it too seriously.

I said a few friendly words and proposed that we should allow time for getting better acquainted.

The next day the managing director of the orchestra, Johannes Norrby, came along with the same proposition. These talks continued throughout the week, reinforced by the good playing of the orchestra during the rehearsals and concerts and the prevailing aura of good will and success. When I left, I was willing to continue negotiations. These lasted for nearly a year and ended with my acceptance.

My new nordic world I found fascinating, and my tenure began auspiciously. The Stockholm Philharmonic was scheduled to play the United Nations Concert on October 26th, 1966, in Paris, a week or so after I was due to arrive. I thought this would be an opportunity to make a small tour of France and possibly in Western Germany at the same time.

The suggestion was taken up, and so the previously rather retiring, stay-at-home Stockholm Philharmonic left its visiting card not only in Paris, but in Strasbourg and other French cities, as well as in the German Rhineland.

When we returned to Stockholm I found a cable from Hurok, my American manager, offering us a tour in the United States. I went to the Konserthuset — the orchestra's concert hall and also its offices — waving the cable like a flag of victory.

The victory was to be won two years later.

It is no small matter to send a European symphony orchestra across the Atlantic from its comfortable nest into the aggressively competitive life of the New World. The directors of the Stockholm Philharmonic, excited as they were by the prospect of touring the USA, were also rather frightened of it. So was the Minister of Education and Communications, to whom the matter was in due course referred since the orchestra was, and is, in large measure subsidised by the state.

None of the authorities seemed to believe that the Stockholm Philharmonic would be good enough to handle such a tour successfully. This irritated me no end, for I would not have joined it if I had not been convinced of its very high potential.

The problem was not that of subsidy.

"Do you think our orchestra is good enough to undertake such a tour?" the Minister asked.

"Your Excellency, on the day of our departure it will be."

"What guarantee can you give of that?"

In 1945 the same question had been put to me on the airport of Fort Worth, Texas, on a hot summer night, and my reply to it had gone down well. So I repeated it, changing its wording to conform to the local climate.

"By my presence."

"And if you fail?"

"I shall commit suicide, of course."

My threat was not put to the test, luckily, for the tour was a resounding success. So much so that it was repeated, with the same or greater success, two years later.

The Stockholm Philharmonic proved to be a very fine body, much superior, indeed, to what it believed itself to be. Once the players themselves realised what they could accomplish, their confidence grew and the general level of their performance grew also. Gradually their feeling of being isolated, abandoned in a faraway corner of the world, vanished, and they came to believe what I often repeated to them: that in our time and age one is as isolated as one wants to be, no more and no less.

It is, of course, impossible to generalise about character and establish ethnic or national types of clearly defined profiles. Still, it can be said that the Swedish are a rather withdrawn and sensitive people who are easily hurt and not aggressive or spontaneous enough to defend themselves or to fight back if attacked — or if they feel attacked — in a like manner. They carry their hurts within themselves for long periods of time, brooding, suffering, sometimes scheming.

The match of that northern atmosphere and my own very different temperament was not an easy one; the difference between their organised *laissez-faire* and my vehement professionalism was tremendous.

That nevertheless seven good years of superior co-operation resulted — and more, a lasting and, I can safely say, mutual, affection continues to the present day — proves that a meeting upon a high level of communication did take place, notwithstanding the difference or, perhaps, because of it.

At the time of my arrival the managing director of the Stockholm Philharmonic, as well as of the Concert House itself, was, as I have said, Johannes Norrby. He held that post for over thirty years and was, besides, director of Stockholm's excellent Philharmonic Choir.

His father was a clergyman, and he himself had many callings beside music, among them botany. He told me that he became director of Sweden's most prestigious orchestra by answering an advertisement. There was, surely, more to it than that. His main interest was vocal music, including quartets with Jussi Björling, who in his short life became one of the most celebrated Italian (!) operatic tenors of his time.

His long régime at the Konserthuset was an unqualified success. It was not an easy position. Owing to the peculiarities of the Swedish character no business there is ever cut and dried. The skill with which Johannes navigated the lagoons of administration was as phenomenal, in its own quiet way, as the seafaring feats of the Vikings.

Indeed, going in and out of his calmly ordered office, one had the impression that little if anything ever happened there. What one saw was the exact opposite of the great modern executive hustle, with six telephones ringing at the same time, scurrying secretaries and barked-out orders. But everything went on without a hitch, in even-tempered understatement, always somehow on schedule.

Yet Johannes, in his special, Nordic way, could also lose his temper.

Our very close friendship started on one of those rare occasions.

One evening I was in a foul mood. It is not important to explain why. My reactions to the lapses and imperfections of the players were unfriendly and counter-productive.

After the concert Norrby came into my room. He sat down heavily; he is a rather short, stocky man, with a great, bald head and round face, of enormous bodily strength and movements that reflect it.

In a voice that had deepened to deep bass out of sheer anger he said: "It is a crime to conduct an entire evening without a smile."

I sat there, opposite him, wearing *my* darkest face, unrelenting, silent.

After a long time, he said, still in a tragic voice: "Let's go and have a drink."

We went. And in the course of that drink — and several more that followed it — a deep understanding and friendship was born. Each of us profited from the other's way of life, philos-

ophy and outlook. Johannes, I think, learned something about my fanatical, unrelenting quest for perfection — never to be attained, ever to be pursued — and he helped me greatly on my road towards self-control and a readier understanding of other people.

Antal Doráti

From Antal Doráti's autobiography "Notes of Seven Decades", London 1979, pages 264-269.
Reproduced by permission of the author.

The Music

Alfvén, Hugo (1872-1960)

Swedish Rhapsody No.1 ("Midsommarvaka")

CD-421 A:7

This, the most often played of Swedish rhapsodies (so far 68 times in the Konsertförening) was written in summer 1903 during the composer's visit to Skagen. The piece is based on a number of folk melodies including Knäpplåten, Pekdansen, Jössehäradspsolkan and the song "Trindskallar är vi allihopa". The middle section reproduces a folksong from Dalecarlia, known as "Vallflickan från Mora".

The score was completed in October 1903 and it was first played on 10th May 1904 at the Opera, conducted by the composer. Its first Konsertförening performance was conducted by Nils Grevillius on 22/11/1914 who conducted it on many subsequent occasions.

Symphony No.4 in C minor, "Från havsbandet" ("From the outermost skerries of an archipelago")

CD-424 A:8

The Fourth Symphony of Alfvén was composed between November 1918 and March 1919. It concerns the love of two people in the outermost skerries of Stockholm's archipelago and was first played (conducted by the composer) on 4/11/1919 at the Musical Academy on the occasion of that institution's anniversary. The next year Nils Grevillius played it in Paris and in 1921 he played it twice with the Vienna Philharmonic Orchestra. On the other hand this conductor never played it in the Konsertförening; Alfvén himself conducted it on 28/1/1925 and Václav Talich did likewise in 1930. Until 1978 the Stockholm Philharmonic Orchestra had given 12 concert performances of this work.

Auber, Daniel-François-Esprit (1782-1871)

"Gustave III", ou "Le Bal masqué", overture

CD-423 A:1

Like Verdi's *Un ballo in maschera* Auber's opera, written in 1833, is based on Scribe's play. Only Madame Arfvidsson is authentic; the rest is a freely invented love story. The overture falls into three clearly defined parts. The Stockholm Philharmonic Orchestra has only played it at concerts on the 5-6-7/5/1976.

Bartók, Béla (1881-1945)

Suite from the ballet "The Miraculous Mandarin"

CD-422 B:5

The ballet pantomime *A Csodálatos Mandarin* was written between October 1918 and May 1919. Immediately afterwards Bartók arranged a concert suite comprising the first half of the first act with some small changes. The composer had to wait a long time for the première. The Budapest première was postponed and it was Cologne which heard the ballet's first performance on

27/11/1926 after an initiative from Jenő Szenkar. Next day the mayor forbade further performances. Only after the first performance at the Prague Opera in 1927 could one start to detect some degree of success. The orchestral suite had been played for the first time by the Budapest Philharmonic Orchestra on 14/10/1926 under Ernő Dohnányi.

The pantomime concerns an exploited city girl who acts as a decoy for three robbers. The first is a half-elegant gentleman, the second a pale youth. But the third person, a mandarin, is miraculously invincible. Only the girl's passionate embrace causes him to fall down dead.

Antal Doráti introduced the orchestral suite in conjunction with the Stockholm Festival on 10/6/53, when the Stockholm Philharmonic and Radio Orchestras combined. Since then it has become a popular repertory piece.

Bluebeard's Castle, Op.11 — excerpt.

CD-424 A:12

Maurice Maeterlinck's symbolic drama "Ariane et Barbe-Bleu" served as the source of inspiration when the author Béla Balács wrote the libretto for the one-act opera *A Kecsakállú Herceg Vára*, which Bartók completed in September 1911. On 24th May 1918 the Budapest opera christened this work of music drama in dialogue form, in which Bluebeard's latest wife Judith asks her new husband what is concealed behind the seven mysterious doors in the castle.

The Stockholm Philharmonic Orchestra played the opera for the first time for a radio recording under Ferenc Fricsay on 10/2/53. Antal Doráti performed it in concert four times.

van Beethoven, Ludwig (1770-1827)

Leonora No.3, Overture, in C major

CD-424 A:1,2

The third of the four overtures for Ludwig van Beethoven's only completed opera *Fidelio* was written for the performance in Vienna in 1806 at the Theater an der Wien. It is less of an overture than a symphonic poem which recapitulates the opera's prison and freedom theme. Earlier it was a popular repertory piece and up to 1988 the Stockholm Philharmonic Orchestra has played it 106 times.

Symphony No.9 in D minor, with final chorus setting of Schiller's ode "An die Freude", Op.125

CD-424 A:1

Richard Wagner's performance of Ludwig van Beethoven's Ninth Symphony gave it an almost religious symbolic value: the symphony of symphonies, with a festive aura which persists to this day. Georg Schnéevoigt gave the first Konsertförening performance in 1916 and since then it has been played on 112 further occasions, most recently by Paavo Berglund in spring 1988.

Berwald, Franz (1796-1868)

Sinfonie Sérieuse in G minor (excerpt)

CD-424 A:4

Sinfonie Singulière in C major

CD-423 A:2-4; 424 A:3

The *Sinfonie sérieuse* was written in 1842 and first played (in its original version) on 2nd December 1843 at the Stockholm Opera. It was also on the programme of the very first Konsertförening concert on 21st October 1902. Since then it has been played on 35 occasions, including (in 1920) under Furtwängler's direction.

Berwald never heard his *Sinfonie singulière*, which waited exactly 60 years before it received its first performance in the Konsertförening on 10th January 1905. It was conducted then by Tor Aulin. The Stockholm Philharmonic Orchestra first played it under Nils Grevillius on 11/4/15. Since then the orchestra has played it 59 times and it has been in the repertory of all the orchestra's chief conductors.

Brahms, Johannes (1833-1897)

Symphony No.1 in C minor: second movement

CD-424 B:3

Symphony No.3 in F major: excerpt

CD-424 B:2

Brahms' C minor symphony was composed over a period of many years. The *allegro* section of the first movement was ready in 1862, the rest in 1874-76. Seven years later he finished his Third Symphony, which was first played by Hans Richter in 1883. Of the two, it is the C minor symphony which has been more frequently played by the Stockholm Philharmonic Orchestra: 141 times since its introduction to the Konsertförening on 4/3/15 by the Brahms specialist Max Fiedler. The F major symphony has been given 77 times since its first appearance on 22/10/14 under Erich Ochs.

Dvořák, Antonín (1841-1904)

Symphony No.6 in D major, Op.60

CD-423 B:3-6

Symphony No.7 in D minor, Op.70 (excerpt)

CD-424 A:9

Dvořák's Sixth Symphony, with its echoes of Brahms and Ludwig van Beethoven, was the first of the cycle to be printed and then bore the number "1". It was written in the late summer of 1880 and premièred in Prague on 25th March 1881. The following spring it was played in England under its dedicatee Hans Richter, who had also commissioned it. This led to the commission for a new symphony, No.7 in D minor, which was first performed in London on 22nd April 1885 conducted by the composer. Georg Schnéevoigt introduced it to the Stockholm Philharmonic Orchestra in 1917. The Sixth Symphony had to wait until 1968 when István Kertész performed it.

Hindemith, Paul (1895-1963)

Concerto for Orchestra

CD-422 A:1-4

In fact this is a Concerto Grosso for three instruments — violin, oboe and bassoon — and orchestra. The four movements, joined together in pairs, show stylistic features from the baroque period, such as the finale's gigue. The piece was written in 1925 and first performed by Fritz Busch at the ISCM Festival in 1926. Its first Stockholm performance was in 1927 under Václav Talich, after which it was not heard there again for nearly 31 years.

Symphonic Metamorphoses on Themes of Weber: excerpt

CD-424 A:5

The thematic basis of this composition (completed in 1943) was found partly in Carl Maria von Weber's four-handed piano pieces, Op.60, whilst the Chinese-sounding main theme of the second movement comes from Jean-Jacques Rousseau's Musical Dictionary of 1768, where it is called *Air chinois*. Weber used it in his incidental music to Gozzi's play *Turandot* in 1809.

The Metamorphoses were premièred by Arthur Rodzinski and the New York Philharmonic Orchestra on 20th January 1944. Furtwängler conducted them in the Konsertförening in 1947 and since then they have been played 26 times.

Kodály, Zoltan (1882-1967)

Psalmus Hungaricus, Op.13, for tenor, choir and orchestra

CD-422 B:4

On 19th November 1923 the 50th anniversary was celebrated of the joining of the towns of Pest and Buda. There were three new works by Bartók, Dohnányi and Kodály and *Psalmus Hungaricus* was the most successful of them. The Hungarian text paraphrases Psalm 55 — the Hungarian poet Mihály Vég brings forth the Hungarian people's lament through the voice of King David. It was first presented in a Swedish translation by Edvin Kallstenius under the baton of Hilding Rosenberg in 1934 and has been played 10 times since then.

Larsson, Lars-Erik (1908-1987)

Ostinato, Op.17

CD-421 A:6

On 24th November 1937 Lars-Erik Larsson conducted his Second Symphony (completed in October) in the Konsertförening. The critics were far from happy and Larsson withdrew two thirds of the work, sparing only the last movement, *Ostinato*. Its passacaglia theme is from the first movement of the symphony. It was first played at the ISCM Festival in Warsaw in spring 1939 and Nils Grevillius conducted it with the Stockholm Philharmonic Orchestra on 15th November of the same year. It has now been played 11 times, but not at all since the 1950s.

Mahler, Gustav (1860-1911)

Das Lied von der Erde, excerpts

CD-421 A:4,5

Symphony No.6 in A minor, excerpt

CD-424 A:11

Mahler's Sixth Symphony was written in 1903-04 and first played at the Essen Music Festival in 1906. Later he changed the order of the second and third movements. He reversed this change almost immediately but failed to avoid confusion about the correct order. The scherzo should come second.

This was the first Mahler symphony to be performed in the Konsertförening — Schnéevoigt introduced it on 6/1/16. Up to now it has been played nine times.

Das Lied von der Erde was written in summer 1908 and its first Stockholm performance was at the Opera in 1916. The Konsertförening orchestra first played it in 1917 under Schnéevoigt, with Georg Meader as tenor soloist.

Mozart, Wolfgang Amade (1756-1791)

Symphony No.39 in E flat major, K.V.543

CD-424 B:5-8

Symphony No.40 in G minor, K.V.550, excerpt

CD-424 A:10

Mozart wrote his last three symphonies in summer 1788, No.39 during a week in June, No.40 in July and No.41 in August. No.40 was probably played by the Tonkünstler Society in spring 1791, as Mozart composed an additional clarinet part.

Schnéevoigt introduced both symphonies in the Konsertförening — No.39 on 28/11/15 and No.40 on 24/4/15. The E flat major piece has been played 53 times, the G minor 59, up to now.

Nystroem, Gösta (1890-1966)

Sinfonia espressiva

CD-421 B:1-4

Nystroem sketched his second symphony in Paris in 1932 but it was only completed in Sweden in 1935 and first given at the Nordic Music Festival in Gothenburg in February 1937 by Tor Mann. Ernest Ansermet played it in the Konsertförening in April of the same year.

The symphony is based on the idea of the birth of music from nothingness and reflects how the material grows by the addition of rhythm, metre, polyphony and harmony. In the first movement we hear only strings and drums, and in the second the monotonous rhythm introduces woodwind and horn. In the third movement's ostinato over a folk-like motif the sonic garb is enhanced with trumpets, and finally in the last movement we hear the trombones and tuba.

Orff, Carl (1895-1982)

CD-421 B:5-11

Carmina Burana, scenic cantata for three soloists, two pianos, six percussionists and choir

When the Bavarian monasteries were secularised in 1803, three folios were found in the Benedictbeuern monastery with poems in Latin, Middle High German and Old French. One contained satires, one with free love and spring poems and one with student-like drinking songs. The Latin name of the place of their discovery was Benedictoburanum; thus the collection has been called Carmina Burana.

From this treasure of songs Carl Orff chose the source materials of his scenic cantata which was composed in 1937 and first played in Frankfurt am Main. Immediately afterwards he withdrew the work and it received a second première, so to speak, at La Scala in Milan in spring 1953 together with the choral ballet Catulli Carmina (1943) and Trionfo di Afrodite (1952). In Stockholm it was introduced at several concerts in 1954 and has been played a total of 11 times in the Konsertförening.

Pergament, Moses (1893-1977)

Rapsodia ebraica

CD-421 B:8

This Rhapsody on Jewish motifs was written in summer 1935, influenced by events in Hitler's Germany, and Fritz Busch conducted its first performance in the Konsertförening on 2/3/38. The slow melody comes from Yemen and bears the text "How wonderful are thy nights, oh Canaan". At the end we hear the national dance, Horah, and the national anthem, Halikwah.

Pettersson, Allan (1911-1980)

Symphony No.16: conclusion

CD-424 A:14

Symphonic Movement

CD-423 B:1

The composer Allan Pettersson was himself once a member of the Stockholm Philharmonic Orchestra — he played the viola (with a few breaks) from 1939-1951. This orchestra has played eleven of his 16 symphonies; Yuri Ahronovitch gave the première of No.16 on 26/11/83. This symphony (in reality a concerto) was commissioned by the American saxophonist Frederick L. Hemke in 1971 and delivered in 1979.

The Symphonic Movement was also a commissioned work, and was ordered in 1973 by the film maker Boris Engström for a television programme called *Poem* broadcast at Christmas 1976. The Stockholm Philharmonic Orchestra played the piece twice in 1986.

Ravel, Maurice (1875-1937)**Daphnis et Cloé, Suite No.2**

CD-422 B:6

Ravel composed this "symphonie chorégraphique" between 1909 and 1912, based on Longo's Greek tale. The three-movement work was first performed by the Russian Ballet at the Châtelet Theatre under Pierre Monteux. Already in 1911 the composer had selected the first orchestral suite and the second followed in 1913. He called both of them "Fragments symphoniques". The first Konsertförening performance of the two suites together was 4/10/22 under Georg Schnéevoigt. The second suite alone, in which Daphnis and Chloe depict in mime the adventures of Pan and Syrinx, has been performed far more frequently, 65 times, usually without the ad libitum choir.

Rosenberg, Hilding (1892-1985)**Concerto per orchestra d'archi**

CD-421 B:5-7

This first concerto for strings (not to be confused with the second which dates from 1966) was written in autumn 1946. With its virtuosic solo parts for violin, viola and cello it has the character of a classical Concerto Grosso. The second movement is a set of variations on a folk-like melody and the finale is a wild perpetuum mobile.

It was premièred by the Stockholm Philharmonic Orchestra under the direction of Paul Kletzki on 5/2/47 and has now been played eleven times.

Rossini, Gioacchino (1792-1868)**The Barber of Seville, overture: excerpt**

CD-424 B:1

Rossini wrote the opera *The Barber of Seville* in 13 days before its première in Rome. In his haste he used an overture which had been written earlier, first used for the opera seria *Aureliano in Palmira* in 1813 and then for the tragic opera *Elisabetta, regina d'Inghilterra* in 1815. Nils Grevillius introduced it to the Konsertförening in 1914 but it had only been played there 3 times when Toscanini re-introduced it in 1933. Now the orchestra has played it 11 times.

Scriabin, Alexander (1872-1915)**Symphony No.2 in C minor, Op.29**

CD-423 A:5-9

After the fiasco with the first symphony in 1901, Scriabin set to work immediately on the second, which however was by no means a success at its première in St.Petersburg on 12th January 1902. Gradually public opinion changed and the symphony was highly praised when Nikisch played it in Paris in 1907. But by that time the composer had started to dislike the work, calling it the apotheosis of a military parade.

The Stockholm Philharmonic Orchestra has only played it twice, under Gennady Rozhdestvensky in 1972: these concerts paved the way for his appointment as chief conductor.

Shostakovich, Dmitri (1906-1975)**The Bolt, ballet suite, Op.27: excerpt.**

CD-422 A:13

This ballet concerns the sabotage of a Soviet factory by a dissatisfied worker, who puts a bolt into the machinery. Shostakovich wrote it in 1931 and also arranged an orchestral suite comprising an overture, six modern dances and an interlude. Gennady Rozhdestvensky rescued the suite from oblivion and played it on 11/5/77, then twice on the orchestra's subsequent tour to the U.S.S.R..

Sibelius, Johan (Jean) (1865-1957)**Symphony No.5 in E flat major, Op.82: Finale**

CD-424 B:9

The symphonies of Sibelius naturally occupy a place of honour in the repertoire of the Stockholm Philharmonic Orchestra. Georg Schnéevoigt was, unsurprisingly, the first to launch his countryman's music in Stockholm but Sibelius himself also conducted in the Konsertförening — his First Symphony on 24/3/24, No.5 on 26/3/24, No.6 on 5/3/23 and also No.7 which was given its world première performance in the Konsertförening on 23/3/24 (under the name of *Fantasia Sinfonica*). The most frequently played of his Symphonies is No.2 (89 Konsertförening performances), which has also been played on tour, as has No.5 which Gennady Rozhdestvensky conducted on the orchestra's trip to Leningrad and Moscow in 1977. The Fifth Symphony has been played 38 times in the Konsertförening, including three performances (5-7/10/49) under the baton of Herbert von Karajan.

The composer worked for a long time on the Fifth Symphony and produced three different versions of it. The original (1915) had four movements. After a revision in 1916 the final three-movement version was completed in November 1919.

Stenhammar, Wilhelm (1871-1927)**Florez and Blanzeflor, Op.3, for baritone and orchestra**

CD-421 A:3

Serenade for Orchestra, Op.31: Overture — Canzonetta — Scherzo.

CD-422 B:1-3

Symphony No.2 in G minor, Op.34: excerpt

CD-424 A:7

Wilhelm Stenhammar was always a guest of honour in the Konsertförening, whether he appeared as a pianist, composer or conductor. His close contemporary Schnéevoigt was a kindred spirit but it was Nils Grevillius who introduced the orchestral song *Florez and Blanzeflor* with Carl Lejström as soloist on 7/11/15. Oskar Levvertin's poem with its medieval romantic character and melancholy joy inspired many composers and Stenhammar was only 20 when he composed his version.

The orchestra has played the piece ten times.

The *Serenade for Orchestra*, which Swedes admire and love, was completed in 1913 and first played by the Court Orchestra on 30/1/14. Stenhammar then withdrew the piece and revised it in

1919, taking away the *Reverenza* movement and reworking the scherzo. This piece is one of the Stockholm Philharmonic Orchestra's specialties and has been played in its entirety 35 times, plus many part performances. Václav Talich regarded it highly and gave its first Konsertförening performance on 19/10/27 (omitting the second and third movements).

The *G minor Symphony* was sketched in spring 1911 and the whole piece was played for the first time in Gothenburg on 22/4/15. On 21/4/16, Schnéevoigt played it with the Stockholm Philharmonic Orchestra and the composer himself conducted it with the orchestra on 26/4/17. Up to now the orchestra has played it 37 times.

Tchaikovsky, Peter (1840-1893)

Nutcracker Suite, Op.71a: Overture miniature — Arab Dance — Trepak CD-424 B:10-12

Suite No.3 in G major, Op.55: Fourth Movement: Theme with Variations. CD-423 B:2

Symphony No.5 in E minor, Op.64: excerpt CD-424 A:6

Tchaikovsky's ballet *The Nutcracker* concerns Christmas presents which come to life. He did not cherish any especially high hopes for the ballet when in 1892, in conjunction with the St.Petersburg première, he arranged in haste an orchestral suite comprising the doll-like overture (which omits bass instruments) and six "characteristic dances". In the Arab Dance the main character feels tempted to drink the forbidden drink, coffee, and in the Trepak a china figure appears in Russian folk costume. The orchestra has played the suite 53 times since Max Fiedler introduced it on 1/11/15.

The Third Orchestral Suite has, however, only been played seven times in the Konsertförening between 1921 (Schnedler Pedersen) and 1984 (Yuri Ahronovitch). The four-movement suite, the last movement of which is often performed separately, was first performed by Hans von Bülow in 1885.

The Fifth Symphony was written in summer 1888 and the composer conducted its première in St.Petersburg on 17th November of that year. Nils Grevillius brought it to the Konsertförening in 1915. It has been played there 110 times (more than No.6 — Schnéevoigt's and Talich's favourite — which has been given 102 times).

Wagner, Richard (1813-1883)

Tristan and Isolde: Prelude and Liebestod

CD-424 B:4

The Stockholm Philharmonic Orchestra has played large chunks of *Tristan and Isolde* (which was completed in 1859) as a concert opera. The combination of the Prelude and Liebestod has often appeared on the orchestra's programmes — 53 times. The first to play it with the orchestra was

Schnéevoigt and it has also been conducted by Toscanini, Mengelberg, Walter, de Sabata, Furtwängler and Hans Werner Henze among others.

Wiklund, Adolf (1879-1950)

Symphonic Prologue

CD-421 A:2

Adolf Wiklund's compositions declined when he was in his fifties, but then his time was taken up with conducting. He was however able to celebrate his tenth anniversary as assistant conductor of the Konsertförening with a new orchestral work which he gave for the first time on 17/10/34. In all this piece has been played 4 times in the Konsertförening.

Carl-Gunnar Åhlén

The Musicians

Abendroth, Hermann (1883-1956)

CD-421 A:1

German conductor, general musical director in Cologne 1915-34, conductor of the Leipzig Gewandhaus Orchestra 1934-45, thereafter of the Weimar Symphony Orchestra. Made guest appearances at the Konsertförening in 1941, 1942 and 1943.

Ahronovitch, Yuri (b. 1933)

CD-423 B; 424 A:14

Israeli conductor of Soviet birth. In 1939 he was accepted as a violin pupil at the Leningrad Central School of Music but his studies were broken off by the war. After the war (which he spent isolated in Leningrad) he studied conducting with Natan Rachlin and Kurt Sanderling. He occupied conducting posts in Saratov and Jaroslav and was then made chief conductor of the Moscow Radio Symphony Orchestra in 1964. He made frequent guest appearances at the Bolshoi Theatre.

In 1972 he emigrated to Israel and was appointed conductor of the Cologne Gürzenich Orchestra. After his first Konsertförening concert on 23rd January 1980 he was appointed chief conductor, then *first* conductor from 1st January 1982. During his reign, which ended with a performance of Shostakovich's *Leningrad* Symphony in Gothenburg (14/2/87), he conducted 159 concerts, including successful tours to Spain and the United States. He has consistently favoured Swedish composers in his choice of repertoire, including Hugo Alfvén, Franz Berwald, Gunnar de Frumerie, Allan Pettersson, Ture Rangström and Wilhelm Stenhammar.

Berglund, Joel (1903-1985)

CD-421 A:1 & 3

Swedish bass baritone, pupil of John Forsell and Oskar Lejdström. From 1929-1949 he was one of the stars of the Stockholm Opera, especially in Wagnerian repertoire; then he became opera director until 1956. He made many guest appearances at the Metropolitan, Bayreuth, Teatro Colón. Court Singer 1943.

Berglund, Paavo (b. 1929)

CD-421 A:1

Finnish conductor. After violin studies at the Sibelius Academy in Helsinki and in Vienna he was a first violinist in the Finnish Radio Orchestra (1949-59), at the same time (1955-58) its conductor. From 1962-71 he was chief conductor of the Finnish Radio Symphony Orchestra, 1972-79 of the Bournemouth Symphony Orchestra and 1975-79 of the Helsinki Philharmonic Orchestra.

He made his Konsertförening début on 27/4/60 and thereafter made many guest appearances with the Stockholm Philharmonic Orchestra — in all 49 concerts before his appointment as “Conductor of the Philharmonic” in September 1987. From then until 31/12/88 he gave 38 concerts.

Björling, Sigurd (1907-1983) CD-421 A:1
Swedish bass baritone, studied with Louis Condé, John Forsell, Torsten Lennartson and Leo Blech. Member of the Stockholm Opera 1936-61, from 1946 as Court Singer. He made frequent guest appearances at Covent Garden and the Metropolitan and sang the part of Wotan at Bayreuth.

Busch, Fritz (1890-1951) CD-421 A:6; 424 A:4
Argentinian conductor of German birth. After studies with Fritz Steinbach in Cologne and various engagements with German-speaking opera companies he was appointed director of the Stuttgart Opera and, in 1922, the Dresden Opera. As a protest against the National Socialist régime he left Germany in May 1933; his brother, the violinist Adolf, had a Jewish wife. From 1933 he was engaged at the Teatro Colón in Buenos Aires (until 1936) and as permanent guest conductor of the Danish Radio Symphony Orchestra (until 9/4/40). He was appointed chief conductor of the Stockholm Philharmonic Orchestra before the 1937/38 season but was forced by the war to dissolve his contract after three appearances in spring 1940.

Every summer between 1935-39 and also in 1950-51 he worked with the director Carl Ebert at Glyndebourne, producing trend-setting Mozart performances.

He spent most of the war in South America, especially in Argentina and Uruguay — with the exception of a guest visit to the New York Metropolitan Opera in 1942. From 1945-49 he was engaged there. He made guest appearances at the Stockholm Opera in 1940, 1946 and 1947.

His Konsertförening début was on 3/3/32. In 1936 he gave three concerts and in spring 1937 a further two before starting his three-year period as chief conductor, which totalled 79 concerts. He returned three times after the war: 1946 (3 concerts), 1949 (5) and 1951 (5).

Bäckelin, Gösta (1903-1988) CD-421 A:1; 422 A:8
Swedish tenor and choral singer; studied with G. Ahlberg and in Germany. He held appointments with the choirs of the Royal Theatre, the Stora Metropolitan and the Hippodrome Theatre and was for many years a member of the Musikaliska Sällskapet. After his concert début in 1940 he was a renowned oratorio singer.

Doráti, Antal (1906-1988) CD-421 A:1; 422 B; 424 A:12
American conductor of Hungarian birth. After studies with Kodály, Weiner and Bartók and five years as a rehearsal conductor at the Budapest Opera he became Fritz Busch's assistant in Dresden in 1928 and thereafter chief conductor of the Münster Opera from 1929-32. He was chief conductor of the Russian Ballet in Monte Carlo (1933-39) before moving to New York as conductor of the Ballet Theatre and New Opera Company. Between 1945-49 he conducted the Dallas Symphony Orchestra, then the Minneapolis Symphony Orchestra until 1960. He directed the BBC Symphony

Orchestra (1962-66) before taking over the Stockholm Philharmonic Orchestra (1966-74). At the same time he was director of the National Symphony Orchestra in Washington (1970-77). From 1974 he directed the Royal Philharmonic Orchestra and from 1977 the Detroit Symphony Orchestra.

He made his Stockholm Philharmonic Orchestra début at the Stockholm Festival (10/6/43) and returned three times before becoming chief conductor: 1963 (2 concerts), 1965 (2) and spring 1966 (4). In the next eight years he conducted 256 concerts, many of them on highly successful tours in Europe and the U.S.A.. After 1975 he made many guest appearances each season in a total of 40 concerts. Doráti's contribution has been a great one, not only as an orchestral trainer but also as a champion of Swedish music, especially Allan Pettersson's symphonies (he gave the first performances of No.7, No.8 and No.10 and orchestrated the *Barfotsångerna*).

Fricsay, Ferenc (1914-1963)

CD-421 A:1; 424 A:6

Swiss conductor of Hungarian birth, pupil of Kodály and Bartók in Budapest. He conducted in Szeged (1933-44) and from 1945 was conductor of both the Opera and Philharmonic Orchestras in Budapest. He made his breakthrough in Salzburg in 1947 and was appointed director of the Städtische Oper and RIAS Orchestra in West Berlin in 1948. In the 1954-55 season he conducted the Houston Symphony Orchestra and for two seasons (1955-57) he led the Munich Opera, but he returned to the Berlin Radio Orchestra which he conducted until his death.

At his first Stockholm guest appearance in 1953 he conducted the Radio Orchestra and made radio recordings with the Stockholm Philharmonic Orchestra (Bartók's *Bluebeard's Castle*); he gave six Philharmonic concerts in 1955 and seven in 1957.

Furtwängler, Wilhelm (1886-1954)

CD-421 A:1; 424 A:1; 424 B:4

German conductor and composer. Début in Munich, 1906. Via Breslau, Zürich, Munich and Strasbourg he was conductor of the operas in Lübeck (1911-15) and Mannheim (1915-20). At the time of the Konsertförening's negotiations with him before the 1920-21 season he was with the Vienna Tonkünstler Orchestra and the Museum Artists in Frankfurt. After the death of Nikisch in 1922 he was appointed director of the Leipzig Gewandhaus Orchestra (until 1928) and the Berlin Philharmonic Orchestra, the latter in a life-long collaboration (as too with the Vienna Philharmonic Orchestra). After the rise of the National Socialists he was given many official posts but resigned from them in 1934 although he continued to attract international attention as the most highly esteemed musician of Nazi Germany. In secret he did much to save Jewish musicians and members of their families. He was close to being arrested when in 1945 he fled to Switzerland. Freed by the American military régime, he returned to conducting in May 1947.

Furtwängler conducted the Stockholm Philharmonic Orchestra in 1920, 1921, 1925, 1942, 1943 1947 and 1948, on which occasions he concentrated mainly on Austro-German repertoire.

CD-421 B:5-8

Garaguly, Carl (von) (1900-1984)

Swedish conductor and violinist of Hungarian birth. After violin studies with Hubay and Marteau he became assistant deputy leader of the Berlin Philharmonic Orchestra at the age of 17. In 1923 he was summoned to Gothenburg as first leader of the Gothenburg Symphony Orchestra (until 1930). At the same time he led the Gothenburg Quartet. He came to the Stockholm Philharmonic Orchestra in autumn 1930 as deputy leader, which he remained for 12 seasons. He conducted two school concerts (6/2/37 and 22/1/38). After studying conducting with Clemens Krauss he made his debut at an evening concert on 6/3/40 — the same year that he founded the Garaguly Quartet — and he conducted 13 concerts in the 1940/41 season.

The following season he was appointed temporary conductor and a year later he became chief conductor, a post he held until 1953 when he requested to be released on account of international commitments. In his 12 seasons he conducted 294 evening concerts, 12 youth concerts (from 1948) and 91 school concerts. There were also two concerts in London on 26/6 and 1/7/52 in conjunction with the orchestra's visit to that city.

In 1952 he was appointed conductor of the Musikselskabet Harmonien (now the Bergen Philharmonic Orchestra); in 1959 he took over the Arnhem Symphony Orchestra and in 1965 that of Sönderborg. He made sporadic guest appearances in the Konsertförening: November 1954 (2 concerts), December 1965 (2), April 1957 (2), March 1963 (4), March 1964 (4) and on 26/10/1982.

Grevillius, Nils (1893-1970)

CD-421 A:7; 424 A:8

Swedish conductor. He studied the violin with Book and from 1911-14 was first violinist in the Court Orchestra. After studies with Carl Corbach in Sonderhausen and his Konsertförening debut (1/3/14) he was appointed assistant conductor of the Stockholm Philharmonic Orchestra in autumn 1914 with a special responsibility for Sunday matinées. When he gave up this post in spring 1920 to study abroad for two years he had conducted 120 concerts, but he returned in 1921 to make more or less regular guest appearances totalling 60 more concerts in 1921-24, 1932, 1935-40, 1949, 1960-62 and 1964. His last concert was a school concert on 29/2/64.

He was active mainly at the Royal Theatre (1924-53), first as a conductor, from 1931 as Court Conductor. He also conducted the Radio Service Orchestra (1927-37) and from 30/9/37 until 30/4/39 he directed the the Radio Service Symphony Orchestra — a name for another part of the Stockholm Philharmonic Orchestra's activity at that time.

Hindemith, Paul (1895-1963)

CD-424 A:5

American composer, music theorist, teacher, violist and conductor of German birth. He made his first guest appearance in the Konsertförening on 25/3/31 when he played his *Viola Concerto*, Op.36

No.4, and a Vivaldi concerto with Václav Talich. He only conducted the Stockholm Philharmonic Orchestra twice, on 17th and 20th February 1952, when he played his *Symphonic Metamorphoses*, *Harmonie der Welt* and *Violin Concerto*. In 1955 he also conducted the Radio orchestra.

Horenstein, Jascha (1898-1973)

CD-424 A:11

American conductor of Russian birth, trained in Vienna where he made his conducting début in 1923. Conductor and Musical Director in Düsseldorf 1928-33, thereafter active as a freelance conductor. A specialist in Bruckner and Mahler. With the Stockholm Philharmonic Orchestra he conducted music by Mahler, Liszt, Schoenberg and Alfvén.

von Karajan, Herbert (b. 1908)

CD-424 B:9

Austrian conductor and opera director, pupil of Franz Schalk. Conductor in Ulm 1929-34, Aachen 1934-37, Berlin State Opera 1937-44. After a period of work prohibition he was artistic director of the Vienna Symphony Orchestra from 1947-60. He succeeded Furtwängler as conductor for life of the Berlin Philharmonic Orchestra in 1955; he led the Salzburg Festival 1956-60 and the Vienna Opera 1957-64. In 1967 he founded his own Easter Festival in Salzburg.

He has made two guest appearances with the Konsertförening. On 15/3/39 he conducted the Prelude to Hilding Rosenberg's *Yttersta domen*, Brahms' Second Piano Concerto with Edwin Fischer and Tchaikovsky's Fourth Symphony. At three concerts in 1949 (5-6-7/10) he played Weber's *Freischütz* Overture, Sibelius' Fifth Symphony and Ludwig van Beethoven's Seventh Symphony.

Kaye, Danny (1913-1987)

CD-424 B:10-12

American actor and dancer, born Daniel David Kamitsky of Ukrainian parents in Brooklyn. He was discovered by the film industry in 1944 and made 17 highly successful films; he was also an admired show artist on Broadway. For 30 years he collected money for the United Nations' Children's Fund Unicef and appeared as a very convincing conductor. He conducted the Stockholm Philharmonic Orchestra only once, at the Unicef Gala on 17/11/1973.

Kleiber, Erich (1890-1956)

CD-421 A:1

Argentinian conductor of Austrian birth. After working in Prague, Darmstadt, Wuppertal, Düsseldorf and Mannheim he was appointed director of the Berlin State Opera in 1923, a position he held until 1934. With the Teatro Colón in Buenos Aires as his base, he worked in Chile, Uruguay, Mexico and Cuba too. He was re-appointed to the Berlin State Opera in 1955 but resigned as a political protest. He made guest appearances with the Konsertförening four times, in 1937, 1938, 1948 and 1949.

Klemperer, Otto (1885-1973)

CD-424 A:10

American conductor of German birth. Active in Prague 1907-10, Hamburg 1910-12, Wuppertal 1913-14, Strasbourg 1914-17, Cologne 1917-24 and Wiesbaden 1924-27. Thereafter appointed director of the newly formed Kroll Opera in Berlin, which closed in 1931. In 1933 he emigrated to the United States, first directing the Los Angeles Philharmonic Orchestra (until 1939), after which illness forced him to relinquish the podium until 1947. From then until 1950 he was engaged by the Budapest Opera. In 1955 he was appointed the first conductor of the Philharmonia Orchestra. He conducted the Stockholm Philharmonic Orchestra on four occasions in 1946, 1947, 1958 and 1965.

Kletzki, Paul (1900-1973)

CD-421 A:1

Swiss conductor of Polish birth. Active in Berlin, Venice, Milan and Charkov (1937-38), thereafter in Switzerland. Chief conductor in Liverpool 1954-55, Dallas 1960-63, Bern 1964-66 and with the Suisse Romande Orchestra 1967-69. He was an esteemed guest with the Stockholm Philharmonic Orchestra, which he conducted 61 times between 1945 and 1968.

Kubelik, Rafael (b. 1914)

CD-424 A:9

Swiss conductor and composer of Czech birth. Son of the violinist Jan Kubelik. Periodically active with the Czech Philharmonic Orchestra 1936-48, chief conductor in Chicago 1950-53, director at Covent Garden 1955-58 and from 1961-1984 chief conductor of the Bavarian Radio Symphony Orchestra. With the Stockholm Philharmonic Orchestra he has given 29 concerts, the first of them in 1948. He also conducted the Radio orchestra.

Mann, Tor (1894-1974)

CD-421 B:1-4; 424 A:7

Swedish conductor, cellist and pedagogue. Studied the cello with Anton Andersén and Carl Lindhé, ensemble playing with Conrad Nordqvist and Olallo Morales. After playing the cello in the Stockholm Philharmonic Orchestra 1915-17 and 1918-20, and in the intervening period for the Court Orchestra, he made his début at a Sunday matinée in 1919 and was immediately invited to conduct in Gothenburg as a test. He was appointed conductor there in 1922, chief conductor 1925-39. With the agreement between the Radio and Symphony orchestras in Stockholm and Gothenburg in 1937 he became musical adviser and from 1/5/39 chief conductor of the Stockholm Philharmonic Orchestra, when the orchestra made radio appearances under the name of Radio Service Symphony Orchestra. Before he retired in 1959 he gave 3,000 concerts! After 1959 he continued mainly as a pedagogue. He taught conducting at the College of Music in Stockholm 1939-61, from 1945 with the title Professor.

He made an invaluable contribution to the spread of music by Berwald, Stenhammar, Sibelius, Nielsen, Nystroem, Rosenberg and Allan Pettersson.

Markevich, Igor (1912-1983)

CD-424 A:3

Italian conductor and composer of Russian birth. Grew up in Switzerland, studied in Paris (the piano with Alfred Cortot and composition with Nadia Boulanger). Début as a conductor in Amsterdam in 1930, pupil of Hermann Scherchen, thereafter a regular guest conductor of the Stockholm Philharmonic Orchestra in the 1950s. Chief conductor in Montreux 1956-60, Havana 1957-58, of the Paris Lamoureux Orchestra 1957-61, the Spanish Radio Symphony Orchestra 1965-69 and the Monte Carlo Orchestra from 1969. He made his last appearance with the Stockholm Philharmonic Orchestra in 1978 and contributed to the spread of Berwald's symphonies.

Ormándy, Eugene (1899-1985)

CD-424 A:2

American conductor of Hungarian origin, a violin pupil of Jenő Hubay and a Professor by the age of 17. In 1921 he made an unsuccessful concert tour in the U.S.A.. After his conducting breakthrough he was engaged as chief conductor of the Minneapolis Symphony Orchestra 1931-36 and of the Philadelphia Orchestra 1936-1980, after which he retired. He conducted the Stockholm Philharmonic Orchestra on four occasions, in 1936, 1937, 1949 and at the Stockholm Festival in 1954.

Rozhdestvensky, Gennady (b. 1931)

CD-423 A; 424 A:13

Soviet conductor, trained as a pianist with Lev Oborin and a conductor with his father Nicolai Anosov. Conductor 1951-61 and chief conductor 1964-70 at the Bolshoi Opera in Moscow. In 1961 he was appointed chief conductor of the Moscow Radio Symphony Orchestra; in 1978 he became chief conductor of the BBC Symphony Orchestra and later of the Vienna Symphony Orchestra. Now he directs the Moscow Chamber Opera and the U.S.S.R. Ministry of Culture Symphony Orchestra.

He had his Stockholm Philharmonic Orchestra début in 1972 in Uppsala and was chief conductor from autumn 1974 until spring 1977, during which period he conducted 48 concerts. He has returned on several occasions to make guest appearances.

Schmidt-Isserstedt, Hans (1900-1973)

CD-421 A:1; 422 A

German conductor and composer, composition pupil of P. Ertel and Franz Schreker in Berlin, Dr.Phil. 1923. Director of the opera companies in Wuppertal, Rostock and Darmstadt, 1934 director of the Deutsche Musikbühne, 1935 called to the Hamburg Opera, first as conductor and then, from 1938, as State Conductor. With the Hamburg Opera ensemble he appeared in Stockholm in autumn 1941. In 1943 he became chief of the Städtische Oper in Berlin-Charlottenburg but the theatre was closed in 1944. He returned to Hamburg where the British

occupying forces commissioned him to form a symphony orchestra for the radio. With former members of the Berlin Opera and Philharmonic Orchestras he built up the NWDR Symphony Orchestra, which he led successfully from 1945-71.

He first appeared as guest conductor of the Stockholm Philharmonic Orchestra in 1950; in 1955 he was appointed First Conductor, first of all responsible for both concert appearances (Stockholm Philharmonic Orchestra) and radio broadcasts (Radio Service Symphony Orchestra). As early as 1954 he was responsible for a series of contemporary music concerts. In his period as chief conductor — until 4/6/64 — he gave 169 concerts and he returned for guest appearances in 1967 and 1969.

Schnéevoigt, Georg (1872-1947)

CD-421 A:3

Finnish conductor and cellist, studied at the Helsinki Orchestral School, in Leipzig (cello with Julius Klengel), Dresden, Brussels, Vienna and conducting in Sonderhausen. 1895-1903 with one break solo cellist in the Helsinki Philharmonic Orchestra and cello teacher at the Helsinki Music Institute. He made his conducting début in 1901, led the Kaim Orchestra (Munich Philharmonic Orchestra) 1904-08. He conducted in Kiev 1908-09, founded an orchestra in Riga 1910-14 and the Helsinki Symphony Orchestra 1912-14 (guest appearance in Stockholm, 1913). When in 1914 his orchestra was combined with the Helsinki Philharmonic Orchestra, he shared conducting duties with Robert Kajanus until 1916.

As early as 1914 the Konsertförening wanted him as First Conductor but the negotiations took a year: Schnéevoigt wanted almost limitless powers. In 1914 he conducted only one Stockholm Philharmonic Orchestra concert but between 1915 and his farewell concert on 29/4/24 he conducted no less than 346. The decision to appoint him as First Conductor was taken on 31/3/15.

Schnéevoigt's Stockholm period was fruitful but strife-ridden. Despite a heavy workload he founded the Oslo Philharmonic Society in 1919 and stayed with it until 1927. He conducted the Kurzaal concerts in Scheveningen 1919-28 and he was chief conductor in Düsseldorf 1924-26, First Conductor in Los Angeles 1927-29 and chief of the Latvian National Opera 1929-31. From 1930 until his death he built up the Malmö Symphony Orchestra and gave only rare concerts with the Stockholm Philharmonic Orchestra.

Simándy, József (b. 1916)

CD-422 B:4

Hungarian tenor. After a long struggle he was granted the opportunity to study at the Budapest Conservatory and made his début at the Szeged Opera in 1946. The following year he came to the Budapest Opera, whose leading tenor he was for 3 decades. He has also appeared in Vienna and Munich. As well as Hungarian music he has sung Italian and French opera rôles and also Wagner.

Stokowski, Leopold (1882-1977)

CD-424 B:3

American conductor, born in London of Polish-Irish parents. After his conducting début in Paris in 1908 he was engaged as chief conductor of the Cincinnati Symphony Orchestra 1909-12 and of the Philadelphia Orchestra 1912-38. By means of gramophone recordings and films the latter established an international reputation. From 1955-60 he was chief conductor in Houston. He gave concerts until 1975 and made recordings until his death. He visited Stockholm twice. In 1939 he conducted the Stockholm Philharmonic Orchestra reinforced by members of the Court Orchestra, and in 1967 he led the Swedish Radio Symphony Orchestra.

Svanholm, Set (1904-1964)

CD-422 A:5,8,9

Swedish tenor, earlier baritone, and opera director. He trained as a church musician, 1929-49 precentor in the Church of St. James in Stockholm. He studied singing with John Forsell. He made his Stockholm Opera début as a baritone in 1930 but six years later changed to singing tenor parts: in 1937 he made his début as a tenor and had great and immediate success, especially as a Wagner interpreter. He sang frequently in Vienna, Milan, London, Buenos Aires, Bayreuth and (1946-56) New York. From 1956-63 he was an esteemed director of the Stockholm Opera. Court Singer 1946.

Söderström, Elisabeth (b. 1927)

CD-422 A:7,9

World-famous Swedish soprano, trained principally with Andrejewa von Skilondz in Stockholm. After her début in 1948 she started to sing lyrical-dramatic rôles, with which she scored her first great successes. She sang in Salzburg for the first time in 1955, and 1957-59 in Glyndebourne. She made her Metropolitan Opera début in 1959 and made her farewell appearance in 1987. As well as a wide-ranging career as an oratorio and romance singer she has also worked as a pedagogue. Court Singer 1959.

Talich, Václav (1883-1961)

CD-421 A:1,4,5

Czech conductor, son of a music teacher and choir leader. A recommendation from Dvořák assured him of the economic support necessary to study the violin with Marák and Sevcik at the Prague Conservatory 1897-1903. In 1903 he became leader of the Berlin Philharmonic Orchestra and was influenced strongly by Artur Nikisch's conducting. After working as an orchestral leader in Odessa and Tiflis he returned to Prague in 1906 as rehearsal conductor at a singing school and conductor of an amateur choir. Conductor of the Slovenian Philharmonic Orchestra in Ljubljana 1908-12 and in Pilsen 1912-15; at the same time he attended lectures by Nikisch and Arturo Vigna. During the war he was mostly unemployed, but his conducting of the world première performance of Josef Suk's symphonic poem *Zrání* (Ripening), Op.34, in 1918 led to his appointment to the Czech Philharmonic Orchestra, first as Second Conductor and from September 1919 as chief conductor.

He held this post until 1941 (except for 1931/2). He also directed the National Theatre 1935-44.

After only two concerts in 1926 the Konsertförening decided to engage the 43-year-old Talich as the Stockholm Philharmonic Orchestra's First Conductor to start in autumn 1926. During the nine subsequent seasons he conducted 248 concerts with an extremely varied repertoire. He introduced Mahler's music and was a champion of Stenhammar too.

During all of 1935 illness forced him to reduce his workload and in his last season (1935/36) he only conducted two concerts. He returned as a guest conductor in 1939 and 1946.

Alongside the orchestras in Prague and Stockholm he conducted the Scottish Philharmonic Orchestra in Glasgow 1927-35 and taught at the Prague Conservatory 1932-45.

He was imprisoned by both the Nazis and the Communists for offences which remain inadequately explained and this broke down his health. He conducted opera in Prague 1947-48 and in 1949 founded the Slovak Philharmonic Orchestra in Bratislava. When he returned to Prague in 1952 he became artistic adviser to the Prague orchestras and made many recordings. From 1954-56 he gave many concerts with the Czech Philharmonic Orchestra but his health gave way and he was forced into retirement.

Thorborg, Kerstin (1896-1970)

CD-421 A:4,5

Swedish alto, studied with Carin von Rosen and at the Opera School. She made her début in 1924 at the Stockholm Opera where she was a leading soloist until 1930. From 1932 she belonged to (in this order) the Prague Opera, the Städtische Oper in Berlin, and until 1938 the Vienna State Opera. She sang regularly at the Metropolitan Opera 1936-50. Her last season as a guest in Stockholm was 1950/51. Court Singer 1944.

Toscanini, Arturo (1867-1957)

CD-424 B:1,2

Italian conductor who started his career as a cellist. After his breakthrough as a conductor in 1886 and many engagements in Italy he was appointed musical director at La Scala in 1898. He had the same job at the Metropolitan Opera in New York 1908-15. From 1920 he built up La Scala's new orchestra, with which he toured the U.S.A.. He left La Scala for the second time in 1929, worked in Bayreuth, Salzburg, London (BBC Symphony Orchestra) and elsewhere, principally in the U.S.A. as chief conductor of the New York Philharmonic Orchestra 1928-36 and of his hand-picked NBC Symphony Orchestra with which he made hundreds of records between 1938-54.

Walter, Bruno (1876-1962)

CD-424 B:5-8

Austrian/French conductor of German birth, resident in the U.S.A. from 1939. Trained as a pianist but decided to become a conductor after hearing Hans von Bülow. Assistant to Mahler in Hamburg in 1894 and in Vienna in 1901. Director of the Munich Opera 1913-22, leader of German repertoire at Covent Garden 1924-31, director of the Städtische Oper in Berlin 1925-33, Gewandhaus conductor 1929-33. Assistant conductor in Amsterdam 1934-39, guest conductor at the Vienna Opera 1935-38-Regular appearances at the Metropolitan Opera 1941-57 as well as at the Salzburg, Edinburgh and Munich festivals.

He gave 14 concerts during five visits with the Stockholm Philharmonic Orchestra between 1929 and 1950.

Wiklund, Adolf (1879-1950)

CD-421 A:2

Swedish composer, conductor and pianist. Trained at the Stockholm College of Music 1897-1900, studying composition with Johan Lindegren, the piano with Richard Anderson (and in Berlin with James Kwast 1905-07). After working with the opera companies in Karlsruhe and Berlin he became conductor of the Stockholm Opera 1911-24 and Court Conductor in 1923. He was employed by the Konsertförening as Second Conductor of the Stockholm Philharmonic Orchestra from autumn 1925 until spring 1938.

As a pianist he made his début in the Konsertförening as early as 1907 and himself played his First Piano Concerto in 1921, his Second Piano Concerto in 1918 and 1927 and his Concert Piece in 1943. As a conductor he made his Konsertförening début on 20/2/19. Between 1924 and his retirement in 1938 he directed 394 concerts. He was responsible for all the school concerts 1927-41, and afterwards for about half of them.

He continued to conduct the Stockholm Philharmonic Orchestra about 10 times a year after his retirement until 1949. But his poor health prevented him from conducting his own 70th birthday concert on 6th June of that year.

PRODUCTION DATA

Transfers, selection of material: Carl-Gunnar Åhlén

Master tape preparation: Siegbert Ernst.

Cover texts: John Schuberth, Antal Doráti, Grete Busch, Tor Mann, Gereon Brodin, Carl-Gunnar Åhlén

English type setting: Andrew Barnett

Swedish type setting: Stockholm Philharmonic Orchestra, Carl-Gunnar Åhlén

Lay-out: Andrew Barnett

Cover painting: Zoia: The Stockholm Philharmonic Orchestra, conducted by Václav Talich

Cover painting photograph: Nilsson/Torndahl

Other photographs by courtesy of the Stockholm Philharmonic Orchestra

BIS recordings can be ordered from our distributors worldwide.

If we have no representation in your country, please contact:

BIS Records AB, Stationsvägen 20, SE-184 50 Åkersberga, Sweden

Tel.: +46 8 544 102 30 Fax: +46 8 544 102 40

info@bis.se www.bis.se

© & © 1988, BIS Records AB

This production has been made possible by the kind co-operation of Stockholms Konserthusstiftelse, the Stockholm Philharmonic Orchestra and Swedish Radio.

ACKNOWLEDGEMENTS: Grammofon AB BIS would like to thank: EMI Svenska AB and Electra AB, Sweden, for permission to use some of their recordings (EMI: Nyström & Rosenberg on CD 421 B; Electra: Alfvén on CD 424 A); Yuri Ahronovitch: Paavo Berglund; Antal Doráti: Mrs. Danny Kaye; Lotte Klemperer; Rafael Kubelik; Gennady Rozhdestvensky. For permission to reprint excerpts: Antal Doráti, Gereon Brodin, Grete Busch.

Paavo Berglund

Stockholms filharmoniska orkester på skiva 1929 - 1988

Diskografi av Carl-Gunnar Åhlén

1929: 10 december

Nobelfest i Konserthusets stora sal. Dirigent: Adolf Wiklund, Konserthörsningens orkester.

Percy Grainger: Shepherds Hey.

Franz Schubert: Militär-marsch.

Richard Dybeck: "Du gamla du fria", unison sång.

(78) matrisnummer: Deutsches Reichsfunk RRG 91-103, delkopia RR LB 7942.

1933: 3 december

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Arturo Toscanini, Konserthörsningens orkester.

Gioacchino Rossini: Barberaren i Sevilla, uvertyr t. 1- 34.

RR LB 163, (LP) Orfeus 1-73-1 (1973), (CD) BIS-CD-424 B (1989).

Johannes Brahms: Symfoni nr 3, sats 2, t. 2 - 67.

RR LB 163, (CD) BIS-CD-424 B (1989).

1934: 31 januari

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Václav Talich, Konserthörsningens orkester.

Ludwig van Beethoven: Symfoni nr 9 final, t. 833 - slut.

Ruth Althén, sopran, Iwa Aulin-Voghera, alt, Erling Krogh, tenor, Joel Berglund, bas.

Musikaliska sällskapet.

RR LB 323, (LP) Orfeus 1-73-1 (1973), (CD) BIS-CD-421 A (1989).

1934: 7 november

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Václav Talich, Konserthörsningens orkester.

Gustav Mahler: Das Lied von der Erde.

Sats 2, "Der Einsame im Herbst", t. 41-111; sats 4, "Von der Schönheit", t. 1-103.

Kerstin Thorborg, alt.

RR LB 633, (CD) BIS-CD-421 A (1989).

1934: 25 november

Konsert i Engelbrektskyrkan, Stockholm. Dirigent: David Åhlén, Konsertföreningens orkester.

J S Bach: Kantat nr 140, recitativ "Vaker upp, hör ropet skallar".

Olle Björling, tenor, Oskar Lindberg, orgel.

RR LB 600, (LP) Sveriges Radio SRLP 1355 (1980).

1934: 12 december

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Adolf Wiklund, Konsertföreningens orkester.

J S Bach: Brandenburgkonsert nr 5, sats 3, avsnitt.

Charles Barkel, violin, Carl Achatz, flöjt, Gunnar de Frumerie, piano.

RR LB 710, (LP) Orfeus 1-73-1 (1973).

1935: 9 september

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Adolf Wiklund, Konsertföreningens orkester.

Ture Rangström: "Klunkom Welam Welamsson" & "En visa till Karin när hon hade dansat".

Set Svanholm, baryton.

RR LB 1100, (LP) Orfeus 1-73-2 (1973).

1937: 21 oktober

Grammofon för HMV i Konserthusets Attiksal. Dirigent: Kurt Atterberg samt en kammarorkester.

Kurt Atterberg: Suite Pastorale op 34. Preludio (sats 1), Aria (sats 2), Serenata (sats 5), Giga (sats 6).

(78) matrisnummer: OSB 603-06. HMV X 4946-47 (1937).

1937: 22 oktober

Grammofon för HMV i Konserthusets Attiksal. Dirigent: Eric Westberg, Konsertföreningens orkester.

Eric Westberg: Gask, symfonisk skildring från Uppsala.

(78) matrisnummer: OSB 607-10, HMV X 4948-49 (1937).

1938: 11 juni

Grammofon för Odeon i Konserthusets lilla sal. Dirigent: Ivar Hellman, "Stockholms Radioorkester".

Ivar Hellman: Kungamarschen.

(78) matrisnummer: Sto 6403-1 / Sto 6404-1, Odeon D 2974 (1938).

Ivar Hellman: Festspel.

(78) matrisnummer: Sto 6405-1 / 6406-1, Odeon D 2975 (1938).

1938: 14 januari

Grammofon för Radiotjänst i Konserthusets stora sal. Dirigent: Tor Mann, Radiotjänsts symfoniorkester.

Wilhelm Stenhammar: Serenad för orkester op 31.

(78) matrisnummer: Rtj+141-52, Rtj R 7. Ej publicerad.

1938: 25 januari

Grammofon för Radiotjänst i Konserthusets stora sal. Dirigent: Nils Grevillius, "Radioorkestern".

Hugo Alfvén: Elegi ur Gustaf II Adolf.

(78) matrisnummer: Rtj+153. Ej publicerad.

1938: 20 april

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Fritz Busch, Konserthörsningens orkester.

Alban Berg: Violinkonsert.

Louis Krasner, violin.

RR LB 2621, (LP) Orfeus 1-73-3 (1973).

1938: 19 september

Grammofon för Odeon i Konserthusets lilla sal. Dirigent: Nils Grevillius, "Radioorkestern".

Johann Strauss d.y.: Zigenarbaronen, akt 1, Saffis visa "Var på vakt".

Brita Hertzberg, sopran, Radiokören.

(78) matrisnummer: Odeon XXSto 6441 I, (LP) EMI 7 C 053-35416 (1977).

1938: 29 september

Grammofon för Radiotjänst i Konserthusets stora sal. Dirigent: Tor Mann, Radiotjänsts symfoniorkester.

Franz Berwald: Sinfonie singulière.

(78) matrisnummer: Rtj +198-205. Ej publicerad.

1939: 12 januari

Grammofon för Radiotjänst i Konserthusets stora sal. Dirigent: Nils Grevillius, Konsertföreningens orkester.

Björn Schildknecht: Ranjana.

Anders de Wahl, deklamation.

(78) matrisnummer: Rtj +259-62. Ej publicerad.

1939: 12 januari

Grammofon för Radiotjänst i Konserthusets stora sal. Dirigent: Nils Grevillius, Konsertföreningens orkester.

Björn Schildknecht: Chrysaetos.

Anders de Wahl, deklamation.

(78) matrisnummer: Rtj +263-67. Ej publicerad.

1939: 24 februari

Grammofon för HMV i Konserthusets stora sal. Dirigent: Nils Grevillius, Konsertföreningens orkester.

Hugo Alfvén: Midsommarvaka.

(78) matrisnummer: 2SB 906-08, HMV Z 259-60 (1939), HMV C 3482-83 (1946), (CD) BIS CD-421 A (1989).

Hugo Alfvén: Elegi ur "Gustaf II Adolf".

(78) matrisnummer: 2SB 909, HMV Z 260 (1939), HMV C 3483 (1946).

1939: 28 mars

Radiosändning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Nils Grevillius, Radiotjänsts symfoniorkester.

Richard Wagner: Mästersångarna i Nürnberg akt 2, Flädermonologen.

Joel Berglund, baryton.

RR LB 3367: 1-2, (LP) EMI 7 C 153-35353 M (1977).

1939: 10 maj

Radiosändning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Hugo Alfvén, Radiotjänsts symfoniorkester.

Hugo Alfvén: "Breitenfeld" ur "Gustaf II Adolf".

RR LB+3350: 1-6, (LP) Cupol CLPM 5001 (1972).

1939: 12 maj

Grammofon för Telefunken i Konserthusets lilla sal. Dirigent: Tor Mann, "Radioorkestern".

August Söderman: Bröllopsmarsch ur "Bröllopet på Ulfåsa".

(78) matrisnummer: Rtj R 310, Telefunken A 5215 (1939).

1939: 25 maj

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Leopold Stokowski, Konsertföreningens orkester.

J S Bach-Stokowski: Toccata och fuga d-moll BWV 565, avsnitt.

RR LB 3427, (LP) Orfeus 1-73-1 (1973).

Johannes Brahms: Symfoni nr 1, sats 2.

Ernst Törnqvist, violin.

RR LB 3427, (CD) BIS-CD-424 B (1989).

1939: 5 juni

Radiosändning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Adolf Wiklund, Radiotjänsts symfoniorkester.

Adolf Wiklund: Symfonisk prolog (1934).

RR LB 3415, (CD) BIS-CD-421 A (1989).

1939: 10 augusti

Operakonsert på Skansen. Dirigent: Armas Järnefelt, Konsertföreningens orkester.

Richard Wagner: Valkyrian, Siegmunds vårsång.

David Stockman, tenor.

RR LB 3477, (LP) Sveriges Radio SRLP 1406 (1983).

1939: 27 november

Radiosändning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Tor Mann, Radiotjänsts symfoniorkester.

Guiseppe Verdi: Rigoletto, Gildas aria.

Hjördis Schymberg, sopran.

RR LB+3781, (LP) EMI 7C 037-35918 (1982), Bluebell BELL 196 (1986).

1939: 13 december

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: David Åhlén, Konsertföreningens orkester.

Otto Olsson: Te Deum.

Musikaliska Sällskapet.

(78) matrisnummer: Rtj+392-99 A. Ej publicerad.

1940: 19 februari

Grammofon för Radiotjänst i Konserthusets lilla sal. Dirigent: Tor Mann, "Radioorkestern".

August Söderman: Jungfrun av Orleans, uvertyr

(78) matrisnummer Rtj 417-418 A, R 56, ej publicerad.

1940: 23 februari

Radiosändning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Tor Mann, Radiotjänsts symfoniorkester.

Johannes Brahms: Altrapsodi.

Lorri Lail, alt, Radiomanskören.

RR LB 4586, (LP) EMI 053-35695 B, ej publicerad.

1940: 25 mars

Radiosändning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Sten-Åke Axelsson, Radiotjänsts symfoniorkester.

Florimond Hervé: Lilla Helgonet, Trumslagarvisan.

Ingalill Söderman, sopran.

RR LB+4085, (LP) Prophone PROP 9928 (1984).

1940: 15 april

Grammofon för Radiotjänst i Konserthuset stora sal. Dirigent: Tor Mann, Radiotjänsts symfoniorkester.

Franz Berwald: Sinfonie Sérieuse.

(78) matrisnummer +455-461 A, Rtj R 68. Ej publicerad.

1940: 19 juni

Grammofon för Radiotjänst i Konserthuset stora sal. Dirigent: Hugo Alfvén, "Radioorkesteren".

Hugo Alfvén: Midsommarvaka.

(78) matrisnummer SD+486-89 A, Rtj R 78. Ej publicerad.

1940: 7 november

Grammofon för Radiotjänst i Konserthuset stora sal. Dirigent: Hugo Alfvén, "Radioorkesteren".

Hugo Alfvén: Dalarapsodi op 48.

(78) matrisnummer SD+563-67, Radiotjänst RD 535-37, (LP) EMI 4 053-34620 (1972).

1941: 7 februari

Grammofon för Telefunken i Konserthuset stora sal. Dirigent: Tor Mann, "Radioorkesteren".

Solist: Joel Berglund, bas.

August Söderman: "Kung Heimer och Aslög".

(78) matrisnummer SD-587-88 A, Rtj R89. Ej publicerad.

Ture Rangström: "En visa till Karin när hon hade dansat".

(78) matrisnummer SD 589 A, Rtj R 90, Telefunken A 5255 (1941).

Ture Rangström: "Klunkom, Welam Welamsson".

(78) matrisnummer SD 590 A, Rtj R 90, Telefunken A 5255 (1941), (LP) Telefunken TR 11148 (1974).

Richard Dybeck: "Du gamla du fria".

(78) matrisnummer SD 591 A, Rtj A 88. Ej publicerad.

1941: 8 april

Radiosändning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Nils Grevillius, "Stockholms Radioorkester".

Giacomo Puccini: Boheme, "Che gelida manina".

Georges Bizet: Carmen, Blomsterarian.

Jussi Björling, tenor.

RR LB+3200, (LP) Bluebell BELL 187 (1986).

Charles Gounod: Romeo och Julia: Romeo & Julias duett akt 1.

Hjördis Schymberg, sopran, Jussi Björling, tenor.

RR LB+3200, (LP) Sveriges Radio SRLP 1354 (1980).

1941: 17 december

Grammofon för Radiotjänst i Konserthusets stora sal. Dirigent: Tor Mann, "Stockholms Radioorkester".

August Söderman: Jungfrun av Orleans, uvertyr.

(78) matrisnummer SD 730-31 A, Rtj R 121, Radiotjänst RA 117.

Richard Dybeck: "Du gamla du fria".

(78) matrisnummer SD 732 B resp. SD 733 B, kasserade.

Richard Dybeck: "Du gamla du fria", körversion Radiokören.

(78) matrisnummer SD 734 B, Radiotjänst RA 122 och 123.

1941: 17-18 december

Grammofon för Radiotjänst i Konserthusets stora sal. Dirigent: Tor Mann, "Stockholms Radioorkester".

Kurt Atterberg: Järnbäraland

Lorri Lail, alt, Folke Jonsson, bas, Radiokören.

(78) matrisnummer SD 735-40 B, Rtj R 131. Ej publicerad.

1942: 31 januari

Radiosändning i Konserthuset stora sal. Dirigent: Sixten Ehrling, "Stockholms Radioorkester".

Ture Rangström: Tre ballader

Jussi Björling, tenor.

RR LB 2665, (LP) Golden Age EJS 530, Sveriges Radio SRLP 1354 (1980).

1942: 5 februari

Grammofoninspelning för Telefunken i Konserthusets stora sal. Dirigent: Nils Grevillius, Konsertföreningens orkester.

Solist: Sigurd Björling, baryton.

Wilhelm Peterson-Berger: Arnljot, Arnljots hälsningssång akt 1.

(78) matrisnummer 026334-35, Telefunken E 19012 (1942), Telestar E 19012, (LP) TR 11015, TR 11147 (1974).

August Söderman: Kung Heimer och Aslög.

(78) matrisnummer 026336, Telefunken E 19011 (1942), dubbad till ny matris Rtj 2415 GA, Telestar E 19011, (LP) Telestar TR 11148 (1974)

Wilhelm Svedbom: Sten Sture.

(78) matrisnummer 026337, Telefunken E 19011 (1942). Dubbad till ny matris Rtj 2416 GA, Telestar E 19011.

1942: 9 februari

Grammofon för Telefunken i Musikaliska Akademien. Dirigent: Ture Rangström, stråkar ur Konsertföreningens orkester.

Solist: Aulikki Rautavaara, sopran.

Ture Rangström: "En gammal dansrytm" & "Bön till natten"

(78) matrisnummer 26352 resp. 26353, Telefunken A 5296 (1942), (LP) Telestar TR 11148 (1974).

Jean Sibelius: "Arioso" op 3.

Ture Rangström: "Åter".

(78) matrisnummer 026354 resp 026355, Telefunken E 19014 (1942), Telestar E 19014, (LP) Telestar TR 11148 (1974).

1942: 17-18 oktober

Grammofon för Telefunken i Konserthusets stora sal. Dirigent: Tor Mann, Konsertföreningens orkester.

Jean Sibelius: Symfoni nr 2 D-dur op 43.

(78) matrisnummer 026684-93, Telefunken E 19017-21 (1943), SK 3322-26, Telestar SK 19017-21, (LP) Capitol P 8107, Telestar TR 11001 (1963).

1942: 25 november

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Wilhelm Furtwängler, Konserthörsningens orkester.

Richard Strauss: Don Juan.

RR LB+4567, (LP) Orfeus 1-73-2 (1973), Nippon Columbia 02 7512, Wilhelm Furtwängler French Society SWF 8403-4.

Richard Wagner: Tristan och Isolde: Förspel & kärleksdöd.

RR LB+4567, (LP) Discocorp RR 505, (CD) BIS-CD-424 B (1989); endast Kärleksdöden Acanta FK 40.23520.

1942: 26 december

Radiosändning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Nils Grevillius, Radiotjänsts symfoniorkester.

Georges Bizet: Carmen, radiobearbetning.

a) Förspel akt 1

b) Spåterzetten, akt 3

c) Marsch och duett Carmen - Escamillo akt 4

d) Duett Carmen - Don José akt 4

Gertrud Pålsson-Wettergren (Carmen), Einar Beyron (Don José), Sigurd Björling (bas), Sally Palmblad (Frasquita), Mercedes (Lisel Blech), Radiokören.

RR LB+4555 & stålband, (LP) Sveriges Radio SRLP 1344 (1980).

1943: 15 januari

Akustikprov i Musikaliska Akademien. Dirigent: Tor Mann, "Radioorkestern".

Bedrich Smetana: Moldau, avsnitt.

Edvard Grieg: Våren, avsnitt.

(78) matrisnummer Rtj 844-47 A, ej publicerad.

1943: 15 januari

Radiosändning i Musikaliska Akademien. Dirigent: Lars-Erik Larsson, "Stockholms Radioorkester".

Joseph Martin Kraus: Aeneas i Carthago, akt 5, Aeneas recitativ och aria.

Gösta Björling, tenor.

RR LB 4576, (LP) Sveriges Radio SRLP 1354 (1980).

1943: 23 februari

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Georg Schnéevoigt, Konsertföreningens orkester.

Wilhelm Stenhammar: "Flores och Blanzefflor".

Joel Berglund, bas.

RR LB 2304, (LP) Orfeus 1-73-1 (endast avsnitt, 1973), (CD) BIS-CD-421 A (1989).

1943: 4 mars

Grammofon för Radiotjänst i Konserthusets stora sal. Dirigent: Tor Mann, Konsertföreningens orkester.

Wilhelm Stenhammar: Mellanspel ur "Sången".

(78) matrisnummer SD 886-87, Rtj R 126, Radiotjänst RA 118, (LP) Metronome MLP 15310 (avsnitt, 1968).

Hugo Alfvén: Festspele.

(78) matrisnummer Rtj 888-89, kasserad.

1943: 23 mars

Grammofon för Radiotjänst i Konserthusets stora sal. Dirigent: Tor Mann, Radiotjänsts symfoniorkester.

Richard Wagner: Mästersångarna i Nürnberg, uvertyr.

(78) matrisnummer Rtj 890-91, ej publicerad.

1943: 6 april

Radiosändning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Adolf Wiklund, Radiotjänsts symfoniorkester.

Franz Berwald: Estrella di Soria, Estrellas aria.

Hjördis Schymberg, sopran.

(78) matrisnummer SD+897-88, ej publicerad.

1943: 7 april

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal: Dirigent: Hermann Abendroth, Konsertföreningens orkester.

Ludwig van Beethoven: Symfoni nr 9, sats 4, takt 655-730

Musikaliska Sällskapet.

RR LB+7631, (CD) BIS-CD-421 A (1989).

1943: 22 maj

Grammofon för Telefunken i Konserthusets stora sal. Dirigent: Tor Mann, "Stockholms Radioorkester".

Jean Sibelius: Symfoni nr 1 e-moll op 39.

(78) matrisnummer 026946-54, Telefunken GX 61023-27 (1949), Capitol 89-80076-80 (EEL 8020), (LP) Capitol P 8020.

Jean Sibelius: Kareliasvit, Alla marcia op 11:3.

(78) matrisnummer 026955, ej publicerad.

1943: 23 maj

Grammofon för Telefunken i Konserthusets stora sal. Dirigent: Tor Mann, "Stockholms Radioorkester".

Solist: Hjärdis Schymberg, sopran.

Trad: Svenska folkvisor: "Näckens polska", "Djupt i havet", "Tänker Du att jag förlorader är", "Ack Värmeland du sköna", "Glädjens blomster", "Allt under himmelens fäste".

(78) matrisnummer 026959, Telefunken E 19027, dubbad till ny matris Rtj 2413 GA,

Telestar E 19027, (EP) UE 19027.

Trad: Svenska folkvisor: "Till Österland vill jag fara", "Och jungfrun gick åt killan", "Domaredansen", "Vårvindar friska", "Som stjärnan uppå himmelen".

(78) matrisnummer 026960, Telefunken E 19027, dubbad till ny matris Rtj 2414 GA, Telestar E 19027, (EP) UE 19027, (LP) TR 11148 (1974).

1943: 10 juli

Radiosändning i Musikaliska Akademien. Dirigent: Sixten Ehrling, "Stockholms Radioorkester".

Solist: Jussi Björling, tenor.

Giacomo Puccini: Tosca, "E lucevan le stelle".

Carl Sjöberg: Tonerna.

RR LB 2351, (LP) U.S. Office of War Information 17-513, Unique UORC 350.

Giacomo Puccini: Turandot, "Nessun dorma".

RR LB 2351, (LP) Unique UORC 350.

1943: 4 oktober

Radiosändning i Musikaliska Akademien. Dirigent: Lars-Erik Larsson, Radiotjänsts kammarorkester.

Hilding Rosenberg: De skapade intresserna, Tempo di Gaillarda & Festmusik.
RR LB+4906, (LP) BIS-LP-331 B (1985).

1943: 19 november

Radiosändning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Issay Dobrowen, Radiotjänsts symfoniorkester.

Peter Tjajkovskij: Symfoni nr 5, sats 4.
(78) matrisnummer Rtj 984-87 A, ej publicerad.

1943: 8 december

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Wilhelm Furtwängler, Konserthörsningens orkester.

Ludwig van Beethoven: Symfoni nr 9 d-moll.

Hjördis Schymberg, sopran, Lisa Tunell, alt, Gösta Bäckelin, tenor, Sigurd Björling, bas, Musikaliska Sällskapet.

RR LB+4852, (LP) Olympic OL 8120, Wilhelm Furtwängler Japanese Society JPL 1119-20,

Discocorp RR 205, Jap Philips SETC 7501/7 (1974).

Endast sats 4, matris Rtj 991-1000 A, (LP) BJR Record BJR 118, endast t. 730-830, (CD) BIS-CD 421 A (1989).

1944: 15 februari

Grammofon för Radiotjänst i Konserthusets stora sal. Dirigent: Tor Mann, "Stockholms Radioorkester".

Carl Nielsen: Symfoni nr 2, sats 1-3.
(78) matrisnummer SD+1023-29 A, ej publicerad.

1944: 26 mars

Radiosändning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Tor Mann, Radiotjänsts symfoniorkester.

Hermann Suter: Le Laudi, Laudate.

Lorri Lail, alt.

RR LB 5008, (LP) EMI 053-34695 B, ej publicerad.

1944: 19 oktober

Grammofon för Radiotjänst i Musikaliska Akademien. Dirigent: Mogens Wöldike, "Radiotjänsts kammarorkester".

Johann Helmich Roman: Drottningholmsmusiken, menuett.

(78) matrisnummer 1099 A, Rtj R 190, ej publicerad.

1944: 21 oktober

Grammofon för Radiotjänst i Musikaliska Akademien. Dirigent: Ivar Hellman, "Radioorkesteren".

Edvin Kallstenius: Dalarapsodi, Visa (Nattlig stämning).

Axel Malm, valthorn

(78) matrisnummer SD+1101 A, Rtj R 7, Radiotjänst RD 126, RD 147, RD 537.

1945: 28 september

Radiosändning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Tor Mann, Radiotjänsts symfoniorkester.

a) **Jules Massenet:** Manon, "Je suis seul! ...Ah! fuyez, douce image"

b) **Jules Massenet:** Elegi

c) **Georges Bizet:** Pärfliskarna, Nadirs romans

d) **Gaetano Donizetti:** Kärleksdrycken, "Una furtiva lagrima"

e) **Francesco Cilea:** L'Arlesiana, "È la solita storia"

Jussi Björling, tenor.

RR LB+6451, (LP) ANNA 1045 (a,b,c), Golden Age EJS 530 (a,c,d,e), MDP 026 (a, c, 1980),

Sveriges Radio SRLP 1354 (b,d, 1980), MDP 035 (b).

1945: 17 december

Grammofon för Radiotjänst i Musikaliska Akademien. Dirigent: Tor Mann, Radiotjänsts symfoniorkester.

Franz Berwald: Sinfonie singulière.

(78) matrisnummer SD+1345-52, sid 5: SD+1349, omtagning den 28 december 1945. Ej publicerad.

1945: 27 december

Grammofon för Radiotjänst i Musikaliska Akademien. Dirigent. Tor Mann, Radiotjänsts symfoniorkester.

Lars-Erik Larsson: Förklädd Gud.

Kerstin Lindberg-Torlind, sopran, Bernhard Sönnnerstedt, baryton, Olof Molander, recitation, Radiokören.

(78) matrisnummer SD+1353-59, Rtj R 213. Ej publicerad.

1946: 22 maj

Repetition i Konserthusets stora sal. Dirigent: Adolf Wiklund, Radiotjänsts symfoniorkester.

Adolf Wiklund: Pianokonsert nr 1, avsnitt ur sats 3.

Tor Ahlberg, piano.

(78) matrisnummer Rtj 1363, Ej publicerad.

1946: 29 september

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Fritz Busch, Konserthörsningens orkester.

Franz Berwald: Estrella di Soria, uvertyr.

RR LB 7056, (LP) Indiana University Nr 107.

1946: 19-21? oktober

Grammofon för Radiotjänst i Musikaliska Akademien. Dirigent: Sven Sköld, "Radioorkestern".

Sven Sköld: Sorgmarsch.

(78) matrisnummer Rtj 1653 A, C 3482, SAP-1-2 (1946).

1946: 24 november

Grammofon för Radiotjänst i Konserthusets stora sal. Dirigent: Sten Broman, Radiotjänsts symfoniorkester.

Franz Berwald, ed. Ernst Ellberg: Sinfonie capricieuse.

(78) matrisnummer Rtj SD+1703-09, Radiotjänst RD 504-07.

1947: 22 januari

Grammofon för HMV i Attiksalen. Dirigent: Lars-Erik Larsson, "Symfoniorkester".

Lars-Erik Larsson: En vintersaga, epilog.

(78) matrisnummer 2SB 3736-1, HMV Z 312 (1947).

Lars-Erik Larsson: Pastoralsvit.

(78) matrisnummer 2SB 3637-2, 2SB 3639-2, 2SB 3638-2, HMV Z 312-13 (1947).

1947: 26 februari

Oratoriekonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Mogens Wöldike, Konsertföreningens orkester.

J S Bach: H-mollmässan "Laudamus te".

Lorri Lail, alt.

RR LB+7384, (LP) Preiser LV 141.

1947: 18 mars

Radiosändning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Tor Mann, Radiotjänsts symfoniorkester.

Ture Rangström: Notturmo.

Lorri Lail, alt.

RR LB 7408, (LP) Preiser LV 141.

1947: 13 april

Grammofon för Radiotjänst i Musikaliska Akademien. Dirigent: Sten Frykberg, "Radioorkestern".

Franz Berwald: Estrella di Soria, Estrellas aria

Birgit Nilsson, sopran.

(78) matrisnummer SD+1887-88, Radiotjänst RD 513-14, RD 557.

1947: 15 april

Grammofon för Radiotjänst i Musikaliska Akademien. Dirigent: Sten Frykberg, "Radioorkestern".

Franz Berwald: Estrella di Soria, Muzas aria.

Sven Nilsson, bas.

(78) matrisnummer SD+1889, Radiotjänst RD 512, RD 558.

1947: 20 april

Grammofon för Radiotjänst i Konserthusets stora sal. Dirigent: Tor Mann, i Musikaliska Akademien.

Franz Berwald: Ernste und heitere Grillen, fantasi för orkester.

(78) matrisnummer SD+1910-11 A/B, Radiotjänst RD 520-21 (1947), RD 543.

Franz Berwald: Estrella di Soria, uvertyr.

(78) matrisnummer SD+1912-13, Radiotjänst RD 513-14 (1947), RD 556.

Franz Berwald: Minnen från norska fjällen, tonmålning.

(78) matrisnummer SD+1914-15, Radiotjänst RD 519-20 (1947), RD 542.

1947: 7 maj

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Hugo Alfvén, Konsertföreningens orkester.

Hugo Alfvén: Symfoni nr 4, avsnitt.

RR LB+7556, (LP) Orfeus 1-73-2 (1973).

1947: 14 juni

Grammofon för HMV i Attiksalen. Dirigent: Willy Mattes, "Symfoniorkester".

Charles Wildman (Willy Mattes): Romantisk rapsodi för piano och orkester.

Solist: ?, piano.

(78) matrisnummer 2SB 2912-13, HMV ?.

1947: 18-19 september

Grammofon för Radiotjänst i Konserthusets stora sal. Dirigent: Tor Mann, Radiotjänsts symfoniorkester.

Tor Aulin: Violinkonsert nr 3 c-moll op 14.

Charles Barkel, violin.

(78) matrisnummer Rtj 2156-67, Radiotjänst RE 718-21.

1947: 24 september

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Victor de Sabata, Konsertföreningens orkester.

Igor Stravinskij: Le chant du rossignol, avsnitt ur sats 1.

RR LB 8021, (LP) Orfeus 1-73-1 (1973).

1947: 2 oktober

Grammofon för Radiotjänst i Konserthusets stora sal. Dirigent: Lars-Erik Larsson, "Stockholms Radioorkester".

Lars-Erik Larsson: Saxofonkonsert.

Sigurd Rascher, saxofon.

(78) matrisnummer Rtj+2178-83, Radiotjänst RE 715-17.

1947: 27 november

Grammofoninspelning för HMV i Konserthusets lilla sal. Dirigent: Nils Grevillius, Konsertföreningens orkester.

Sergej Rachmaninov: "In the Silence of Night" & "Lilacs".

Jussi Björling, tenor.

(78) matrisnummer OSB 2880-2 resp. OSB 2881-2, HMV DA 1890, (LP) Angel ACX 47365, HA 5032, AB 7123, Capitol G 7247, HMV COLH 149, ALP/OALP/MALP 1857, RLS 715, PRO 3034, 7 C 153-06518-20 M, HMV/Odeon 7 C 153-35445-46 M (även tape), Dacapo 1C 147-03354-55 M, 1 C 137-133543M, World Record Club 3199, R 05223-25 (även tape), WE 266451-53, CO 566.

Francesco Cilea: "L'Arlesiana, "E la solita storia".

Gaetano Donizetti: Kärleksdrycken, "Una furtiva lagrima".

Jussi Björling, tenor.

(78) matrisnummer 2SB 2882-1 resp. 2SB 2537-3. Endast Cilea publicerad, (Donizetti-matrisen blev transportskadad). HMV DB 6714, RCA Victor 12-3086, (EP) Victor 49-3086, 26019 RCX 7114, ERA 134; (LP) Angel LPC 12083, 6083, 3ACX 47190, HA 5085, AB 7134, Capitol G 7239, HMV COLH 148, OALP 9673, FALP 629, ALP 1620, QALP 10266, XLPH 1002, MALP 1620, JALP 1620, Voix I 11, Electrola E 70412, HMV GHLP 1027, Seraphim IB 6058, HMV/Odeon 4E 153-34532-33M, HMV RLS 715, HMV 7C 153-06518-20M, PRO 3034, Dacapo IC 147-03354-55M, 1C 137, 133543M, World Record Club R 05223-25, WE 26451-53, även tape WRC C 052223-25, HMV 4E 278-51007M.

1947: 7 december

Grammofon för Radiotjänst i Konserthusets stora sal. Dirigent: Tor Mann, "Stockholms Radioorkester".

Lars-Erik Larsson: Väckarsånger.

Bernhard Sönnnerstedt, baryton.

(78) matrisnummer Rtj 2299-2304, Radiotjänst RD 722-24.

1948: 11 mars

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Erich Kleiber, Konsertföreningens orkester.

Ludwig van Beethoven: Missa solemnis.

Birgit Nilsson, sopran, Lisa Tunell, alt, Gösta Bäckelin, tenor, Sigurd Björling, bas, Musikaliska Sällskapet.

RR LB+8574, (LP) Discocorp IGI 366 (1979).

1948: 6 april

Grammofon för STIM, FST och Svenska Institutet i Musikaliska Akademien. Dirigent: Stig Rybrant, Konsertföreningens orkester.

William Seymer: Strofer i sol och skugga op 6: Vid en skogstjärn.

(78) matrisnummer 1059, Cupol 4117 (1949).

1948: 8 april

Grammofon för STIM, FST och Svenska Institutet i Musikaliska Akademien. Dirigent: Stig Rybrant, Konsertföreningens orkester.

William Seymer: Strofer op 6, Sommarmorgon.

(78) matrisnummer 1060, Cupol 4117 (1949).

1948: 8 april

Grammofon för STIM, FST och Svenska Institutet i Musikaliska Akademien. Dirigent: John Fernström, Konsertföreningens orkester.

John Fernström: Symfoni nr 11 op 77 "Utan mask", sats 3, Symfonisk burlesk.

(78) matrisnummer 1061, Cupol 6012 (1949).

1948: 22 april

Grammofon för STIM, FST och Svenska Institutet i Musikaliska Akademien.
Dirigent: Karl-Birger Blomdahl, "Radioorkestern".

Karl-Birger Blomdahl: Violinkonsert, finalen.

Josef Grünfarb, violin.

(78) matrisnummer 1081-82, Cupol 4118 (1949).

1949: 24 maj

Grammofon för STIM, FST och Svenska Institutet i Musikaliska Akademien.
Dirigent: Moses Pergament, Konsertföreningens orkester.

Moses Pergament: Dibbuk, fantasi för violin och orkester, del 1 och 2.

Ivan Ericson, violin.

(78) matrisnummer 1208, Cupol 6017 (1949); (78) matrisnummer 1209, kasserad.

1948: 24 maj

Grammofon för STIM, FST och Svenska Institutet i Musikaliska Akademien.
Dirigent: Stig Rybrant, Konsertföreningens orkester.

Stig Rybrant: Lustspelsuvertyr.

(78) matrisnummer 1206-07, Cupol 6016 (1949).

1948: 28 maj

Grammofon för STIM, FST och Svenska Institutet i Musikaliska Akademien.
Dirigent: Albert Henneberg, Konsertföreningens orkester.

Albert Henneberg: Bolla och Badin akt 3, "I Drottningholmsparken".

Maria Ribbing, sopran.

(78) matrisnummer 1211, Cupol 6010 (1949).

1948: 28 maj

Grammofon för STIM, FST och Svenska Institutet i Musikaliska Akademien.
Dirigent: Erland von Koch, Konsertföreningens orkester.

Erland von Koch: Askungen, vals.

(78) matrisnummer 1210, Cupol 6007 (1949).

Ingemar Liljefors: Lyrisk svit, promenad.

(78) matrisnummer 1212, Cupol 6009 (1949).

1948: 31 maj

Grammofon för STIM, FST och Svenska Institutet i Musikaliska Akademien.

Dirigent: Ivar Hellman, Konsertföreningens orkester.

Yngve Sköld: Symfoni nr 2 op 36, Adagio con semplicità.

(78) matrisnummer 1213-16, Cupol 4125-26 (1949).

1948: 7 juni

Grammofon för STIM, FST och Svenska Institutet i Musikaliska Akademien.

Dirigent: Moses Pergament, Konsertföreningens orkester.

Moses Pergament: Dibbuk, fantasi för violin och orkester, del 2.

Ivan Ericson, violin.

(78) matrisnummer 1248, Cupol 6017 (1949).

1948: 7 juni

Grammofon för STIM, FST och Svenska Institutet i Musikaliska Akademien.

Dirigent: Lars-Erik Larsson, Konsertföreningens orkester.

Lars-Erik Larsson: Ostinato (ur symfoni nr 2).

(78) matrisnummer 1246-47, Cupol 6018 (1949).

1948: 10 juni

Grammofon för STIM, FST och Svenska Institutet i Musikaliska Akademien.

Dirigent: Hugo Alfvén, Konsertföreningens orkester.

Hugo Alfvén: En skärgårdssågen op 20.

(78) matrisnummer 1262-65, Cupol 6019-20 (1949), (LP) Cupol CLPM 5001 (1972).

1948: 12 november

Repetition i Konserthusets stora sal. Dirigent: Wilhelm Furtwängler, Konsertföreningens orkester.

Ludwig van Beethoven: ur Leonorauvertyr nr 3.

RR LB 10064, (LP) Unicorn, WFS 5, Electrola 1C 053-93533 M, Wilhelm Furtwängler French Society SWF F10, Toshiba WF 60011, EMI Italiana 3C 153 53810-6 M, (Avsnitt, CD) BIS-CD-424 A (1989).

1948: 13 november

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Wilhelm Furtwängler, Konserthörsningens orkester.

Ludwig van Beethoven: Leonorauvertyr nr 3.

RR LB+9410, (LP) Unicorn WFS 5, Electrola 1C 053-93533 M, Toshiba WF 60011, EMI Italiana 3C 153 53810-6 M.

Ludwig van Beethoven: Symfoni nr 8.

RR LB+9410, (LP) Unicorn WFS 5, Electrola 1C 053-93533 M (1973), Jap. Philips SET 7501/7 (1974), Electrola 1C 149 53432-9 M, Olympic OL 8120, OL 8129, Pathé 2C 153 52540-51, Toshiba WF 60011, EAC 47240-6.

Ludwig van Beethoven: Symfoni nr 7.

RR LB+9410, (LP) Discocorp RR 505, Nippon OZ 7587.

1948: 24 november

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Tor Mann, Konserthörsningens orkester.

Jean Sibelius: Violinkonsert, sats 1 (kadens) & sats 3.

Charles Barkel, violin.

RR LB+9501, (LP) Sveriges Radio RELP LP 21215 (1974).

1948: 19 november

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Wilhelm Furtwängler, Konserthörsningens orkester.

Johannes Brahms: Ein deutsches Requiem.

Kerstin Lindberg-Torlind, sopran, Bernhard Sönnnerstedt, bas, Musikaliska Sällskapet.

RR LB+9438, (LP) Orfeus 1-73-4/5 (1973), Unicorn WFS 17-18, Electrola 1C 187-93543-5 M, Melodya M10 36423-6, Toshiba WF 60022-23, EMI Italiana 3C 153 93534-5 M.

1948: 16-17 december

Grammofon för STIM och FST i Konserthusets lilla sal. Dirigent: Sten Frykberg, Konserthörsningens orkester.

Adolf Wiklund: Pianokonsert nr 1 e-moll.

Sixten Ehrling, piano.

(78) matrisnummer 2SB 2960-67, HMV DB 11021-24.

1949: 2 februari

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Carl von Garaguly, Konsertföreningens orkester.

Frank Martin: Petite symphonie concertante, avsnitt.

Margit Theorell, cembalo, Janine Moreau, harpa, Sixten Ehrling, piano.

RR LB+9776, (LP) Orfeus 1-73-1 (1973).

1949: 16 februari

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Erich Kleiber, Konsertföreningens orkester.

Ludwig van Beethoven: Symfoni nr 9 sats 4 t. 595-655.

Musikaliska Sällskapet.

RR LB+9885, (CD) BIS-CD-421 A (1989).

1949: 30 mars

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Carl von Garaguly, Konsertföreningens orkester.

Moses Pergament: Rapsodia ebraica.

RR LB+10097, (CD) BIS-CD-421 B (1989).

1949: 10 augusti

Grammofoninspelning för HMV i Konserthusets lilla sal. Dirigent: Nils Grevillius, Konsertföreningens orkester.

Anna-Lisa Björling, sopran, Jussi Björling, tenor.

Charles Gounod: Romeo och Julia, "Ange adorable", duett.

(78) matrisnummer 2SB 3069-2, (CD) Bluebell ABCD 016 (1988).

Giacomo Puccini: Boheme, "O soave fanciulla", duett.

(78) matrisnummer 2SB 3070-1, (LP) HMV RLS 715, 7C 153-06518/20M, Dacapo 1C 147-03354/55M, 1C 137-33543M, World Record Club R 05223/25, WE 26451/53, C 05223/25.

1949: 11 augusti

Grammofon för HMV i Konserthusets lilla sal. Dirigent: Nils Grevillius, Konsertföreningens orkester.

Paolo Tosti: "L'alba separa dalla luce l'ombra".

Benjamin Godard: Jocely, Berceuse.

Jussi Björling, tenor.

(78) matrisnummer OSB 3071-2 resp. OSB 3072-2, HMV DA 1931, DAN 1931; (LP) Angel 3ACX 47530, UAL 12513, HMV HQM 1190, HLM 7038, JALP 29, Odeon PHQM 1190, Seraphim 60168 (tape 4XG 60168), Dacapo 1C 147-03354/55M, 1C 137 1033543M, OXLP 7660.

Endast Tosti: (LP) Rococo R 31.

Endast Godard: (EP) Disel 75542, (LP) HMV OXLP 7650, World Record Club R 11409.

1949: 14 september

Generalrepetition i Konserthusets stora sal. Dirigent: Eugene Ormandy, Konsertföreningens orkester.

Ludwig van Beethoven: Leonorauvertyr nr 3 avsnitt.

RR LB+ 11714, (CD) BIS-CD-424 A (1989).

1949: 7 oktober

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Herbert von Karajan, Konsertföreningens orkester.

Jean Sibelius: Symfoni nr 5 sats 3.

RR LB+10961, (CD) BIS-CD 424 B (1989).

1949: 4 december

Radiosändning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Fritz Busch, Radiotjänsts symfoniorkester.

Paul Hindemith: Symfoniska metamorfoser.

RR LB+11502, (LP) Indiana University 109/110.

Lars-Erik Larsson: Ostinato (ur symfoni nr 2).

RR LB+11502, (CD) BIS-CD-421 A (1989).

1949: 14 december

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Hilding Rosenberg, Konsertföreningens orkester.

Hilding Rosenberg: Sinfonia concertante för violin, viola, oboe, fagott och orkester, avsnitt.

Gunnar Barter, violin, Lince Berglund, viola, Rolf Lännerholm, oboe, Bruno Lavér, fagott.

RR LB+11546, (LP) Orfeus 1-73-1 (1973).

1950: 21-22 juni

Grammofon för STIM och FST i Musikaliska Akademien. Dirigent: Hugo Alfvén, Konsertföreningens orkester.

Hugo Alfvén: Symfoni nr 3 E-dur op 23.

Insp på band, (78) matrisnummer 2SB 3260-67, HMV DB 11026-29, (LP) EMI 4 E 053-34620 (1972).

1950: 29-30 juni & 1 juli

Grammofon för STIM och FST i Musikaliska Akademien. Dirigent: Tor Mann, Konsertföreningens orkester.

Gösta Nystroem: Sinfonia espressiva.

Insp på band, (78) matrisnummer 2SB 3268-74, HMV DBS 11030, DB 11031-33, (CD) BIS CD-421 B (1989).

1950: 8 september

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Bruno Walter, Radiotjänsts symfoniorkester.

Wolfgang Amade Mozart: Symfoni nr 39.

RR LB+12735, (LP) Olympic 8125 (1974), (CD) BIS CD-424 B (1989).

Wolfgang Amade Mozart: Eine kleine Nachtmusik.

RR LB+12735, (LP) Olympic 8125 (1974), Discocorp 207 (1982).

Franz Schubert: Symfoni nr 9 C-dur.

RR LB+12735, (LP) Olympic OL 8123 (1974), Discocorp 207 (1982).

1950: 13 september

Oratoriekonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Bruno Walter, Konsertföreningens orkester.

Johannes Brahms: Ein deutsches Requiem.

Kerstin Lindberg-Torlind, sopran, Joel Berglund, bas, Musikaliska Sällskapet.
RR LB+12734, (LP) Bruno Walter Society.

1950: 15 oktober

Grammofon för Metronome i Musikaliska Akademien. Dirigent: Tor Mann, Radiotjänsts symfoniorkester.

Gösta Nystroem: Sinfonia del mare.

Solist: Ingrid Eksell, sopran.

Bandinsp, (78) matrisnummer MR-1021-30, Metronome CL 5010-14 (CL-4) (1951), (LP) Metronome CLP 504, Dial 11.

1950: 23 november

Grammofon för STIM och FST i Musikaliska Akademien. Dirigent: Carl von Garaguly, Konsertföreningens orkester.

Hilding Rosenberg: Concerto per orchestra d'archi, sats 1, första delen & sats 3.

Josef Grünfarb, violin, Tage Broström, viola, Gunnar Norrby, cello.

Bandinsp, (78) matrisnummer 2SB 3364-65, publicerades se 5 december 1950.

1950: 5 december

Grammofon för STIM och FST i Musikaliska Akademien. Dirigent: Carl von Garaguly, Konsertföreningens orkester.

Hilding Rosenberg: Concerto per orchestra, sats 1, andra delen & sats 2.

Bandinsp, 2SB 3376-78, HMV DBS 11057, DB 11058-59, (CD) BIS-CD-421 B (1989).

1951: 17 april

Repetition i Konserthusets stora sal. Dirigent: Igor Markevitj, Konsertföreningens orkester.

Franz Berwald: Sinfonie singulière, sats 1, inledningen.

RR LB+19652, (CD) BIS-CD-424 A (1989).

1951: 30 april & 2 maj

Repetition i Konserthusets stora sal. Dirigent: Fritz Busch, Konserthörsningens orkester.

Franz Berwald: Sinfonie sérieuse.

Hela repetitionen: RR B 18397 & B 18402, (LP) Indiana University Nr 113-120, Discophilia DIS 142-44.

Endast avsnitt: (LP) Orfeus 1-73-1 (1973), (CD) BIS-CD-424 A (1989).

1951: 2 maj

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Fritz Busch, Konserthörsningens orkester.

Franz Berwald: Sinfonie sérieuse.

RR B 18408, (LP) Discophilia DIS 144.

1951: 6 maj

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Fritz Busch, Konserthörsningens orkester.

Richard Strauss: Vier letzte Lieder.

Sena Jurinac, sopran.

RR LB+19025, (LP) Indiana University 111/2, Orfeus 1-73-3 (1973), Discocorp RR 487.

1951: 18 & 20 september

Grammofon för Mercury i Musikaliska Akademien. Dirigent: Jacques Rachmilovitch, Radiotjänsts symfoniorkester.

Peter Tjajkovskij: Stormen op 18.

(LP) Mercury 10112 (1951), Metronome CLP 509 (1953).

Peter Tjajkovskij: Hamlet op 67 a.

(LP) Mercury 10112 (1951), Metronome CLP 510 (1953), MCLP 85041 (1958).

1951: 10 & 13 (?) november

Grammofon för Mercury i Musikaliska Akademien. Dirigent: Jacques Rachmilovitch, Radiotjänsts symfoniorkester.

Sergej Rachmaninov: Symfoni nr 1.

(LP) Mercury 10111 (1952), Metronome CLP 508 (1953).

1951: 15 & 17 november

Grammofon för Decca i Musikaliska Akademien. Dirigent: Tor Mann, Konsertföreningens orkester.

Ture Rangström: Symfoni nr 1.

(LP) Decca LXT 2665 (1952), London LL 514, Barben BLA 1502.

1952: 28 - 29 januari

Grammofon för Mercury i Musikaliska Akademien. Dirigent: Sixten Ehrling, Stockholms filharmoniska orkester.

Jean Sibelius: Symfoni nr 3 C-dur.

(LP) Mercury 10125 (1952), Metronome CLP 516 (1953).

Jean Sibelius: Symfoni nr 7 C-dur.

(LP) Mercury 10125 (1952), Metronome CLP 516 (1953).

1952: 11 februari

Grammofon för Mercury i Musikaliska Akademien. Dirigent: Sixten Ehrling, Stockholms filharmoniska orkester.

Jean Sibelius: Symfoni nr 1 e-moll.

(LP) Mercury 10129 (1952), Metronome CLP 514 (1953).

1952: 14 februari

Repetition i Konserthusets stora sal. Dirigent: Paul Hindemith, Konsertföreningens orkester.

Paul Hindemith: Symfoniska metamorfoser, sats 2 avsnitt.

RR B 20691, (CD) BIS-CD-424 A (1989).

1952: 18 februari

Grammofon för Mercury i Musikaliska Akademien. Dirigent: Sixten Ehrling, Stockholms filharmoniska orkester.

Jean Sibelius: Violinkonsert.

Camilla Wicks, violin.

(LP) Capitol CTL 7026 ("Stockholms Radioorkester", 1952), Capitol P 8175 (1952), P 8327 ("Radiotjänsts symfoniorkester"), Metronome CLP 512 (1952), MCLP 85041 (1958), Telefunken LCSK 8175.

1952: 24 februari

Grammofon för Mercury i Musikaliska Akademien. Dirigent: Sixten Ehrling, "Stockholms Radioorkester".

Peter Tjajkovskij: Pianokonsert nr 1 b-moll.

Emil Gilels, piano.

Insp. på band, (78) Metronome B 600-03 (1953), (LP) Regent 5055 (1953), Metronome MCLP 85041 (1958). Endast sats 1 Metronome B 596.

1952: 3 & 9 september

Grammofon för Mercury i Musikaliska Akademien. Dirigent: Sixten Ehrling, Stockholms filharmoniska orkester.

Jean Sibelius & Johann Strauss d y, se 1953: 9-11 januari.

1952: 4 december

Radiosändning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Stig Rybrant, Radiotjänsts symfoniorkester.

Daniel François Auber: Fra Diavolo, Zerlinas aria akt 2.

Gurli Lemon-Bernhard, sopran.

RR B 37767, (LP) EMI 7C 153-35352 (1977).

1953: 9-11 januari

Grammofon för Mercury i Musikaliska Akademien. Dirigent: Sixten Ehrling, Stockholms filharmoniska orkester.

Jean Sibelius: Symfoni nr 2 D-dur.

(LP) Mercury 10141 (1953), Metronome CLP 515 (1953).

Jean Sibelius: Symfoni nr 4 a-moll.

(LP) Mercury 10142 (1953), Metronome CLP 517 (1953).

Jean Sibelius: Symfoni nr 5.

(LP) Mercury 10143 (1953), Metronome CLP 518 (1953).

Jean Sibelius: Symfoni nr 6.

(LP) Mercury 10143 (1953), Metronome CLP 518 (1953).

Johann Strauss d y:

a) Läderlappen, uvertyr

b) Zigenarbaronen, uvertyr

- c) Perpetuum mobile
  - d) Pizzicato-polka
  - e) Wo die Zitronen blühen, vals.
- (LP) Regent MG 5052 (1953), Metronome CLP 513 (1953).
Endast a, b: (EP) Metronome CMCP 3037 (1955).
Endast c, d, e: (EP) Metronome CMCP 3036 (1955).

1953: 23 januari

Radiosändning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Stig Rybrant, Radiotjänsts symfoniorkester.

Richard Wagner: Götterdämmerung, slutscen.

Birgit Nilsson, sopran.

RR B 29258, (LP) Sveriges Radio SRLP 1406 (1983).

1953: 10 februari

Radiosändning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Ferenc Fricsay, Radiotjänsts symfoniorkester.

Béla Bartók: Riddar Blåskäggs borg.

Birgit Nilsson, sopran, Bernhard Sönnnerstedt, bas.

Band B 29858, (LP) Sveriges Radio RSLP 1366 (1981), (CD) Bluebell (1989).

1953: 25, 29, 30 november

Grammofon för Decca i Musikaliska Akademien. Dirigent: Tor Mann, Konsertföreningen orkester.

Hilding Rosenberg: Symfoni nr 3.

(LP) Decca LXT 2885 (1954).

1953: 7, 13, 15, 16 december

Grammofon för Mercury i Musikaliska Akademien. Dirigent: Sixten Ehrling, Stockholms filharmoniska orkester.

Jean Sibelius: "Lemminkäinen", fyra legender op 22

a) Lemminkäinen och jungfrurna på Saari

b) Tuonelas svan

c) Lemminkäinen i Tuonela

d) Lemminkäinen drager hemåt.

(LP) Capitol P 8226 (1954), Metronome CLP 519 (1954).

Endast b & d: Capitol P 8327, Metronome MCLP 8507 (1958).

1954: 10 - 11 juni

Grammofon för EMI i Musikaliska Akademien. Dirigent: Sixten Ehrling, "Stockholm Festival Orchestra".

Ludwig van Beethoven Violinkonsert.

Solist: David Ojstrach, violin.

(LP) Columbia CX 1194 (1954) FCX 354, FCX 30077, QCX 10120, Angel 35162, HMV LALP 231.

Jean Sibelius: Violinkonsert.

Solist: David Ojstrach, violin.

Columbia C 1036 (1955), C 91395, C 70094, FC 1035, HC 102, QC 5025, WC 1036, Angel 35315, HMV LBLP 1031.

1954: 26 november

Radiosändning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Hans Schmidt-Isserstedt, Radiotjänsts symfoniorkester.

Carl Orff: Carmina burana.

Elisabeth Söderström, sopran, Set Svanholm, tenor, Gösta Bäckelin, falsettsång. Akademiska kören, instudering: Johannes Norrby.

RR B 45710, (CD) BIS-CD-422 A (1989).

1954: 27 november

Stockholms Sångarförbund i Konserthusets stora sal. Dirigent: Hilding Asker,
Stockholms filharmoniska orkester.

Hildor Lundvik: Sången, avsnitt.

Erik Saedén, baryton.

(LP) Swedish Society Discofil LT 33163 (1964).

1955: 14 maj

Grammofon för HMV. Dirigent: Sixten Ehrling, Stockholms filharmoniska
orkester.

Hugo Alfvén: Midsommarvaka.

Ej publicerad.

1955: 27 juli

Grammofon för Latvian Music i Konserthusets stora sal. Dirigent: Teodors Reiters,
Stockholms filharmoniska orkester.

Kārlis Baumanis: Dievs, svētī Latviju.

Jāzeps Vītols: Beverīnas dziedonis.

Reiters-kören.

(LP) Latvian Music LP 2 (1955).

1955: 24 september

Festföreställning på Drottningholmsteatern. Dirigent: Lamberto Gardelli,
"Drottningholms kammarorkester".

Baldassare Galuppi (tillskriven **Pietro Chiarini**): Il geloso schernito, uvertyr.

(LP) Swedish Society Discofil LT 33163 (1964), (CD) Swedish Society Discofil SCD 1029
(1988).

1955: 25 september

Grammofon för Swedish Society Discofil på Drottningholmsteatern. Dirigent: Lamberto Gardelli, "Drottningholms kammarorkester".

Pietro Auletta/Giovanni Battista Pergolesi: Il maestro di musica, opera.

Elisabeth Söderström (Lauretta), Karin Sällergren-Langebo (Dorina), Arne Ohlsson (Lamberto), Carl-Axel Hallgren (Colagianni).

(LP) Swedish Society Discofil LT 33117 Westminster 18262, (CD) SCD 1029 (1988).

1955: 16 november

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Ferenc Fricsay, Konsertföreningens orkester.

Hilding Rosenberg: Marionetter, uvertyr.

RR Ma 55/7443, (LP) Orfeus 1-73-1 (1973).

1956: 5 april

Grammofon för Latvian Music i Konserthusets stora sal. Dirigent: Teodors Reiters, Stockholms filharmoniska orkester.

Jānis Mediņš: Aria

Emīls Dārziņš: Melankolisk vals

Jānis Kalniņš: Danssvit nr 1

Ādolfs Ābele: Meditation

Jāzeps Vītols: (5) lettiska folkvisor: "Skaisti dziedī, lakstīgala", "Āvu, āvu baltas kājas", "Pūt, vējiņi", "Tautiešam roku devu", "Ej, saulīte, drīz pie Dieva".

(LP) Latvian Music LP 3 (1954).

1956: 24 oktober

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Hans Schmidt-Isserstedt, Konsertföreningens orkester.

Franz Berwald: Drottningen av Golconda, uvertyr.

RR Ma 56/3218, (LP) Orfeus 1-73-2 (1973).

1956: 7 november

Grammofon för Sveriges Radio. Dirigent: Sten Frykberg, Radiotjänsts symfoniorkester.

Ferenc Erkel/L Weninger: Isten aldd meg a magyart.
(45) Radiotjänst RA 45-1 (1956).

1957: 27 februari

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Ferenc Fricsay, Konsertföreningens orkester.

Ludwig van Beethoven: Symfoni nr 9, sats 4, t. 430-595.
Musikaliska Sällskapet.
RR Ma 57/199, (CD) BIS-CD-421-A (1989).

1957: 6 mars

Repetition i Konserthusets stora sal. Dirigent Ferenc Fricsay, Konsertföreningens orkester.

Peter Tjajkovskij: Symfoni nr 5, sats 2 inledningen.
Wilhelm Lanzky-Otto, valthorn.
RR Ma/220:2, (CD) BIS-CD-424 A (1989).

1957: 9 maj

Grammofon för Swedish Society Discofil i Konserthusets stora sal. Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms filharmoniska orkester.

Hugo Alfvén: Festspel op 51.
(LP) Swedish Society Discofil LT 33134 (1957), LT / SLT 33145 (1960), SLT 33174,
Telestar TRS 11113 (1972), Musik för vänner EMISP 141 (1987), (EP) Telestar UX 4947,
SUX 4948 (1960), (CD) Swedish Society Discofil SCD 1003 (1986).

Hugo Alfvén: Dalarapsodi.
(LP) Swedish Society Discofil LT / SLT 33145 (1960), (CD) Swedish Society Discofil
SCD 1008 (1987).
Endast utdrag: (LP) Caprice CAP 1168 (1982).

1957: 13 maj

Grammofon för Latvian Music i Konserthusets stora sal. Dirigent: Sixten Ehrling, Stockholms filharmoniska orkester.

Jānis Medīns: Symfonisk svit nr 3.

Lettisk rapsodi.

Lettiska danser: Puišu deja, Meiteņu deja.

(LP) Latvian Music LP 5 (1957).

1957: 5 oktober

Radioinspelning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms filharmoniska orkester.

Ture Rangström: Tristans död.

Jussi Björling, tenor.

RR Ma 57/10983, (LP) RCA HR 224, RL 43 43063 AS, RB 6620, RA 2213, 30305, LM 2784, AGM1-4923, SER 5706.

1957: 24 oktober

Grammofon för Swedish Society Discofil i Musikaliska Akademien. Dirigent: Hans Schmidt-Isserstedt, Stockholms filharmoniska orkester.

Ingvar Lidholm: Ritornell.

(LP) Swedish Society Discofil LT 33135 (1958), LT 33168 (1965), (CD) Swedish Society Discofil SCD 1027 (1988).

1958: 2 februari

Grammofon för Swedish Society Discofil i Musikaliska Akademien. Dirigent: Sixten Ehrling, Stockholms filharmoniska orkester.

Karl-Birger Blomdahl: Symfoni nr 3 "Facetter".

(LP) Swedish Society Discofil 33135 (1958), SLT 33147 (1960), SLT 33241, Turnabout TV 34184, TVS 34318 (1970), (CD) SCD 1037 (1988).

1958: 21 februari

Radioinspelning i Musikaliska Akademien. Dirigent: Tor Mann, Stockholms filharmoniska orkester.

Jean Sibelius: Symfoni nr 6, sats 1 avsnitt.

RR M 57/11187, (LP) Orfeus 1-73-1 (1973).

1958: 10 maj

Grammofon för Swedish Society Discofil i Musikaliska Akademien. Dirigent: Hans Schmidt-Isserstedt, Stockholms filharmoniska orkester.

Hilding Rosenberg: Marionetter, uvertyr.

(LP) Swedish Society Discofil LT 33135 (1958), SLT 33168 (1965).

1958: 1 oktober

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Paul Kletzki, Stockholms filharmoniska orkester.

Ludwig van Beethoven: Symfoni nr 9, sats 4, t. 330-430.

Gösta Bäckelin, tenor, Musikaliska Sällskapet.

RR Ma 58/849, (CD) BIS-CD-421 A (1989).

1958: 31 oktober

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Hans Schmidt-Isserstedt, Stockholms filharmoniska orkester.

Paul Hindemith: Konsert för orkester op 38.

RR Ma 58/942, (CD) BIS-CD-422 A (1989).

1958: 20 november

Grammofon för Latvian Music i Konserthusets stora sal. Dirigent: Jānis Medīņš, Stockholms filharmoniska orkester.

Jānis Medīņš: Brev till Peer Gynt, nr 1 & 2.

Paula Brīvkalne, sopran.

(LP) Latvian Music LP 6 (1959).

1958: 20 november

Grammofon för Latvian Music i Konserthusets stora sal. Dirigent: Arvīds Norītis, Stockholms filharmoniska orkester.

Jānis Medīnš: Sex lettiska folkvisor: "Saulīt' tecēj' tecēdama", "Puiši jāja piegulā", "Aiz ezera augsti kalni", "Tautiešam roku devu", "Ziedi, ziedi, rudzu vārpa", "Raibie cimdi".

Paula Brīvkalne, sopran.

(LP) Latvian Music LP 6 (1959).

1958: 11 december

Radioinspelning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms filharmoniska orkester.

Gustaf Nordqvist: Till havs.

Jussi Björling, tenor.

RR Ma 58/1113, (LP) RCA HR 224, RL 43063, AS RB 6620, RA 2213, 30305, LM 2784, AGM1-4923, SER 5706.

1958:

Grammofon för HMV. Dirigent: Åke Jelving, Stockholms filharmoniska orkester.

Charles Wildman (Willy Mattes): Stockholm Concerto.

Per Lundkvist: Fjällrapsodi.

Leif Asp, piano.

(EP) HMV 7 EGS 97 (1959).

1959: 23 februari

Repetition i Musikaliska Akademien. Dirigent: Tor Mann, Stockholms filharmoniska orkester.

Wilhelm Stenhammar: Symfoni nr 2, sats 1, avsnitt

RR Ma 59/204:2, (CD) BIS-CD-424 A (1989).

1959: 15 - 16 augusti

Grammofon för RCA i Konserthusets stora sal. Dirigent: Tor Mann, Stockholms filharmoniska orkester.

Wilhelm Stenhammar: Symfoni nr 2.

(LP) RCA LM / LSC 9854 (1959), Swedish Society Discofil SLT 33198, (CD) Swedish Society Discofil SCD 1014 (1987).

1959: 6 november

Grammofon för Sveriges Radio i Musikaliska Akademien. Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms filharmoniska orkester.

Richard Dybeck, arr. Stig Rybrant för orkester: Du gamla du fria.

Richard Dybeck, arr. Stig Rybrant för kör och orkester: Du gamla du fria.

Otto Lindblad, arr. Stig Rybrant för kör och orkester: Kungssången.

Musikaliska Sällskapet.

Band RR Ma 57/11124, (EP) Sveriges Radio RAEP 10 (1959).

1959

Grammofon för STIM & FST i Musikaliska Akademien. Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms filharmoniska orkester.

Hilding Rosenberg: Symfoni nr 6 "Semplice".

(LP) Swedish Society Discofil LT/SLT 43053 (1961), Turnabout TV-S 34318 (1970).

1959: 10 november

Grammofon för HMV i Europafilms musikstudio. Dirigent: Ulf Björlin, medlemmar ur Stockholms filharmoniska orkester.

Carl Michael Bellman, arr. Ulf Björlin: Fredmans epistlar nr 1, 2, 12, 33, 73, 79, 82; Fredmans sånger nr 6, 7, 19, 21, 32, 35, 41.

Sven-Bertil Taube, sång.

(LP) HMV SCLP 1003 (1960), (CD) EMI 7483692 (1987);

Endast Epistel 82 (LP) Odeon PMCS 303 (1967).

1960: 9-10 januari

Grammofon för Swedish Society Discofil i Konserthusets stora sal. Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms symfoniorkester = medlemmar ur Stockholms filharmoniska orkester, Hovkapellet och Radioorkestrerna.

Dag Wirén: Serenad för stråkar op 11.

(LP) Swedish Society Discofil SLT 33176 (1960), (CD) SCD 1035 (1988).

Endast Marcia & Scherzo: (EP) Decca SCE 7510.

Endast Marcia: (EP) Barben BEP 77 (1960).

Lars-Erik Larsson: Pastoralssvit.

(LP) Swedish Society Discofil SLT 33176 (1960), Barben BLP / SBLP 1005 (1960), Decca SXL 2283, (CD) Swedish Society Discofil SCD 1020 (1988).

Lars-Erik Larsson: Liten marsch.

(LP) Swedish Society Discofil SLT 33176, (EP) Barben BEP 77 (1960).

1960: 1 & 6 mars

Grammofon för EMI i Europafilms musikstudio. Dirigent: Ulf Björlin, Stockholms filharmoniska orkester.

Evert Taube, arr. Ulf Björlin: "En söndagsmorgon bittida", "Dottore Bordonì", "I Stagnellii Lya", "Serenaden i San Remo", "Morgon efter regn", "Portugis", "Älskliga blommor små", "Min farfar var en jaktlöjtnant", "Al fresco", "Balladen om briggen Blue Bird of Hull", "Ack, annorlunda var det i Paris", "Vals i Valparaiso".

Sven-Bertil Taube, sång.

(LP) SCLP 1005 / SCDS 1001 (1960).

Endast "Älskliga blommor små", (LP) Odeon PMCS 303 (1967), EMI 4 E 062-34099.

1960: 19 maj

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Hans Schmidt-Isserstedt, Stockholms filharmoniska orkester.

Ludwig van Beethoven: Symfoni nr 9, sats 4, takt 238-330.

Aase Nordmo-Lövberg, sopran, Harriet Selin, alt, Ragnar Ulfung, tenor, Sigurd Björling, bas, Musikaliska Sällskapet.

Band 87, (CD) BIS-CD-421 A (1989).

1960: 26 maj

Grammofon för STIM, FST Swedish Society Discofil i Konserthusets stora sal.

Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms filharmoniska orkester.

Erland von Koch: Oxberg-variationer.

(LP) Swedish Society Discofil SLT 33227 (1974), Telefunken 430 53, Turnabout TV-S 34998, (CD) Swedish Society Discofil SCD 1024 (1988).

1961: 13 oktober

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Sixten Ehrling, Stockholms filharmoniska orkester.

Robert Schumann: Violoncellkonsert.

Gunnar Norrby, violoncell.

Kompletteringar av kadensen i Musikaliska Akademien november 1980.

(LP) Fermat FLPS 37 (1980).

1961: 8 december

Radioinspelning i Musikaliska Akademien. Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms filharmoniska orkester.

Wilhelm Stenhammar: "Stolts Adelin" (Ballad), "Guld och gröna skogar" op 16:2

Hugo Alfvén: "Sommardoffer" op 8:2.

Solist: Uno Stjernqvist, tenor.

(LP) Prophone PROP 7806 (1978).

1962: 20, 22, 24 februari

Grammofon för Europäischer Phonoklub i Musikaliska Akademien. Dirigent: Hans Schmidt-Isserstedt, Stockholms filharmoniska orkester.

Franz Berwald: Sinfonie singulière.

Franz Berwald: Sinfonie sérieuse.

(LP) Opera ST 1944, Telefunken LT/SLT 43080 (1963), Telestar TRS 11037.

1962: 18-19 april

Grammofon för STIM & FST i Konserthusets stora sal. Dirigent: Sixten Ehrling, Stockholms filharmoniska orkester.

Gösta Nystroem: Concerto ricercante för piano, stråkar, celesta & slagverk.

Käbi Laretei, piano.

(LP) Philips AL 08213 (1962).

1962: 1-2 juni

Inspelning för Nordisk Tonefilm i Europafilms musikstudio. Dirigent: Torbjörn Iwan Lundquist, Stockholms filharmoniska orkester.

Torbjörn Iwan Lundquist: Musik till filmen "Nils Holgersson".

Bel Canto-kören.

Soundtrack, (LP) RCA LPM / LSP 9923 (1962).

1962: 28-29 augusti

Grammofon för STIM & FST i Konserthusets stora sal. Dirigent: Sixten Erhling, Stockholms filharmoniska orkester.

Gunnar de Frumerie: Hjärtats sånger, nr 6 & nr 1 "Som en våg" resp "När du sluter mina ögon".

Evighetsland, nr 7 "Hemlängtan".

Kerstin Meyer, mezzosopran.

(EP) Philips AE 401 010, (CD) Swedish Society Discofil SCD 1022 (1988).

Maurice Karkoff: Allvarliga sånger nr 3, 2 & 6, "Den långa vägen", "Resa i ljusår" resp "Skymning".

Kerstin Meyer, mezzosopran.

(EP) Philips AE 401 010 (1963), (LP) Victrola VICS 1546 (1971) (CD) Swedish Society Discofil SCD 1023 (1988).

1962: 7 december

Grammofon för Decca i Konserthusets stora sal. Dirigent: Nils Grevillius, Stockholms filharmoniska orkester.

Hugo Alfvén: Symfoni nr 4 "I havsbandet".

Gunilla af Malmberg, sopran, Sven-Erik Vikström, tenor.

(LP) Decca LXT/SXL 6034 (1963).

Repetitionsavsnitt.

(45) Matrisnummer: FWB-831/32 (1963), (CD) BIS-CD-424 A (1989).

1964: 16 januari

Grammofon för STIM & FST i Konserthusets stora sal. Dirigent: Herbert Blomstedt, Stockholms filharmoniska orkester.

Hilding Rosenberg: Symfoni nr 2.

(LP) Swedish Society Discofil LT / SLT 33160 (1964), (CD) SCD 1026 (1988).

Ingvar Lidholm: Poesis.

Karl-Erik Welin, piano.

(LP) Swedish Society Discofil LT / SLT 33160 (1964), (CD) Swedish Society Discofil SCD 1027 (1988).

1964: 7 februari

Grammofon för Swedish Society Discofil i Konserthusets stora sal. Dirigent: Nils Grevillius, Stockholms filharmoniska orkester.

Hugo Alfvén: Symfoni nr 3 E-dur.

(LP) Swedish Society Discofil LT / SLT 33161 (1964), (CD) Swedish Society Discofil SCD 1008 (1987).

Kurt Atterberg: De fåvitska jungfrurna.

(LP) RCA LM/LCS 9983 (1964).

1964: 10 mars

Grammofon för Swedish Society Discofil i Europafilms musikstudio. Dirigent: Nils Grevillius, Stockholms filharmoniska orkester.

Oskar Lindberg: Leksandsvit.

(LP) RCA LM / LCS 9983 (1964).

1964: juni

Grammofon för SKAP i Europafilms musikstudio. Dirigent: Ulf Björlin, medlemmar ur Stockholms filharmoniska orkester.

Wilhelm Peterson-Berger, arr. Ulf Björlin: Dalmarsch, Aspåkerspolska, Sång efter skördeanden, Jorum.

Nils Söderström, arr. Ulf Björlin: Jungfru Maria.

Lille Bror Söderlundh: Karl Johan, Kurbitsmålning.

Emil Sjögren, arr. Ulf Björlin: Lilla Anna.

Robert Norrby, arr. Ulf Björlin: Svarte Rudolf.

Bo Nilsson: Sjukdom.

Karl-Erik Welin: Duvan och örnen.

Ulf Björlin: Sub Luna.

Sven-Bertil Taube, sång.

HMV SCLP 1028 (1964).

1964: 16 september

Repetitionsinspelning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Rafael Kubelik, Stockholms filharmoniska orkester.

Antonin Dvořák: Symfoni nr 7, sats 3, avsnitt.

RR 64/M/1529, (CD) BIS-CD-424 A (1989).

1964: 22-24 september

Grammofon för STIM i Konserthusets stora sal. Dirigent: Rafael Kubelik, Stockholms filharmoniska orkester.

Wilhelm Stenhammar: Serenad för orkester.

(LP) Deutsche Grammophon 008579, LPM 18579 / SLPM 108579 (1965), 008579, Heliodor 89622, Swedish Society Discofil SLT 33227 (1974), (CD) Swedish Society Discofil SCD 1016 (1987).

1964: 9 oktober

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Francis Travis, Stockholms filharmoniska orkester.

Bo Nilsson: Scene II.

(LP) Phono Suecia-ISCN 1966 (1966).

1964: 26 november

Symfonikonsert i Göteborgs konserthus. Dirigent: Herbert Blomstedt, Stockholms filharmoniska orkester.

Igor Stravinskij: Våroffer.

(LP) Expo Norr RIKS LP 1 (1965).

1964: 13 december

Konsert i Gustaf Vasa-kyrkan i Stockholm. Dirigent: Åke Levén, Stockholms filharmoniska orkester.

Otto Olsson: Te Deum op 25.

Gustaf Vasa-kyrkans kör, Anna Stångberg, harpa, Nils Björk, orgel.

Phonoband C 3605 (1966), (LP) Swedish Society Discofil SLT 33169.

1965: 11 maj

Repetitionsinspelning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Otto Klemperer, Stockholms filharmoniska orkester.

Wolfgang Amade Mozart: Symfoni nr 40, sats 4 , avsnitt.

Privatband, (CD) BIS-CD-424 A (1989).

1965: 22 (?) augusti

Operaföreställning på Drottningholmsteatern. Dirigent: Bertil Bokstedt, "Drottningholmsteaterns kammarorkester".

Giovanni Paisiello: Barberaren i Sevilla: Uvertyr, "Saper bramante", "Non dubiar, o Figaro", "La calunnia", "Giusto ciel", "Don Basilio! Giusto cielo".

Karin Langebo, sopran, Kåge Jehrlander, tenor, Carl-Axel Hallgren, Erik Sundquist, baryton, Arne Tyrén, bas.

(LP) Philips AY 838752 (1965).

1965: 24 (?) augusti

Operaföreställning på Drottningholmsteatern. Dirigent: Jorma Panula, "Drottningholmsteaterns kammarorkester".

Wolfgang Amade Mozart: Enleveringen ur Seraljen: "Durch Zärtlichkeit und Schmeicheln", "Frisch zum Kampf", "Traurigkeit ward mir...", "Ach Belmonte, ach mein Leben".

Mattiwilda Dobbs, Birgit Nordin, sopran, Sven-Olof Eliasson, Gunnar Drago, tenor. (LP) Philips AY 838751 (1965).

1965: 26 (?) augusti

Operaföreställning på Drottningholmsteatern. Dirigent: Ferenc Koltay, "Drottningholmsteaterns kammarorkester".

Wolfgang Amade Mozart: Così fan tutte: "Un aura amorosa", "In uomini, in soldati", "Il core vi done", "Ei parte... Per pietà", "Donne miei", "Fra gli amplessi", "Tutti accusan le donne".

Elisabeth Söderström, Karin Langebo, sopran, Margot Rödin, mezzosopran, Kåge Jehrlander, Carl-Axel Hallgren, Erik Sundquist, baryton.

(LP) Philips AY 838751 (1965).

1965: 13-14 maj

Grammofon för Electra i Europafilms musikstudio. Dirigent: Nils Grevillius, Stockholms filharmoniska orkester.

Ragnar Althén: "Land du välsignade".

Wilhelm Peterson-Berger: "Som stjärnorna på himmelen", "Jungfrun under lind".

Trad. arr. Herbert Sandberg: "Allt under himmelens fäste", "Ack, Värmeland du sköna", "Hör du, unga Dora".

Hugo Alfvén: "Skogen sover".

Wilhelm Stenhammar: "Stjärnöga", "Sverige".

Ejnar Eklöf: "Morgon".

Emil Sjögren: "I drömmen du är mig nära".

Håkan Norlén: "Visa vid midsommartid".

Trad. arr. Edvin Kallstenius: "Du gamla, du fria".

Nicolai Gedda, tenor.

(LP) RCA LM / LSC 1034.

Oskar Merikanto: "Där björkarna susa".

Nicolai Gedda, tenor.

(EP) RCA FAS 737 (1965), (LP) Victrola VICS 1546 (1971).

Endast "Där björkarna susa" & "Visa vid midsommartid": (45) RCA FAS 737 (1965),

(EP) PB 9063 (1977).

Endast "Stjärnöga" & "Sverige": (CD) Swedish Society Discofil SCD 1016 (1987).

1965: 30 juni

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Sergiu

Comissiona, Stockholms filharmoniska orkester.

Karl-Birger Blomdahl: Forma ferritonans.

(LP) Expo Norr RIKS LP 2 (1965), (CD) Caprice CAP 21365 (1988).

1965: 1 juli

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Sergiu

Comissiona, Stockholms filharmoniska orkester.

Zoltán Kodály: Danser från Galanta.

Thore Janson, klarinett.

(LP) Expo Norr RIKS LP 2 (1965).

1965: 11-12 november

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Sergiu

Comissiona, Stockholms filharmoniska orkester.

Benjamin Britten: Les Illuminations.

Margareta Hallin, sopran.

(LP) Expo Norr RIKS LP 4 (1966).

1966: 14 april

Repetitionsinspelning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Jascha Horenstein,

Stockholms filharmoniska orkester.

Gustav Mahler: Symfoni nr 6, sats 2.

RR 66/MU/1297:2, (CD) BIS-CD-424 A (1989).

1966: 15 & 17 april

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Jascha Horenstein, Stockholms filharmoniska orkester.

Gustav Mahler: Symfoni nr 6 a-moll.

(LP) Unicorn RHS 320-21 (1975).

1966: 2 maj

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Antal Doráti, Stockholms filharmoniska orkester.

Maurice Ravel: Daphnis och Chloé, balettsvit nr 2.

Band 324, (CD) BIS-CD-422 B (1989).

1966: 8-9 juni

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Sixten Ehrling, Stockholms filharmoniska orkester.

Karl-Birger Blomdahl: I speglarnas sal, oratorium.

Margareta Hallin, sopran, Barbro Ericson, alt, Sven-Erik Vikström, tenor, Anders Näslund, baryton & recitation, Bengt Rundgren, bas.

Radiokören, instud: Eric Ericson.

(LP) Expo Norr RIKS LP 6 (1966).

1966: 27 juni

Grammofon för HMV i Europafilms musikstudio. Dirigent: Ulf Björlin, "Drottningholmsteaterns kammarorkester".

Johann Helmich Roman, arr. Ulf Björlin: ur Drottningholmsmusiken, nr 1, 4, 7, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 17 18, 22, 23.

(LP) HMV SCLP 1054, 7 C 061-35597 (1978).

Johann Gottlieb Naumann, arr. Ulf Björlin: ur Gustaf Wasa: Pas de deux. Pas de quatre.

Francesco Uttini, arr. Ulf Björlin: Il re pastore, uvertyr.

(LP) HMV SCLP 1054 (1966), 7 C 061-35596 (1978).

1966: 15-25 september

Grammofon för EMI i Musikaliska Akademien. Dirigent: Ulf Björlin, Stockholms filharmoniska orkester.

Karl-Birger Blomdahl: Spel för åtta.

Karl-Birger Blomdahl: Preludium och allegro.

(LP) HMV SCLP 1063 (1966).

1966: 1 december

Grammofon för STIM i Konserthusets stora sal. Dirigent: Herbert Blomstedt, Stockholms filharmoniska orkester.

Hilding Rosenberg: Symfoni nr 3.

(LP) EMI SCLP /CSDS 1071 (1967).

1966: 3 december

Grammofon för Sveriges Radio i Konserthusets stora sal. Dirigent: Torbjörn Iwan Lundquist, Stockholms filharmoniska orkester.

Torbjörn Iwan Lundquist: Gösta Berlings saga, svit.

(LP) Sveriges Radio RELP 5019 (1967).

Torbjörn Iwan Lundquist: Vintermusik.

(LP) Sveriges Radio RELP 5020 (1967).

1966: 13-16 december

Grammofon för STIM i Konserthusets stora sal. Dirigent: Herbert Blomstedt, Stockholms filharmoniska orkester.

Wilhelm Stenhammar: Mellanspel ur Sängen.

Wilhelm Stenhammar: Svit ur Chitra.

(LP) HMV SCLP /CSDS 1072 (1968).

1967: februari

Grammofon för HMV i Europafilms musikstudio. Dirigent: Ulf Björlin, Stockholms filharmoniska orkester.

Sven-Bertil Taube, arr. Ulf Björlin: "En dag i maj", "Lappricka, papprika, pudding pastej".

Trad. arr. Ulf Björlin: "Kringla, kringla, kringla", "Hacke Hackspett", "Jonas visa", "Kan du sätta en potät?"

Alice Tegnér, arr. Ulf Björlin: "Tre pepparkaksgubbar", "Lasse Liten", "Tuppen och hönan".

Knut Brodin, arr. Ulf Björlin: "Krakel Spektakel, Kusin Vitamin", "Det var så roligt".

Ulf Björlin, även arr. "Summa summarum sexton sardiner".

Felix Körling, arr. Ulf Björlin: "Den vresige Lasse", "Ett gammalt fult och elakt troll", "Kalaset", "Pelles dröm", "Tomtegubben som hade snuva".

Ulf Björlin: ur Pinocchio: "Ansikte, händer, tänder", "Vänster hand och höger hand", "Dumskalleland", "Att vara tjuv är inte lätt".

Sven-Bertil Taube, sång.

(LP) HMV SCLP 1073 (1967).

1967: 13 februari

Grammofon för STIM i Konserthusets stora sal. Dirigent: Herbert Blomstedt, Stockholms filharmoniska orkester.

Ingvar Lidholm: Toccata e canto.

Ingvar Lidholm: Tre sånger med stråkorkester: "För vilsna fötter sjunger gräset", "Vid Medelhavet", "Madonnans vaggvisa".

Margot Rödin, mezzosopran.

(LP) HMV SCLP / CSDS 1072 (1968).

1967: 7 september

Symfonikoncert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Herbert Blomstedt, Stockholms filharmoniska orkester.

Hilding Rosenberg: Violinkonsert nr 2. Gunnar Barter, violin.

(Privat LP) GB 2 A (1980?).

1967: 16 oktober

Grammofon för RCA Victor / Electra och Rikskonserter i Konserthusets stora sal.

Dirigent: Antal Doráti, Stockholms filharmoniska orkester.

Karl Birger Blomdahl: Sisyfos.

(LP) Victrola VICS 1319 (1968), (CD) Caprice CAP 21365 (1988).

1967: 17-18 oktober

Grammofon för RCA Victor / Electra och Rikskonserter i Konserthusets stora sal.
Dirigent: Antal Doráti, Stockholms filharmoniska orkester.

Jean Sibelius: Symfoni nr 2 D-dur.
(LP) Victrola VICS 1318 (1968).

1967: 19 oktober

Grammofon för RCA Victor / Electra och Rikskonserter i Konserthusets stora sal.
Dirigent: Antal Doráti, Stockholms filharmoniska orkester.

Hilding Rosenberg: Resa till Amerika: Intermezzo, Järnvägsfuga.
(LP) Victrola VICS 1319 (1968).

Enbart Intermezzo, (LP) Caprice CAP 1168 (1982), Musik för vänner EMISP 141 (1987).

1967: 21 oktober

Grammofon för RCA Victor / Electra och Rikskonserter i Konserthusets stora sal.
Dirigent: Antal Doráti, Stockholms filharmoniska orkester.

Franz Berwald, ed. Nils Castegren: Sinfonie capricieuse.
(LP) Victrola VICS 1319 (1968).

Endast sats 2 Musik för vänner EMISP 141 (1987).

1967: 16 december

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Antal Doráti, Stockholms filharmoniska orkester.

Zoltán Kodály: Psalmus Hungaricus.
Jozsef Simandy, tenor, Musikaliska Sällskapet.
Band 360, (CD) BIS-422 B (1989).

Ludwig van Beethoven: Symfoni nr 9, sats 4, takt 164 - 236.
Sigurd Björling, baryton.
Band 362, (CD) BIS-CD-421 A (1989).

1967:

Grammofon för Euphonic i Konserthusets stora sal. Dirigent: Lennart Fors, Stockholms filharmoniska orkester.

Karl-Birger Blomdahl: Adagio (sats 4) ur Vaknatten.

Nils Björkander: Intermezzo ur I hemmarö by op 9.

Moses Pergament: Svensk folkvisa med variationer & Berceuse.

(LP) Euphonic ELP-001 (1967).

1967:

Grammofon för Euphonic i Konserthusets stora sal. Dirigent: Lennart Fors, Stockholms filharmoniska orkester.

Gunnar de Frumerie: När du sluter mina ögon.

Ilmari Hannikainen: Stille mit hjerte.

Ture Rangström: Vingar i natten.

Greta Albertus, sopran. Rösterna inspelad 1964 (!).

(LP) Euphonic ELP-001 (1967).

1968: 10-11 februari

Grammofon för EMI i Nacka aula. Dirigent: Ulf Björlin, Stockholms filharmoniska orkester.

Lars-Erik Larsson: Pastoralvit.

(LP) HMV CSDS 1084 (1968).

Endast sats 1: (LP) EMI ESD 7156, OC 037-78128 (1982).

Endast sats 2, Romans: (LP) EMI 7 C 153-35594 (1978), Columbia SPPH 016 (1980), EMI 7 C 037-35855 (1981), Musik för vänner EMISP 141 (1987).

Francesco Uttini: Kineserna, balettvit.

(LP) HMV CSDS 1084 (1968), EMI 7C 061-35596 (1978).

Johann Helmich Roman: Oboe-konsert.

Per Olof Gillblad, oboe.

(LP) HMV CSDS 1084 (1968), EMI 7 C 061-35597 (1978).

Endast sats 2: Musik för vänner EMISP 141 (1987).

1968: 20 september

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Sergiu Comissiona, Stockholms filharmoniska orkester.

Joonas Kokkonen: Sinfonia III.

(LP) EMI CSDS 1086 (1969).

Moses Pergament: Fyra dikter för sopran och orkester: "Dagen svalnar", "Du kastade din kärleks röda ros", "Jag såg min herre", "Du sökte en blomma".

Berit Lindholm, sopran.

(LP) EMI CSDS 1089 (1969).

1968: 21 september

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Sergiu Comissiona, Stockholms filharmoniska orkester.

Rued Langgaard: Sfaerernes Musik för soli, kör och orkester.

Berit Lidholm, sopran, Akademiska kören, Stockholm, instud: Eskil Hemberg.

Förkortad publikation på LP: Sats 1 början - 15 takter före siffra 1; sats 2, siffra 3 till 7 takter efter siffra 5; sats 3, siffra 8 till 4 takter före siffra 11; sats 4: 7 takter före siffra 15 till slut.

(LP) EMI CSDS 1087 (1969).

1969: 18-20 september

Grammofon för Electra, Rikskonserter & STIM i Konserthusets stora sal.

Dirigent: Antal Doráti, Stockholms filharmoniska orkester.

Allan Pettersson: Symfoni nr 7.

(LP) Swedish Society Discofil SLT 33194, (CD) Swedish Society Discofil SCD 1002 (1986).

Endast finalen: Musik för vänner EMISP 141 (1987).

1969: 13-18 oktober

Grammofon för Sveriges Radio i Studio 7. Dirigent: Lars Bagge, medlemmar ur Stockholms filharmoniska orkester.

Birger Sjöberg, arr. Lars Bagge: "Lilla Paris", "Aftontankar vid Fridas ruta", "Frida i vårstädningen".

Ernst Hugo Järegård, sång.

(LP) Sveriges Radio RMLP 1087 (1969).

1969: 30 november

Grammofon för STIM i Konserthusets stora sal. Dirigent: Rainer Miedel, Stockholms filharmoniska orkester.

Lars-Johan Werle: Summer music 65 op 4.

(LP) Phono Suecia PS 4 (1971).

1970: 4 februari

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Antal Doráti, Stockholms filharmoniska orkester.

Wilhelm Stenhammar: Serenad för orkester, sats 1, 2 och 3.

Band A 288, (CD) BIS-CD-422 B (1989).

Béla Bartók: Svit ur den sällsamma mandarin.

Band A 289, (CD) BIS-CD-422 B (1989).

1970: 6 juni

Grammofon för STIM i Konserthusets stora sal. Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms filharmoniska orkester.

Lars-Erik Larsson: Musik för orkester op 40.

(LP) Phono Suecia PS 4 (1971).

1970: 10 juni

Oratoriekonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Johannes Norrby, Stockholms filharmoniska orkester.

Johannes Brahms: Ein deutsches Requiem.

Elisabeth Söderström, sopran, Erik Saedén, baryton, Musikaliska Sällskapet.

(Privat LP) Filharmonikerna/Musikaliska Sällskapet - Till Johannes Norrby SC 7401 A-C.

1970:

Grammofon för EMI, Dirigent: Ulf Björlin, Stockholms filharmoniska orkester.

Evert Taube: arr. Ulf Björlin: "Fragancia" (Serenad i Havanna), "Det fönstret som lyste", "Pierina", "Dansvisa i Carcassonne", "Ronsard och herdinnan", "Så skimrande var aldrig havet", "Kom i min famn" (Sommarnatt), "Sov på min arm"

(Nocturne), "Vals på Mysingen".

Sven-Bertil Taube, sång, Bengt Överström, flöjt, Per Olof Gillblad, oboe.

(LP) EMI 4E 062-34099 (1970).

Endast "Fragancia": (LP) EMI 7 C 062-35577 (1978), EMI 2600833 (1984), (CD) EMI CDP 7463592 (1986).

Endast "Så skimrande var aldrig havet", "Sommarnatt", "Nocturne", "Vals på Mysingen": (CD) EMI CDP 7463592 (1986).

1970: våren

Grammofon för Hemmets Härold. Dirigent: Inge Boström, medlemmar ur Stockholms filharmoniska orkester & Hovkapellet.

Karl-Erik Svedlund: Pionjärerna, marsch.

Meditation.

"Lyft dig min själ mot Nebos höjder", rapsodi över andliga sånger.

Andante religioso (Vinterkväll).

(LP) Hemmets Härold LP 365 (1971).

1971: 13 & 15 januari

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Antal Doráti, Stockholms filharmoniska orkester.

Karl-Birger Blomdahl: Symfoni nr 2.

(LP) EMI 4 E 061-35142 (1975).

1971: 14-15 maj & 3 juni

Grammofon för STIM och Konserthörsningen i Konserthusets stora sal. Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms filharmoniska orkester.

Jan Carlstedt: Symfoni nr 2, "A Symphony of Brotherhood".

(LP) EMI 4 E 055-34424 (1971).

1972: 12-13 januari

Symfonikonsserter i Folkets Hus, Stockholm. Dirigent Antal Doráti, Stockholms filharmoniska orkester.

Antal Doráti: Symfoni nr 1.

(CD) BIS-CD-408 (1988).

1972: 16-18 maj

Grammofon för Alfvén-stiftelsen, Konsertföreningen och STIM i Nacka aula.

Dirigent: Leif Segerstam, Stockholms filharmoniska orkester.

Hugo Alfvén: Symfoni nr 2 D-dur op 11.

(LP) Swedish Society Discofil SLT 33211 (1972), (CD) SCD 1005 (1986).

1972: 26 november

Symfonikonsert i Folkets Hus. Dirigent: Gennadij Rozjdestvenskij, Stockholms filharmoniska orkester.

Alexandr Skrjabin: Symfoni nr 2 c-moll op 29.

Band A 949, (CD) BIS-423 A (1989).

1973: 16-18 maj

Grammofon för P-B-stiftelsen, Konsertföreningen och STIM i Konserthusets stora sal. Dirigent: Okko Kamu, Stockholms filharmoniska orkester.

Wilhelm Peterson-Berger: Avsnitt ur Arnljot: Förspel akt 1, Arnljots hälsningssång, Tingsmarschen, Wainos första och andra sång, Gunhilds och Arnljots duett, akt 2, Arnljots drömsyn, Tormods kvad, Arnljots död.

Erland Hagegård (Arnljot), Karin Langebo (Waino), Edith Thallaug (Gunhild), Björn Asker (Tormod), Kåge Jehrlander (Sigurd), Manskör ur Musikaliska Sällskapet.

(LP) EMI 4 E 061-34925 (1973).

1973: 19-22 juni

Grammofon för Åhléns i Konserthusets stora sal. Dirigent: Okko Kamu, Stockholms filharmoniska orkester.

Joseph Martin Kraus, ed Richard Engländer: Symfoni c-moll.

Wolfgang Amade Mozart: Pianokonsert nr 21 C-dur KV 467.

Solist: Marian Migdal, piano.

(LP) Lyssna LY-73-1 (1973).

1973:14-15 september

Grammofon för Åhléns i Konserthusets stora sal. Dirigent: Antal Doráti, Stockholms filharmoniska orkester.

Gustav Mahler: Symfoni nr 5 ciss-moll.

Allan Pettersson, instr. Antal Doráti: "Åtta Barfotasånger: "Herren går på ängen", "Klokar och knythänder", "Blomma säj", "Jungfrun och Ljugarpust", "Mens flugorna surra", "Du lögnar", "Min längtan", "En spelekarls himlafärd".

Erik Saedén, baryton.

(LP) Lyssna LY-74-4/A-D (1974).

1973: 17 november

Unicef-gala i Konserthusets stora sal. Dirigent: Danny Kaye, Stockholms filharmoniska orkester.

Peter Tjajkovskij: ur Nötknäpparsviten: Miniaturvertyr, Arabisk dans, Rysk dans.

Band B 61:1, (CD) BIS-CD-424 B (1989).

1973: 7 december

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Antal Doráti, Stockholms filharmoniska orkester.

Åke Hermanson: Symfoni nr 1 op 9.

(LP) Caprice CAP 1206 (1981).

1974: 3 februari

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: James DePreist, Stockholms filharmoniska orkester.

Kompletteringar vid repetitioner den 31 januari - 2 februari samt 8 februari 1974.

Moses Pergament: Den judiska sången för sopran, tenor, kör och orkester.

Birgit Nordin, sopran, Sven-Olof Eliasson, tenor, Musikaliska Sällskapet, instud: Johannes Norrby.

(LP) Caprice CAP 2003: 1-2 (1976).

1974: 12-14 september

Grammofon för Åhrléns i Konserthusets stora sal. Dirigent: Jan Krenz, Stockholms filharmoniska orkester.

Claude Debussy: Två nocturner: Nuages, Fêtes.

Franz Berwald: Violinkonsert ciss-moll op 2.

Leo Berlin, violin.

(LP) Lyssna LY-75-6 (1975).

1975: 18 februari

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Kurt Masur, Stockholms filharmoniska orkester.

Felix Mendelssohn: "Es ist genug", aria ur Elias.

Håkan Hagegård, baryton.

(LP) Gumælius GUM LP 101 (1976).

1975: 20 februari

Grammofon för Åhrléns i Konserthusets stora sal. Dirigent: Jan Krenz, Stockholms filharmoniska orkester.

Claude Debussy: Förspel till en fauns eftermiddag.

Lennart Ericsson-Ehrenloot, flöjt.

(LP) Lyssna LY-75-6 (1975).

1976: 26-28 april

Grammofon för Konserthusstiftelsen & STIM i Konserthusets stora sal. Dirigent: Kjell Ingebrechtsen, Stockholms filharmoniska orkester.

Daniel Börtz: Sinfonia nr 1.

(LP) Caprice CAP 1128 (1977).

1976: 5 maj

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Gennadij Rozjdestvenskij, Stockholms filharmoniska orkester.

François Auber: Gustave III, uvertyr.

Band A 981, (CD) BIS-CD-423 A (1989).

1976: 26 maj

Grammofon för Latvian Music i Konserthusets stora sal. Dirigent: Arvīds Norītis, Stockholms filharmoniska orkester.

Jāzeps Vītols: Sånger: "Ej, saulīte", "Ganu dziesma", "Irbīte", "Šūpla dziesma", "Tautiešam roku devu", "Sceļai zemē", "Ai, zaļai līdaciņa", "Rikšu bērīt' es palaidu", "Čučī, mana līgaviņa", "Grieze grieze rudzīšos".

Ileana Peterson, alt.

Jānis Medīns: Lettiska danser 3 - 6.

(LP) Latvian Music LP 47 (1976).

1976: 1-3 juni

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms filharmoniska orkester.

Richard Strauss: Hornkonsert nr 2.

Ib Lanzky Otto, valthorn.

(LP) Caprice CAP 1103 (1976).

1976: 14-16 juni

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms filharmoniska orkester.

Gunnar de Frumerie: Konsert för valthorn och orkester op 70.

Ib Lanzky Otto, valthorn.

(LP) Caprice CAP 1103 (1976).

1976: 7 september

Grammofon för Konserthusstiftelsen och STIM i Konserthusets stora sal. Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms filharmoniska orkester.

Lars-Erik Larsson: Violinkonsert.

Leo Berlin, violin.

(LP) Swedish Society Discofil SLT 33257, (CD) Swedish Society Discofil SCD 1004 (1986).

1976: 15 september

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Antal Doráti, Stockholms filharmoniska orkester.

Ludwig van Beethoven: Symfoni nr 9, sats 4, takt 94-163.

Band 276 III, (CD) BIS-CD-421 A (1989).

1977: 2 januari

Grammofon för STIM och Konserthusstiftelsen i Konserthusets stora sal. Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms filharmoniska orkester.

Erland von Koch: Echi.

(LP) Swedish Society Discofil SLT 33259, (CD) SCD 1024 (1988).

1977: 4 januari

Grammofon för Electra i Konserthusets stora sal. Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms filharmoniska orkester.

Lars-Erik Larsson: Musik till En vintersaga.

(LP) Swedish Society Discofil SLT 33257 (1977), (CD) Swedish Society Discofil SCD 1004 (1986).

1977: 5 maj

Repetitionsinspelning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Gennadij

Rozjdestvenskij, Stockholms filharmoniska orkester.

Dmitrij Sjostakovitj: Svit ur Bulten, sats 5.

Band B 338-I, (CD) BIS-CD-423 A (1989).

1977: 13 maj

Grammofon för Electra i Konserthusets stora sal. Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms filharmoniska orkester.

Lars-Erik Larsson: Concertino för violin och orkester.

Leo Berlin, violin.

(LP) Swedish Society Discofil SLT 33257 (1977), (CD) Swedish Society Discofil SCD 1004 (1986).

1977: 13 juni

Grammofon för STIM och Konserthusstiftelsen i Konserthusets stora sal. Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms filharmoniska orkester.

Erland von Koch: Lappland-Metamorfoser.

(LP) Swedish Society Discofil SLT 33259, (CD) SCD 1024 (1988).

1977: 10 augusti

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Göran W Nilson, Stockholms filharmoniska orkester.

Karol Szymanowski: Violinkonsert nr 1 op 35.

Gunnar Barter, violin.

(Privat LP) GB 1 A (1980?).

1977: 1 september

Grammofon för STIM och Konserthusstiftelsen i Konserthusets stora sal. Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms filharmoniska orkester.

Erland von Koch: Ritmi.

(LP) Swedish Society Discofil SLT 33259 (1977), (CD) SCD 1024 (1988).

1977: 2 september

Grammofon för STIM och Konserthusstiftelsen i Konserthusets stora sal. Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms filharmoniska orkester.

Erland von Koch: Impulsi.

(LP) Swedish Society Discofil SLT 33259 (1977), (CD) SCD 1024 (1988).

1977: 1 oktober

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Carl Rune Larsson, Stockholms filharmoniska orkester.

Kompletteringar den 1 och 5 oktober.

Allan Pettersson: Symfoni nr 12 "De döda på torget".

Stockholms Filharmoniska kör, ledare: Anders Ohrwall, Uppsala Akademiska Kammarkör, ledare: Anders Eby.

(LP) Caprice CAP 1127 (1978), (CD) CAP 21369 (1988).

1977: 19 oktober

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Gennadij Rozjdestvenskij, Stockholms filharmoniska orkester.

Franz Berwald: Sinfonie singulière.

Band BB 330, (CD) BIS-CD-423 A (1989).

1977: 3-4 november

Grammofon för STIM och Konserthusstiftelsen i Konserthusets stora sal. Dirigent: Peter Maag, Stockholms filharmoniska orkester.

Torbjörn Iwan Lundquist: Symfoni nr 3 "Sinfonia dolorosa".

(LP) Artemis ART 50-104 (1978).

1978

Grammofon för Frituna. Dirigent: Örjan Fahlström, Stockholms filharmoniska orkester.

Nicholas Brodsky: Be my love.

Franz Schubert, arr. Sammy Cahn: Ave Maria.

Augustin Lara: Granada för orkester.

Guy d'Hardelot: Because.

Ruggiero Leoncavallo: La mattinata.

Carl Sjöberg: Tonerna.

Jörgen Edman, sång, Operakören.

(LP) Frituna FRLP-137 (1978).

1978: 13 februari

Grammofon för Sirius i Nacka aula. Dirigent: Gunnar Hahn, Stockholms filharmoniska orkester.

Gunnar Hahn: "Slätterblomman", "Döden tänkte jag mig så", "Rosa rosarum", "Hälsokällan", "I mörkret".

Bo Ohlgren, tenor.

Georgia Mohammad, flöjt, Gunvor Hagström, oboe, Lars Almgren, klarinett, Karin Langebo, harpa.

(LP) Sirius SILP 817 (1978).

1978: 7 september

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Leif Segerstam, Stockholms filharmoniska orkester.

Ralph Vaughan Williams: Konsert för tuba och orkester.

Michael Lind, tuba.

(LP) Caprice CAP 1143 (1980).

1978: 28-30 augusti & 5 oktober

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms filharmoniska orkester.

Wilhelm Stenhammar: Symfoni nr 2 g-moll op 34.

(LP) Caprice CAP 1151 (1979), (CD) CAP 21151 (1987).

Endast sats 3 (LP) Musik för vänner EMISP 141 (1987).

1978: 11 oktober

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Antal Doráti, Stockholms filharmoniska orkester.

Antal Doráti: Die Stimmen för bas och orkester.

Peter Lager, bas.

(Privat LP) Bachtele-Verlag, Suisa SBV 003 A/B (1982).

1979: 27 januari

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Jacek Kasprzyk, Stockholms filharmoniska orkester.

Francis Poulenc, instr för orkester Lennox Berkeley: Flöjtsonat.

Lennart Ericsson-Ehrenloot, flöjt.

(LP) Fermat FLPS 28 (1979).

1979: 9-10 februari

Symfonikonsert i Leningradfilharmonins stora sal. Dirigent: Gennadij Rozjdestvenskij, Stockholms filharmoniska orkester.

Johannes Brahms, ork. Arnold Schönberg: Pianokvartett nr 1 g-moll op 25.

Hugo Alfvén: Vallflickans dans ur Bergakungen.

Jean Sibelius: Symfoni nr 5 Ess-dur op 82.

Dmitrij Sjostakovitj: Balettsvit ur Bulten.

(LP) Melodya C 10-13297-300 (1979).

1979: 15-16 februari

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Kjell Ingebretsen, Stockholms filharmoniska orkester.

Eduard Tubin: Konsert för balalajka och orkester.

Nicolaus Zwetnow, balalajka.

(LP) Caprice CAP 1180 (1981).

1979: 20-22 februari

Grammofon för Alfvén-stiftelsen, Konserthusstiftelsen och STIM i Konserthusets stora sal. Dirigent: Stig Westerberg, Stockholms filharmoniska orkester.

Hugo Alfvén: Symfoni nr 4 "I havsbandet".

Elisabeth Söderström, sopran, Gösta Winbergh, tenor.

(LP) Bluebell BELL 107 (1979), (CD) ABCD 001 (1986).

1979: 11 maj

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Leif Segerstam, Stockholms filharmoniska orkester.

Ingvar Lidholm: Kontakion.

Knut Sönstevold, fagott, Janis Marshelle Coffman, trumpet.

(LP) Caprice CAP 1167 (1980), (CD) CAP 21366 (1988).

1979: 17-18 oktober

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Eduardo Mata, Stockholms filharmoniska orkester.

Hans Holewa: Symfoni nr 3.

Dorothy Dorow, sopran.

(LP) Caprice CAP 3027 (1983).

1979: 17 december

Grammofon för Rikskonserter i Nacka aula. Dirigent: Sixten Ehrling, Stockholms filharmoniska orkester.

Sten Broman: Uvertyr.

(LP) Caprice CAP 1251 (1982).

1980: 30 april

Grammofon för STIM i Konserthusets stora sal. Dirigent: Björn Hallman, Stockholms filharmoniska orkester.

Wilhelm Peterson-Berger: Symfoni nr 4 "Holmia", sats 1.

Wilhelm Peterson-Berger: Majkarneval i Stockholm.

August Söderman: Svenskt festspel.

Adolf Wiklund: Symfonisk prolog.

(LP) Sterling S-1006 (1980).

Endast "Majkarneval" & "Svenskt festspel", (LP) Musik för vänner EMISP 141 (1987).

Wilhelm Peterson-Berger: "Florez och Blanzefflor", "Höstsång".

Erik Saedén, baryton.

(LP) Sterling S-1006 (1980).

1980: 21 november

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Sixten Ehrling, Stockholms filharmoniska orkester.

Karl-Birger Blomdahl: Symfoni nr 3 "Facetter".

(LP) Caprice CAP 1251 (1982), (CD) CAP 21365 (1988).

1980: 4 december

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Sixten Ehrling, Stockholms filharmoniska orkester.

Hilding Rosenberg: Marionetter, balettsvit.

(LP) Caprice CAP 1251 (1982).

1981: 27-28 april

Grammofon för Musica Sveciae i Konserthusets stora sal. Dirigent: Okko Kamu, Stockholms filharmoniska orkester.

Adolf Fredrik Lindblad: Uvertyr till Frondörerna.

Adolf Fredrik Lindblad: Symfoni nr 1 C-dur.

(LP) Caprice CAP 1197 / MS 501 (1983).

1981: 18 september

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Arvid Jansons, Stockholms filharmoniska orkester.

Hilding Rosenberg: Violinkonsert nr 2.

Leon Spierer, violin.

(LP) Caprice CAP 1225 (1985), (CD) CAP 21367 (1988).

1981: 3-4 december

Grammofon för STIM och Konserthusstiftelsen i Konserthusets stora sal. Dirigent: Sergiu Comissiona, Stockholms filharmoniska orkester.

Allan Pettersson: Symfoni nr 14.

(LP) Phono Suecia PS 12 (1982), (CD) PS CD 12 (1986).

1981: 7-8 december

Grammofon för STIM och Konserthusstiftelsen i Konserthusets stora sal. Dirigent: Jorma Panula, Stockholms filharmoniska orkester.

Gunnar Bucht: Violinkonsert.

Leo Berlin, violin.

(LP) Caprice CAP 1137 (1982).

1982: 23 februari

Repetitionsinspelning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Antal Doráti, Stockholms filharmoniska orkester.

Béla Bartók: Riddar Blåskäggs borg, siffra 81-82.

Band B 588, (CD) BIS-CD-424 A (1989).

1982: 26 mars

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Leif Segerstam, Stockholms filharmoniska orkester.

Björn Vilho Hallberg: Aspiration.

(LP) Caprice CAP 1152 (1983).

1982: 27 mars

Grammofon för STIM och Konserthusstiftelsen i Konserthusets stora sal. Dirigent: Leif Segerstam, Stockholms filharmoniska orkester.

Siegfried Naumann: Il Canto del Sole per contraalto, baritone, coro misto, 10 concertino e orchestra op VIII.

Marianne Eklöf, alt, Jan Arnholz, baryton, Mikaeli kammarkör, ledare: Anders Eby.

Bengt Christianson, flöjt, Per Olof Gillblad, oboe, Sölve Kingstedt, klarinett, Jan-Erik Skoglund, fagott, Janis Marshelle Coffman, trumpet, Pertti Hostikka, trombone, Salmo Sahlin, violin, Zahari Tchavdarov, viola, Leo Winland, cello, Torsten Ljungkvist, kontrabas.

(CD) Phono Suecia PSDS 34 (1987).

1982: 28 maj

Grammofon för STIM och Konserthusstiftelsen i Konserthusets stora sal. Dirigent: Yuri Ahronovitch, Stockholms filharmoniska orkester.

Gunnar de Frumerie: Variationer och fuga för piano och orkester.

László Simon, piano.

(LP) Caprice CAP 1242 (1984).

1982: 26 augusti

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Yuri Ahronovitch, Stockholms filharmoniska orkester.

Karl-Birger Blomdahl: "...resan i denna natt".

Elisabeth Söderström, sopran.

(LP) Caprice CAP 1225 (1985), (CD) CAP 21365.

1982: 10 september

Grammofon för Musica Sueciae i Konserthusets stora sal. Dirigent: Okko Kamu, Stockholms filharmoniska orkester.

Natanel Berg: Traumgewalten.

(LP) Caprice CAP 1250 / MS 604 (1984).

1982: 14-15 oktober

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Göran W Nilson, Stockholms filharmoniska orkester.

Gösta Nystroem: Sinfonia concertante för violoncell och orkester.

Elemér Lavotha, violoncell.

(LP) Caprice CAP 1272 (1985).

1982: 27-28 oktober

Grammofon för Ottogram i Konserthusets stora sal. Dirigent: Björn Hallman, Stockholms filharmoniska orkester.

Björn Hallman: Sagan om Snövit.

Berättare: Lars Berghagen.

(MC) Ottogram 2:1 (1982).

1982: 20-21 december

Grammofon för Musica Sueciae i Konserthusets stora sal. Dirigent: Sixten Ehrling, Stockholms filharmoniska orkester.

Kurt Atterberg: Symfoni nr 3 "Västkustbilder".

(LP) Caprice CAP 1250 / MS 604 (1984), (CD) CAP 21364 (1988).

1983: 24 februari

Repetitionsinspelning i Konserthusets stora sal. Dirigent: Yuri Ahronovitch, Stockholms filharmoniska orkester.

Allan Pettersson: Symfoni nr 16, sista takterna.

Frederick L Hemke, altsaxofon.

Band B 810, (CD) BIS-CD-424 A (1989).

1983: 11 mars

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Jorma Panula, Stockholms filharmoniska orkester.

Torsten Nilsson: "Steget över tröskeln", konsert för piano, blåsinstrument och slagverk op 67.

Hans Pålsson, piano.

(LP) Caprice CAP 1287 (1986).

1983: 25mars

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Leonard Slatkin, Stockholms filharmoniska orkester.

Maurice Karkoff: Symfoniska reflexioner för orkester op 110.

Maurice Karkoff: Tre Colori per orchestra d'archi op 142.

(LP) Caprice CAP 1188 (1984).

1983: 6 juni

Grammofon för Proprius i Immanuelskyrkan, Stockholm. Dirigent: Peter Eriksson, "Immanuelskyrkans kammarorkester".

Gunno Södersten: Konsert nr 3 "Pro pace" för orgel, pukor & stråkar.

Solist: Gunno Södersten, orgel.

(LP) Proprius PROP 9916 (1983).

1983: 25 augusti

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Okko Kamu, Stockholms filharmoniska orkester.

Göte Carlid: Mässa för stråkar.

(LP) Caprice CAP 1272 (1985).

1983: 26 januari

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Yuri Ahronovitch, Stockholms filharmoniska orkester.

Antonín Dvořák: Symfoni nr 6 D-dur.

Band B 921, (CD) BIS-CD-423 B (1989).

1984: 23-24 mars

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Anders Öhrwall, Stockholms filharmoniska orkester.

Otto Olsson: Requiem g-moll op 13.

Mari Anne Häggander, sopran, Else Paaske, alt, Anders Andersson, tenor, Lage Wedin, baryton.

Stockholms Filharmoniska Kör.

(LP) Caprice CAP 1296 (1985), (CD) CAP 21368 (1989).

1984: 15 september

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Yuri Ahronovitch, Stockholms filharmoniska orkester.

Peter Tjajkovskij: Svit nr 3 op 55, sats 4.

Band B 969, (CD) BIS-CD-423 B (1989).

1984: 17-18 oktober

Grammofon för Electra, i Konserthusets stora sal. Dirigent: Yuri Ahronovitch, Stockholms filharmoniska orkester.

Allan Pettersson: Symfoni nr 16 för altsaxofon och orkester.

Frederick L Hemke, altsaxofon.

(LP) Swedish Society Discofil SLT 33270 (1985), (MC) SSC 33270 (1985).

1984: 22 & 24 november

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Hugh Wolff, Stockholms filharmoniska orkester.

Daniel Börtz: Sinfonia 6.

Ilona Maros, sopran.

(LP) Phono Sueca PS 24 (1986).

1985: 16 & 18 januari

Grammofon för Rikskonserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Yuri Ahronovitch, Stockholms filharmoniska orkester.

Ture Rangström: Symfoni nr 4 d-moll "Invocatio".

Erik Lundkvist, orgel.

(CD) Caprice CAP 21195 (1987).

1985: 27 februari - 2 mars

Grammofon för Electra i Konserthusets stora sal. Dirigent: Yuri Ahronovitch, Stockholms filharmoniska orkester.

Hans Eklund: Symfoni nr 6 "Sinfonia senza speranza".

(LP) Swedish Society Discofil SLT 33270 (1985), (MC) SSC 33270.

1985: 26 & 28 september

Konsserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Yuri Ahronovitch, Stockholms filharmoniska orkester.

Gunnar de Frumerie: Singoalla, komplett operainspelning.

Per-Arne Wahlgren (Riddar Bengt, Assim), Catharina Olsson (Fru Elfrida, Helena Ulf sax), Björn Haugan (Erland), Erik Saedén (Pater Henrik), Anders Andersson (Broder Johannes), Stig Tysklind (Hövdingen), Anne Sofie von Otter (Singoalla), Inger Blom (Assims mor), Lasse Bergström (Sorgbarn), Hägerstens Motettkör, instud: Ingemar Månsson.

(CD) Caprice CAP 22023 (1988).

1986: 12 april

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Yuri Ahronovitch, Stockholms filharmoniska orkester.

Allan Pettersson: Symfonisk sats.

Band C 131, (CD) BIS-CD-423 B (1989).

1986: 16 juni

Grammofon för Rikskonsserter i Konserthusets stora sal. Dirigent: Osmo Vänskä, Stockholms filharmoniska orkester.

Ture Rangström: Vauxhall, orkestersvit i miniatyr.

Bengt Christiansson, flöjt, Alf Nilsson, oboe, Lars Almgren, klarinett, Sven Aarflot, fagott, Rolf Bengtsson, valthorn, Rune Bodin, trombone, Rosalida Skytt, harpa.

(CD) Caprice CAP 21195 (1987).

1986: 27 november

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Yuri Ahronovitch, Stockholms filharmoniska orkester.

Kompletteringar för BIS 1-2 december 1986.

Dmitrij Sjostakovitj: Symfoni nr 5.

(CD) BIS-CD-357 (1987).

1987: 4, 5 & 6 februari

Grammofon för STIM & Swedish Society Discofil i Konserthusets stora sal. Dirigent: Naohiro Totsuka, Stockholms filharmoniska orkester.

Laci Boldemann: Pianokonsert.

Dag Achatz, piano.

(CD) Swedish Society Discofil SKCD 1 (1988).

1987: 3 mars

Grammofon för Signatur i Betelseminariets studio Kornet i Bromma. Dirigent: Peter Eriksson, Stockholms filharmoniska orkester.

Per Harling: "Maria Maria", "Jag har hört den sista lärkan".

Per Harding, sång, Candela-kören.

(LP) Signatur SILP 9415 (1987).

1987: 3 december

Grammofon för Alfvén-stiftelsen, BIS och Konserthusstiftelsen i Konserthusets stora sal. Dirigent: Neeme Järvi, Stockholms filharmoniska orkester.

Hugo Alfvén: Midsommarvaka.

(CD) BIS-CD-385 (1988).

1987: 4-5 december

Grammofon för Alfvén-stiftelsen, BIS & Konserthusstiftelsen i Konserthusets stora sal. Dirigent: Neeme Järvi, Stockholms filharmoniska orkester.

Hugo Alfvén: Symfoni nr 2.

(CD) BIS-CD-385 (1988).

1988: 11 februari

Grammofon för Alfvén-stiftelsen, BIS & Konserthusstiftelsen i Konserthusets stora sal. Dirigent: Neeme Järvi, Stockholms filharmoniska orkester.

Hugo Alfvén: Upsalarapsodi op 24.

Hugo Alfvén: Drapa.

(CD) BIS-CD-395 (1988).

1988: 12 februari

Grammofon för Alfvén-stiftelsen, BIS & Konserthusstiftelsen i Konserthusets stora sal.

Dirigent: Neeme Järvi, Stockholms filharmoniska orkester.

Hugo Alfvén: Symfoni nr 1 f-moll.

Hugo Alfvén: Uppenbarelssekantaten: Andante religioso.

(CD) BIS-CD-395 (1988).

1988: 25 mars

Symfonikonsert i Konserthusets stora sal. Dirigent: Paavo Berglund, Stockholms filharmoniska orkester.

Ludwig van Beethoven: Symfoni nr 9, sats 4, takt 1-93.

Radio Stockholm, (CD) BIS-CD-421 A (1989).

1988: 26-27 maj

Grammofon för BIS & Konserthusstiftelsen i Konserthusets stora sal. Dirigent: Antal Doráti, Stockholms filharmoniska orkester.

Antal Doráti: Symfoni nr 2.

(CD) BIS-CD-408 (1988).

1988: 28 maj

Grammofon för BIS & Konserthusstiftelsen i Konserthusets stora sal. Dirigent: Antal Doráti, Stockholms filharmoniska orkester.

Johannes Brahms: Schicksalslied.

Stockholms Filharmoniska Kör.

(CD) BIS.

1988: 20 juni

Grammofon för RCA & Konserthusstiftelsen i Konserthusets stora sal. Dirigent: Paavo Berglund, Stockholms filharmoniska orkester.

Sergej Rachmaninov: Klippan, symfonisk dikt.

(CD) RCA.

1988: 21-22 juni

Grammofon för RCA & Konserthusstiftelsen i Konserthusets stora sal. Dirigent.

Paavo Berglund, Stockholms filharmoniska orkester.

Sergej Rachmaninov: Symfoni nr 3.

(CD) RCA.

**Paavo Berglund, current Principal Conductor of
the Stockholm Philharmonic Orchestra**